

322-18 II (9)

Tillhör Bernhard Rosenblad

18 16/5 35 - 6 Rd ...

rar

N.A. / A. 5548 / Si

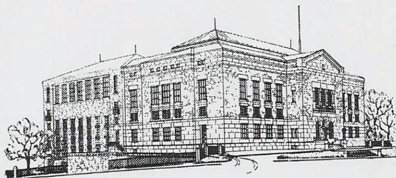

87ga 31202

Antakelig eftertrykk av Anders Sørensen Vedels samling

Ex Libris

Nasjonalbiblioteket

And. Vedel - Velejus eller Peder Syv.

It Hundrede udvaalde Danske Viser/

Om allehaande Merckelige Krigs Bedrifft/ oc anden seldsom Eventyr/ som sig her udi Riget Ved Gamle Kemper/ Naffnkundige Konger/ oc ellers fornemme Personer begiffvet hafver/ aff Arilds Tid indtil denne nærværendis Dag.

Oc nu paa nytt laden oplaat.

CHRISTIANIA

Prentet hos Mickel Thomæsen.
Paa Hans Hoffs Bogh. Bekaastning/
Oc findis hos hannem til Kiøbs/
Aar 1664.

Den Første Part aff denne Vi-se-Bog.

FØrste Part aff denne/ Vise-Bog/ indeholder gmle Kempe-Viser/ hvad deris Kamp Fect oc anden dislige Idret været hafver. Men paa hvad Tid oc Stæd at de hafve lefvet/ er icke tilvisse at sige/ andet end hvad mand fast gette kand/ oc ellers hafve nogen Kundskab aff de store høye oc andre Stæder/ som mand vil vise at de hafve boet paa/ oc ere begrafne. Saa sættis oc undertiden mange Kemper at hafve været tilsamen paa en besteden Tid oc Plan/ som dog icke hafve lefvet tilsammen. Hvilcket er skeed aff deris V-forstand/ som den ene Dict/ oc Vise hafver blandet med den anden. Hvad som Historiske Sandhed er anrørendis/ vide end oc smaa Børn at det er en føye Ting at lide paa. Thi som Poeten siger.

Omnia post obitum fingit majora vetustas,
Major ab exeqviis nomen in ora venit
De Gamle tage ljdet/ giøre meget der aff/
Naar Kemper oc Kongr ere lagd i Graff.
Saa gaar da Safn oc fast større Ry/
End Gierningen vaar/ udi Land oc By/

Hvad ellers Ke[illegible]rnis Storlemhed/ Styrcke oc anden Vilkaar berører/ som ofvergaar de Menniskers der nu lefve deris Vext oc Kraft/ det stycke kand icke her nock som nu forhandles/ men skal i den Danske Krønnickes Tredie Bog videligere omtalis Thi det jo udi Sandhed befindes oc bevisis/ aff atskillige Documenter oc Kundskaff/ at disse gamle Hellede / som kaldes/ hafver lefvet fast lenger oc været Mandeligere/ større stercker oc høyere/ end dend gemeene Mand er som nu lefve paa denne Dag.

Dan-

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I OSLO

Danske Kongers Nafn oc Tal.

ENdog der opregnis udi den anden Part aff denne Bog / fast alle de fornemmiste Viser / som ere lagde om vore Danske Konger oc Dronniger / oc deris forvandte saa kunde dog icke efter ladis at sette her i Begyndelsen denne Dict som ere saa gaat som ickun it kaart Register paa alle Danske Kongers Nafn / som hafver Regeret her udi Riget / fra den første Dan / oc indtil vor Tid. Orsagen der til er denne / at disse Viser i denne Bog holdes for Historiske Viser / oc ende oc vende mesteparten paa voris Danske Konger / ia oc nogle aff de eldste ere holden oc regnet for Kemper som de ocsaa udi Sandhed vaare meectige Stridtzhøfdinger / som Krønnicken udviser. Hvor om mand skal hafve baade om dennem oc de andre Konger videre beretning. Thi udi disse kaarte Vers kunde icke meere indtvinges / end der er befattet. Saa er oc her icke alle vore Danske Konger opregnet / men de alleeniste / som det gemeene tall medføret. Hvor om paa en anden Sted grundeligere vil forhandles.

I.

Alting aff GUD / i Himmel oc Jord /
Regeris alt ved hans kraftige Ord /
Som hand det selff mon skabe:
Uden hans Forsyn oc Guddoms Matt /
Er intet vor egen Visdom oc Kraft /
Saa lidet da kand det drabe.

2. Saa er oc Øfrigheds høye Stand /
Aff Gud / oc styres med hans Haand /
Ved hannem opholdes alleene /
Hos hannem er Tid / hos hannem er Stund /
Det staar til Menniskens ingenlund /
Hvilcken at hin anden skal tiene.

3. Hand sætter i Sædet hvo hannem behager
Hand sætter oc aff den hannem forsager/
Ingen maa der selff for raade/
Er hand icke med i Kongernis Ferd/
Da er deris Dad en Bøne ey verd/
Det maa de sig forlade.
4. Vndertiden opdrager hand Førstelig Æt/
Den ene efter anden aff Kongelig Slect/
Tage Spiret hin anden aff Hænder:
Vndertiden hand styrter oc slar om kuld/
It Kongligt Huus for Syndsens skyld/
Oc det en ander tilvender.
5. Som mand derpaa seer Eventyrs Spil/
Baade her oc der hvo acte vil/
Det er hans drift hin store/
Det vi oc mercke i Danmarckis Rige/
Blant vore Konger saa mange tillige/
Dem vi nu drage herfaare
6. Der Syndflod Verden til Straff ofvergick/
Oc hver for sig sin Tungemaal fick/
Da monne sig Folcket atsprede/
Enochs Afkom tog Asiam ind/
Europa falt Japhet udi Sind/
Africam tog Cham hin læde.
7. Af Japhet er Gomer den Hellede saa sterck.
Hans Afkom først besadde Danmarck/
Oc lode sig Kemper kalde/
Af Sem er Getther aff hannem opkomme/
Gotther oc Gytthinger bolde oc fromme/
Som holdes for Danske Mænd alle.
8. Dade efter første Jødiske Sæd/
Hafde lefvet en Tid/ dem kædis der ved/
Deris Oldinge oc Dommere at høre/
De vilde da være oc Guds Folck lige/
En Konge vilde hafve offver alt dette Rige/
Som Enevolds skulle dette styre.

Dan

I. DAN Første Koning udi Danmarck.

9. Det Aar som David udi Jødeland /
Bleff fød / oc Saul den kloge Mand /
Paa andet Aar monne regere:
Da bleff jeg vaald saa tapper en Held /
Kong Dan / at tage den store Veld /
Danmarckis Krune at bære,

II. HUMBLE.

10. Efter Dan som gaf os danske Mænd Nafn /
Jeg Humble hans Søn sad Kongelig staffn.
Med Rette lod jeg mig tycke:
Der jeg bleff vaald stod jeg paa en Steen /
Saa fast skulde være Alting uden meen /
Min Broder forspilte den Lycke.

III. LOTTHER.

11. Ligervijs som jeg til Riget kom /
Saa lefvede jeg uden Ræt oc Dom /
Oc mest de beste forhadte:
Jeg tog fra dennem baade Fiør oc Fæ /
Oc giorde frj Mænd baade Vaande oc Væ /
Mit Lijff der offver jeg ladte.

IV. SKIOLD.

12. Min Faders Skade den giorde mig Vijs /
Jeg gaff hver Mand baade Løn oc Prijs /
Oc fordrede alle til beste:
Jeg vaar ick eend vel femten Aar /

Saa sterck en Biørn jeg band oc bar.
Der aff mit Ryete sig ryste.

V. GRAM GULDKØLF.

13. Jeg fulde min Faders Mandom oc Dyd/
Vand Sverig oc slog Konning Sigtrud/
Med min Guldkølff hin røde:
Jeg tog hans Daatter Graa til Ecte/
Alle Konger oc Kemper mod mig torde fecte/
Faar min Haand bleffve de døde.

VI. SVIBDAGER.

VII. GOTTHORM.

14. Da jeg ved Liffvet oc Riget hafde skild/
Min Stiffader Gram den Herre saa mild/
Guttorm er oc da dræben:
Hand min Halbroder oc Konnin
Offver Danmarck i fulde atten A
Det vaar hannem saa i Skæben

VIII. HADDING

15. Jeg slog min Fader Svibda l/
Oc Asmund hans Søn jeg meen Fel/
Med hans to Sønner til lige:
Saa drog jeg bort i Østerland/
Oc tvingade de Konger under min Haand/
De maatte for Danske Mænd vige:

IX. FRODE I. FREKNE.

16. Curland oc Rysland/ Elff oc Rhin/
England oc Skotland vaare alt min/

Men regner som jeg i Sverig indsætte/
Førde sig med mig i Kiff oc Trætte/
Mit Harnisk i Krigen mig qvælde.

X. HALDAN. I

XI. ROE.

17. Haldan min Fader aff Æregerighed/
Slog begge sine Brødre/ effter Cains Sed/
Oc bleff saa Konning alleene:
Jeg flytte Høykiøbing til Isefiords Haffn/
Oc gaff aff mig Rodskild sit Naffn/
Der flyder min Kilde hin reene.

XII. HELGE.

18. Land Vendens oc Sassens Konger baade/
Jeg slog/ oc saa i Sverig Hothbrode/
Som Roe min Broder dræbte:
Jeg dreff Blodskam jeg viste icke aff/
Den Sorg lagde mig udi min Graff/
Saa dyre jeg den Lyst kiøbte.

XIII ROLF KRAG.

19. Jeg dreff Kong Atisleff aff Sverig ud/
Det svei mangen Svenske Mands Hud/
Alt Landet skulde mig skadte:
Jeg gaff det Hiartvar med Syster min/
Til Lethre hand førde mig Skat udi Skrin/
Saa lidet jeg der aff baadte.

XIV. HOTTHER.

20. Da Hiatvar hafde slagen Rolff med svig

Dansk-

Danske Mænd kom sammen oc kaarede mig/
Til Krig oc Orlogs møde:
Kongen aff Sassen som heede Gelder/
Jeg slog oc Otthin med sin Søn Balder/
Vdi Krig mod Boje jeg døde.

XV. RØRICH SLYNGEBAAND.

21. Vender oc Tydske oc Svenske Mand/
De fald mig alle til lige fra Haand/
Men Vender maatte mig tiene:
Jeg sætte Haardvendel oc Fenge Brødre to/
Offver Jutland/ men Fenge tog hannem fra/
Baade Liff oc Viff hin væne.

XVI. VIGLET.

22. Der Ancket haffde slagen sin Stiffader (Fenge/
Hand bleff selff slagen det vaar icke lenge/
Hos Amletzbyl det skeede:
Jeg tog hans Husfrue Irmindrude/
Vi lefde tilsammen i Glæde baade/
Til Døden os tog hin vrede.

XVII VERMUND BLINDE.

23. Kong Atisleff i Sverig med Falsk/
Stod mig effter Riget/ det kaaste hans Halß/
Det Kette oc Vigge monne volde:
Fordi hand slog deris Fader Frovin/
De ginge mod hannem to for en/
Med Liffvet hand Laget betalde.

24. Lige som min Fader vaar aldelis blind/
Saa vaar jeg Stum/dog kiøn i Sind/
Jeg lod icke hver det vide:
Førend Kongen aff Sassen os Kamp tilslo/
Oc jeg da strax gick ene mod to/
Lagde dem udi Dødsens Qvide.

XIX. DAN. II.

XX HUGLET LILLE.

25. Vi begge tilsammen baade Fader oc Søn/
Vaare store til Nafn oc lidet til Røn/
At vi der om ey liue:
To Svenske Kiemper slog jeg Huglet/
De andre vare Jdret ere Forgæt/
Ingen Mand derfra vilde skrifve.

XXI. FRODE, II- STERKE.

26 Kong Frøger i Norge det saare fortrød/
At jeg for hannem Tj Kiemper slog død/
Paa Fredø en Tid til lige:
Jeg locket hannem aff sine egne Fodspor/
Oc slog hannem ned til sorten Jord/
Hans GVD maatte hannem da svige.

XXII- DAN. III. (rette/

27. Landt Sassen som hørde Danmarck met
Førde sig met mig i Tvist oc Trætte/
De vilde mig Skatten ey føre:
Jeg fylde met store Skibe oc smaa/

All Elfven / mand kunde der offver gaa /
De maatte mig tiene oc høre.

XXIII. FRIDLEF I SNARE.

28. Hvirvild aff Halland met Kiemper sine /
Bilde oc Brahe Bugge oc Gundholm fine /
Dem monne jeg Seyer aff fange;
Saa drog jeg ind til Hibern Land /
Slog der faar Foede baade Qvinde oc Mand
Deris Aande bleff dem saa trange.

XXIV. FRODE III FREDGODE.

29 Min Mandoms Gierning oc store jdret
Er aff at sige saa vijt oc bred /
De staa til Mande minde:
Men at GUds Søn fødis i min Tjd /
Der alting stod i Fred oc Fryd /
Er verd ad legge paa Sinde.

XXV. HIARNE SKIALD.

30 Jeg lagde Kong Frode den beste Graff /
Om alle hans Krig oc store bedrifft / (skriffte
Thi fick jeg Krunen at bære:
Hans Søn Fridleff monne det fortryde /
Paa Hiarnø maatte jeg holde oc oc bide /
Baade Land oc Lijff forsvære.

XXVI FRIDLEF II. RASKE.

31. Kong Amun i Norge lage jeg i Lig /
Med Tolff sine Kemper de maatte mig vig /
For uden hannem Biørn hin vilde;

Sie

Jeg tog hans Daatter Frogertė saa skiøn/
Oc Aflet met hende den Nafnkundige Søn/
Mand kalder Kong Frode Gefmilde.

XXVII FRODE IV. GEFMILDE.

32. Haneff oc Sverting aff Sassen Land/
To Konger jeg tvingde dem under min Haand
De maatte mig Skatten giffve:
Sterckodder min Tjd en Kiempe gieff/
Slog Hame i Kredsen at hand der bleff/
Sligt vaar hans Tids fordriffve.

XXVIII. INGILD.

33. Kong Sverting som min Fader opbrendt
Sig selff der offver saa skammelig skende/
Hans Daatter tog jeg til Ecte:
Den gode Sterckodder det saare fortrød/
Thi bleff det begge hendis Brødris Død
Vi acte dem icke en Hegte.

XXIX. OLUF I.

34. Der mine tre Brødere hen døde vaare/
Jeg ene fick Riget at staa fore/
Oc leffde i Fred med Lyste:
Jeg deelte det Kongelige Regiment/
Oc mine to Sønner der om foreente/
Førre jeg aff Verden henreiste.

XXX. FRODE V. ROTBAGNE.

XXXI. HARALD. I.

35. Harald min Broder skulde styre til Vand
Hver andet Aar ocsaa til Land/
Som vi om Riget vaare ligte:
Jeg kiædtis der ved oc lagde op Svig/
Oc hannem met Falsk sit Liff fra snig/
Hans Sønner de mig undvigte.

XXXII. HALDAN II. BIERGRAM.

36. Da jeg tre Aar hafde styrt Danmarck/
Mig lyste uden Lands at bruge Hoffverck/
Jeg lagde alle Kiemper øde:
Sivard aff Sverig met sin Daatter Søn/
Amund oc Tocke/Grim oc Hartbeen/.
Oc fleere for min Kølff døde.

XXXIII. HARALD. II. (gaff/

37. Min Broder mig vigte oc Riget offver-
Aff saadanne Mag sigis sielden aff/
At nogen vil vunden Spil giffve:
Kong Erick aff Sverrig i fierde Strjd/
Mig slog/det Haldan saare fortrød/
Hand lod hannem strax afliffve.

XXXIV. UNGVIN.

XXXV. SIVALD. I.

38. Min Fader Kong Vngvin slagen bleff/
Vdi Kamp oc Kreds som hand selff skreff/
Regnold aff Sverrig det giorde:
Otther min Svoger giorde mig Bistand/
Vi toge fra hannem baade Liff oc Land/
Sterckodder en tøffve torde. Haffe

39. Haffburd bedrog min Daatter saa væn/
Thi maatte hand klæde Galge oc Green/
Hun sig i Bure opbrende:
Hans Broder Hogen ved Calundborg/
Mig slog i Strid Veirgiorde sin Sorg/
Loed der met Broderskab kiende.

XXXVII. SIVALD. II,

40. Jeg sloges met Hogen min Fader forraade
Hand flyde aff Landet met sin Skibsflode
Paa Valstædet maatte jeg bliffve:
Ingen vaar aff Danske Kong Blod igien/
Foruden min Broder Daatter alleen/
Det gaff Aarsag at kifve.

XXXVIII. HALDAN. III.

41. Kong Sivalds Broderdaatter Syrethe
For min Manddom jeg fick til Ecte/
Den Herre aff Sassen hende miste:
Der hand met hende sad paa Brudebenck/
Jeg bar for hannem saa best en Skienck/
Den naade til alle hans Geste.

XXXIX. HARALD III. HYLDTAND.

42. Min Fader mig i Ungdoms Aar/
Regeret/der ofver sit Lyff ombaar/
Jeg neppelig selff undflyde:
Da jeg hafde vundet saa mangt it Land/
Min Systersøn Ring giorde mig mod stand/

Jeg bleff der vi saa Stride.

XL. HETTE.

XLI. OLUF FROCKNE. (Hetthe/

43. Kong Haralds Kimpinde mig Droning
Danmarck at styre Kong Ring tilsette/
Dog det Kaart tid monne vare:
Oluff Kong Haralds Systersøn gieff/
Bleff Konge oc stort Tyrannij bedreff/
Sterckodder slog hannem derfaare.

XLII. OMUND.

44 Kong Ring i Norge jeg dræbte i Krig/
Oc tog hans Daatter som hand bad mig/
J sin sidste Testamente:
Siu Vendiske Konger i Sønder Jutland/
Jeg slog/mig sende som føre vaar vaand/
De Vender deris Skat oc Rente.

XLIII SIVARD. I.

45 Jutland oc Skaane bleffve tagne mig fra
Baade Skat oc Tynge der med lagt paa/
Saa wstadig er den Lycke:
Med Simon som Skaane hafde taget ind/
Jeg sloges/der blegnet saa mangt it Kind/
Vi hugges der begge i stycke.

XLIV. BUTHLE.

XLV. JARMERICK.

46. Da jeg aff Vendisk Fengsel bleff løst/
Min Farbroder Buthle hand bleff saa tyst/

At hand skulde Krunen affsætte:
Sverige / Venden oc Sembe jeg vant /
Mig slog fire Brødere aff Grecken Land /
At jeg deris Syster lod rette.

XLVI. BRODER.

XLVII SIVALD III.

47. Naar Herrer oc Konger i Aarckeløshed
Tycke at ingen ting komme dem noget Ved /
Deris Tjd uden Dyd fordriffve:
Saa stacket oc ont Ryete gaar der aff /
Naar de ere raade i deris Graff /
Hvad kand mand om dem skriffve.

XLVIII. SNIE.

48. I min Tid for stor Hungers Tvang /
Bleff giort aff Danmarck en Vdgang /
Ved Ebbe oc Aage hin gode:
Vdi Lambardi de sætte sig ned /
Oc Landet aff dem fick Naffn oc Sæd /
Som Gambaruck først monne raade.

XLIX. BIORN.

L. HARALD IV.

49. Hvo selff intet lofligt giør sin Tjd /
Eller sig beflitter paa GVd oc Dyd /
Oc tør de Lærde foracte:
Hand er vist gleppist oc ey klog /
Hans Naffn opskriffvis udi Glembog /
Det skulle i Konger betracte.

LI. GORM. I. GRUMME.

50 Jeg hørde min tid om Himmerigis Glede/
Oc taltis saa meget om Helffved hin hede/
Mig lystet det at forfare:
Jeg drog til Geruth Vgartiloch
Oc maatte dog følge den store Flock;
Men Torckil tog Sandhed vare.

LII. GØTRICK.

51. Friser oc Tydske oc Svenske til met/
Jeg tvingde til Skat som mig vaar jæt/
Keyser Karl det ey monne hage:
Jeg drog mod hannem met min Krigs Hær/
Oc acte at giøre de Francker it blær/
Min Svend tog mig aff Dage.

LIII. OLVF. III.

LIV. HEMMING.

52. Der Oluff hafde hefnd sin Faders Bane
Oc maatte paa sidste for Døden daane/
Hos Lethre lod jeg hannem Jorde:
Oc tog saa Riget uden all Modstand/
Met Ludvig Keyser it fast Forbund
Paa Tro oc Loffve jeg giorde.

LV. SIVARD II. RING.

53. Min Morfader vaar Kong Gøtrick milde
Dog Ring mig trenge fra Krunen vilde/
Oc Regner min Søn forskiude:
Der falt en Dag Elluff Tusind Mand/

Paa

Paa begge Sider met blodige Pand/
Vi hvercken Lifvet kunde nyde.

LVI. REGNER LOTHLROG.

54. Jomfru Thore jeg vant i Sverig med liste
Oc slog to Orme jeg torde det driste/
Thi maate jeg Lothbrog hede:
To Sønner/ Sivard/ Ratbart oc Biørn/
Jeg gaff Tre Kongeriger til Løn/
At de sig maadelig feede

LVII. SIVARD III. SNOGØIE.

55. Min Fader bleff kast til Orme Mad/
Aff Engelands Kong/ i Taarnet hand sad/
Oc døde der i stor Pjne:
Jeg lod Kong Helge opskære oc slaa/
Bestrødde hans Ryg med Salt det graa/
Hand kunde ded vel fortiene.

LVIII. ERICL I. BARN.

56 Jeg tog fra Erick det Faderløs Barn/
Den Kongelig Spir oc bleff saa kaarn/
Mig selff til liden fromme:
Min Broder Søn Guthorm bød mig strid
Jeg fick ey leyde eller lenger Tjd/
Vi begge i Slaget omkomme.

LIX. ERICK II. UMILDE.

57. Det første at jeg fick Kongelig Macht/
GVds Ord at dempe jeg haffde i act/
Hans Tienere skiende oc brende/

Men der jeg Grunden bedre forstod /
Vdi Ribe en Kircke jeg bygge lod /
Oc mig til Gud omvende.

LX. KNUD I. LILLE.

58. GVd naade det Barn som Fader gaar fra
Naar hand skulde lide der mest op paa /
Det maa jeg sørgelig klage:
For mig regeret en Høfding vis /
Thi lagdis mig til saa liden Prijs /
Vden Skrifft gick jeg aff Dage.

LXI. FRODE VII. FROMME.

59. Tvende Lycke er altid bedre end en /
Jeg vand til Krunen alle Lande igien /
For min Tjd vaare fratagne:
Guds Hellige Ord jeg stedde frj Rum /
I Riget at Prædickis om oc om /
Jeg vaar der met opdragne.

VXII. GORM II. ENGELLENDER.

LXIII. HARALD V.

60. Det er vmueligt fast en Herre /
Tillige mange Riger vel regere /
Thi maatte jeg Engeland miste:
Min Søn Harald vaar ond oc arg /
Thi blefve Skribentere mod hannem karg /
Til Villie hannem intet viste.

LXIV. GORM III. GAMLE.

61. GVds Ord jeg hadte / thi bleff jeg blind /

Vdi

Vdi Mynt/ som jeg vaar førre i Sind/
Stor Sorrig mit Hierte qvalde:
Min Dronning Thyre som kaldes Dambod/
Ved Jelling mig begraffve lod/
Vdi Høyen som jeg befalde.

LXV. HARALD VI. BLAATAND.

62, Paa mig sin Mynt vilde Otthe forny/
Dog hand vaar Keyser hand maatte dog fly
End bleffve vi Venner hulde:
Jeg lod mig døbe met Svend min Søn/
Som mig betalde met Skalckheds Løn/
Til Døden hand mig forfulde.

LXVI. SVEND I. TIUGSKEG

63. For min Ondskab bleff Gud mig vred/
Met Fengsel oc Vdlendighed/
Siu Aar monne hand mig straffe:
Jeg giorde Poenitentz oc Bisper fire/
Befoel i Riget at lære oc skire/
Alting effter Guds Low skaffe

LXVII. KNUD II. STORE.

64 Jeg haffde fire Kongeriger under haand/
For uden Landt Venden oc Liffland/
Som jeg met Vißdom styrde:
Jeg drog til Valland oc til Rom/
Hialp Keiser Hinrich min Svoger from/
Som det sig sømt oc burde.

LXVIII. KNUD III. HAARDE.

65. Der Norge vaar falden mig genisten fra
Jeg frycted Engeland skulde giøre ocsaa/
Derfore bar jeg stor Fare/
Jeg deelte med Edvard det til halft/
At Danske Mand skulde ey miste det alt/
To Aar stod jeg det fore.

LXIX. MAGNUS. GODE.

66. Met haard Knud giorde jeg saadan pact
At den skulde hafve begge Rigers Matt/
Som lengst aff os kunde lefve.
Jeg fick til Norge oc Danmarcks Rige/
Lagde Femten tusinde Vender i lige:
Paa Lærskoff Marck de blefve.

LXX SVEND II. ESTERSØN.

67. Vdi Roskilde Kircke lod jeg it Mord/
Paa Adelen giøre/ som vijt bleff spurdt/
Thi satte mig Bispen i Bande:
Jeg giorde Pænitentz oc bleff afløst/
Biscop Vilhelm gaff nest Gud den Trøst/
Hand døde med mig aff Vaande.

LXXI. HARALD. VII.

68. To Aar/ det vaar oc nock som tid/
J g stod for Riget uden Gafn oc flijd/
Jeg lod hver Mand selff raade:
Her Omnis det yndte saa meget vel/
At de maatte lefve uden Ræt oc skæl/
Det gaff dog Riget stor Skade.

Ta

69. Juderne met Black mig sloge ihiel/
Min Broder Oluff hialp Fønboerne til/
De vilde til Kircken ey tiende:
Den Ræt maa lide mon Almueu hade/
Men Gud vil aldrig sine forlade/
Gaff mig sit Rige uden Ende.

LXXIII. OLUF IV. HUNGER.

70. Til min Broders Død var jeg Aarsage/
Thi lod mig Gud met Danske Mænd plage
Tj Aar vi Dyrtjd lidde:
Vi vende os om oc Synden fortrøde/
Gud obnet sin Haand gaff Jordsens Grøde/
Fra Hungers Nød os fride.

LXXIV. FRICK III. EIEGOD.

71. Fire Brødre effter en Fader bold/
Finge Danmarckis Krune oc Spir i Vold/
Jeg vaar blant dem den sidste:
Jeg lofvet mig til den hellige Graff/
Jeg døde paa Cypren oc lagdeaff/
Til Himmerig der fra reiste.

LXXV. NIELS.

72. Min Søn Magnus forrædeligen slog/
Min Broder Søn Knud aff Venden Hertog
Jeg maatte der udi samtycke:
Thi bleff hand slagen oc self i Krig/
Oc jeg der effter udi Sleßvig/
Os hørde ey bedre Lycke.

73. Paa Vrnehofvet sønder Jutlands Ting/
Som jeg blant Almuen stod i Ring/
Mig slog der Plog hin sorte:
De Ribere Canicker met deris Klercker/
Mig førde der fra til deris Domkircke/
Plog rømte oc bleff saa borte.

LXXVII. ERICH LAM.

74. Jeg holder mit Nafn for ingen Skam/
At jeg var from mand kaldte mig Lam/
Fred skal mand dyre kiøbe:
Da jeg for Alderdom gick paa Lud/
Fra Verden mig gaff oc indtil GVd/
De andre om Krunen lod løbe.

LXXVIII. SVEND III. ERICKSØN.

LXXIX. KNUD. V. MAGNUSSØN.

75. Det skeer naar to om en Ting kappes/
Det aff den tredie ofte hen snappes/
GVd vil de Løder selff decle:
Jeg tredtis med Svend om Danmarcks Krune
J Roskild By bleff hand min Bane/
Hans Anslag maate dog feile.

LXXX. VALDEMAR I. STORE.

76. Paa Graathe hede jeg Svend nedlagde
De ene tog Riget som Knud nu sagde/
Jeg kiende de Vender at kifve:
Alt hvad paa denne Side Elffven vende/

Keyser oc Pawen mig skødde i Hende/
Under Danmarcks Krune at bliffve.

LXXXI. KNUD. VI.

77. Keyser Frederich lagde sig effter met falsk
Danske Mænd at spende it Aag om Hals/
Det tog saa u-sel en Ende:
Jeg fangede Greff Adolff aff Holster Land/
Lybeck oc Hamborg saa lyckelig vand/
Mig for deris Herre de kiende.

LXXXII. VALDEMAR II. SEYR.

78 Aff Seyer fick jeg det rømmelig Naffn/
Danmarckis Rige til Ære oc Gaffn/
Paa Lycken tør ingen Mand lide:
Greff Hinrich aff Sverin med Svig/
Paa Litthø førde mig fangen met sig/
Det gick saa mangen til Qvide.

LXXXIII. S. ERICK. VI.

79. Min Broder Abel mig hos Sleßvig/
Slog Hoffvedet fra med Falsk oc Svig/
Hand maatte vel Cain hede:
Mit Legem hand kaste udi Møsund/
Det kunde dog ingenlund slippe til Grund/
U-skyldigheds Tegen GUd teede.

LXXXIIII. ABEL.

80. Hvad jeg met Synden min Broder fratog
Det GUd fra mig met Sorg hen drog/
Jeg nappet der aff god røne:
Jeg regerede Aar icke uden to/

Førre jeg bleff slagen ved Milderbro/
Udi Idersteds Merst hin grønne.

LXXXV. CHRISTOFER I.

81. Jeg haffde ey Gunst aff Leeg eller Lærd/
Vor HErre vaar icke met mig udi færd/
Jeg Erckebispen lod fange:
Der offver kom Riget i Pawens Forbud/
Saa mig falt fra baade Sind oc Mod
I Ribe jeg døde aff bange.

LXXXVI. ERICI VII. GLEPPING.

82. Galind oc Glepsker er den Mand/
Som Gud fratager sin rette forstand/
Hannem er da sald i Vaande:
Jeg Krænckede Marsk Stigs væne Viff/
Thi lod jeg i Finderup mit Lyff/
Mig gick ey bedre i Haande.

LXXXVII. ERICK VIII. MENDVID.

83. Jeg kom for Erckebiscop Jens Grand/
Jeg fangen i Søborgs Taarn ned vand/
Under Kirckens Band oc Vrede:
Ellers hafde jeg Mands Vid i mit Bryst/
Saa mig aff gick alting met Lyst/
Udi Fred saa vel som Feide.

LXXXVIII CHRISTOFER II

84. To gange rømte jeg aff Danmarck ud/
Oc kom igien uden Breff oc Bud/
Mig selff til Harm oc Vaade.

Met Tynde Lycke jeg førde Orlog/
Oc tabte fast hvad som jeg paaslog/
Som det min Broder mig spaade.

LXXXIX VALDEMAR. III.

85. Børn ere icke altid Forældre lige.
Men ofte deris Sind oc Sæd fra vige.
Som GUd uddeeler sin Gaffve:
Hvad som min Fader Christoffer hafde brødt/
Det blef aff mig altsammen vel bødt/
Oc sæt met beste til lafve.

XC. MARGARETA.

86. Tre Konge Riger/det ene met Gifft/
Det andet ved Arff/ det tredie ved Skifft/
Ved Krig/ fick jeg at styre:
Min Fange Kong Albret aff Sverige bleff/
Som mig for Spot oc Haan mest dreff/
Hand stoed saa høy Eventyre.

XCI. OLUF V.

XCII. ERIC IX POMER.

87. Siden Oluff vaar død Margretis Søn
Hun keiste mig Frende i kuld oc kiøn/
Tre Konge Riger at tage:
Der jeg bleff Vrens alt met mit Raad/
Jeg drog til Gudland met Rigens Clenod/
Oc kom icke Meere tilbage

XCIII. CHRISTOFER III. BEIER.

88. Saa vel som Erick Morbroder min

Vaa jeg aff Danske Konge Blod fijn/
Oc siste den Riget aadte:
Udi Nør Judland jeg sette til rette/
De Oprø iss Bønder mod mig torde feete/
Saa Lidet de der aff hadte.

XCIV. CHRISTIAN I.

89. Der flere ey vaar aff Kongelig Blod/
Danske Mænd til Riget mig kaare lod/
De Svenske mig oc betenckte:
Jeg stiftet Høyskolen i Kiøbenhafn/
Gaff Holsten først Hertugdoms Naffn/
Keyseren mig Dytmarsk skenckte.

XCV. HANS.

90. Mand ligner Lycken ved Maanens skin/
Som falder aff oc voxer igien/
Som skinnendis Glar monne bryste:
Saa gick det mig/ jeg Sverrige vand/
Oc Dytmarsk tabte/ dog tvang paa stand
De Svenske sig mod mig ryste.

XCVI. CHRISTIAN II.

91. Saliger den Mand som selff er vijs/
Saa den god Raad følger ligervis/
Usel er hand Konning Glippe:
Jeg falt udi Hoer oc Tyrannj/
Dog jeg haffde under mig Riger tre/
Jeg maatte dem rømme oc slippe

XCVII. FREDERICG. I.

92. J

92. I GUds Frøct vaar jeg stille oc from/
Derfore jeg Spir oc Krune bekom.
Oc i god Fred hen døde:
Min Broder Søn drog i Norge Land ind/
Bleff fangen hen til Sønderborg send/
Maatte der sin Rede selff nyde.

XCVIII. CHRISTIAN. III.

93. Der min Herre Fader affgangen vaar/
Vi tenckte all Fred met hannem henfoer/
Krig kom i alle disse Lande:
Jeg spegte de Lybske/ oc Greffven uddreff/
Paffven forsagte/ ved GUds Ord bleff/
Hand løste min Siugdoms Baande.

XCIX. FREDERICH. II.

94. Den Tjd haffver været jeg lefvet paa/
Mand sagde om mig/ jeg vaar ocsaa/
Den Christen Konge allene:
Thi maa de andre aff Byrde oc Blod/
Sig rose aff Velde/ men jeg aff GUd/
Mig rømmer oc hans Ord reene.

C. CHRISTIAN. VI.

95 GUd giffve mig Naade som jeg hannem (troer
At træde i Faders oc Forfaders Spor/
Fra onde Raadgiffver mig aocte:
Paa GUd oc Rætten jeg bygge skal/
Den vogeste ey regnis i Kongernis Tal/
Der effter saa vil jeg tracte.

DEn veldige Gud oc høyeste HErre/
Danmarckis Riges Formøndere være
Alle Stater selff hand heffve:
Vi kunde hans Ord beholde oc Fred/
Elske Ret oc god Samdrectighed/
Met hannem i Evighed lefve.

Hertugen reed fra Colding.

DEr haffver oc været en/ som gierne ville haffd alle vore Danske Konger udi en Dict/ Men som mig siunes da haffver hand tagen sig Vandet offver Hoffvedet. Men efterdi det er end ocsaa loffværdigt at giøre sit beste i et stort Arbeyd/ haffver vi icke forskut denne Dict Men bedret noget der paa oc ladet den saa løbe hen met udi tallet Ellers maa den Gunstige fromme læsere tage alting i den beste Mening. Hvem det icke vil giøre/ hand kand dog altid effter sin bidske Natur/ faa noget at mangle paa.

II.

HErtugen hand red fra Kolding By/ oc hindtil Abenraa: Her holder Hertugens Mænd. Hannem mødte en Kierling vaar Vesky/ som der gaar Saff der fra: De kommer icke en.

2. Oc hør du goden gammel Kierling/ du est en kundige Qvinde: Her holder Hert: Mænd.

Jeg beder du vilt icke døle for mig/ det lengste
at du kand minde: De komme icke end.
3. Sanden vil jeg dig kiære Søn sige/ jeg vil
icke ad dig liue: Her holder Hertugens Mænd/
Mig mindis vel Konger i Dannemarck/ hen
ved Halfemte senstiue. De komme.
4. Oc først da mindis mig hañem Kong Dan
hand vaar her Koning først: H h h m. Effter
hannem kom Humble oc Lother hans Sønner/
oc saa Her Skiold den Drost.
5. Mig mindis oc hannem Luse Kong/ hand
vaar Konning under sig: Her h H m. Saa
mangen Vælow den lagde hand paa/ Saa skam
melig fick hand død: De komme.
6. Saa mindis jeg Gram met sin Guldkølf oc
sexten de Konger vare: h h h m Som førde
Krig til Land oc Vand/ Indtil Kong Fridleff
hin snare: De komme icke end.
7. Saa da kom hans Fader Kong Frode/ hand
ligger ved Være Bro: h h h m. Oc da bleff
fød den Høyestes Søn/ Som Kiød oc Blod
tog paa. De komme icke end.
8. Fra Frode til Gøtrick mindis mig ræt/ vare
Konger otte oc tiue: h h h m Saa vise i Sind
saa stercke i Mod/ Som Klercker der aff mon
skriffve. De komme icke.
9. End vaare de Elleffve Konger visi/ Som

Krunen haffde at eye: hhh Føre Germ hin grumme kom lackendis frem / Hand ligger i Jelling Høye. De kommer icke end.
10. Hans Dronning hede Thyre Dambo / hun bygte Closter oc Kircker: hh Da vaar jeg en halfvoxen Mø / bar Steen til Danevircke /
11. Mig mindis oc Kong Harald Blaatand / Svend Tiufskeg vaar hans Søn: her hh m. Knud hin store oc hans Søn Knud haarde / England nappet der aff røn.
12 Magnus hin gode aff Norge hid kom / hand stridde paa Lærskovs hede: hh Svend Estrith søn vaar en Konge saa lærd / Haffde hand kunde stilt sin Vrede.
13. Hans fire Sønner Harald oc Knud / i Otthense som bleff slagene: hh Oluff Hunger oc Erick Ejegod / de bleffve til Konger tagne.
14 Kong Nilaus oc Kong Erick Emu Erlam hun milde oc spage: Kong Val. fick da Riget allene / som Svend oc Knud omdroge.
15. Mig mindis Knud oc Valde. Seyr / S. Erick oc Abel umilde: Christoffer oc hans Søn Erick Glippe Marsk Stig ved Liffvet skilde,
16. Saa kom Mendvid oc Kong Christoffer Valdem. den beste Blome: hans Daatter var Dronning Margr. vi begge af en Rod komme.
17 Mig tyckis du est en kierling led / du est saa

gammel en Qvinde: Jeg vil ride mig til Hedeby/ en Værner der at finde. O komme.

18. Icke er jeg Kierling gammel oc graa/ at jeg bær Staff oc Pos: h h Icke est du heller Ridder god/ for du haffver stribede Hoser.

19. Icke da er jeg en Mareminde/ at jeg haffver runcken Laar: h h Oc icke da est du Ridderbild/ for du haffver Kruset Haar

20. Hertugen tog sin Hest met spore/ hand lod at Veyen donne: h h h m. Kierlingen snørede sine Støfle at Been/ hun lod fast efter lonne.

21. Hertugen reed oc saa fast hand rend/ Kierlingen løb langt om kring: Her h Hertugens Mænd. End kom hun til Varnehoffvet/ før end Dommeren sætte Lands Ting. Oc komme icke end,

De Longobarder Udgang aff Danmarck.

DEnne Vise er lagd oc dictet om de Longobarders Udferd aff Danmarck. Aarsagen til deris Vandring setter Saxo vor Dansk Historistriffver/ ind i Kong Snies Tid/ som regerede her i Riget hen ved 600. Aar effter Christi Fødsel: Saa ad Aars Tid oc Tal følges icke heller rimer sig offver it met det som aff andre skrifvis om den Tid at de komme først udi Itali. oc indtoge de Lomba. Hvilcket skede paa det Aar efter Christi Fødsel 568. Om hvilcken Uligelighed giøris bemoffvidere forklaring som icke er fornøden paa denne sted.

Hvad

Hvad som disse Longobarders Naffn oc Fæderne Land Ex antpre tis / ere oc icke heller alle Skribentere lige ens met hver andre. Men de maa disputere her om saa meget som de ville / saa er Nafnet dog alligevel af Dansk Oprinde se. Hvad heller mand vil at de skulde kaldis aff deris lange Barder iesler Breder / det er Øxe / som mand endnu nefner i Norge / eller lange Halfbarder som Kongens Dravantere gierne bære / eller aff dine lange Barder oc Border / det er Jest oc haarde Aagre / som Isevon. Hafve Nafn aff / at de der paa hafve boet i stæden at Marsi hafve boet paa Merstlandet. Som her om videligere skal en anden steds ordelis i sin Tid.

Men at de ere udgangene først aff disse Lande vinder deris Tungemaal oc Sæder. Saa ocatskillige Skribentere Paulus Diaconus oc andre. Udi besynderlighed bære her om Vidnißbyrd den gamle Gudlandske Krønicke Skrefvet paa gamle Rim / iblant andet met disse Ord.

Ebbe oc Aage de Hellede saa fro /
Siden de for Hunger af Skaane drog /
Da stedis de nest vorum gute Gutland /
Met gamle oc ungum Qvindum oc Mand /
Derum Sneckum vorum halff fierdum Stig
Oc Hundrum Mandum inden hverum de.
De nefnde sig Vinnilende jag sege kand /
Efter Ebbe som kom af Vendelbo Land.
Meden Aage vaar einum Gø ding Søner /
Dog de varum baadum einum Muter Søner.
So lodum de sik Longumbander kaldum /
Item / følger iblant andet fremdelis.
Pannonien bestridde de ok met allum /
Ok togum saa ind om Vallandum der nest /
De timedis dennum Lukkum allum best.
Hed er vel skrefvet / hed er vel spurt /

Hvad

Hvad de hafver siden Mandelikum giort.
Oc men siden de inden Valandum ko... /
Hed et vel kind all m Verldum om.

Oc hvad som her følger mere met / eftersom oc ... Visen fortelles / oc icke nu her / men paa en anden beleiligere Sted skal videre forklares.

Efter at disse tvende Høfvitzmend Ebbe oc Aage vaare hen døde / toge de Hamunder Aagsøn til Konning oc hofde saa efter hannem i midler Tid / førend de komme i Italien til Albuinti Konger / som førde atskillige Krig met atskillige Landskab oc atskillige Lyc e. Met Alhuino vaare de Tiue Konger indtil Kong Desiderium / som Keyser Karl Magnus offvervand / der de hafde regeret udi Longobardis Fire Aar oc to Hundrede.

III.

DEr bode en Konning i Danmarck / Konning Snie loed hand sig kalde: Hunger oc Nød vaar i hans Land / oc stor Mistrøst met alle. De maa saa vel i Danmarck.

2. Hand skreff der Low baade Haard oc streng / den skulde den Menige Mand holde / Til Druckenskaff Gestebud oc Fraadzeri / sig ingen fordriste skulde. De maa

3. Men GVd forøgte sin Hefn oc Straff / fra Aar til Aar dis meere: Jorden lod sig bringe der til / ingen Fruct saa vil hun bære.

C v Kong

4. Kong Snie til sig forsamlet sit Raad / den Dom monne de affsige Den Tredie Port aff Folcket alt / den skulle mand dræbe tillige. De maa saa vel i Danmarck.

5. Tredie Part aff Folcket i Landet vaar / det skulde mang sla til døde: Thi de hafde icke til GUd deris Haab / at hand saa mange kunde føde. De maa saa vel i Danmarck.

6. Ebbe oc Aage vaare ypperst i Raad / de vaare to Hellde bolde: Deris Moder hede Gambaruck / som de dette Oplag fortalde.

7 Udi Jutland boede den Vjse Frue / hun var de Vindelboders Ære: Saa ilde behagde hun dette Raad / hun soer det skulde icke saa være. De maa saa vel i Danmarck.

8. It slemmer Mord er aldrig hørt / end i ville nu lade giøre: Forbiude det Gud denne Tidende ond / Vore Fiender skulle komme til Øre. De maa saa vel i Danmarck.

9. Ville i mig lyde oc følge mit Raad / jeg vil eder bedre undervise: Loden i kaste paa gamel oc unge / hvilcken part aff Landet skal rejse. De maa saa vel i Danmarck.

10. Mig tyckis at være den beste paafund / endog jeg er en Qvinde: I lade dem seyle aff Landet ud / at de kunde Søen offvervinde. De maa saa vel i Danmarck.

Alle

11. Alle Da tycktis dem raadeligt/ den vise Tas li at følge: Saa snart vaar Lodden paa Folcket kast/ Oc Skibene lagt for Bølge De maa saa vel i Danmarck.

12. Lodden den falt som den kunde best/ de unge maatte sig ryste: Aff Landet skulle de fare bort/ oc Lycken maatte de friste.

13. Ebbe oc Aage vaar ey sene i Fred/ de lode deris Faner flye: Snecke saa hafde de store oc stercke/ icke minde end halfierde sinds tiue. De maa saa vel i Danmarck

14. Ebbe hand førde de Juder met sig/ en Ven delbo loed sig kalde: Fra Skafven lagde den Førsie ud/ For Skaane lode de Seylet falde. De maa saa vel i Danmarck.

15. Aage hans Broder ey duueldis ved/ met Gyn dingerne frem monne sige: Aff Halland oc Ble kinge fulde det met/ ret Mand oc alle tillige. De maa saa vel i Danmarck.

16. For Cimbrißhafn de ginge til Skibs/ det vaar saa faur en Skare: Kongen oc hans ædle Raad/ de baade dem alle vel fare. De maa saa vel i Danmarck.

17. Saa seglede de først til Gutlands Vig/ paa Monats Tjde end minde: De fafnet deris kom me som de kunde best/ for Landmend de hver an den kiende. De maa saa.

de

81. De duelde hos dennem udi Maneder to / oc bode sig der vel pleie: It Tusind Mand udi Snecker Ty / at følge vaar der til rede. De maa saa vel i Danmarck.

19. Til Ryland sætte de deris Raas / der kaste de deris Ancker paa Sande: Den Menige Mand forskingredis strax / de maatte dem gaa til Haande: De maa saa.

20. Lycken vaar dennem baad mild oc god / stor Seyer der de finge: De dueldis i Ryland nogle faa Aar / Oc icke end meget lenge. De maa saa vel i Danmarck.

21. Met Herre Skiold oc Mandoms Mact / monne de sig Veyen rede: J hvor de skulde i Marcken slaaes / deris styrcke de betede.

22. Lange Breder oc Halffbarder brugte de mest / de lange Karle oc bolde: Thi kallede mand dem de Longobarder / det Naffn oc endnu beholde: De maa saa vel.

23. Aage oc Ebbe de døde dem fra / saa saare monne de det klage: En Høffvitzmand skulde de kyse aff ny / før end de kunde fremdrage. De maa saa vel i Danmarck.

34. Hagelmunder hede den Høfding fin / som de til Konning udvalde: For hans Mandom oc dydelig Sind / Monne hand dem vel befalde.

25. Met hannem vunde de Prijs oc Seyer/ Hvor de drog frem met alle: Der hand vaar død oc lagd i Ljg/ En anden de strax omtalde. De maa saa vel i Dannmarck.

26. Saa droge de frem fra Land til Land/ For søgte hvad Lycken vilde giffve: Paa sidste kom me de i Panoien ind/ der lystet dem da at blifve. De maa saa vel.

27. Met Herulers Haab hulde de en Strjd/ monne dennem saa Mandeligen tvinge: Met Gepiders Hær giorde de ocsaa/ Baade Bytte oc Seyer de finge.

28. Albuinus vaar deris Konning gief/ hans Nafffn er kiend saa vide: Hand drog den Rommerske Mact imod/ Hand lærde dem ræt at stri de. De maa saa vel.

29 Paphie den meget berømbde Stad/ Belagde hand Tre Aar end mere: Hand vand den Stat met stor V-mag/ met andre Steder flere. De maa saa vel.

30. For Mande Liste for Sverd oc Pil/ kunde hand sig vel forvare: For Qvinde Svig oc løn lig had/ fald hand i Døsens Snare.

31. Rosemunda hede hans Dronning Snild/ hun kunde den Falskhed raade: hun lod sin Herre i Søffnen slaa/ der vaar icke anden Naade: De maa saa vel i Danmarck.

32. Siden togis til Konger igien / den ene efter den anden i sæde: De Kommere tycktis da være got / lade fare den lange fride.
33. Saa giordis der den stadige Fred / som mand vel meente hin trygge: Men tiden lerde det anderledis paa den vaar icke at bygge.
34. De Kommere bare der ved stor nag / at see de fremmede Geste: Thi falde de dem saa ofte i Land / oc Krigen med dennem friste.
35. Der de icke selff aff egen Mact / dem kunde Orlog bestande: De badis om hielp aff Keyser Karl / hand kom aff fremmede Lande.
36. Naar mange Mus er om en Kat / da nødis hand til at vige / Saa gick det met vore Longobarder / for Sanden maa jeg det sige. De maa saa vel i Danmarck.
37. Saa lagdis da ned deris Konglig Nafn Landet monne de beholde: Som de hafde i to Hundrede Aar / under deris Haand ad volde. De maa saa vel i Danmarck.
38. Landet bærer Nafn paa denne Dag / oc saa til Verdsens Ende: Den Danske Adel Oc Ridderskaff / lader sig endnu der kiende. De maa saa vel i Danmarck.

Langbeen Risers oc Viderick Verlandsens Kamp.

DEr er mange Viser oc Diet lagd om Konning Tidrich aff Bern paa atskillige Tungemaal. Saa hafve vi Danske oc hafft vore Indføde Kemper udi hans Ferd. Hvorledis her om være kand met Historien/ lader jeg hver sin Mening. Noget maa her om hafve været. Thi Røgen (som mand pleyer at sige) kommer gierne fra Brandene. Oc her Tidrich aff Bern / hafver ick alleniste været vort Folck forvant met Sproget alleniste men ocsaa i andre maader / holden Kundskaff met dennem / at de hafve været met hannem udi Krig oc Orlog naar der gaffves Aarsag til. Thi vore gamle Forfædre hafver giort mange Tog her ud aff Riget / oc indfaldet udi andre Herrers oc Kongers Land / oc dennem tvingd under sig. Undertiden hafve vel Herrer oc Førster begeret deris Hielp imod deris [illegible]ader / naar de kunde dennem selff icke bestaa / oc hafve der ofver indlagd stor Prjs oc Seyr ved den Danske Mact. Saa hafver det oc været meget brugeligt udi Gamle Dage / at baade hin unge Adels Burse / oc andre Stridkiere Voghalsse her aff Riget ere uddragne at forsøge sig oc lade tee deris Mandom / oc der ofver indlagd stor Ære / oc ere komne til stattelige Giftermaal / eller forhverfvit kaastelige Bytte. Dog Mandoms Ære oc Dad / hafver gielt meist i de Dage. Langben Riser som almindeligen nefnis i denne Vise / mener jeg at være Risers Nafn. Thi Riser paa gammel Danske bemercker Kempe / saa vel som paa Tydske Sprog Saa som vi faa at høre om Bermer Rise / her effter som mand ellers

kalder Bermeris/ oc mand af den Tydske Dict kand see om Konning Tidericks oc Mester Hildebrands Kamp imod Risen Sigenot/ 2c. Hvad Viderich Verdlandssøn Rafen oc Føeested saa oc hvad Bern er anrørendis/ Findis ydermere her udi
neste Femte oc den Tiende ef-
terfølgendis Viser.

IIII.

KOnning Tidrick stander paa Bern/ Oc ser hand ud saa vide: GVD giffve jeg viste de Hellede saa stercke/ mig torde i Marcken bide. Der stander en Borg for Bern/ Oc der boer udi Konning Tidrick.

2. Det svarede Mester Hildebrand/ Hand viste at Orlog oc stride: Der ligger en Kempe paa Birkings Bierig/ Tør du hannem vecke oc bide. Der stander en Borg for Bern/ oc der boer udi Konning Tidrich.

3. Hør du Mester Hildebrand/ du est den Kempe saa sterck: Du skalt ride fremmerst i Skoffven i Dag/ Oc føre vort Skioldemercke. Der stander en Borg for Bern/ oc der boer udi Konning Tidrich

4. Der til svaret Mester Hildebrand/ Hand vaar en Kiempe saa Viis: Herre jeg fører icke eders Skioldemercke i Dag/ Thi mig søm-

mer icke den Prijs. Der stander en Borg for
Bern oc der boer udi Konning T.
5 Det svaret Vidrich Verlandssøn / hand
talde aff fuld god Hue: Jeg vil være den første
i Hoben i Dag / igiennem de Birtinge Skofve.
Der stander en Borg
6. Det melte hand Vidrich Verlandssøn /
hand svarede det aff Vrede: De Smede Sven
ne mit Sverd saa smede / det bider saa vel paa
Staal som Klæde.
7. De vaare vel Tre Hundret Kemper / de
droge til Birtings Land: De ledte efter Lang-
been Riser / De hannem paa Skoffven fand
Der stander en Borg for.
8. Det svarede Vidrich Verlandssøn / vi vil
le prøfve et underligt Spil: I lade mig ride i
Skoffven først / Om i tro mig der til / Der stan
en Borg for Bern.
9. Det da svaret Konning Tidrich / jeg siger
her saa for mig: Finder du Langbeen Riser / du
dølie det icke for mig / Der stander en Borg for
Bern / oc der boer udi K- T.
10. Det vaar Vidrich Verlandssøn / hand
kom paa Birtings Hede Der fant hand Lang
been Riser / hand laa baade sort oc leed. Der
stander en Borg for Bern.
11. Det vaar Vidrich Verlandssøn / hand

flødte paa Riser met Skaffte: Du vaagne op Langbeen Riser / Mig tyckis du soffver vel hart Der stander en Borg.

12 Her haffver jeg liget i mange Aar / Oc hviltis paa vildende Hede: Her kom aldrig Kempe frem / der mig torde vecke oc bide. Der stander en Borg.

13. Her holder jeg Vidrich Verlandssøn / met Sverd saa got ved Side: Jeg skal dig aff Søfnen opvecke / Saa saare skalt du svide. Der stander en Borg.

14. Det vaar Langbeen Riser / hand vincket op met sit Øye: Hveden kommer os denne Svend der saadanne Ord lader lyde.

15. Verland hede hand Fader min / en Smed vaar hand saa skøn: Bodild hede min Moder en Konning Daatter ven.

16 Skrepping heder mit fuld gode Skiold / der er udi mangen Pil skøt: Blanck saa kaldis mit stolte Hielm / saa mange et Sverd haffver brød: Der stander en Borg.

17 Skimming heder min ædle Hest / Er fød paa vilden Stod: Mimmring kalder mand mit Sverd / er hærd i Kempe Blod. Der stander en Borg for.

18. Selff heder jeg Vidrich Verlandssøn udi Jern saa er jeg klæd: Staar du icke op

paa

paa din lange Been / jeg giør dig visselig vred Der stander en Borg.

19. Hør du Langbeen Riser / jeg vil icke at dig lyve: Kongen holder her uden for Skofven / du skalt hannem Skatten giffve. Der stander en Borg for.

20. Alt det Guld som jeg eyer / det giemmer jeg met stor Æret: det vinder icke en Staald Dreng aff mig / oc det skal ingen Mand spøre. Der stander en Borg

21 Saa Vng oc liden som jeg er / Skalt du mig her nu finde: Dit Hoffvet vil jeg hugge dig fra / oc saa dit meget Guld vinde.

22. Det vaar Langbeen Riser / hannem lyster icke lenger at sofve: Ride fra mig du unge Heldt / om dig lyster lenger at lefve.

23. Skimming sprang op med begge sine Been / mit paa Risers Side / Sønder da ginge hans Ribbeen siu / oc saa begynte de at stride. Der stander en Borg.

24. Det vaar Langbeen Riser / greb sin Staalstang i Hende: Hand slog et slag effter Vidrich / at Stangen i Bierget vende. Der stander en Borg.

25. Det vaar Langbeen Riser / hand actet at slaa saa vist: Hesten løb hannem rammet aff det første slag hand miste.

26. Det melte Langbeen Riser/ er hand tog til at Jammer: Nu ligger min Stang udi Bierget fast/ som den vaar slagen met Hammer. Der stander en Borg.

27. Vidrich loed sig icke forsømme/ hand var saa modig i Hue: Vel op Skimming vent dig om oc monne du Mimmering noget due. Der stander en Borg.

28. Hand tog Mimmering i baade sine Hender/ til Langbeen Riser hand rende: Hand hug saa dybt i Bryst/ at Odden i Tarmene vende. Der stander en Borg.

29. Da fick Langbeen Riser Saar/ oc vognet aff første Søffn: Saa gierne haffde hand det veder giort/ kunde hand faaet den Øfne. Der stander en Borg.

30. Forbandet være du Vidrich/ oc saa dit Sverd ved din Side: Du haffver giort mig Saar i mit Bryst/ der aff saa yppis min Qvide. Der stander en Borg.

31. Jeg skal hugge dig Riser saa smaa/ som Løff blæs iblant Støff: Uden du viser mig dit Liggende Fæ/ Som du haffver i denne Skoff. Der stander en Borg.

32 Du lade det Vidrich Verlandsson/ du hug mig icke til Døde. Jeg vil vise dig til det Hus/ er tagt met Guld hin røde.

Vid

33. Vidrich reed oc Riser krøb/saa vjit ind at de Skoffve: De funde det Hus met røde Guld tagt/det skinde som brendende Lue. der stander en Borg for Bern.
34. Her er inde meget mere Guld/end i dette Land kand være: Du tag her fra den store Steen du løfft aff Hengsel disse Dørre. Der stander en Borg for Bern.
35. Det svared Vidrich Verlandssøn/hand frytede for det Gilde. Der pleyer ingen viß Kempe/sin Styrcke paa Steene at spilde der stander en Borg for Bern.
36. Det er din mindste Konst/du kand din Hest vel vende: Jeg vil giøre mere met Finger to/end du med begge dine Hender: der stander en Borg for Bern.
37. Saa tog hand den store Steen/hand løfte den paa sin Hærde. Fuld vel Vidrich Verlandssøn/hand actet hannem saa ont it Fred. Der stander en Borg
38. Her er inde meget mere Guld/end Femten Konger for maa: Hør du Vidrich Verlandssøn/du skalt her først indgaa. Der stander en Borg for Bern oc der boer.
39. Det svaret Vidrich Verlandssøn/hand kiende saa vel hans Enid: Du skalt selff her først indgaa/thi det er Kiempe sæd.

40 Det vaar Langbeen Riser / hand ind ad Dørren saa: Vidrich hug met begge Hænder / hand hug hannem Hoffvedet fra. Der stander en Borg for Bern / oc der boer paa Konning Tidrich.

41. Saa tog hand det Mande Blod / smurde sig oc sin Hest: Saa red hand til Kong Tidrich / sagde sig at være skammelig lest. Der stander en Borg.

42. Saa tog hand den døde Krop / oc reyste den til en Eeg: Saa reed hand tilbage igien sagde aff den underlig Leeg. Der stander en borg for Bern.

43. Her holde i alle mine Stalbrødre gode/alt under den grønne Lide: Langbeen Riser haffver mig slagen i dag / det er min første Qvide. der stander en Borg.

44. Haffver du faaet baade Hug oc slag aff Riser da er det ilde: Vi ville ride til Bern igien / oc ingen Mand her meere spilde. Der stander en borg.

45. Du vend dig Konning Tidrich / du vend dig snart met mig: Alt det Guld som Riser haffde / det vil jeg vise dig. Der stander en borg for Bern / oc der boer.

46. Haffver du slagen Riser i Dag / det spøris offver Lande saa r[illegible]: Den Kempe fødis icke i

Ver-

Verden til/ du maa jo vel met stride. Der stander en Borg.

47. Det vaar Konning Tidrichs Mænd/ der de monne Riser see: Saa lode de aff skoffven staa/ Mand Maatte vel aff dennem lee. der stander en Borg.

48. De meente Riser skulle forviß sine lange Been effter dem strecke: Jngen aff dem saa torde hannem bie oc ingen saa vilde hannem vecke. Der stander en.

49. Det vaar Vidrich Verlands søn. hand giorde der aff stor Spee: Hvor skulde i hannem leffvendis bie/ i tør hannem icke døder see. Der stander en Borg.

50. Vidrich stødte paa Kroppen met skafft/ saa Hoffvedet dreff i Marck: Det maa jeg for sandingen sige/ Riser vaar en Kempe saa sterck Der stander en borg.

51. Saa toge de hans meget røde Guld/ de bytte det der paa stand: Vidrich hørde den beste Part til/ hand verffvet det met sin Haand. der stander en borg.

52. Jcke vaar hannem saa meget om bytte/ den Seyr laa hannem i Sinde: At det kunde spøres til Danmarck/ hand Langbeen Riser monne offvervinde. Der stander en Borg for Bern/ oc der boer paa.

 Saa

57. Saaglade rede de til Bern igien/ Konning Tidrich glædis allermest: Tog hand til sig Vidrich Verlandsson/ Maatte følge hannem allerneſt. Der stander en Borg for Bern/ Oc der boer paa Konning Tidrich.

En Vise om de fornemiste gamle Kemper/ oc om Sivard Snaren Svends Kamp/ met Herr Humble.

DEnne er fast den ældste Kiempe Vijse/ som aff Arilds Tid her indtil hafver været meget brugt i Danmarck. Her indføris de fornemiste Kempers Nafn oc Skioldemercke som ellers i andre Dict oc Viser mange steds berøris. Sivard Snaren Svend biuder disse Kemper til Kamp/ oc Lodden falder paa Vnge Humble/ som hand siden ofvervinder/ oc dog skencker hannem vunden Spil aff Haanden/ som mand pleyer at sige. Hand skiencker hannem Skimming sin Hest igien/ som hand hafver laant af Vidrich Verlandssøn/ oc lader sig fange oc binde af hannem met Villie/ men der hand seer Vidrich komme/ da oprycker hand Egen som hand stoed bunden til/ oc gaar til sin Herris Gaard/ etc. Humble holder fore/ at denne Vnge Kempe skal kaldis/ oc icke Hummerlummer. Thi Humble er et gammelt Danskt Nafn/ som det sees af Kong Dans Fader Humble/ af hvilcken Humble Ore i Sieland ved Ringsted hafver faaet sit Nafn. Vidrich som her oc anden steds nefnis met Verlandssøns til Nafn almindeligen/ meene oc nogle at skulde kaldis

Vid-

Vitrich Verlantsſøn / oc at hand ſkullde været fød i det merckelige ſtore Herrit udi Skaane ſom endnu kaldis Villands Herrit / oc ligger begrafvet paa denne Side Sylleſoorgs Ore / ved Eiſebech Mølle / ſom de ſtore Steene ſtaa til ſiune paa denne Dag.

Hvad ſom Stæderne Hald oc oc Brattingsborg er anrørendis / ved jeg icke om mand ſkal tage det Slot Hald derfore / at Herr Bugge ſiden hafver forbret oc ſterckete et met Ny Bygning i ſin Tid. Bratingsborg holder mand fore / at ſkulde være det Slot ſom ligger ſaa got ſom mit paa Samſø / ved Tranberg Kircke / det ſom mand endnu ſeer hire ſaare ombe trefolde Grafver oc Volde med Mür / paa denne Dag. Nagle meene at Bratensborg ſkulde ligget udi Ifvønis / norden for Ifvø / derſom mand endnu paa denne Dag kand ſee Grundvollen oc Murene / naar Vandet er klart oc Adelveyen løber der til / en ſtor Hul Vey fra Skofven af Veſten i Øſten / ſom i fordum Dage hafver værit Tør / førend Slottet er ædelagd. Til dis ydermeere Vidneſbyrd føret Villands Herrit en Hammer udi ſin Siggnet til Hr Wilrich Wetlandſſøns Amindelſe.

Hvad her om kand være / lader jeg hver ſin Meening. Sant oc viſt er det / at der hafver boet merckeligt oc ſtercke Folck baade paa Samſø oc andre omliagendis Øer / ſom klarlige kand ſees af allehaande ſandferdige Fodſpor end ocſaa af de tvende Voldſteder / ſom tvende andre Slotte Veſborg oc Hiortholm hafve ſtaaet / oc været befeſtiget met Grafver oc Volde / ſom endnu ſtaa igien. Oc hafve Kemperne oc andre Orlogs Mænd geerne boet paa ſaadanne Øer

ſaam=

Gamle Dage / fordi de letteligen kunde oprette sig gode Befestninger / oc haffve her snart udfluct til Søen / at søge effter Roff oc Bytte som forhværffvedis Krig oc Orlog / oc mand leffvede der mest aff i gamle Dage.

Saa haffver oc icke Skaane været foruden Kemper / som det mange stycker udvise oc end besynderligen her ved Sylleborg Øre / oc fremdelis udi Bleging oc Omliggende Eng / der som hine store Klypper oc Kempesteene findis met Runebogstaffve paa / 2c. Hvor om paa en andensted.

V.

DEt vaare siu oc siusindstive / der de droge ud fra Hald: Oc der de komme til Bratingsborg / der sloge de deris Tield Det donner under Ros de danske Hoffmænd der de udride.

2. Kong Nilaus stander paa høyen Tinde / oc seer hand ud saa vide: Hvi monne de Kemper haffve deris Liff saa fal / at dem lyster her at stride. Det donner under.

3. Hør du Sivard Snaren Svend / oc du haffver vancket saa vide: du skalt friste disse Kempers Vaaben / oc til dem under Tielen ride. Det donner under.

4 Det vaar Sivard Snaren Svend / hand ind under Tielden treen: I ere min Herre vel kommen / I Danske Kongens Mænd.

I la-

5. I lade det eder icke fortøcke / i tage det icke for spe: Dysten saa ville vi sammen prøffve eders Vaaben i lade mig see.
6. Der stander i den første Skiold / en Løwe vel saa bert: Met Kronen aff det røde Guld det er Kong Tidrichs Merck.
7. Der skinner i det andet Skiold / en Hammer oc en Tange: den fører Vidrich Verlands søn / hand slaar oc griber ingen til Fange. Det donner under Ros.
8. Der skinner i det tredie Skiold / en Gam saa rød som Guld: den fører Helled Hogen / hand er en Kempe til fulde.
9. Der skinner i det fierde Skiold / en Øren oc hand er rød: den fører hand Olger Danske / hand hugger de Kemper til døde. Det donner under Ros.
10. Der skinner i det femte Skiold / sidendis Høg paa Hald: den fører Mester Hildebrand / hand voger met Kemper it Fald. Det donner under Ros.
11. Der skinner i det siette Skiold / Linden den er grøn: den fører unge Herr Humble / Dronning Eline eldste Søn.
12. Der stander i den siuende Skiold / en skøn forgylden Spor: den fører hand Herr Hogen / fordi hand vilde vildere vorde.

Der

13. Der skinner i det ottendt Skiold / tre Pil
oc de ere hvide: Dem førte hand Vidrich Her
Stagesøn / mand maa vel paa hannem lide.
Det donner under Ros.
14. Der stander i det niende Skiold / Vlffven
alt saa Sterck: Den fører hand Vnge Vlff
van Jern / hand bruger saa stort Hoffverck.
Det donner under Ros.
15. Der stander i den tiende Skiold / en Fendel
oc en Bue: Den fører hand Falquor Spille-
mand / hand vilde dricke oc icke soffve.
16. Der skinner i det ellefte Skiold / en Lind-
orm end saa leed: Den fører Orm unger
Svend / hand fryctet for ingen Mands Vrede.
Det donner under Ros.
17. Der kom frem det tolfte Skiold / der skin-
ner paa brendende Brand: Den fører hand
Bram van Vifferlin giennem Herrers oc Før-
sters Land.
18 Der stander i det trettende Skiold / en Taff-
vel saa rød aff Guld: Den fører Harald Grid-
ske / hand er en Stalbroder huld. Det donner
under Ros.
19. Der stander i den fiortende Skiold / en
Kappe oc en Kølfte: Dem fører den Munck
Broder Alsing / hand kunde de Kemper stille.
Det donner under Ros.

Hand

20 Hand haffver en skære Kniff ved hans Side / Skalerne ere aff Bly: Liden Kniff er icke uden elleffve Alne lang / Som dingler ved hans Side. Det donner under.
21. Der lagdis frem den femtende Skiold / der skinner tre dragne Sverd: Dem fører Esbern Kongens Sønner / i alle deris Herreferd. Det donner under.
22. Der blesi seet det sextende Skiold / en Rafn met Vinger hin brune; Dem fører Rigen Raadengaard / som vel kunde dicte oc rune. Det donner under Ros / de Danske Hoffmend der de udride.
23. Der skinner paa den syttende Skiold / Hesten i saa hvid: Den førde Greffve Herr Guncelin / hand beder slaa oc icke bide.
24. Der skinner i det attende Skiold / it Vilsvin oc en Mand: Det fører den Greffve aff Biergelide / sit Sverd vel røre kand.
25. Der skinner i den nittende Stold / en Hund oc en saa rask: Den fører Dyesteen Kempe / hand er en Vogehalß uden falsk. Det donner under Ros.
26 Der skinner i den tiuende Skiold / en Rose iblant de Rijs: Hvor Herr Normand kommer i Strid / der vider hand stor Prijs. Det donner under Ros.

Der

27. Der stander i det neste Skiold/ en Ke
del er aff Kaaber: den fører Herr Mogens
Olgerssøn / Hand vinder baade Slotte oc
Borge

28. Ind kom andet oc tiuende Skiold/ met
Sundheds forgyldte Mercke: det førde hand
Her Asbiørn Milde/ hand lærer de Kempers
Ryg at verck.

29. Der vaar det tredie til tiuende Skiold/en
Arm udi en Lencke: Den førde hand Alver Lan-
ge hand pleyer for Kemper at skencke. Det don-
ner under Ros.

30. Der kom frem det sidste Skiold/det vaar
en Falck saa hvid: Den fører Sivard Sna-
ren Svend/ fordi hand vilde altid stride. Det
donner under Ros.

31. Slig Kempe oc Mercke vaar her/hvo kand
dem alle fortelle: Det vaar Sivard Snaren
Svend/ hand kunde icke lenger duele. Det
donner under Ros.

32. Er her nogen aff Kongens Mænd/ som
Dysten lyster at ride: Hand tøffve/ oc icke for-
lenge/hand møde mig paa denne Hede. Det
donner under Ros.

33. Hvilcken aff eder i Danske Hoffmænd /
som Dysten kand ride best. Met hannem saa
vil jeg ride i Dag/ om begge vore gode Heste.

De

34. De Kemper kaste Terning paa Tafle bord/ de Terning rand saa vide: Oc det falt unge Humble til/ hand skulde met Sivard ride. Det donner under Ros.

35. Her Humble slog det Taflebord sammen/ hand lystet icke lenger at lege: det vil jeg forsanden sige hans Kinder bleffve saa blege. Det donner under Ros.

36. Det vaar ungen Humble/ hand gaar den Fruerstue omkring: Saa gaar hand i Høyeloffte/ for Kong Vidrich ind.

37. Hør du Vidrich Verlands søn/ du est saa frj en Mand: Du laane mig Skimming i Dag/ Jeg sætter dig derfor Pant.

38. Icke fanger du aff Skimming i Dag/ foruden du sætter got Pant: Løsning Skoff oc femten Borge de beste udi dit Land.

39. Otte Borge de ringeste i Bratings Land/ dem sætter jeg dig til feste: Oc til min Syster den Lillie vaand/ mig tyckis hun er den beste. Det donner under.

40. Sivard hand er en Sterblind Svend/ hand seer icke sit Glavind til Ende: Fanger hand Skimming nogen Skade i Dag/ du bøder det icke met alle dine Frender.

41. Saa løber Speret i Sivards Haand/ som Kringlen ringer i Spore: Du vocte dig

dig unge Herr Humble/du kommer icke for den Daare. Det.

46. Borgeni oc Ridder fiu / dem sætter jeg dig til Pand: Fanger Skimming nogen Skade i Dag / du tag min yngste Syster paa Haand Det donner.

43 Vaare nu alle disse Bierge aff Guld / oc alt dette Vand vaar Vijn: Det vilde jeg icke haffve for Skimming i Dag / Jeg tacker Gud hand er min.

44. Saa satte hand sig paa Skimmings Bag / Saa gladelig monne hand ride: Skimming tyckttis det ündeligt at være / At hannem stod Spore i Side.

45. Der skinner paa Humbles forgylte Skiold / som Solen om Midsommers Tijde: HErre Gud naade mig fattige Svend / skal jeg her holde oc bie.

45. Det første Red de sammen red / de Hellede vaar baade saa sterck: Sønder gick Hnmbles Sadel Ring / hans Skiold saa langt i Marck. Det donner under Ros / de Danske Kemper der de Dysten ride.

47 Mig tyckis du esten faür unger Svend / din Hest kand du vel Ride: Stat du aff oc giorde din Hest / It Stød vil ieg dig bie. Det donner under Ros / .

Det

48. Det andet Red de sammen red / de vaare to Kemper baade: da brast begge deris Sadle i to / oc Humble for Sadel Bue. Det donner under Ros / de.
49. Nu haffver jeg dig fra Hesten skut/nu haffver jeg vundet din Hest: Sig mig gode unge Humble/ hveden du kommen est. Det donner under Ros/ de Danske Kemper.
50. Nu haffver jeg vundet aff dig Prijs / Oc Skimming hand er min: Sig mig ungen yske Svend / Aff Sleet oc Affkom din Det donner under Ros / de Danske.
51. Kong Abelon er min Fader / en Konge offver Biertings Land: Dronning Eline er min Moder / det siger jeg dig forsand. Det donner under Ros / de.
52. Dronning Eline er min Moder /En Dronning gieff oc fin: Konning Abelon Haarde Staal / saa kaldis Fader min.
53. Selff saa heder jeg unge Herr Humble/En Kempe offver Biertings Land: Aff Kempe Sleet saa vijt berømt / som nogen Mand reyse kand.
54. Er Kong Abelon din Fader kier / da est du min Frende: da giffver jeg dig din Hest igien / jeg dig icke føre kiende. Det donner under Ros/ de Danske Kemper der de dyste.

55. Er Dronning Eline din Moder bold/ hun er min fuld god Ven: Saa tage du nu Skimmingigien / du est min Systersøn. Det donner under Ros.
56. Tage nu begge Skiolde Remmer / du binder mig til denne Eeg: Oc rid saa til Kong Tidrich / du siger du vandst den Leeg.
57. Ind kom ungeste Humble/ vaar klæd i Kiortel grøn: Nu haffver jeg vundet min Hest igien/ oc bunden den skellie Svend. Det donner under Ros.
58. Indkom Humble i Støfle oc Spor/ hand kaste sit Sverd paa Bord: Sivard staar i Skoffven bunden / hand taler icke end et Ord. Det donner under.
59. Jeg haffver været mig i den Lund / oc fanget den Kempe god: Tog jeg Sivard Snaren Svend / bant hannem ved Eege Rod. Det donner under.
60. Hør du unge Her Humble/ oc du farer alt met Tant: Det vaar alt met Villie giort / om du Sivard bandst. Det donner under Ros / de Danske Kemper.
61. Det vaar Vidrich Verlandssøn/ oc hand vilde alting vide: Jeg rider mig i Rosens Lund / oc seer hvor Sivard monne lide. Det donner under Ros.

62. Vidrich taler til sin Dreng / legge Sadel paa Ganger graa: Jeg vil mig i Marcken udride / oc see hvor Sivard maa.

63. Sivard hand stander udi Lunden / oc seer hand Vidrich ride: Finder mig Vidrich bunden her / hand hugger mig Reffbeen fra Side. Det donner under.

64. Frem da lacket Vidrich Verlandsøn / Skimming monne under hannem skride: Sivard rycker op Egen met Roed / hand torde hannem icke bide.

65. Dronningen staar i høye Loffte / oc seer hun ud saa vide: Hissed kommer Sivard Snaren Sven / met Eegen ved sin Side. Det donner under Ros / de.

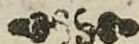
66. Kongen stander ved Borgeleed / udi sin Bryne saa ny: Hissed kommer Sivard Snaren Svend / hand fører os Sommer i By Det donner under.

67. Der gaar Dantz paa Bratings Borg / der dantzer de stercke Heldte: Der dantzer Sivard den sterblind Svend / met Eegen under sit Belte. Det donner under Ros / de Danske Hoffmend de sammen ride.

***

Eff Om

Om Greffve Guncelin / Hvorledis hand slog Tilventin ihiel / oc offvervant Herr Jffver Blaa / oc fick hans Syster Salenta / oc giorde siden it merckelige Kempe-Bryllup met hende.

I.

DEt vaar Greffve Herr Guncelin / Hand taler til Moder sin: Jeg vil ride mig op paa Land / oc friste Mandom min: Vel op førre dag / vi komme vel offver den Hede.

2. Vilt du ride dig op paa Land / oc siger du mig saa: da skal jeg giffve dig Fole god / som mand kalder Karl hin graa. Vel op førre dag vi komme vel offver den Hede.

3. Da skal jeg giffve dig Hest saa god / som mand kalder Karl hin graa: Aldrig tør du spende Spore om Fod / ey heller drage Hielm paa. Vel op førre dag / vi komme vel offver den Hede.

4 Jngen Kempe tør du skøde / oc ingen redis for: Førend du møder den Kempe / som mand kalder Jffver Blaa. Velop førre dag vi komme vel offver den Hede.

5. Det vaar Greffve Her Guncelin / Hand rider under grønne Lide; Der møder hannem

nem liden Tilventin / hand bad hannem holde oc bide. Vel op førre dag.
6. Vel møt ungen Tilventin oc hvor laa du i Nat: Jeg laa mig paa Bratensborg / mand hugger der Ild aff Hat. Vel op førre dag / vi komme vel offver den Hede.
7. Det vaar Greffve herr Guncelin / hand blicket under Hielm hin røde: Som men ved liden Tilventin / du kaler din egen død. Vel op førre dag / vi komme vel.
8. Det vaar Greffve Herr Guncelin / hand sit Sverd uddrog: Det vaar liden Tilventin / han i stycke hug. Vel op førre dag / vi komme vel offver den Hede.
9. Saared hand til Bratensborg / hand stødte paa Porten met Skafft: Er her nogen Kempe ind / som fecte tør aff Mact. Vel op førre dag / vi komme vel.
10. Det vaar Herr Jffver Blaa hand vende sig i Vester: Hielp nu Vlff oc Asmer Grib / jeg hørrer Kempe Røst. Vel op førre dag / vi komme vel offver den.
11. Det vaar Herr Jffver Blaa / hand saa sig udi Øster: Hielp mig Otthin du kand best / jeg hørrer Herr Guncellns Røst. Vel op førre dag / vi komme vel.
12. Det vaar Greffve Herr Guncelin / kaste

 Hielm

Hielm offver hviden Hals: det da hørde hans Moder kier / offver tre de tylte Land vel. Vel op førre dag / vi komme vel.

13. Den Frue hun vogner om midiel Nat / oc taler hun til sin Herre: Raade nu den øfverste GUd / alt for vor Søn hans Ferd.

14. Det første Red de sammen red de Hellede vaare baade saa stercke: Stack hand Herr Iffver er Blaa / hand dreff saa langt i Marck. Vel op føre dag.

15. Hør du Greffve Herr Guneelin / oc vile du lade mig lefve: Jeg haffver mig en Festemøe / oc den vil jeg dig gifve.

16 Icke vil jeg din Festemøe / i Ecteskaff vil jeg leffve: Giff mig Salenta Syster din / met hende lader jeg mig nøye.

17. Saa red de til Bryllup / som de kunde allermest: De bøde der til de Kemper / som de kunde aller flest

18. De bøde Vidrich Verlandssøn / sterck Tirich ud aff Bern; de bøde did Holger Danske / for hand vilde stride saa gierne. Vel op føre dag / vi komme.

19 De bøde Svard Snaren Svend / hand skulde for Bruden ride: Saa kom Langbeen Ridske / hand skulde hos Brudgommen side. Vel op førre.

De

20. De bøde ind Mester Hildebrand hand/ bar for Bruden blus: Oc hannem fulde de Kemper Tolff/ de drucke oc giorde got Rus. Vel op føre dag
21 Did kom Folqvar Spillemand / hannem maatte de Kemper lide: did kom Kong Sigfrid Horn / sig seiff til Angest oc Qvide. Vel op føre Dag.
22. Det vaar stolte Fru Grimild / oc hun skulde Bruden rede: de lode hendis Fødder met Jern beslaa / Hendis Fingre met Staal omsmede Vel op førre dag.
23. Der kom frem Frue Gunde Hette/ hun boede for Norden Field: Hun drack oc hun danset/ det haffde saa got it Held.
24. Der kom ind Fru Brynmal / hun skar for Bruden Mad: Hende fulde sin smaa Terner/ iblant de Kemper de saade.
25. De fulde Bruden udi Kammeret ind / at æde der Frokost: Hun aad der op fire Tønder Grød / de smagte hende allerbest.
26. Vel sexten Oxe Kroppe tog hun der til / oc atten Svine Flycke: Su Tønder Øll drack hun der til / førre hun tog til at hicke.
27 Saa fulde de Bruden til Salen hen / da trudet saa fast hendis Skind: De hugge vel femten Alne aff Mur / førre de kunde trenge

 hen

hende ind.] Vel op førre dag / vi komme.
28. De lede Bruden til Brudebenck / saa sagt de sette hende ned: Bencken vaar aff Marmersteen / den refnet i Jorden ved. Vel op førre dag vi komme vel ofver.
29. De lagde for hende den beste Mad / hun aad oc drack icke minde: Femteen Øxen oc Tj fæde Svin dettærer den Mare Qvinde Vel op føre dag vi komme vel.
30. Det da gaff den Brudgom act / hand hagte det icke vel: Aldrig saa jeg saa unger en Brud / der giorde i Fadet bedre skel.
31. Op da sprunge de Kemper / oc sammen der de rycte: Hvad heller ville vi kaste met Slang eller oc ridderligen fecte.
32. De Kemper begynte Kredzen at skreffve / alt paa den grøne Marck: det giorde de den Unge Brud til Ære / Loed see det store Hoffverck / Vel op førre dag.
33. Den unge Brud sprang fra Brudebenck / hun haffde tho Hænder sleffve. Til hende sprang Langbeen Ridsk / god Eventyr monne de prøffve. Vel op førre dag.
34. Der dantzede Bord oc der dantzede Benck / oc Ilden fløy aff Hat: Ud da løbe de Kemper gode / oc hielp nu Moder Skrat. Vel op førre dag / vi komme.

Da

35. Da begyntis en stercker Rey/ fra Ribe oc indtil Slie: Den minste Kempe i Dantzen vaar vaar Femten Alne under Knæ. Vel op førredag/ vi komme.

36. Den minste Kempe i Dantzen vaar/ vaar lille Mimmering Tand: Haand vaar i denne Hedenske Flock / den eniste Christen-Mand. Vel op førrk Dag/
vi komme vel offver
den Hede.

Tre Viser om Frue Grimild
oc hendis Brødere.

HEr effter følger Tre Viser om Hellede Hogen oc Fru Grimild/ Om hvilcken Saxo Grammaticus skriffver udi sin 30. Bog/ udi S. Knud Hertugis oc Martyris Historie. Hvor aff er lettelige at mercke / at denne Dict er meget gammel. Men hvad som Grimilds oc hendis Herkomstis Historie er anrørendis / vil det falde forlangt / den her at beskriffve / oc kommer dog frem paa en anden oc beleiliger Tid oc Sted. Hendis Fader vaar Nøling / som oc kaldtis Niding/ oc bode paa den Ø / imellem Kiøbenhaffn oc Kruneborg / som kaldis Hvæn/ aff Jomfru Hvenild / met hvilcken Heldt Hogen aflede sin Søn Rancke. Paa denne Ø kand mand endnu see Volstede / Graffver oc Grundmaal / som i Fordum Tid haffve standen disse Fire Slotte/ Nørborg / Sønderborg / Carlshøy oc Hammer. Her bode Fru Grimild / som hafde først til Ec-

te / Herr Sigfred Horn / som videligen omtalis udi Hel:enbog. Men til sin anden gifft / indbød hun begge sine Brødre Herr Hogen oc Herr Folqvord / oc lod dem begge dræbe som Visen indeholder. Dog den Hvænske Krønicke holder noget a derledis / oc siger at der Folqvard hafde slaget Fru Grimilds Kemper ihiel / som hun haffde udsæt paa hannem / at hans Brødere vaar slagen paa Nørborg / aff de andre Kemper. Oc der ved harmedis hand saa saare / at hand drack et Horn fult ud af de Dødis Blod / Oc døde saa hos de andre Kemper. Saa drog hun ocsaa til Nørborg / oc der hun formerckte / at Helt Hogen hafde faaet offverhaand ofver Nørborgs Kemper / da giørde hun Pact met hannem / at der som hendis Kemper slog hannem først en gang til Jorden / da skulde hand icke meerr staa op / Men verie sig som hand kunde best. Der met gick den listige Qvinde til / oc lod strø Erter paa vaade Hude / udi Porten / oc der gribe tre Kemper tillige Helt Hogen an / oc sloge hannem paa Knæene / oc fick der sit Banesaar / slog dog tilforn Kemperne ihiel / Oc afbede paa Sønderborg met Jomfru Huenild / efter Grimilds Samtycke / en Søn / paa det / det mectige oc Ædle Kempe Slect skulde icke aldelis undergaa. Denne Helt Hogens Søn / ved Nafn Rancke / hefnde sin Faders oc Farbroders Død paa Grimild sin Farsøster / hvilcken hand udførde met sig til Hammershøy / at vise hende Nidings Skat / som hans Fader hafde efterlat hannem Nøglen til. Thi der hand vaar kommen ind i Bierget met hende / da løb hand selfud / oc lucte Dørren for hende / saa blef hun der sidendis / oc døde af Hunger.

❧ (o) ❧

Den

VII.

Den Første Vise om Fru. Grimild oc Heldt Hogen.

I.

DEt vaar stolte Fru Grimild / hun lader Miøden blande: Hun biuder til sig de raske Riddere / aff alle fremmede Lande/

2. Hun bad dem komme oc icke duele / til Orlog oc til Krig: Det vaar Hellede Hogen / forlod sit unge Liff.

3. Det vaar Hellede Hogen / hand gaar ud ved Strand: Fant hand der den Ferge Karl / alt paa den hvide Sand.

4 Hør du goden Ferge Karl / du før mig offver Sund / jeg giffver dig min gode Guldring / hand veyer vel femten Pund.

5. Jeg fører dig icke offver Sund / alt for dit Guld saa rød: Kommer du til Hvenilds Land da blifver du slagen til død.

6. Det vaar Hellede Hogen / hand sit Sverd uddrog: Det vaar den u-selige Fergemand / hand Hoffvedet affhug.

7 Hand strøg Guldringen aff sin Arm / hand gaff den Ferge Karls Viff: Det skalt du haffve til Vennegaffve / for Fergemands unge Liff.

Det

8. Det vaar Hellede Hogen / vancker ud met den Strand: Fant hand paa den Haffru / som hviltis paa hviden Sand.
9. Hei dig / hel dig kiære Haffru / du est en konstig Viff: Kommer jeg til Hvenilds Land kand jeg beholde mit Liff.
10. Borge hafver du bolde / oc meget Guld saa rød: Kommer du til Hvenø Land / der blifver du slagen død.
11. Det vaar Hellede Hogen / saa snart sit Sverd uddrog: det vaar den u-sigelige Haffrue / hand hende Hofvedet fra hug.
12. Saa tog hand det blodige Hoffvet / kaste det ud for Sund: Skød hand Kroppen efter / de samledis baade paa bund.
13. Her Grimmer oc Her Germer / de skøde den Snecke fra Land: Vred saa vaar dem Vejret oc sterck saa vaar dem Vand.
14. Vred saa vaar dem Vejret oc sterck saa vaar dem Vand: Sønder saa gick goden Jern Ahre / udi Hellede Hogens Haand.
15. Sønder gick stercken Jerne Ahre i Hellede Hogens Haand: Met tho forgylte Skiolde / styret de Herrer sig til Land.
16. Der de nu komme til Lande / der skiuret de deris Sverd: Der stod saa stolt en Jomfru / hun saa alt paa deris Ferd.

Hun

17. Hun vaar smal i midie/ til maade vaar hun lang: Kort vaar hun i Liffve/ hun prøffvet en Jomfru Gang.
18. De gaa dem til Nørborg/ som Porten vaar vaan at staa: Hvor er nu den Portner/ som her skulle være paa.
19. Her da er den Portener/ som ligger til Sæt oc Vern: Viste jeg hveden i kommen vaar/ eders Bud baar jeg saa gierne.
20. Hid saa ere vi kommen/ aff trinde Tyde Land: Frue Grimild er vor Søster/ oc nu si- ger jeg dig sand.
21. Ind da kom den Portener/ oc stedis hand for Bord: Hand vaar snild i Tunge/ hand kunde vel føye sine Ord.
22 Hand vaar snild i Tunge/ hand kunde vel føye sine Ord: Her holder uden fore vor Por- te/ tho saa Velbyrdig Mænd.
23. Her holder uden fore Porte/ tho saa Vel- byrdige Mænd: Den ene hand fører en Fedel den anden en forgylte Hielm.
24. Hand fører ingen Fedel for nogen Herre Løn: Hveden der ere kommen/ de ere to Hertug Børn.
25. Det vaar stolte Fru Grimild/ hun svøber sit Hoffvet i Skind: Saa gaar hun i Borg- gaard/ hun binder sine Brødre ind.

Vil

26. Ville i gaa i Stuen/ oc dricke Mød oc Vjn: En Silcke Seng om i ville soffve oc tven de Jomfruer mine.
27. Det vaar stolte Fru Grimild/ svøber sit Hoffvet i skind: Saa gaar Hun udi Steen Stuen/ for alle sine Kemper ind.
28. Her side i alle mine Mænd/ Dricke baade Miød oc Vjn: Hvo vil Helled Hogen slaa all kieriste Broder min.
29. Hvo denne Prjs vil forhverffue/ slaa Helled Hogen til død: Hand skal raade for mine Borge/ oc drage mit Guld saa rød.
30. Til da svared en Kempe/ en Høffding for et Land: Den Prjs vil jeg indlegge/ forvist met denne frj Haand.
31. Den Prjs vil jeg forhverffve/ sla Helled Hogen til døde: Saa skal ieg raade for dine Borge/ oc fore dit Guld saa rød
32. Der til svaret Foldqvard Spillemand/ met sin store Jernstang: Ait skal jeg dig mercke/ før end du kommer her frem
33. Hand slog aff det første Slag/ Femten Kemper de laae: Ha ha Foldqvard Spillemand/ hvor rører du din Fedelbue.
34. Saa slog hand de Kemper/ hand giorde der aff en Bro: Oc den vaar baade bred oc lang hand giorde dem stor uro.

For

35. For offven vaare de Huder/ For neden Erter smma: Det voldte Helled Hogen / hand falt der søst paa.
36 Det vaar Helled Hogen / hand vilde igien opstaa: Holt du du kiere Broder / du veedst hvad Sag der vaar.
37. Holt nu allerkieriste Broder min du holt saa vel din Tro: Det første du monne til Jorden falde / du vilde ret aldrig opstaa.
38 Saa trøst vaar Helled Hogen / hand vilde ey rygge sine Ord: Hand stod paa baade sine Knæ / der hand fick Banesaar.
39 / End vog hand tre Kemper / de vaare icke aff de mindste; Saa gick hand til Hammeren / sin Faders Skat monne finde.
40. End vaar Lycken hannem saa bljd / hand fick den Jomfruis / Esn: det vaar stolten Hvenild / hand aflet met hende en Søn.
41. Rancke hede den Kempe / hand hefnde sin Faders Død: Grimild qvaldis aff Hungers Qvide / hos Nldings Skat uden Brød.
42. Saa drog hand aff Landet ud / til Bern i Lombardi: der vaar hand hos Danske Mænd / oc lod sin Mandom tee
43. Hans Moder bleff hiemme igien / der aff fick Hven sit Nafn: Blant Riddere oc blant Kemper / gaar der saa vjt aff Saffn.

Den

VIII.

Den anden Vise om Frue Grimild oc hendis Brødre.

1. DEt vaar stolte Frue Grimild / hun lader baade brygge oc blande: Det vaar saa mangen frj Hellede / hun Budet effter sende.

2. Du bede dem komme til Orlog / du bede dem komme til Krig: der skal saa mangen frj Helled / miste sit unge Liff.

3. Det vaar Hellede Hogens Moder / hun drømte saa underligt: At den gode Fole styrte / som mand skulde hannem udride.

4. Den Drøm hand haffver at sæde / min kiere Søn giff den giem: Vocte dig for din Syster / hun er saa falsk oc slem.

5. Det vaar Helled Hogen / hand red frem met den Strand: Hand fant paa den Mare Viff / legte paa den hviden Sand.

6. Sig mig det gode Mare / du est en sandsager Vjs: Skal jeg slaaes paa Hvenske Land / oc voge de Kemper met Prjs.

7. Hør du Helled Hogen / du est en Ridder bold: Nock saa haffver du Lande selff / der til stor Ære oc Vold.

8. Du haffver baade Guld oc Sølff / der til baade

baade Borge oc Feste: Kommer du paa Hven ske Land / det bliffver icke for dit beste.

9. Du haffver Gods oc Velde / oc der til meget Guld rød: Kommer du til Hvæn i Aar / du blifver der slagen til døde.

10. Det vaar Hellede Hogen / hand vredis ved det Ord: Hand slog den arme Mare Viff / falt ned til sorten Jord.

11. Ligge du der oc hvil / du fule oc lede Spaaqvinde: Fuld vel ved jeg at verie mig / oc Seyer aff Kemper vinde.

12. De rede uden for den Port / ja to saa herlige Mænd: De vaare vel klæddei Silcke / deris Heste ginge alt udi spring.

13. De sloge paa de Porte: / det giald ind i det Slot: Hvor est du Portener / hvi da lader du icke op.

14. Det damilte den Portener / saa listelig under sin Skin: Jeg tør icke for min Frue / lade nogen Fremmet ind.

15. Hand gick til Frue Grimild / spurde hende saa brad: Her holder tho Ridder for vor Borg / de bede mig strax oplade.

16 Det svaret Frue Grimild / det er Folqvard Spillemand: Det er Helled Hogen / bagge mine Brødre forsandt.

17. Neder ginge Fruer oc Jomfruer / dess Ko-

de da Ridders Gang: De vaare smale i Midie/ oc vel til Maade lange.
18. Det vaar stolt Fru Grimild/ slog ofver sig Skarlagen Skind: Saa gaar hun udi Gaarde/ oc baade Hellede ind.
19. Her er Low oc Borgestue Ræt/ at jngen Sværd maa drage: Mig tyckis det saa ilde være/ siden Kong Sigfred bleff slagen.
20. Jeg vog da Kong Greffred/ alt med min egen Haand: Jeg vog oc Kong Ottelin. hand vaar saa sterck en Mand.
21 Da miste jeg min Brynie god/ der til min Ganger graa: Vdi de kolde Vinter/ der vi for Trojen laa.
22. Hun fulde hannem paa den Sal/ Til Hundrede Kemper sine: Alle stode de imod de Ridder to/ met dragne Sværd i Hende.
23. Er her nogen Kempe iblant som æde mit Brød: Der tør sla min Broder/ jeg giffver hannem Guld saa rød.
24. Det da hørde Folqvard Spillemand/ saa snart offver Bordet sprang: Hannem glide Sœrd aff Skede/ de Døre aff Hengsel sanck.
25. Der hand fick den store Staalstang oc da bleff hand saa glad: Hand slog vel Femten Kemper/ aff Mandoms Styrcke oc Slag.
26. Eya sagde Folqvard Spillemand/ nu

gaar min Fædel ræt: Da slog Helled Hogen/ vel tive i samme Ferd.

27. Det vaar Fru Grimild/ hun giorde sig saa vreed: Langt heller maatte du hiemme været/ end du til os udred.

28. Her er vel hundrede Encker/ førend du lader denne Strid: Det svarte Helled Hogen/ det haffver du self saa slidt.

29. Det vaar Helled Hogen/ hand løffte op Hielmen sin: Jeg brender alt saa saare/ Vnder haarden Brynie min.

30. Jeg er baade træt oc Mod/ aff gandske Hiertemin: Giffve det Gud Fader i Himmerig/ jeg haffde et Horn met Vjn.

31. Hand strøg op sin Hielmenet/ hand drack aff Mandeblod: *In Nomine Domini*, vaar Heldt Hogens Ord.

32. Nu ligge alle Grimilds Kiemper/ slagne døde til Jord: Det haffver Helled Hogen/ alt met sin Broder giort.

33 GVd naade dig Folqvard Spillemand/ som her hos ligger Ljg: Du brugte din gode Staalstang/ oc den vaar uden svig.

34. Vel firetive faldt der for en/ de kunde icke for hannem staa: dem vog hand som en Kempe/ førre haand paa Jorden laa.

35. Ah hierte kiere Broder / u-selig jeg hid

reiste: Saa kranck vaar mig i Skæbe/ at jeg dig her skulde mist.

36. Leffver jeg enten Dag eller Nat/ førend de gaa til ende: Min Syster skal det gielde/ jeg skal hende sla eller brende.

37. Den krancke Skæben kom / oc slog is hun der til: Grimild lod Kong Hogens Søn/ i Bierget svelte ihiel.

IX.

Den Tredie Vise om samme Grimilds Forræderj imod sine Brødre.

I.

Slig Kemper som Helled Hogen / oc hans Broder Folqvord Spillemand: Hvor finder mand dennem/ der mand nefne kand.

2. Frem da traade hun Bodild/ Helled Hö/gens Moder: Mig tyckis det de Foler/ at de alle døde vaare.

3. Drømmen kand jeg fuld vel raade/ jeg haf=ver/ er til Forstand: Komme i til Huenske Land/ det skader for mangen Mand.

4. De Herrer monne udride/ som Strømmen den rand Stride; Der funde de en Mare Qvinde/ soff under de grønne Lide.

Vaag

5. Vaag op vaag op Mare Minde/ du skø-nedeylig Vjff/ Drager jeg til Hvenske Lande/ monne jeg fordoie mit Ljff.

6. Vend dig Helled Hogen/ du est en Knect saa bold: Du haffver paa dit eget Land/ saa menge Borg oc Vold.

7. Du drag hiem til dit eget Land/ lad fare den-ne Kempe Kjff: Kommer du til din Syster/ det kaaster dit unge Ljff.

8. Det vaar Helled Hogen/ oc hand sit Sværd uddrog: Det vaar den usle Mare Minde/ hand Hoffvedet aff hug.

9. Nu er jeg spaad/ nu est du blaa: End dra-ger jeg til Hvenske Land/ Om jeg kand Bø-ren faa.

10. Frem da ride de Hellede to/ de funde den Fergemands Huus: Stat op goden Ferge-mand/ oc gack her ud til os.

11. Hør du hvad jeg siger dig/ du før mig off-ver Sund: Jeg giffver dig min gode Guld-ring/ hand veyer vel femten Pund.

12. Haff du selff din Guldring/ Jeg maa den icke eye: Jeg kommer aldrig i den Stad/ jeg bær jo for hannem Qvide.

13. Jeg kommer aldrig i den Stad/ jeg lider jo for hende Nød: Jeg fører dig icke offver i dag/ Fru Grimild mig det forbød.

14. Helled Hogen bleff saa vred/ alt baade i hu oc Mod: Hand hug den Fergemand Hoffve=det fra / saa vijt da stanck hans Blod
15. Saa kaste hand det blodige Hofvet/mit udi Øresund: Saa kaste hand Kroppen effter/ hand bad dem findis ved bund.
16. Her Gynther oc her Gerleff/ de/ styret det Skib fra Land: der de komme paa midie Sund/ da reiste dem Venret til haand.
17. Sønder da ginge de Ahrer / udi Folqvard Spillemands Haand: Helled Hogen styrde med sit Skiold / det Skib med nød til Land.
18 Der kaste de deris Ancker/ Alt paa den hvi=de Sand: Det vaar Hellede Hogen / hand træn der først paa Land.
19. De andre tøffvede icke ræt lenge / men hver som hand kunde best: Rystede sig mandelig / oc Folqvard Spillemand mest.
20. Vde da stander den Kurer / hand trampe=ler paa de Tinde: Her er kommen paa vort Land / to saa stolte Ædelinge.
21 Her er kommen paa vort Land / Kemper ocsaa modige Mænd: De ere klædde i Jern / deris Heste komme springen frem.
22. Den ene hand fører en Høg / der skinner Guld i hans Skiold: Den anden fører en Fæ=del / en Hertugis Søn saa bold.

Vd

23. Vd da staar Fru Grimild / hun kunde vel føye sine Ord: Hand fører ingen Fødel / eller tiener for Herre Bord.

24. De er tho friske Hellede / tho ædle Hertugs Børn: de ere icke u-kiende / vi ere tre Syskind Barn.

25. Det vaar Greffve her Guncelin / hand taler til sine Mænd: her kommer Helled Hogen i Dag vi holde med hannem en Rend:

26. Vi ville fecte med dem i Dag / oc sla dem alle til døde: Saa maa vi volde hans grøne Skrin / der til det Guld saa rød.

27. Fru Grimild gaar sine Brødre imod / stor falsk vaar der for haande: I være vel kommen / foruden Helled-Hogen allene.

28. Det da melte Helled Hogen / forinden ved den Dør: Det vil jeg med eder voge / om i jo ellers tør.

29. Vd da ginge de Sværde / saa saare fast de sprunge: Alle lide dem haardeligen ilde / den gammel saa vel som den unge.

30. Sønder gick det gode Sværd / i Folqvard Spillemands haand: hand saa sig offver den Dør / hand ramte en stor Staalstang.

31. Hand slog i det første Slag / vel siu saa raske Hoffmænd: *In Nomine Domini*, sagde hand / nu bliffver min Fædel kiend.

 Nu

32 Nu gaar min Fædel / i dantze oc springe omkring: Mig svedis aff stort Arbeyd / for inden min Brynie Ring.

33 Det vaar Herr Kong Guncelin / hand traad til Grimild frem: Hielp nu mod disse Hellede haarde / eller skillie os aff met dem.

34 I sla nu alle mine gode Mænd / som jeg giffver Brød: I lade jo icke aff / før Folqvard ligger død

35 Hør du Syster Grimild / mig huggis saa dybe Vunder: Du vaarst mig aldrig tro eller god / som jeg det nu befinder.

36 Jeg haffver nu vaaget / i Dage oc Nætter siu: Jeg hefner vist min Bane / førend jeg mister mit Lyff.

37. Mit dyre Sværd er borte / oc gode Jernstang i tu: Min Sorrig vilde jeg forglemme kunde jeg Verie faa.

38. Det svarede unge Obbe Jern / hand stod hannem alt saa nær: Jeg laaner dig mit gode Sværd / min Broder haffde saa kiær.

39 Mig tyckis du est en Helled from / Oc der til meget sterck: Det kand jeg foruden falsk / alt paa din Fædelbue mercke.

40. Jeg tacker dig unge Obbe Jern / du est en Kempe saa rjg: Jeg oc alle mine Brødre / tiene dig igien uden svig.

41. Saa hug hand Falqvard / det hørdis saa høyt udi Sky: Helder vil hand man delig døe / end skammelig rømme oc fly.

En Vise om Mester Hildebrand.

DEr lader sig ansee at denne Mester Hildebrand haffver været med udi mange Kempefærd. oc fra sine unge Aar / vandret alle vegne omkring / oc vil paa sin Alderdoms Dage / drage hiem igien til sit Land oc Rige / oc see hvorledis der staar til / oc som hand kommer did / møder hannem paa Veyen hans egen Søn Her Alebrand som Fru Judte haffver fød det samme Aar / at Mester Hildebrand er dragen fra hende. Her begyndis en haard Kamp imellem Faderen oc Sønnen / oc efter at de hafver forsøgt hver andre hvad de fører i deris Skiolde / maa Sønnen gifve sig / oc blifver saa kient aff Faderen / med stor Glædskab paa det sidste.

Her hos er at mercke at denne Stad Bern som er oc andre Steder nefnis i de gamle Viser / skal hafve sit Nafn af den Galliske Høfvitzmand som kaldtis Brenne eller kandske Biørn paa vort Danske Maal / oc blef nefnd i Fordum Dage Brenona eller Bernona som Justinus skrifver. Her efter hafver mand kaldet hende Verna paa Latiniske Sprog / som mand det finder udi alle Latiniske Bøger. Den sigis her at ligge udi Greckeland / maa vel skee af denne Aarsage / at de som der hafver holden Huus hafve brugt mesteparten Greckiske Sprog / oc være

ret de Greckiske Keysere af Østerleden undergifne/ som det ocaa vel lader sig ansee aff deris Historier / besynderligen udi Keyser Leonis/ Zenonis / oc Justini Tid / etc. Der Kong Tidrich med sine Gotther oc Gyndinger oc siden de Longebarder oc andre Danske Mand. hafver holden denne mectige By for deris Hofvit Stad. Saa at maud hafver seet meere til Ofverøffrigheden oc Sproget / som det vaar gengs/ end til Landet i sig selff. Thi at Græciske Tungemaal oc Folck hafve af Arilds Tid været meget Myndige i Italien / som det gifver en deel af Landet tilkiende/ som kaldis Græcia magna.

Men at Hildebrand kaldis icke Hertug eller Første/ men Mester/ er at acte at Mester Nafn gafvis i fordom Dage / gamle oc ypperlige Forfarne Første Høfdinger oc kloge Mænd Som det endnu endeel brugeligt er udi Franckerige oc Halland paa denne Dag.

X.

Eg vil mig aff Landet ride/ det sagde Mester Hildebrand: Hvem mig den Vey vil vise/ til Bern udi Grækeland. Hand er mig u-kyndig vorden/ Vdi saa mangen god Dag/ Itre oc tredve Aare/ Fru Jutte jeg icke saa.

2. Vilt du dig til Bern udride/ det svarede Hertug Abelon: Dig møder paa den Hede/ en Ridder snild oc ung: Dig møder paa den Marck/ Hin unge Her Allebrand:

Det

Det du varst en selff tolffte/ u-søgt kommer du icke frem.

3. Jarender hand til mig Allebrand/ alt med et frit Mod; Jeg skal ham hugge paa hans for gylte Skiold/ det hand skal strømme i Blod. Jeg skal hugge paa hans Brynie/ alt med et skermer slag: At hand skal haffve sin Moder at klage/ ret baade Aar oc Dag.

4. Det skalt du for ingen deel giøre/ det svarede Her Tidrich aff Bern. Alt for hin unge Her Allebrand/ hafver mig i sit Hierte saa kien. Du skalt hannem venlig atspørre/ for gode Villie min: At hand u-hindret dig lader ride/ igiennem Bern Landen sin/

5 Saa stide hand paa sin gode Hest/ hand reed at Bernes Marck: Der kom hand i Arbeyde mest/ alt med en Ridder sterck. Det vaar den unge Herr Allebrand/ hand til hannem rende: Oc hør du det din Gamle Mand/ Hvo hafver dig til min Faders Land send.

6. Du fører dit Harnisk saa reent oc klare / som du vaarst en Konge Søn: Det vil jeg fra dig tage / der til din Hest vel skøn. Du maatte vel hiemme blefvet/ oc giort mig in-gen u-mage: Oc da begynte den gamle at lee/ oc til den unge hand sagde.

7. Oc skulle jeg hiemme bleffvet/ oc giort dig ingen w=mag: Jeg er vant at ride/ saa vel om Nat som Dag. At ride oc med Kemper fecte/ Det hafver nu været min Sæd: Det siger jeg dig du unge Mand/ derfaare graa er mig mit Skæg.

8. Dit Skæg vil jeg aff dig riffve/ alt med min høyre Haand: Det dine Kinder skal strømme i Blod/ alt paa din gamle Mand. Dit Harnsk oc din forgylte Hielm/ det skalt du mig opgiffve: Oc du skalt være min Fange i Dag/ vilt du beholde dit Liff.

9. Mit Harnsk oc min forgylte Hielm/ vil jeg ey afflegge: Jeg troer vel Christ aff Himmerig/ jeg vil mig for dig verge. De stode aff begge deris Heste/ de toge til de skarpe Sverd: Oc saa begynte de at fecte/ det beste de hafde lærd.

10. Det da vaar hin unge Herr Allebrand/ hand kom saa vel i Lag: Hand hug den gamle Hildebrand/ Alt med it skermer Slag. Saa sprang hand tilbage igien/ Vel siu Fafne viit: Det siger jeg dig du unge Mand/ det Slag hafver dig en Qvinde lærd.

11. Skulde jeg det aff en Qvinde lære/ det vaare mig stoer Skam: Jeg hafver baade Rid-

Ridder oc Svenne / Udi min Faders Land. Jeg haffver baade Ridder oc Greffver / udi min Faders Gaard: Oc hvad jeg icke hafver lærd / det lærer jeg endnu.

12. Hvo sig paa Gammel Keel sturer / hand fanger gierne Smitte: Det siger jeg dig du unge Mand / saa skeer dig i Dag paa mig. Hand greb hannem mit udi sin Midie / Alt som hand smalist vaar: Hand slog hannem tilbage / udi det grønne Græs.

13. Det vaar den gamle Hildebrand / hand slog til hannem igien: Hand slog hannem tilbage / hand falt til Jorden ned. Du skrifft for mig du Ulffve unge / din Skriftefader vil jeg hede: Oc est du end en Ulffve unge / aff mig skalt du icke æde.

14. Du siger mig fast aff de Ulffve / de løbe udi den Skoff: Jeg er fød aff Adel god / min Fader mig aldrig saae. Min Moder heder Fru Judte / En udvald Hertugind: Oc saa vaar Hildebrand den Gamle / allerkiæriste Fader min.

15. Heder din Moder Fru Judte / en udvald Hertugind: Da er jeg Hildebrand den Gamle / Allerkieriste Fader din. Hand løste aff sin gyldene Hielm / hand kyste hannem for sin Mund: O GUD skee Loff oc

Ære /

Ære / vi ere baade farske oc Sunde.

16. Fader allerkieriste Fader min / det Saar som jeg eder gaff: Det vilde jeg helder / udi mit Hoffvet hafft. Oc tie nu min allerkiærkiste Søn / det Saar er got at raade: Men GVd skee evig Ære / der os tilsammen førd baade.

17. Det Slag det varet fra Middagsstund / Oc indtil Afftens Tjd: Opstoed hin unge Herr Allebrand / hand hiem til Bern reed: Hand førde paa sin Gyldene Hielm / En Krands aff røde Guld: Saa førde hand ved sin høyre Side / Hildebrand sin Fader huld.

18. Hand ledde hannem ind udi den Sal / hand sætte hannem øffverst til Bord: hand gaff hannem baade Øll oc Mad / det vaar hans Moder imod. Søn min allerkieriste Søn / jeg haffde det icke troed: At du skulde sætte en fangen Mand / Allerøffverst ved mit Bord.

19. Den fangen Mand som her sidder / ved eders brede Bord: Hand kom til mig paa den Hede / hand slog mig neder til Jord Tør du allerkiæriste Moder min / den Fange skal her være / Det er Hildebrand den gamle / hand er min Fader kiær.

20. Det da vaar Fru Iudte lille/ hun bleff glad i Hiertet der ved: Hun tog et Glas oc skenckte udi / Hun drack hannem selffver til. Hand haffde et styck aff en Guldring/ Det holt hand for sin Mund/ Det lod hand i Glasset nedsiuncke/ for Frue Iudte i samme Stund.

Vlff van Iern.

DEnne er ocsaa en meget gammel Kempe Vise om Vlf van Iern / eller van Bern: Hvorledis hand bedis om sin Herris oc Kongis Kongens aff Danmarck Hielp oc Bistond / til at hefne sin Faders Død paa Kongen aff Bratens Vendel. Maa vel skee hafver været en Herre oc Første ofver Vendelboerne / som hafve boet icke alleniste her i Riget udi Vendsyssel men ocsaa udi Fyn oc andensteds omliggende Landskaf. Denn Kong taber Slactningen oc blifver self slagen udi Kamp af Vidrich Verlandssøn. Er at mercke Vidrichs erlige Oprictighed her udi / at hand vil icke falde sin Fiende udi Landet før end hand redeligen atvaris. Som det oc end nu holdis iblant vort Danske Ridderskaf paa denne Dag/ at ingen Feyder paa anden / uden hand louligen ved andre Riddermends Mænd eller Feide Bref det tilforn forkynder.

Til denne Vise findis twende slags Omqvedning / som mand kalder/ Hvilcke vi begge sette til hver Mands Kaar.

DEt vaar ungen Vlff van Jern / hand ganger for Kongen at stande: Ville i laane mig aff eders Mænd / min Faders Død at hefne. Det klager den Svend som fangen ligger paa heden.

2. Jeg vil laane dig aff mine Mænd / oc selff vil jeg dig følge: Beder du Vidrich Verlandsøn / saa fremmer du din Villie. Men hand bær Guld oc Aumor paa sin haand.

3. Jeg vil laane dig aff minne Kemper / Oc heldst udaff de beste: Viderck oc stericke Tiderich / de kunde vel Kemper friste. Det klager den Svend som fangen ligger.

4 De ere to Heldte stercke oc bolde / som Striden haffde vundet førre: Der reddis for dem i alle Land / hvo deris Naffn monne høre Men hand bærer.

5. Jndkom Danner Konning / hand skinde som brendendis Lue: Hvo aff eder i Danne Svenne / Vil følge min Frende til Hoffve. Det klager den Svend som.

6. Kongen ganger paa Gulffvit frem / med Sølffkar i hviden Hænde: Hvilcken aff mine gode Hoffmænd / vil følge aff Land min Frende. Men hand bærer.

7. Alle da skøde de Hette for Mund / oc ingen

gen torde Kongen svare: Foruden Vidrich Verlandssøn / hand giorde der aff en Pare. Det klager den Svend

8. Det vaar vidrich Verlandsøn / hand giorde der aff en gammen: det vaar som vi drucke Mød aff Skale / kunde vi ellers komme sammen. Men hand

9. Tidrich bleff saa fyrig udi Sind / hand Isredis ved det Ord: Hand hug Hoffvedet fra Kemper to / kaste dem for Kongens Fod. Det klager den.

10. Det svaret Vidrich Verlandsøn / hand tenckte paa Heder oc Ære: Skicke vi frem vor Sendebud / Vi komme u-staalne der. Men hand bærer Guld oc.

11. Det vaar ungen Hammer hin graa oc hand løber østen aff By: Hvert det Menniske hannem saa / de felde baade Lød oc Liud. Det klager den Svend.

12. Det vaar ungen Hammer hin graa / oc hannem skinde Guld paa Bryst: Oc der kunde hvercken Høg eller Hund / følge den Svend til Geste. Men hand.

13. Hannem skinde Perle paa Bryste / hver Mand undrede der ved: Ingen Ful vaar under Solen saa snar / der hannem kunde følge til Bed. Det klager.

Ind

14. Ind kom ungen Hammer hin gra/ oc skiedis hand for Bord: Hand vaar snild i Tunge hand kunde vel føye sine Ord.

15. Helside i Kongen aff Bratens Vendel/ de andre vil jeg icke neffne: I Morgen kommer Vlff von Jern/ hand vil sin Faders død heffne.

16. Langt heller maatte hand hiemme være/ oc vocte det Fæ under Lide: End hand tør sende mig saadan bud/ I Morgen med min at stride

17. Bedre vaar det hannem hiemme at være/ oc krybe en Orm under Hald: End hand skulde yppe denne Hadings kjff/ der som hans Fader fald.

18. Bedre vaar hannem hiemme at tøfve oc krybe under Torne saa stinde: Hans Fader stoed mig ey Hug uden Ni/ hand slaar mig selff halff minde:

19. Hør i Kong aff blide Vendel/ i holde Tand for Tunge: Op da voxer den unge Kacke/ med hvasse Tender i Munde.

20. Der er ingen Kemper i Verden til der faare jeg reddis tør: Foruden Vidrich Verlandsøn/ oc hand er icke der.

21 Der til suaret den Sendebud/ det Ord giorde hannem stor vaande: Det er Vidrich

Ver-

Verlandssøn / som Striden skal fore stande.

22. Det vaar en aff Kongens Kemper / hand suared jeg vel veed: Hvo hand er Vidrich Verlandssøn / hans Fader vaar en Smed.

23. Jeg vaar en Smed paa Doffre Field / som Kemper de drucke inde: Vidrich dreff der daare Spil det gangis mig aldrig aff Sinde.

24. Femtan Kemper slog hand til Jord / hand actet det for en Leeg: Jeg stod saa nær jeg saa der paa / Mine kinder giordis mig bleg.

25. Hør du goden Hammer graa / saa gierne beder jeg dig: Veedst du noget om Vidrich Verlandssøn / du dølie det icke fore mig.

26. Laa end Vidrich i Høyelofft siug / Oc kunde sin Hest ey ride; Dog finge i velde danne Svenne / eder skulde i Marcken bide.

27. Det suaret Kongen aff bilde Vendel / hand suaret som en Mand: Jeg møder i Morgen i Høffdings Storm / om Hesten mig bære kand.

28. Opstod en aff Kongens Kemper / oc saa tog hand paa: Vidrich er en kuldbrenders Søn vi ville hannem vel bestaa

29. Det fortrød hannem Hammer Graa / hand vredis ved det Ord: Saa slog hand den Kempe hand falt død til Jord.

30. Det melte Kongen aff Beatens Ven-
del/ hand bleff saa vred i Mord: Hvi slogst du
min deffvisie Kempe / Til døde for min
Foed.
31. Der til svaret Hammer hin graa/ jeg døler
det icke for dig: End nu kunde jeg det aldrig lide/
at nogen spotter Vidrich eller mig
32. Det vaar ungen Hammer hin graa/ oc
hand begynte at hicke: Hører i Kongen aff
Bratens Vendel/ giffver mig noget at dricke.
33. De baare in atten Lester Øll/ dem drack
hand i en dricke: Hand slog de Tønder for Kon-
gens Foed de ginge i hundrede stycke.
34. Bort løb ungen Hammer hin graa/ hand
steddis for Vidrich hin Fromme: I hvedse e-
ders Spiud i skarpe eders Sverd / i Morgen
vil kongen komme.
35. De rede alle den mørcke Nat/ alt offver
den sorte Hede: der skinde Lius som det vaar
Dag/ alt udaff Vaaben deris.
36. De rede frem for Bierting/ igienem Bier
tings Myre: Siu hundrede vaare de Kemper
stercke/ vaare leste i Brynie dyre.
37. De rede frem for Bierting/ de rede igien-
nen Biertings By: Der sloge de deris
Folck i Ring/ giorde Vidrich til Hoffvitzmand
paa ny.

Vaa

38. Paa Biertings Hede sloge de deris Fane/ En Løffve saa mand der i sliffve: Det vaar saa mangen u-skyldig Mand / som der maatte mi-ste sit Liff.

39. De hugge med Sverd de skøde met Bue oc hver som mest kunde volde: Vd saa gick den røde Sved / oc Ilden aff deris Skiolde.

40. Det vaar Kongen aff Biertings Ven-del/ giennem gyldene Hielm hand saae: hvem er fremmerst i Hoben i Dag / Mit Folck saa il-de monne gaa.

41. Der suarede den liden smaa Dreng / der Kongen red allernest: Det er Vidrich Ver-landssøn / sider paa sin stercke Hest.

42. Det svarede en aff Kongens Kemper / Thi hand vel Vidrich kiende: det er Vidrich Verlandssøn / hand rører Mimmering i Hende.

43. Der til svarede Kongen igien / hand saae giennem Hielmen hin trange: Jeg strider ilde imod det Skiold / der skinner i Hammer oc Tange.

44. V-selig strider jeg mod det Skiold / der skinner i Hammer oc Tange: Visselig bliff-ver jeg slagen i Dag / Thi Vidrich tager ingen til Fange.

45. Blant Hedning oc blant Christen/ der lystet mig at geste: For uden hos Vidrich Verlandsson / det bliffver icke for mit beste.

46. Det vaar Kongen aff Bratens Vendel/ hand tog sin Hest med Spore: Hand reed til Vidrich Verlandssøn / hand vilde hannem felde til Jord.

47. Det vaar Kongen aff blide Vendel oc hand huai saa fast: Icke kunde Vidrich andet giøre/ end bøde for hans kast.

48. Nu haffver jeg standen dig atten hug/ vel flere oc icke fere: Du slat mig et for alle dem/ alt for din Kongelig Ære.

49. Haffver du slaaet mig atten hug/ huad de ere flere eller ferre: Jeg slaar dig lige saa mangeigien/ oc bliffver icke Kong dis verre.

50 Saa tog hand en Silcke Traad/ bant om sin Hielm saa rød: Det spør icke min Festems/ en Smedsuend hugger mig til døde.

51. Vidrich taler til Mimmering/ Mimmering monne du noget due: Det vaar icke i hundrede Aar/ jeg hug aff vredere hue.

52. Saa fast holt hand om gyldene Haandfang/ at Blodet sprang aff Negle Roed: hand hug paa Kongens forgylte Hielm/ at Odden i Sadelen stoed.

54. Det vaar Vidrich Verlandssøn/ hand

hol-

holder under grønen Lide: Er her nogen aff Kongens kemper / Som lyster her mere at stride.

54. Nu ligger Kongen aff Bratens Vendel oc hannem rinder Blod hin røde: Saa glad vaar ungen Vlff van Jern / hand hefnde sin Faders død.

55. Det vaar ungen Hammer hin graa / hand blincker op med sine Øyne: De ligge nu alt oc tie quer / som Muus i første Søfne.

56. Saa glade ride alle de Kongens Mænd / Med Vlff van Jern fra Steffne: Tacket hand Vidrich Verlandssøn / hans Fader Død hand heffnde. Det klager den Svend som fangen ligger paa Heeden.

Sterck Tiderich oc Olger Danske.

HVad denne Vise om Tidrich van Bern oc Kong Olger Danske er anrørendis / er vanskeligt at dømme paa / hvorledis den skicker sig til de Gamle Historier. Thi den merckelige Krigs Første Tiderich van Bern / døde der mand skreff efter Guds Byrd / Fem Hundret siu oc Tive. Oc Olger Danske som menis at hafve værit Kong Gøtrichs Søn / lefvede udi Keyser Karl Magnus tid hen ved 800. Aar for Christi Fødsel. Dog om denne vitberømte Heldt findis atskillige Menninger oc Ditt / som dog icke alle

 kom-

komme ofver it med hver andre. Vore Forfædre ville her med gifve til kiende / at Danmarck er it frit Kongerige / oc aldrig hafver været udi nogen fremmet Herris Vold eller rolig oc langvarig Heft. Ey Heller nogen Tid været Skatskyldig andre fremmede Førster / Men meget mere haft Mact oc Herredom ofver andre Landskaf / af hvilcke de hafve opbaaren Aarlig Skat oc anden Herlighed / som atskyllige Landskafs / Historier nocksom udvise / oc i sin Tid videre skal om talis.

XII.

STerck Tidrich boer sig udi Bern / med Satten Brødre giefve: Hver aff dem haffde Sønner Tolff / stor Mandom monne de bedriffve. Nu stander Striden Norden under Jutland.

2. Systere saa haffver hand femtan / oc hver haffver Sønner tolff: Den yngste hun hafver trettan / de redis icke for deris Liff. Nu stander striden Norden under Danmarck.

3. De ginge frem for Berner at slaa / saa mange Kempe Kroppe: Det vil jeg for sanden sige / de syntis offver Bøge Toppe.

4. Nu haffver vi stridet i mange Aar / mod Kemper oc Riddere stercke: Saa meget høre wi om Olger Danske / hand boer i Dannemarck. Nu stander striden.

5. Det haffver wi hørt om Olger Danske / hand

hand boer i Nør Jutland: Hand lader sig krue-
ne med røde Guld/ hand vil icke gaa os til
Haande.

6. Sverting fick op saa stor en Staalstang/
begynte der at true: Vel hundred aff Kong
Olgers Mænd/ acter jeg icke veden flue.

7. Hør du Sverting du sorte Svend/ du
acte dem icke saa ringe: Jeg siger dig Kong Ol-
gers Mænd/ de ere saa raske Drenge

8. De frycte icke for Glaffvind eller Sverd/
ey heller for hvassen Pil: At stride er deris me-
ste idret/ de acte det Børne spil.

9. Det melte høyen Bermeris hand tog det
Ord til aiemme: Vi ride os til Dannemarck/
oc see om Olger findis hiemme.

10. De droge ud aff Berners Land/ de vaa-
re atten tusinde i Skare: Kong Olger vilde de
gieste/ oc alle til Danmarck fare.

11. Kong Tidrich sender Kong Olger Bud/
oc lod hannem saa til biude: Hvad heller vilt
du stride med os/ eller ocsaa Skatten yde.

12. Kong Olger bleff saa vred i Hu/ slig
Spot kunde hand ey lide: Du bede hannem
møde paa sletten Hede/ Vi ville der med han-
nem stride.

13. Skatten ved Danske Mand intet aff hand
pleyer den selff at tage: Men ville i jo Skat-

ken hende / I skulle den ilde behage.

14. Kong Olger taler til Kemper sine / hand gaff dem Rymer tilkiende: Sterck Tidrich haffver send os bud / Oc Skatten vil hand hende.

15. Enten vil hand Skatten haffve / eller oc Striden saa haarde: Icke blifver hand den første Kong / der Danmarck vinder i Aar.

16. Det da suaret den Kempe god / alt til Kong Tiderichs bud: kommer de Berner i Danmarck / de komme icke alle her ud.

17. Saa lystig vaar hand Vlff van Jern / der de den Tidende finge Saa loe hand Hellede Hozen / de tøfve nu alt forlenge.

18. Det vaar Vidrich Verlandssøn / hand bleff saa glad i Mod: Det sagde Orm unger Svend / vi ride den Berner imod.

19. Den første i Spedsen vil jeg være / det sagde Herr Iffver Blaa: den sidste Mand skal jeg icke bliffve / det svarede Herr Kulden graa.

20 Kong Olger oc sterck Tidrick / de mødtis paa den Hedet: De sloge aff Mact foruden Skemt / de vaare i Hu saa vrede.

21 De slogis i Dage de slogis i tre / Ingen vilde hin anden vige: De Danske stride saa mandelig / deris Herre vilde de icke svige.

Blo-

22. Blodet rinder saa stride som strøm/ under Bierge oc dybe Dale: den Skat som førre vaar loffvet/ den maatte de Berner btale.
23. Røgen dreff saa høyt i Sky/ oc Solen giordis saa rød: Det vaar stor ynck at see der paa/ der bleff saa mangen Hellede død.
24. Der laa Hesten oc hissed laa Manden/ der skildis gode Vennerat: De loc icke alle til Gilde komme/ der stod saa hit et bad.
25. Det vaar høyen Bermeris/ hand blef da saa til sinde: Her lefver ickun Hundrede/ af vore Mænd/ hvor skulde vi striden vinde.
26. Da tog Tidrich til sine been/ hand saae icke meget tilbage: Sverting glemte at sige god Nat/ til bern loed de drage.
27. Tidrich vende sig om igien/ oc saae saa høyt i Sky: Mig tyckis Bern skal være os best vi saa hvercken Læ eller Ly.
28. Det melte Vidrich Verlandssøn/ hand holt under grønen Lide: Fuld lidet skulle i rose der aff/ i vaare i Danmarck at stride.
29. Den Tid de droge aff Bern Land ud/ vel atten Tusind de vaare: Fem oc Halfftrediesinds tive/ komme hiem saa føye en Skare. Nu stander Striden Norden under Jutland.

Lø-

Løffvens oc Kong Tiderichs Kamp imod Lindormen.

HErhaffver wi atter en gammel Dict/ Om den Nafnkundige Konning Tiderich / hvorledis hand frelser Løwen fra Lindormen / oc kommer self der ofver udi stor vaade oc Lifs Fare. Saa at Lindormen ocsaa vorder hannem mectig/ men ofvervindis dog paa det sidste af sin egen Fange oc dræbis til lige udi Bierget med sin Ellefve Unger. Løwen beviser Konning Tiderich Tro oc Tacknemmelighed for beviste Velgierninger/ forhielper hannem ud af Bierget / tager hannem paa sin Bag / oc bær hannem hiem til sit Kongelig Hus oc Slot. Hvad her kand være om i Sandhed / er troligt / at de gamle hafve holden denne Eventyr for it Tacknemmligheds Efterssun. Som mand endnu dagligé formercker/at u-melende Bæster kunde undertiden mere skønne paa Velgierning end fornumstige Mennisker.

XII.

DEt vaar Mester Kong Tidrich/ hand skulde fra Bern udride: Der fant hand den Løwe oc lede Lindorm saa ynckelig monne de stride. Den Lindorm hand tog en aff.

2. De stride i Dage de stride i to/ den tredie Dag til qvelde Det da var den lede Lindorm/den Løwe i Græsit felde. Den Lindorm hand tog en aff.

3. Det da robte den Løwe aff Nød / der hand saa

saa Kongen ride: da hielp mig Herr Kong Tiderich / oc skille mig ved denne Qvide. Den Lindorm hand tog en aff.

4. Du fri mig Mester Kong Tiderich / alt for den Offverstis Vold: Du frj mig for den for gylte Løffve / som du fører i dit Stold. den Lindorm hand tog en aff.

5. Kom mig til Trøst du Konning god / du hielp mig for dit Naffn: At jeg staar malet i din Skiold / saa brendende som en Brand.

6. Lenge stod hand Kong Tidrich / oc tenckte hand der paa: Jeg skal hielpe denne arme Løwe / J hvorlunde det monne gaa.

7. Det vaar mester Kong Tidrich oc hand sit Sverd uddrog: hand fectet med den lede Lindorm / hans Sverd stod alt i Blod.

8. Den gode Herre lod sig icke sømme / oc hand hug i saa fast: Jnd til saa lenge hans gode Sverd / det mit i Hialtet brast.

9. Den Lindorm tog hannem paa sin bag / oc Hesten under sin Tunge: Saa lacket hand at Bierget ind / Til sine Elleffve smaa Unger.

10 Hesten kaste hand for sine Unger / oc Manden i en Vraa: Eder i nu denne lille brad / jeg vil at soffve gaa

11. Ede i nu denne føye Bytte / jeg maa at hvile

hvile gange: Naar jeg vogner aff Søffne-gien / da skulle i Manden fange.

12. Det vaar Mester Kong Tidrich hand ledte i Bierget omkring: Der fant hand det gode Sverd / som mand kalder Adelring.

13. Hand fant der saa fast et Sverd / oc to forgyldte Kniffve: GUd naade din Siæl Kong Sigfred / her haffver du ladet dit Liff

14. Jeg haffver været med dig i mange Slage der til i Herre Færd: Aldrig jeg nogen Tid viste / at du vaar bleffven her.

15 Det vaar Mester Kong Tidrich / vilde prøfve om Sverdet kunde due: Hand hug i den haarde Hald / at Bierget stod alt i Lue. Den Lindorm hand tog en aff.

16. Det da var den unge Lindorm / saa Bierget staa i Lue: Hvo giør Bonden u-fred udi sin egen Stue.

17. Oc den giorde sig saa meget vred / der til saa meget krus: Hvo giør Bonden U-fred / udi sit eget Huus:

18. Melte det de andre smaa / i Vraaen som de laae: Vecker du vor Moder aff Søffn / saa ilde vil det dig gaa.

19. Svaret det Mester Kong Tidrich hand vaar i Huen saa gram: Jeg skal vecke din Moder aff Søffn / alt ved saa kaalder en drøm.

Lin

20. Din Moder vog Kong Sigfred / en saa Velbyrdig Mand: Det skal jeg paa eder alle heffne / med denne min høyre Haand.

21. Op da vognet den gamle Lindorm / hand bleff der ved saa bange: Hvo giør mig denne Uro / hvad er denne for en Klang.

22. Det er jeg Konning Tidrich / mig lyster med dig at tale: J gaar bar du mig i Bierget ind / alt under din krogede Hale.

23. Du hug mig icke Konning Tidrich / her er mit røde Guld: Det er fast bedre lat en giort vi bliffve hver anden tro oc huld.

24. Jeg troer icke paa din falske Fund / du vilt mig visselig daare: Du haffver voget saa mangen Heldt / det sømmer dig icke flere.

25. Hør du Mester Kong Tidrich / du hug mig icke ihiel: Jeg viser dig din Festemø / hun er i Bierget skiuldt

26. For offven ved mit Hoffvet / der ligger de Nøgle smaa: For neden ved mine Fødder / der kand du til hende gaa.

27. For ofven ved dit Hoffvet / der skal jeg tage paa: For neden ved dine Fødder / der skal jeg lade aff

28. Først vog hand den lede Lindorm / oc saa hendis Ellffve Unger: Doa kunde hand icke aff Bierget komme / for Edder oc Orme Tunger.

Saa

29. Saa groff hand saa dyb en Hule/ alt for sin venster Fod: At hand der icke skulde om komme/ i Œder oc Orme Blod.

30. Da bandet først Konning Tidrich/ hand bleff paa Løwen saa Gram: Forbandet da skalt være den Løwe / Oc faa baade Laster oc Skam.

31 Dette volte mig den snedige Løffve/ Gud giffve hende Menn: Haffde hand icke værit malet i min Skiold / min Hest haffde baaret mig hen.

32. Det da hørde den Løwe saa prude/ at Kongen klaget sig saa: Du stat selff fast Konning Tidrich jeg graffver med stercken Klaa. den Lindorm.

33. Løwen groff oc Konning Tidrich hug/ Bierget stod alt i Gløde: Haffde den Løwe icke faaet hannem ud/den hafde sig sørget til døde. den Lindorm hand.

34. Der hand haffde vejet den lede Lindorm/ ocsaa hendis Elleffve Unger: Saagaar hand aff Bierget ud / Med Br iynie oc Skiold hine tunge.

35. Der hand nu kom aff Bierget ud / hand sørget for sin Hest: Paa hannem torde hand vel lide / de haffde hver andre frist.

36. Hør du Mester Konning Tiderich / du

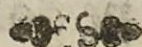
skalt dig icke saa Gremme: Du sæt dig paa min brede Bag / Saa listelig bærer jeg dig frem.

37. Hand red offver de dybe Dale / oc offver de grøne Enge: Saa frijt med hannem den gode Løwe / lod den giennem Skofven strenge.

38. Løwen oc Mester Kong Tidrich / de bleffve tilsammen baade. Den ene haffde frelst den anden / aff Kummer oc megen Vaade.

39. I hvor Konning Tidrich udi Marcken reed / den Løwe hos hannem løb: Naar hand atter stille sad / lagde den sit Hoffvit i hans Skiød.

40. Derfore de kalde hannem Løvens Ridder / det Naffn bær hand med Ære: Alle de Dage dem Lijffvet vindis / de haffde hver anden saa kiere / Den Lindorm hand tog en aff.

Burmand oc Olger Danske.

HEdenske Kemper haffve værit holden i gamle Dage saa Veyrstygelige som halffve Trolde. Hvilcket her sees udi Burmand / Som Kong Olger Danske her offver vinder / O frelser Iomfru Gloriant sin gode Vens Keyser Karls Festemø / som Visen siger. Men med Iselands Konning som skulde være hendis Fader / holder jeg fore / at man forstaaes

nogen anden / hvo den nu været haffver. Det er icke muligt oc icke heller fornøden / at vide eller randsage alting til Pricke / besynderlig i saadan Poetiske Legeverck / som er ickun mest hen rettet til en erlig oc lidelig Tids Fordriff.

XIII.

I.

BVrmand holder i Fielden ud / hand lader sin Skiold vel skinne: Sender hand Bud til Jselands Kong / om hand haffver Daatter hin venne: Olger Danske hand vand Seyr aff Burmand.

2. Hør du Jselands Konning god / du hør hvad jeg siger dig: Du skalt giffve mig din Daatter / Eller skiffte dine Land med mig. Olger Danske hand vand Seyr.

3. Du skalt enten giffve mig Daatter din / eller skiffte med mig dine Lande: Eller du skalt skaffe mig den Kempe god / som mig i Striden kand bestande. Olger Danske hand vande Seyr aff Burmand.

4. Jeg haffver mig icke Daatter uden en / Jomfru Gloriant de hende kalde: Jeg haffver hende Kong Karl trolofvet / Jeg troer hannem vel med alle.

5. Jeg haffver hende en Kong bortgiffven / Kong Karl saa er hans Naffn: Kand hand hen-

Hende icke for dig verle / da ganger hun dig til gafn. Olger Danske.

6. Det vaar Iselands Konning hand ganger i Buret ind: Det vaar Jomfru Gloriant / hun staar hannem op igien.

7. Hør du allerkieriste Daatter min / oc her er Tidende aff ny: Burmand holder i Felden ud / hand monne alt effter dig bie.

8. Burmand er saa haard en Helled / oc hand farer icke med Tande: Hand vil endelig hafve dig / uden nogen vil hannem bestande Olger Danske hand vandt.

9. Det vaar Jomfru Gloriant / hun vilde icke lenger tie: Her er en Fange i Taarnet inde / jeg tencker hand skal hannem bie. Olger Danske hand vandt Seyr.

10. Vilt du giffve mig Ære din / du Jomfru faur oc væn: Da skal jeg slaa dig Olger Danske / oc binde dig Karl alleene.

11. Det vaar Jomfru Gloriant / tager ofver sig Kaaben blaa: Saa gaar hun til det Fange Taarn / som alle de Fanger laa.

12. Det vaar Jomfru Gloriant / hun raaber ofver alle de Fanger: Hør du goden Olger Danske / oc est du før at gange.

13. Est du leffvende Olger Danske / jeg siger dig paa min Sand: Her er en Trold be-

gierer mig/ oc det er sorten Burmand.

14. Icke vil jeg den fule Gast / jeg loffver mig en Christen Mand: Kand du hannem i Kamp offvervinde/ saa glad ganger jeg dig til Haande.

15. Her haffver jeg ligget i femten Aar / I Baande oc haarden fange: Vel vorde eder Jomfru Gloriant/ at i vilde til mig gange.

16. Her haffver jeg ligget femten Aar / oc lidt baade Hunger oc Tørst: Saa liden er min Formue/ at stride mod Trolden først

17. Høre i goden Olger Danske/ i hielp mig aff denne Nød: Førre jeg tager ved den lede Trold / langt heller vaar jeg død.

18 Manden er grum oc Hesten er gram / det siger jeg eder for sand: Jeg haffver det hørt oc spurd forvist / hand bider med Ulffve Tand.

19. Oc hverken ville de andet æde / end Kiød aff Christen Mand: Icke da ville de andet dricke/ end Blod med Eder bland.

20. Eders Fader gaff eder saa fijn en Mand / Konning Karl saa er hans Naffn: Kand hand eder icke for Trolden verie / saa ganger i mig til Haand.

21. Vel eder Jomfru Gloriant/ At i vilde til mig gange: I giffve mig Spise oc Dricke

saa

saa god / jeg bryder med Burmand en Stang.

22. Kunde i fly mig min Hest igien / der til min Brynie oc Sverd: Jeg giorde det for eders skyld / jeg reed med hannem en ferd.

23. Kong Karl hand er min Stalbroder tro / hand skal det vísselig spørre: Førre da skal jeg lade mit Lijff / førre Burmand skal eder henføre.

24. Jeg vil skaffe dig Kaasten god / den beste dig lyster at æde: Saa giffver jeg dig din Hest igien / som dig lyster heldst at ride

25. Jeg vil giffve dig Sværd saa sterck / som dig lyster at binde ved Side: Der til fanger du Glaffvind saa fast / som du maatte vel paa lide. Olger Danske hand.

26. Hun tog Olger aff det Taarn / de lode hannem Klæder skære: de sætte hannem øfverst til Bord / de lode der Maden indbære Olger Danske hand vandt Seyr.

27. Burmand kom der ridendis i Gaard / hand actet den Jomfru bort føre: Olger Danske hand mod hannem reed / hand fick hannem andet at giøre.

28. De fectede i Dage de fectede i to / den tredie Dag til qvelde: Saa satte de dem paa en Steen / der vilde de Kemper hvile.

29. Det vaar goden Burmand Kamp / hand

hand taler til Olger Danske: Vilt du tro paa min GUd / da tager jeg dig til fange.

30. Det da svaret hand Olger Danske / hand gad ded icke lidt: Naar du kommer til Helsvede hen / sig at Olger sende dig did.

31. Tilsammen rede de Hellede paa ny / de vaare jo begge saa stercke: Sønder da gick deris gode Hielm / oc Glaffvindet fløy langt i Marck. Olger Danske.

32 De stridde saa lenge de stridde saa hart / de vaare baade Trætte oc Mod: Slagen bleff hand Burmand Kamp / hand falt der død til Jord. Olger.

33. Olger reed til den skøne Jomfru / i tage nu eders Festemandi: Jeg haffver dræbt med mit gode Sverd / den fule forgifftige Aand / Olger Danske hand vandt Seyr aff Burmand.

Bermeriis oc Orm unger Svend.

DEnne Dict er fast aff lige Eventyr giort / som Burmands Vise. Bermeriis beyler til Daner Konnings Daatter / Men Orm unger Svend falder der imellen / oc laaner sit Stiffaders Sværd Birting / Med hvilcket hand slaar hannem ihiel udi Kamp. Siden kommer hand i ferd med Bermerises Søster Søn Tord aff Valland / hvilcken som spotte-

sligen

ligen berømmer sig der aff / at hand haffver slaget hans Fader Kong Sigfred aff Irland ihiel. Dette fortryder Orm unger Svend / oc derfaare gifver sig i Kamp met hannem / oc dræber hannem met alle sine Svenne. Hvo denne Kong Sigfred hafver væ- ret / der om ved mand ingen egentlig desteden. Men udi Irland haffver været Konger / sum mand hafver kaldet Gorm / Orm oc Gormund / som en deel ere komne aff Danmarck. Hvilcket Giraldus Cambrensis oc andre Historie Skrifvere gifve tilkiende / Oc ydermeere / paa en anden Tid skal forklaris.

XIIII.

1.

DEt vaar høyen Bermerijs / hand voxte offver alle Mure: Hand vaar galen oc aldrig vijs / Ingen Mand kunde hannem styre. Men Skoffven stander all udi Blomster.

2. Hand vaar galen oc aldrig vijs / oc ingen Mand kunde hannem raade: Men hafde hand lenge i Danmarck bleffvet / da hafde det været stor skade. Men Skoffven stander all udi Blomster.

3. Det vaar høyen Bermerijs / hand binder sig Sverd ved Side: Saa rider hand til Kongens Gaard / som Kemper monne slaa oc stride. Men Skoffven.

4. Der vaar høye Bermerijs / hand gaar for Kongen at stande: Du skalt giffve mig

Daatter din/ oc Breff paa halffve dine Lande.
Men Skoffven stander.

5. Hel side i Danner Konning/ alt ofver eders brede Bord: J skal mig eders Daatter giffve oc skifte med mig eders Jord.

6. Enten skulle i mig eders Daatter giffve/ oc deele med mig eders Land: Ellers i skulle fly mig aff eders Kemper/ som mig i fredtzen tør bestande.

7. Icke fanger du Daatter min/ icke Breff paa helten mit Land: Vel skalt du faa den Kempe god/ med dig tør fecte for Haand.

8. Det vaar Danner Konning/ hand svøber sit Hoffvet i Skind: Saa gaar hand i Høyeloft/ for alle sine Kemper ind.

9. Det vaar Dansker Konning/ hand gange at Borgerstuen frem: Hvilcken aff eder i Danske Hoffmænd/ vil vinde denne Jomfru saa ven.

10. Her side i alle mine Kemper tro/ saa mange som jeg giffver Brød: Hvo vil mig paa Vermer hefne/ oc taale for mig den Nød.

11. Hannem vil jeg giffve kiere Daatter min/ oc hand skal bære den Prjs: Hvo som tør vofsve denne haarde Gang/ udi fredtzen med Vermerijs.

12. Alle da sade de Kemper stille: oc ingen

tor

torde svare et Ord: Foruden Orm hin unger Svend/ hand sad allernederst til bord
13. Foruden Orm hin unger Svend/ hand sprang offver breden Bord: Det vil jeg for sanden sige/ hand talde et Mandoms Ord.
14. Vil i mig eders Daatter gifve/ oc skif: med mig helften eders Land: Da vil jeg den Kempe være/ J kredtzen den Helled be: staande.
15. Vel vil jeg eders Daatter vinde/ oc ene forhværfve den Prijs: Jeg tør vofve den haar: de gang/ J kredtzen med Bermeriis.
16. Det vaar høye Bermerijs/ hand sig of: ver Axel saae: Hveden er os disse Mysseling/ disse bøse Ord kommefra.
17. Jeg er ingen Mysseling/ dog du monne mig saa kalde: Min Fader heder Kong Sig: fred/ hand boer i Bierget med alle.
18. Er Kong Sigfred din Fader/ du est han. nem icke u:lig: du est vel snarlig voxen/ icke meer end paa Femtan Aars Tjd.
19. Det vaar sildig om den Afften/ der So: len ganger at hvile: Da lyster hannem Orm unger Svend ait til sin Fader at ride.
20. Det vaar sildig at Aftens Tjd/ de Sven ne ride deris Heste til Becke: Da lyster hannem Orm hin unger Svend/ sin Fader aff Søffn at vecke.

21. Det vaar Orm hin unger Svend/ hand klappet paa Bierget saa hart: det vaar megen stor under / at Bierget falt icke met en Fart.

22. Det vaar Orm hin unger Svend / hand støder paa Bierget met Liste: Der refnet baade Mure oc Malmorsteene / det nederst i Bierget røste.

23. Det melte Orm unger Svends Fader / i Bierget som hand laa: Maa jeg icke met freden være / udi denne Mørcke Vraa.

24. Hvo da vecker mig saa aarle / oc giører mig saadan meen: kand jeg icke med Freden være alt under disse haarde Steen.

25. Hvo er paa mit Bierg at bryde / oc hvo giør mig den Møde: Det vil jeg for sanden sige / hand skal for Birtingdø.

26. Jeg er Orm unger Svend / kiære Fader din yngste Søn: Jeg kommer til dig udi min Nød saa gierne vider du mig bøn.

27. Est du Orm unger Svend / en Kempe rask oc snild: J fiord gaff jeg dig Guld oc Sølff / saa meget du haffve vilde.

28. J fiord gaff du mig Guld oc Sølff / jeg acter det icke ved Pendings verd: J Aar vil jeg haffve Birting / det er saa gaat it Sverd.

29. Oc du fanger icke aff Birting / at vinde

saa ven en Mø: Før end du haffver været paa
Irland / oc hefnd din Faders Død.
30. Du skyd mig Birting op / bed mig han-
nem fuld vel nyde: Eller jeg skal Bierget off-
ver dig / i fem tusind stycke bryde.
31. Da reck hid neder din høyre Haand /
tag Birting ved min Side: Men bryder du
Bierget offver mig / du fanger bade Angest oc
Qvide.
32. Saa skød hand hannem Birting op at
Odden til Jorden stod: Nyder du icke god Ly-
cke min kiere Søn / jeg bier det aldrig bod.
33. Hand racte hannem Birting aff Bierget
ud / hand bød hannem Hialtat imod: bliff du
holdig oc Haandesterck / at Kemper falde for
din Fod
34 Det vaar Orm unger Svend / tog Bir-
ting paa sin Bag: Saa lister hand at Kon-
gens Gaard / udi saa fuld god Mag
35. Det vaar høyen Bermerijs / hand bleff
der ved saa harm: Det sømmer icke nogen
Kempe / at fectis med et Barn.
36. Endog jeg er noget lidet / dog er jeg alli-
gevel fast: Det skeer saa tid en liden Tue / den
velter saa stort et Læs.
37. De fectedis i Dage de fectedis i to / oc
saa den tredie Dag til ende det melte høy-
en

yen Bermerijs/ Monne Krigen aldrig faa ende.

38. Det vaar Orm unger Svend / oc hand sit Sverd uddrog: Det vaar høyen Bermerijs/ hand aff i Knæene hug.

39. Saa høyt raabte høyen Bermerijs oc hand tog til at gielde: Nu vaar det aldrig nogen Kempe Sæd / hin anden saa nederlig at felde. Men Skoffven.

40. Jeg vaar law oc du vaar høy / vi vaare baade Kemper stercke: Jeg Hug dig aff udi Knæbeen / jeg kunde icke lenger recke.

41 Det vaar Orm unger Svend / tager Birting paa sin Bag : Saa gaar hand til Strande / udi sin fuld god Mag.

42. Det vaar Orm unger Svend / hand ganger paa hviden Sand: Det vaar Tord aff Valland / Hand kom der seylendis for Land.

43. Det melte Tord aff Valland / stoed fremmerst i den Staffn: Hvo er os denne lille Mand/ som gaar saa vide aff Saffn.

44. Jeg er Orm hin unger Svend / en Kempe bold oc fijn: Jeg vog høyen Bermerijs/ hand vaar kiere Morbroder din.

45. Vog du høyen Bermerijs / allerkleriste Morbroder min: Da vog Jeg Irlands Kon-

Konning/ Hand vaar kiere Fader din.

46. Det vaar Tord aff Valland/ Hand spratte op Mold med Sverd: Du fanger aldrig for din Faders Død/ enten Pending eller Pendings Verd.

47. Det vaar Orm unger Svend/ Tog Birting i sin Haand: Da skal jeg hafve for min Faders Død/ en saa Velbyrdige Mand. Men Skoffven.

48. Det vaar Orm unger Svend/ oc hand sit Sverd uddrog: Oc det vaar Tord aff Valland/ hand Hoffvedet affhug.

49. Først vog hand Tord aff Valland/ oc saa hans mange Svenne: Saa gaar hand til Kongens Gaard/ alt til den Jomfru saa ven. Men Skoffven stander.

50. Det vaar Orm unger Svend/ hand tog den Edling i Arm: Nu er i min skønne Jomfru/ jeg lidde for eder den Harm. Men skoffven stander all udi Blomster.

51. Det springer nu saa vide/ Saa vide om Hielmer Ø: At Orm haffver sit Bryllup giort/ Oc heffnet sin Faders Død.
Men Skoffven stander all
udi Blomster.

Svend

Søster Søn. Der hand en kaart Tid hafver dveld her / forlengis hannem til sin Moder / oc drager saa hiem oc betaler hende af / med sine Troldqvinder / oc fester sig Kong Sigfreds Daatter.

XV.

1.

SVend Vonued sidder i Bure / Hand slaar Guld Harpen prude: Hand slaar Guld Harpen under Skind / hans Moder kom der gangendis ind. See dig ud Svend Vonued.

2. Ind kom hans Moder Aderlin hun maatte vel være en Dronning fin: Du skalt dig Svend Vonued udride / med rige Kemper at stride. See dig ud Svend.

3. Oc du skalt heffne din Faders Banne / en anden maa du din Harpe laane: den stund du rider aff Landet hen det er mit Raad min kiere Søn.

4. Skal jeg faare aff Landet hen / ret aldrig kommer jeg her igien: Jeg passer icke paa Harpe Leeg / Oc da giordis hand i Kinder bleg. See dig ud Svend.

5. Da skal jeg dig galde i dag / aldrig skal dig nogen Mand skade: Seyr udi den høye Hest / Seyr i dig selff allermest.

6. Seyr udi din Haand / Seyr i din Foed /

Svend Vonved.

DEnne Vise siungis icke af en som af anden / oc giøris stor forskel baade paa Nafn oc denne Svend Vonveds Bedrift. Nogle kalder hannem Svend Vrmand eller Normand / oc hans Moder Frue Ermelin. Nogle kalde hende Frue Adelin / oc fortelle denne hendis Søns Ferd oc Bedrift anderledis. Men Summen oc Meningen her paa er korteligen denne / at hans Moder Adelin / ryster oc afferdiger hannem med en underlig Signelse / at hand skal drage ud at hefne sin Faders Død. Oc hand dragrr ud i fremmede Egn / oc kommer der først i ferd med Her Thule Vang oc sine Tolf Sønner / hvilcke hand offvervinder oc dræber. Derneft kommer Diure Karl af Jact imod hannem / oc der de kunde icke anderledis forenis om Bytten / da slaa de hver anden en Kamp til / udi hvilcken Herr Dyre Karl blifver paa det sidste slagen. Saaledis hefner hand sin Faders Kong Esmers Død paa hannem / oc rider saa frembedre udi Landet oc kommer først i ferd med Tre Hyrder / den ene efter den anden. Den første som ingen vis beskeden gifver fra sig den dræber hand. Den anden gifver hand en Guldring / fordi hand viser til Tyge Nold oc hans Tolf Sønner / hvilcke maatte alle holde for hannem / oc miste deris Liff. Den tredie Hyrde gifver hand nogle vise oc subtilige Spørßmaal fore / til hvilcke hand svarer oc viser hannem Veyen til Sønderborg. Denne Hyrde begafver hand med et Guld Armbaand oc drager saa til Sønderborg / dræber der Herr Randulf med sine Kemper. Paa det allersidste kommer hand i ferd med en Kempe / som viser hannem hvor Vidrich Verlandssøn er. Denne begafver hand ocsaa med en Guldring / oc drager saa til Vidrich / oc blifver kiend af hannem for sin

Søster

oc Seyr udi alle dine Lædemod: Signe dig GUd Sancte Drotten Dyre/ hand skal dig baade vocte oc styre.

7. Stiller eder nu kiere Adelin/ J ere allerkieriste Moder min: J tør icke brygge i tør icke blande/ Jeg acter ret aldrig igien til Lande. See dig ud.

8. J ynske mig ingen Vseyr at saa i vide icke hure min Reyse kand gaa: J hvor jeg rider i Marck eller Hede/ jeg acter saa lidet om Qvinde Vrede

9. Naar Steen tager til i Vandet at flyde/ Oc Raffne begynde at vorde hvide: Da maa i vente Svend Vonved hiem/ alle mine Dage kommer jeg icke igien.

10. Alle mine Dage kommer jeg icke igien/ uden jeg hefner Faders Bane min: Herre oc Svend jeg slaar ihiel/ saa fanger jeg for min Fader skel.

11. Fru Adelin bleff i Sind saa vred/ Jeg hør min Søn du est icke red: Jeg skal dig en bedre forvare/ Saa visseligen skalt du lide fare.

12. Her haffver du det haarde Sværd/ der lid ickun paa i Herre Ferd: J hvor du rider at Veyen fram/ Du faa baade Laster oc Skam. See dig ud Svend Vonved.

Svend

13. Svend Vonued bant sig Sverd ved Side/ hannem lyster med Kemper at stride: Saa saare underlig vaar hans Forde/ ingen Mand hannem møde tørde.

14. hans Hielm vaar blincken hans Spore vaar klincken: Hans Hest den vaar sprincken/ selff vaar den Herre saa suingen.

15. Hand red i Dage hand reed i tre/ ingen By saa kunde hand see Eya sagde den unge Mand/ er her ingen By i dette Land.

16. Hand rider sig at Veyen frem/ der møder hannem her Thule Vang: Her Thule med sine Sønner Tolff/ de vaare alle Riddere bolde See dig ud.

17. Hør du det min yngste Søn/ Harnskee skiffte med mig saa giern: Pantzeret skiffte vi mellem os / før end vi med denne Kempe slaas.

18. Svend Vonved ryckte sit Sverd fra Side/ da lystet hannem med Kempe at stride: Først da vog hand Her Thule selff/ oc siden alle hans Tønner Tolff.

19. Svend Vonued binder sig Svœrd ved Side/ hannem lyster frem bedre at ride: Hand reed sig frem under Lide/ der saae hand Dyre Karl bide.

20. Bassen haffde hand paa sin Bag/ oc

Biørnen var i Armen lagt / Hver den Finger hand haffde paa Haande / der spiller paa baade Harer oc Hinde.
21 Hør du Dyre Karl deele med mig / eller jeg med Mact vil tage fra dig: Hvad heller vilt du Diurene skifte / eller med mig om Liffvet fecte.
22. Langt heller vil jeg slaas med dig / end du skalt faa min Bytte fra mig: Ret aldrig bleff mig budet det Bud / siden jeg Eßmer Konning vog
23. Vog du Eßmer Konning / da vogst du Fader min; Jeg tager for hannem ingen anden Bod / Du bøder for hannem med dit eget Blod
24. De skrefve Kredsen udi sorten Jord / de Hellede vaare begge saa haarde: Det vil jeg for sanden sige / De vilde hin anden ey vige.
25. De fectedis i Dage de fectedis i to / den tredie giorde de oc lige saa: Men før end fierde Dag kom til qvelde / da monne hand Diure Karl felde.
26. Svend Vonved binder sig Sverd ved Side / hannem lyster da videre at ride: Hand reed frem for de store Høye / hand saa hvor Hiurden Fæet monne drifve.

27. Oc hør du Hiurde sig du mig/ hves er det Fæ du drifver for dig: Hvad er trindere end it Hiul / oc hvor da drickis den feirste Jul

28 Hvor da staar der Fisket Flode/ hvor er Fogel røde: Hvor da blander mand den beste Vjn/ hvor da dricker Vidrich med Kemper sine.

29. Alt sad Hiurden hand tagde saa stil/ hand kunde slet intet svare der til: Hand slog til hannem med Tange/ der slap ud Leffver oc Lunge.

30. Saa kom hand til den anden Hob/ der sad en Hiurde ved en Grab: Hør du goden Hiurde du siger mig/ hves er det Fæ du drifver for dig.

31. Hisset da ligger baade Borge oc Feste/ oc der pleyer Kemper altid at geste: Hand tog en Gnldring aff sin Barm/ hand sætte den paa den Hiurdis Arm.

32. Her boer en Mandheder Tyge Nold/ oc hand haffver Sønner de ere Tolff: Hand fører en Biørn udi hans Skiold/ selff er hand verre end en Trold.

33. Hør du kieriste Hiurde god/ du løb hen til hannem mit Bud: Du bede hannem Tyge Nold saa graa/ at hand vil hid ud til os gaa.

34. Der de saa den Kempe komme frem / da skiffte de deris Bytte blant dem: Nogle vilde haffve hans gode Sverd / oc nogle hans Harnisk oc Hest saa bert.

35. Den gamle trode sig allerbest / selff vilde hand haffve sin gode Hest: Sin Brynie oc Glaffvind vilde hand icke miste / før vilde hand Kampen med dem friste.

36. Hafde du end tolff til de tolff / oc stod imellem dem alle selff: Førre skulde du vride Vand aff Staal / førre du skulde qviste mig til det Maal.

37. Saa tog Svend Vonved sin Hest med Spore / hand sprang baade offver Porte oc Mure: Oc saa vog hand Her Tyge Nold / der til hans unge Sønner tolff.

38 Saa kaste hand sin Hest omkring / Svend Vonved den unge Edeling: Oc hand reed frem ad Bierg oc Dale / ingen Mand kunde hand komme til Tale.

39. Saa kom hand til den tredie Flock / der sad en Hørde med gule Lock: Hør du goden Hyrde med dine Faar / Du giff mig vist Ansvar.

40 Hvad er trinder end it Hiul / oc hvor da drickes den beste Juul: Hvor gaar Solen hen til Sede / oc hvor hviler døde Mands

41. Hvem opfylder da alle Dale / oc hvad klæder best i Konge Sale: Hvo raaber høyere end en Trane / Oc hvad er hvider end en Svane.

42. Hvo bærer Skeggit paa sin Bag / oc hvo bærer Næsen under sin Hag: Hvad er sorter end en Slaag / oc hvad er rasker end en Raa.

43. Hvor da er Broen bredist / oc huem er Menniskeн ledist: Oc hvor da findis den høyeste Vey / oc hveden kommer den kaaldiste Drick.

44. Solen er trinder end it Hiul / i Himmelen holdis den fauriste Juul: For Vesten gaar Solen til Sede / for Østen hvilis den døde Mands Fødder.

45. Sneen fylder alle Dale / oc Manden klæder feirist i Sale: Torden raaber høyere end en Trane / oc Englene ere hvider end en Svane; See dig ud.

46. Viben bærer Skæggit udi sin Nack / Trolden hand haffver Næsen under sin Hag: Synden ere sortere end it Slaa / oc Sinden er rasker end en Raa.

47. Isen er Broen bredisle / oc Padden er Menniskeн ledist: Til Paradijs Gaar den høyeste Vey / for neden driffver den kaaldiste Drick.

48. Nu haffver du Raad mit vjse Svar / alt det som jeg gaff fore: Oc nu troer jeg dig allerbest / du vilt vise mig Kemper fleest

49. Jeg viser dig til Søderborg / der dricker de Kemper Miød oc uden Sorg: Der finder du Riddere oc Kemper flere / som sig tør fuld vel verie.

50. Hand tog en Guldring aff sin Haand / hand veyet vel femten Bismer Pund: Den gaff hand den gamle Hiorde / at hand hannem Kemper vise torde.

51. Svend Vonued kom der ridende i Gaard Udstaar hand Randulff svøbt i Maard: Hør du dig din Horen Søn / hvad vilt du giøre her i mit Land.

52. Jeg vil med min ene Haand rycke fra dig alle dine Land: Jeg vil med min eniste Taa / slaa dig alle dine Borge fra.

53 Du skalt icke med din Haand / tage mig it min eniste Land: Langt mindre skalt du med din Taa / tage mig min ringste Borg fra. See dig ud Svend

54 Du skalt icke med nogen dine Finger / slaa mig it mine Ledemod sønder: Jeg er dig alt forvoxen oc sterck / det skalt du strax vel aff mig mercke

55 Svend Vonued drog sig Sverd fra Side

Side/ det vaar has Lyst med Randulff at stride: Først da vog hand Randulff/ selff oc siden Strandulff det fulde skel.

56. Saa vog hand storen Ege Vnder/ saa vog hand Ege Karl hans Broder: Saa vog hand meden det vand oc rand/ hand vog der Fienden selff paa stand.

57. Svend Vonued stack da Sverd i Skeede/ hand acter endda vidre at ride: Hand sant paa den vildende Marck/ en Kempe vaar jo saa sterck.

58. Sig mig ædle Ridder god/ Hvor da staar der Fisk i Flod: Hvor da skenckis den beste Vjn/ Oc hvor da dricker Vidrich med Kemper sine.

59. For Østen staar de Fiske i Flod/ for Norden drickis den Vjn saa god: J Halland finder du Vidrich hiemme/ med sine Kemper oc mange Svenne.

60. Svend Vonued tog Guldring aff sin Barm/ hand sætte den paa den Kempes Arm: Nu sig du varst den fidske Mand/ der Guld aff Svend Vonued vant.

61. Svend Vonued reed for høyen Tinde/ hand bad de Vectere lade sig ind: Jngen aff dem ud til hannem ginge/ saa monne hand offver Muren springe.

62. Saa bant hand sin Hest ved Toffve/ oc gick derind i Borgstue: Hand satte sig selff øfverst til bord / oc talede icke et eniste Ord.

63. Hand drack hand aad oc fick sig Mad/ icke spurde hand Kongen at/ Aldrig vaar jeg udi den Ferd/ som saa mange forbandede Tunger vaar.

64. Kong Vidrich taler til Kemper fem binde i mig denne galne Svend: Binde i icke denne fremmede Giest/ I tiene mig icke best.

65. Tag du fem oc tag du tysve der til / du kom oc selff udi dette Spil; En Horen Søn da bliffver du dig/ uden saa er du binder mig.

66. Esmer Konning min kiære Fader / Oc stolten Adelin min Moder: De mig det jo saa hart forbøde / jeg skulde mit Guld paa Skalcke forøde.

67. Vaar da Esmer Konning din Fader / oc Fru Adelin din kiære Moder: Sevnd Vonved est du Kempe skøn der til min kiære Søster Søn.

68 Svend Vonued vilt du hos mig være/ dig skal times baade Hæder oc Ære: Hvor du vilt i Landet fare/ Mine Riddere skulle paa dig vare.

69. Mit Guld skal vær for dig u-spard/ naar

naar du vilt giøre din Hiemfærd: Men dette lystet hannem ey at høre/ hiem til sin Moder vilde hand fare.

70. Svend Vonued reed ad Veyen frem/ hand vaar i Huen saa meget gram: Hand kom der ridendis i Gaarde/ der stode tolff Troldquinder fore.

71. De stode for hannem med Rock oc Teen/ de sloge hannem offver hans hvide Skinnebeen: Svend Vonued kaste sin Hest omkring/ Tolff Troldquinder slog hand i en Ring.

72. Hand slog de Troldqvinder som de stod/ de finge aff hannem saa liden Bod: Hans Moder nød den samme Lycke / hand hug hende i femten Tusinde stycke.

73. Saa gick hand i høye Loft ind / hand aad oc drack den klare Vjn: Saa slog hand Guld Harpe saa lenge/ at sønder ginge alle de Strenge.

74: Saa reed hand sig op paa Land / fæste sig saa skøn en Lilie Vand: Hendis Fader hed Kong Sigfred/ Hannem vog den Lind-Orm saa leed. See did ud Svend Vonued.

 Sivard

Sivard Snaren Svend.

VDi denne Vise gifvis tilkiende / hvad Sivard Snaren Svends Endeligt hafver været. At hans Moder hafver afferdiget hannem med sin Hest Graamand / hvilcken render saa lenge med hannem ofver Bierge oc Dale / indtil saa lenge hand kommer paa Daner Kongens / sin Morbroders Hus oc Slot / oc øfver det Hoffverck med hver andre / indtil paa det sidste at de begge omkommer elendeligen / etc.

XVI.

SIvard hand slog sin Siffader ihiel alt for sin Moders beste: Oc nu lyster Sivard til Hoffve at ride / oc Lycken saa vil hand friste. Saa listelig render hand Graamand under Sivard.

2. Det vaar Sivard Snaren Svend / gaar for sin Moder at staa: Hvad helder skal jeg fra eder ride / eller skal jeg til Hofve gaa.

3. Icke da skalt du fra mig gaa / om Hesten dig bære kand: Jeg skal giffve dig Hesten god / som Hoffdrenge kalde Graamand.

4. De ledde Graamand aff Stalden ud / Forgylt saa vaar hans Grime: Hans Øyen vaar liuse som klaren Stierne / oc Ild sprang aff hans Mile.

5. De ledde frem den karske Hest / hand binder op Hielm hin herte: Hand binder Sivard

vard Sverd ved Side / det tvinge hans Moders Hierte.

6. Sivard kaste aff sine Handske smaa / hans Hender vaare Mure hvide: Oc selff giorde hand sin gode Hest / paa Svenden torde hand icke lide.

7. Det vaar Sivards kiære Moder / vaar klæd i Kiortel rød: Sivard du est min først Sorg at Hesten skal blifve din Død.

8. Oc hun fulde hannem saa langt aff Leed / hende vaar i Hiertet saa vee: Du vocte dig vel vel for Graamand din Hest / hand kand saa mange Sneed.

9. Hør i det min kiere Moder / oc J tør icke saa qvide: Men i haffve fød saa gode en Søn / saa vel sin Hest kand ride.

10. Graamand hand tog at Porten ud / saa vel offver becke som bro: Saa trøst vaar Svenden i Sadelen sad / hans Støfle stode fulde aff Blod.

11. Hesten hand render at heden ud / frem fore de brede Tinge: Der undrede Folcket paa Tinge stode / den Hest hand kunde saa springe.

12. Vdi femten Nætter oc femten Dage / rende hand offver Bierge oc Dale: Hand kom for saa høyt it Huus / Porterne vaare i Laas med alle.

Dans=

13. Dan Konning staader i høyen Bern/ oc seer hand ud saa vide: Hissit seer jeg en Dansker Hosmand / sin Hest kand hand vel ride.

14. Det er enten en drucken Hosmand / som kand sin Hest velride: Eller det er Sivard min Syster Søn / oc hand haffver været i Strid. Saa listelig da.

15. Graamand hand tog Mile for Tan / oc hand sprang offver de Tinde: Der fryctet baade Fruer oc Jomfruer fore/saa mange som der vaar inde.

16. Der blegnet Fruer oc skiønne Jomfruer / under deris Skarlagen Skind: Dan Kongen hand gaar saa gladelig/ imod kiere Søster Søn sin.

17. Oc det vaar Daner Konning / oc saa tog hand paa: I tale mig til Skytter gode/ de lade min Port opslaa.

18. Det vaar Sivard Snaren Suend / hand ind at Kongens Port reed: Vel trediffve vare de Fadeburs Quinder / der danede for Hesten i Knæ. Saa listelig da render hand Graamand under Sviard.

19. Kongen taler til alle sine Mænd / jeg beder I giøre Siuard got: Det vil jeg for sanden sige/ hand taaler jo ingen Spot. Saa listelig da render hand Graamand.

Det

DEt vaar høyen Berner Rijs / hand vaar saa stor en Wheure: Hand vaar grum oc der til leed / Jngen Mand kunde hannem styre. Men Skoffven staar all udi Blomster.

2. Det vaar høyen Berner Rijs / hand lader de Breffve skriffve: Oc sender hand dennem Daner Konning / oc lader hannem saa tilbiude. Men Skofven staar all.

3. Jeg siger dig Daner Konning / alt om jeg er en Mand: Du skalt giffve mig Daatter din / om du vilt eye dit Land.

4. Det da melte Daner Konning suarede hand saa der til: Jeg giffver hannem aldrig min Daatter / det gaa mig hvor GUD det haffve vil.

5. Det vaar Daner Konning / hand sad offver breden Bord: Hand klaget sin Vaande saa haardelige / alt for sine Kemper gode. Men Skofven stander all udi.

6. Er her nogen aff mine Mænd / mig vil offver Berner hefne: Da giffver jeg hannem Daatter min / der til halff mine Lande. Men Skofven staar all udi Blomster.

7. Alle da sade de Kongens Mænd / de talede icke et Ord: Foruden Orm unger Svend / hand

hand fuld vel suare torde: Men Skofven staar all i Blomster.
8. Vil i giffue mig den Jomfru fijn / oc der til Rige oc Land: da vil jeg voge mit unge Liff / alt for den Lilie Vaand.
9. Det vaar høyen Berner Rijs / hand sig offver Axel saae: Hvo er os den Mysseling / Kamp vil tage paa.
10. Jeg er ingen Mysseling / endog du mon ne mig saa kalde Kong Sigfred hede min Fader / den lede Lindorm hannem felde.
11. Vaar Kong Sigfred din Fader / huor finder mand Kemper slige: Alt est du bradelig voxen / du seer hannem icke u-lig.
12. Det vaar sildig om den Afften / oc Natten den dreff paa: Da listet Orm unger Suend / ud til Berget at gaa.
13. Hand klapet saa paa Bierget / der refnet i haarden Hald: Det hørde hand inde i Bierget laa / saa høyt det i Bierget giald.
14. Hvo klapper her paa Bierget / hvo vecker mig aff Søffn hin haard: Kand jeg icke med Freden ligge / under denne sorten Jord. Men Skoffven staar all i.
15. Det er jeg Orm Unger Svend allerkieriste Søn din: Saa gierne bedis jeg Hielp aff dig allerkieriste Fader min.

Jeg

16. Jeg haffver mig visſed en Kamp / Med Berner Rijs hin ſtercke: Du deele med mig det beſte Sværd / som er i Danmarck.

17 Icke vil jeg hvide Sølff / icke helder dit Guld saa rød: Jeg beder saa gierne om Birting / at vinde saa ven en Mø.

18. Du fanger icke mit gode Sverd / er lagd i Guld saa rød: Uden du hefner din Faders Død bleff ſlegt paa Grammer Ø.

19. Gierne vil jeg hefne eders Faders Død / viſte jeg hvo hannem ſlog: Eller jeg vil voge mit Lijff der paa / oc aldrig mere til eder gaa

20. Men kand jeg ey aff Birting faa / Oc maa dette Sœrd ey nyde: Da ſkal jeg ſlaa den haarde Steen hald / oc Bierget offver dig bryde.

21. Hand bød hannem Klodden oc Hialtet frem / Oc ynſkte hannem Lycke i Haand eblíff du heldig oc i Henderne ſterck / oc verie dig som en Mand.

22. Der hand haffde faaet det gode Sværd / vaar hand i Hiertet fro: Nu hielpe mig GUd i Himmerig / jeg Seyren vinde maa.

23. Saa glad vaar Orm hin unge / der hand fick Birting i Hende: Hand hug tre Alne i haarden Steen / det icke i Birting kiende. Men Skoffven.

 Det

24. Det vaar Orm unger Suend / gaar sig i Borgstuen ind: Hvor ere nu de gode Hoff-mænd / i Afftis vaare saa bøse i Sind. Men Skofven staar all udi Blomster.

25. Alle da sade Kemper stille / oc ingen tordt svar et Ord: Foruden høyen Berner Rijs / hand sprang offver breden Bord.

26. De skrefve Kredtzen paa den Jord / som de skulle baade i gaa: Er det icke andet for en Mand mod mig i Striden skal gaa.

27. Hør du Orm du liden Mand / alt hvad jeg siger dig: Veed du noget aff Birting du dølie det icke for mig.

28. Hvad skal jeg aff Birting vide / min Fader er i Bierget død: Hafde jeg ellers Birting, hand kunde vel hielpe i Nød.

29. Men du haffver icke din Faders Sverd / da acter jeg lidet din komme: Gack aff Kredtzen du u-selige Dreng / det gaar dig lidet til fromme.

30. Icke passer jeg paa Birting / du kand til mig icke recke: Jeg vil felde dig første slag / din Hals i to skal knecke.

31. Det svaret Orm unger Svend / hand vaar saa frj udi Hu: Da skal jeg hugge dig i dine Knæ / om jeg icke høyre kand naa.

32. Det vaar Orm unger Svend / hand

kast

kaste Sværde kom med alle: Hand hug Berner aff i Knæ / at hand til Jorden monne falde. Men Skofven staar all.

33. Nu haffver jeg været i atten stride / oc flere oc icke ferre: Aldrig vaar det Kempe Sæd / saa nederlig Kemper at saare.

34. Du Berner lad dine store Ord / oc nu est du min Fange: Jeg holder for dig den Jomfru skøn uden du kunde bedre gange.

35. Der hand haffde veyet den lede Jedt / da lengdis hannem hiem til Lande: Der mødte hannem Giord oc Alff / alt paa den hviden Sand.

36 Vel kommen fauren unger Svend / ud aff de Øster Lande: Haffver du intet om Ormer spurt / om hand er vorden til Mand.

37. Icke er det lenge jeg hannem saa / alt til den Riddere Stefne: Dasvor hand om den Øffverste GUd / hand skulde sin Faders Død hefne.

38. Det vaar ungen Herre Alff hand stødte op Muld med Sværd: Aldrig fanger Orm for Fader sin / Enten Guld eller Pendings Værd. Men

39. End undte hannem GUd den Seyr at vinde / Aff Berne Rijs den lange: End maa hand hefne sin Faders Død / Baade

Guld

Guld oc Pendinge fange. Men Skoffver staa all i Blomster.

4. Det da melte Giord oc Alff / vilt du det sige forvist: At Orm haffver Bernet slagen / vi vilde hannem icke miste.

41. Est du Giord oc est du Alff / i døle icke eders Naffn: I haffve slaget min Fader ihiel / hans Død saa vil jeg hefne.

42. De droge ud deris gode Sværde / Kemper saa vaare de gode: De fecte die vel i Dage tre / saa vit da rand deris Blod.

43. Det da svaret den Haffrue / hun talde saa god et Ord: Hør du Orm unger Svend dit Sværd er forgiort

44. Du kast dit Sværd tre gange omkring du stick det siden i Jord: Affvinds kaste hand Suærdet omkring / saa lyde hand det Quinde Ord.

45. Den fierde Dag at qvelde / der Klocken vaar ved fem: Da slog Orm de Kemper to / drog saa til sit Land hiem. Men Skoffven staar all i Blomster.

46. Det vaar Orm unger Svend / kom i Daner Kongens Gaard: De toge mod hannem med Heder oc Ære / baade Kongen oc alt hans Raad. Men Skoffven staar all i Blomster.

Det

47. Der vaar Glæde offver all den Gaard/
saa saurt at lyde der paa: Daner Konning
gaff sin Daatter bort/ Orm unger
Svend hende tog. Men Skof-
ven staar all i Blomster.|

Hvitting Helfredson oc Isal Konning.

KOnning Tidrich berømmer sig aff sin Mandom oc megen Velde / oc meener at hand skal icke haffve sin lige udi noget land. Der aff hannem aff Konning Isald udi Bertings land / som vel kunde hefves ved hannem udi Stycke oc Velde. Hvilcket fortryder Konning Tiderich oc gjører strax rede med alle sine Kemper / oc drager ind i Kong Isalds land / Oc offvervinder hannem med all sine Kemper. Her opregnis fast alle de gamle Kemper / Som udi Fordoms Tid haffver været Nafnkundige aff Mandoms merckelige bedrift Hves Nafn oc Skioldemercke ere tilforn optegnet udi den femte Vise/udi denne Bog.|

XIX.

KOngen raader for Borgen/ oc saa for
alle Lande: Oc saa for mangen rasker
Heldt/ Med dragen Sværd i Haand
Meden Kongen Raader for Borgen.

2. Lad den Bonde raade for sin Bo/ den Hoffmand for sin Hest: Kongen udaff Danmarck/hand raader for Borg oc Feste. Men den Kongen raader for.

3. Konning Tiderich sider paa Bratings borg/ oc seer hand ud saa vide: Ingen veed jeg i Verden til/ der kand være min lige. Meden Kongen raader for.

4. Svarede hand Bran van Visserlin/thi hand hafde vandret saa vide: End vil jeg vise eder Kemper gode/der med eder tør stride. Men den Kongen.

5. Hand heder Isald Konning sin/ oc bygger paa Bertings Lande: Oc hand hafver dem i følge med sig/ som strider med Vlffve hin gramme. Meden.

6. Hand haffver den i følge med sig/ som stri der imod Biørne Tand: Hand vil intet andet æde end Kiød aff Christe Mand.

7. Hver den Dag der Østen Dagis/ da fersker hand sin Mund: Med Orme oc Padder oc anden V-krud / thi hand er kommen aff Helsvedis Grund.

8. Det vaar Isal Konning/ oc saa tog hand paa: I tale nu til min smaa Dreng/ i bede hannem til mig gaa.

9. Hør du vacker unger Svend/ du skalt
mig

mit Erinde bort ride: Til Kongen aff Bratens borg/ jeg acter med hannem at stride Meden Kongen.

10. Enten bed hannem Skatten yde/ eller vare paa Krig oc Feide: Hand maa visselig vare paa et/ jeg giffver hannem ingen Leide.

11. Det svaret Vacker unger Svend/ hand vaar saa kreng i Tale Jeg skal føre eders Budskaff frem/ skulde jeg end leggis i Qvale.

12. Indkom liden smaa Dreng/ oc steddis hand for Bord: Høre i det Konning Tiderich/ min Herre haffver send eder Ord.

13. Enten skulle i den Skat udgifve/ som lofvet vaar i fiord: Eller i skulle møde min Herre i Marck/ der bliifver saa stort et Mord.

14. Icke vil jeg den Skat udgiffve som jeg vaar aldrig vaan: Førre skal jeg til Birtings Land/ oc drage mit Suærd aff Spaan.

15. Svarede det Hvitting Helfredsøn/ hand vaar saa høyt at lee: Skulle i til Bertings Land i Aar/ da vil jeg være paa reed.

16. I fiord vaar du paa Bertings Land/ oc der miste du din Hest: Som Mend ved Hvitting Helfredssøn/ du sidder her hieme best.

17. Bliffver jeg hiemme paa Brattensborg/ da miste jeg Fod oc Haand: Haffver jeg icke Hest at ride paa/ da løber jeg med off Land.

18. De rede ud aff Bratensborg/saa mange Heldte trøste: Der maatte Steenen refne ved/ oc Jorden under dem brynste.

19. Der red ud Kong Tiderich/med Løwen i sit Mercke: Der hos skinde den gyldene Krone saa vit offver alle Marcke.

20. Der red Vidrich Verlandssøn/ hand fører baade Hammer oc Tange: Der rede Esmer Kongens Sønner/ de vaare baade stercke oc lange

21. Det vaar rigen Raadengaard/hand var en Kempe saa sterck: Det vaar Konning Herr Sigfred/ oc hand førde Kongens Mercke. Meden.

22. Effter fulde Sivard Snaren Svend/ med Pile de vaare hvide: Saa kom Brand Herr Vifferlin/for ingen vilde hand vige.

23. Dernest reed Helled Hogen/ hand vaar en Rosens Blomme: Der reed Folqvard Spilleman/med dragen Sværd i Haande.

24. Der reed ungen Vlff van Jern oc hannem bar Hest saa skøn: Effter reed ungen Herr Humble/oc saa Herr Sigfreds Søn.

25. Der reed Gynther Herr Gernaffl/med Pilen paa spenter Bue: Der reed Sonne Folqvardsøn/hand vaar saa modig i Hu.

26. Der red liden Grimmer/med sin forgyldte

Bry-

Brynie: Der reed Seyr hin Raske / hand vilde for ingen rømme.

27. Oc det vaar haarden Angelfyr / hand taler til Grefue Her Guncelin: Huo som icke anden Hest kand faa / den løbe med bare Been.

28. Saa kom Mester Hildebrand / hand sad saa fast paa Hest: Effter fulde Munck Broder Alsing / hand tiente disse Kemper nest. Meden Kongen.

29. Der red Orm unger Svend / hand var saa modig i Sinde: Alle da vaare de glade oc trøst de attet den Seyr at vinde

30. De rede ud aff Brattingsborg / som de kunde allerbest: Efter løb Hvitting Helfredsøn / thi hand hafde ingen Hest.

31. Saa lenge løb hand Hvitting / hand bleff i Huen saa vred: Hand slogen Kemp fra Hesten ned / oc satte sig op oc reed.

32. Det vaar Herr Kong Tiderich / hand sig tilbage saa: Nu seer jeg den Hoffmand ride / som førre vaar vaan at gaa.

33. Hør du Hvitting Helfredssøn / du giff mine Ord vel giem: Du skalt drage til Biertings Land / oc føre os Skatten hiem.

34. Det vaar Hvitting Helfredssøn / hand bleff saa høyt at lee: Skal jeg drage i Bier-

tings

tings Land / Vi bliffve ickon Kemper tre.

35. Jeg faar dig Vidrich Verlanssøn / den anden Tidrich van Bern: Dise ere de beste Orlogs Mænd som stride med Kemper gierne. Meden Kongen raader.

36 De satte dem paa deris Heste / de rede saa langt aff Leed Det vil jeg for sanden sige / de vaare i Hue saa vrede.

37. Kuren stander paa Berne / oc seer hand ud saa vide: Hisset seer jeg de Kemper tre / mig tyckis de ere saa vrede

38. Den ene er Hvitting Helfredssøn / hand miste her i Fiord sin Hest: Det maa i tro om i ville / hand bliffver os en haarder Gest.

39. Den anden er Vidrich Verlandssøn / hver Hammer oc Tang i Mercke: Den tredie er Tiderich van Bern / haffver alle Kempers Stercke.

40. De satte deris Heste udi Borregaard / paa Slottet ginge de ind: Det maatte hver Mand paa dennem see / de vaare saa vrede i Sind. Meden Kongen raader.

41. Saa toge de den Portener / de hugge hannem i stycke smaa: Saa ginge de i Stuen ind / for Kongen monne de staa

42. Svaret det Isal Konning / oc talede hand et Ord: Hveden ere de tabe Svenne / som staa her for vort Bord. Mel-

43. Melte det Kongens Skencker/ som skenck te baade Mød oc Vjn: Tage vi til vorre huasse Spiude/ vi drifve dem tilbage igien.
44. Det vaar Huitting Helfredssøn/ hand tager den Skencker i Skæg: Hand slog hannem under Øret/ at Hiernen stanck paa Væg. Meden Kongen raader for.
45. Det vaar Huitting Helfredssøn/ hand giorde der aff en Leeg: Hand kaste det døde Lig paa Bord/ hvo plocker mig denne Steeg.
46. Oc frem træn Tiderich van Berne/ drog Sværd aff forgyldene Kauffle: Hand hug paa Jsal Konning/ at Odden stoed i hans Nasse.
47. Frem træn Vidrich Verlandssøn/ oc hand hug sig en Ring: Hand hug fyrretyfve Kemper ihiel/ oc selff løb hand omkring.
48. Indkom Kongens Moder/ gammel oc graa hun græd: Det maa tro hvo der vil/ der yppedis fuld ond en Leeg.
49. Det vaar Hvitting Helfredssøn hand hende med Sværdet hødte: Køs hun sønder hans gode Svæd/ det brast udi femten stycke. Men Kongen.
50. Køs hun sønder hans gode Sværd/ at det i Hialtet brast: Hand tog hende om begge been/ hand slog hende saa fast.

Hun

BRimmer hand gaar paa Gulffvet / hand kand vel lege med Sværd: I giffve os Jomfru Ingeborg / Udi vor HErris Ferd. Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

2 Mig tyckis du est saa liden / du kand dig icke omhugge: Hvor du kommer blant andre Kemper / de driffve dig alt til rygge. Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

3. Icke er jeg saaleden / jeg kand mig jo vel verie: Naar jeg slaaes med Kemper / mit Sværd kand jeg vel røre.

4. Kampern boer paa Bertings Land / hand er en Kempe saa bold: kand du hannem til Jorden felde / Min Daatter maa du volde. Nu seyler

5. Grimmer tager ad Dørren ud / baade med Harm oc Sorg: Hvad svar fick du aff Fader min / sagde hun Jomfru Ingeborg.

6. Kampeten boer paa Bertings Land / Jt Kempe Naffn monne hand bær: Kand jeg hannem til døde slaa / da fanger jeg eder med Ære. Nu seyler hand.

7. Det melte hun den unge Mø / min Fader vil eder forrade: Kamperen er eder alt for sterck / hand fører eder i stor Vaade.

Men

51. Hun skabte sig udi Trane Ligne / hun fløy saa høyt i Sky: Hvitting udi Fæder Ham / hand lader fast effter fly

52. De flye udi Dage de fløye udi to / oc huers cken da finge de Ro: Saa fick hand Tranen om baade sine Been hand ref hende i stycker smaa.

53. De rede ud aff Bertings Land / Med dragne Sværd i Hende: Alle da ligger de Kemper døde / det monne saa fast paa kiende Men Kongen raader for Borgen.

Liden Grimmer oc Kamper aff Birtings Land /

DEnne Dict er fast lige eens Mening med Burmands oc Berner Rises Viser. Thi her paa endis de gamll Kempers Kampe meste parten / at de slaaes enten for styrcke skyld at bevise / eller Land at ey / eller Frendes Død at hefne / eller oc for Jomfruer deris Ære skyld. Er vel mueligt at en deel / saa skeed er i Sandhed / oc en part er ocsaa tilsæt af hine gamle Danske Skialdrer oc Sangemestere / etc. Vimmings Høy som her nefnis holder ieg for / at ligge udi Skaane / som enten Vimmings høy Øster eller Vester Kiecke nu ligge Hvor udaff Vimmings Høy Herit haffver sit Naffn. Oc findis der udi den liden Aa / som løber ned til Dybeck / ved Athel Veyen en store Kampesteen med Rune Bogstafve paa / som vidre skal omtalis udi Danmarckis Rigis Beskrifvelse oc Antiqvitatibus Danicis.

Grim-

8. Men jeg skal laane eder Hielm saa god/ som i maa vel paa lide: Jeg faar eder Brynie saa haard/ som Sværd skal paa ey bide.
9. Jeg skal giffve eder Glafvind god/ Oc Harnisk som i maa bære/ det Vaaben er icke i Verden til som der udi skal skære.
10. Kamperen staar paa Bertingsborg/ oc seer hand ud saa vide: Huad er det for et lidet Vrag her siunis til os frem skride.
11. Det vaar liden Herr Grimmer/ hand styret sin Snecke for Land: Det vaar storen Kamper hand recker hannem huiden Haand.
12. Du være vel kommen liden Gremmer her timis dig ingen Vaande: Jeg giffver dig min Syster Daatter/ Oc helten aff mine Lande. Nu seyler/ rc.
13. Icke vilde jeg Jomfru Ingeborg/ skulde spørie det hiem til Lande: At jeg skulde tage din Syster Daatter/ Oc gaa dig saa til Haande. Nu seyler Grimmer.
14. Vi ville gaa os paa Vimmings Høy/ Oc der skal Striden staa: Enten skulle vi Liffvet lade/ førre vi a f Kredzen gaa.
15. Svarede dertil Kamperen / hand haffde saa raske Haand: Jeg skal hafve det første Hug/ det er udi mit Land.
16. Det første Hug der Kamperen hug / hand

hand vaar saa rammer i Ord: Da hug hand liden Grimmer/ falt ned til sorten Jord.

17. Det andet hug kom Grim̃er til/ hand hug med høyre Hende: Hand hug i Kamperens forgylte Hielm at Odden i Hiertet vende. Nu seyler hand.

18. Det melte Kamperen samme stund/ hand falt der død til Jord: Giffve det Gud i Himmerig/ det viste min Broder Raadengaard.

19. Saa glad vaar liden Grimmer/ den strid hafde faaet en Ende: Hand tog der Guld oc megit Sølff/ førde hiem til Jomfruens Lande.

20. Nu ligger hand Kamperen slagen/ oc hannem rinder Blod til døde: Igien leffver Grimmer unger Suend/ tager bort hans Guld det røde.

21. Grimmer hand dueldis der icke lenger/ der hand den Seyr haffde vunden: Saa glade seylede alle hans Mænd/ at de den bytte hafde funden.

22. Jomfruen stander i Høyeloft/ oc seer hun ud mod Strande: Hisset seer jeg min Festemand/ hand legger sin Snecke paa Sande.

23. Tack saa haffve Grim̃er hin unge/ hand holt saa vel sin Tro: Monats Dag der effter kom/ hand lod sit Bryllup bo. Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

L Tord

Tord aff Haffsgaard oc Tosse Greffve.

Tord aff Haffsgaard sender sin Broder offver til Norge til Tosse Greffven om sin Hammer som hand haffver funden. Hvilcken hand ingenlunde vil antvorde fra sig med andre Vilkaar / end at de skulle giffve hannem deris Syster / Jomfru Fridlefsborg til ecte. Men de skuffe hannem / oc sende deris Fader udi hans Sted. saa at der holdis et seldsomt Bryllup / at Bruden slaar Brudgommen oc Gesterne ihiel / oc drager saa der fra med Hammeren etc. Er fast lige ens Dict oc Fabel med Greffve Guncelins Vise / som er tilforn omstreffvet

XXI.

DEt vaar Tord aff Haffsgaard / rider ofver de grøne Enge: Der tabte hand sin Hammer aff Guld / Oc bort vaar den saa lenge. Saa vinder mand Sverckind.

2. Det vaar Tord aff Hafsgaard / hand taler til Broder sin: Du skalt fare til Nordnes Field / oc liuse effter Hammer min. Saa vinder mand Sverckind

3 Det vaar locke Leyemand / setter sig udi Fædre Ham: Saa flyfver hand til Nordnes Field / alt offver det salte Vand. Saa vinder mand Sverckind.

4. Mit udi den Borgegaard / oc der ågselet

hand

hand sin Skind: Saa gaar hand i Høyeloft/ for læden Tosse Greffve ind. Saa vinder mand Sverkind.

5. Vær velkommen Locke Lejemand/ du vær velkommen her: Hvor stander til udi Hafsgaard/ oc hvor stander Landet der.

6. Vel stander til paa Hafsgaard/ oc vel stander Landet der: Tord haffver sin Hammer mist/ derfore da kommer jeg her.

7. Icke fanger Tord sin Hammer igien/ du føre hannem saa for Ord: Vnder femten Fafne oc firetyve/ der ligger hand graffven i Jord. Saa vinder mand.

8. Icke fanger Tord sin Hammer igien/ end siger jeg dig saa: Med minde i giffve mig Jomfru Fridleffsborg/ med alt det Gods i aa.

9. Det vaar Locke Lejemand/ sætter sig udi Fædre Ham: Saa fløy hand tilbage igien/ alt offver det salte Vand.

10. Mit udi den Borgegaard/ der Agseler hand sit Skind: Saa gaar hand i Borge stue/ for kieriste Broder sin.

11. Icke fanger du din Hammer igien/ der maa du lide paa: Med minde hand fanger Jomfru Fridleffsborg oc alt det Gods vi aa. Saa vinder mand.

12. Der til svarede den stolte Jomfru/ paa

Bencken som hun sad: J giffve mig helder en Christen Mand / end denne Trold saa leed.

13. Da ville vi tage vor gamle Fader / saa vel vi børste hans Haar: Føre vi hannem til Nordnes Field / for mig hand Brud fremgaar. Saa vinder mand.

14. Førdede denne gamle unge Brud / førde hende i Bryllups Gaard: Det maa jeg for sanden sige / der vaar ey Guld for lægeren spard Saa vinder.

15. Saa toge de den væne Brud / sætte hende paa Brudebenck: Faare da gick hand Tosse Greffve / hannem lystet for Bruden at skencke. Saa vinder.

16. Femtan Oxe Kroppe dem aad hun op / der til Tredive Svine Flycke: Siu hundrede brød / hendis Maaltid vaar / før end hun begered at dricke.

17. Vel tolff Lester Øll dem drack hun ud / førend hund kunde Tørsten slycke: End drack hun ud den Hancke balie / saa tog hun til at hicke. Saa vinder.

18. Tosse Greffve gaar at Gulffvit frem / sine Hænder monne hand vride: Hveden er os den unge Brud / hun vil saa meget æde.

19. Tosse Greffve taler til Kielder Svend / forsømme du Tappen icke: Her hafver giest saa

under

underlig en Brud / saa meget vil hun dricke.

20: Svarede det liden Locke / oc smiler hand under Skin: I Otte Dage haffver hun ædt / saa saare da stunder hun hiem.

21. Melte det liden Tosse Greffve / oc saa tog hand paa: I kalde mig at de Taffle Svenne / bede dem for mig indgaa.

22. I hente mig ind den Hammer aff Guld / jeg vil den gierne ombære: kand jeg ellers ved Bruden skillis / enten for Skam eller Ære.

23. Otte da vaar de Kemper / som Hammeren baare ind paa Træ: Saa lagde de den saa snildelig / tvert offver Brudens Knæ.

24. Det da vaar den unge Brud / tog Hammeren i sin Haand: Det vil jeg for sanden sige / hun vende den som en Vaand.

25. Først slog hun Tosse Greffve / den trold baade læd oc lang: Saa slog hun de andre smaa Trolde / at Dørren den giordis dem trang / Saa vinder.

26. Sorgfuld da vaare de Geste / oc alle de Nordnes Mænd: De finge hug oc dødelige Saar / der aff saa blegnedis kind.

27. Det vaar locke Leyemand / monne sig saa vel omtencke: Nu ville vi fare hiem til vort Land / oc spone vor Fader en Encke.

Saa vinder hand Sverckind.

Alff i Odderskier.

Alff eller Vlff i Odderskier haffver Tvende Sønner / Helmer Kamp oc Angelfyr. De bedis begge til Kongens Daatter aff Opsal. Oc kommer der ofver udi saa haard en Kamp / at de paa begge sider gifver hver andre deris Bane Saar /. Oc end kommer Faderen til dennem / før end de dø / oc dræber selff udi sin Harm Helmer Kamp / oc begge Brødre bliffve saa saa lagd udi en Graff. Blandis her Historie oc Fabel tilsammen / som udi saadanne Dict brugeligt er.

XXII.

1.

Alff hand boer i Odderskier / er rjg oc kaad med alle: Saa raske da haffver hand Sønner to / de lade sig Kemper kalde. Oc nu driffver Vlffven paa hviden Sand for Norden.

2 Alff hand boer i Odderskier / hand hafver de Sønner saa snilde: De ville til Kongens Daatter bede / alt udaff Opsals Felde. Oc nu driffver Vlffven.

3. Det vaar ungen Helmer Kamp / hand beder sadle sin hest Vi ville ride os op paa Land / oc Kongens Daatter at feste.

4 Det vaar ungen Angelfyr / hand beder opsadle sin Hest: Oc vi ville ride til Opsal / skulde Jorden end under os bryste.

5 Der de komme i den Borggaard / der

gaae-

agselet de deris Skind: Saa ginge de udi Høyeloft for Kongen aff Opsal ind.

6. Ind kom ungen Helmer Kamp/oc stæde dis hand for Bord: Herre ville i mig eders Daatter gifve/i vide mig strax Ansvar.

7. Ind kom ungen Angelfyr oc hannem skin de Guld paa Haand: Kongen giff mig Daatter din/oc rømme saa selff aff Land.

8. Melte det Kongen aff Opsal / svarede hand saa der til: Icke gifver jeg min Daatter Mand/uden den hun haffve vil

9. Haffver Tack kieriste Fader min/at i satte Kaaret hos mig: Jeg lofver mig Vngen Helmer Kamp / hand bliffver vel Mand for sig. Oc nu drifver.

10. Icke vil jeg hafve Angelfyr/hand er saa læd en Trold: Saa er Fader oc saa er Moder/ oc saa er Slect med alle. Oc nu drifver Vlffven paa hviden Sand.

11 Det svarede ungen Angelfyr/hand bleff i Huen saa mod: Vi gaa os til Borggaarden/ vi fecte der om hende baade. Oc nu drifver Vlfven paa hviden.

12. Det melte Kongen aff Opsal/~~hand~~ svarede saa der til: Sværdene de ere skarpe oc Drengene ere raske/ de maa vel prøfve [illegible] Spil. Oc nu drifver.

13. Alff hand stander i Odderskier / hand lyder offver de Felde: Da maatte hand høre saa lang en Vey / hans Sønners Sverde gelde.

14. Det hørde Alff oc Odderskier / saa vit offver grønen Hede: Hvad monne mine Sønner gange udi Haande / hvi monne de være saa vrede.

15. Hand tøffvede da icke meget lenge / hand sprang til Ganger rød: End kom hand til Opsal / førend hans Sønner ginge til Død.

16. Sig mig ungen Helmer Kamp / Søn allerkieriste min: Hvorfore rinder dig Blodige Strømme / saa stride fra Kiød oc Been.

17. Det svarede ungen Helmer Kamp / sin Vaande hand klagede saa: Det giorde Angelfyr Broder min / hand kunde icke Jomfruen faa. Oc nu drifver.

18. Jeg haffver vel femten Veliffs Saar / de ere med Eder bland: Hafde jeg ickun et aff alle dem / jeg kunde icke leffve en stund.

19. Hør du ungen Angelfyr / oc kieriste Søn min: Hvorfor sider dit gode Sverd / saa ilde i Haanden din.

20. Derfore sider mit gode Sverd / saa ilde udi min Haand: Jeg haffver vel atten Velifs Saar / det er min høyeste Vaande.

21. Jeg haffver vel atten Velifs Saar / oc ere

mig

mig alle saa onde: Hafde jeg ickun et aff dem / jeg lefde icke en Stunde.

22. Jeg vaar Alff aff Odderskier / Hand vrider op Egen med Roed: Hand slog til gamle Helmer Kamp / det hand falt død til Jord.

23. Nu da ligger de Kemper to / de ligge baade i en Graff: Oc Kongen giffver vel Daatter sin / den Svend som hun vil haffve.

24. Sørger hand Alff aff Odderskier / hans Sønner ere slagne ihiel: End raader Kongen aff Opsal / for kieriste Daatter sin selff.

Oc nu drifver Vlffven paa huiden
Sand for Norden.

Svend Felding.

OM denne Svend Felding / hvo oc hveden hand haffver været / ere atskillige Meninger. Visen siger at hand haffver boet paa Helsingborg / maa vel skee paa Seluffsborg. Thi det er alle Mand vitterligt udi Arhus Stict / at hand haffver været Bosæt oc Barnfød udi den skønne Egn imellem Arhus oc hothersnes. Oc vises endnu hart ved Aakier udi Skoffven hos Athel Veyen Spegels Hus / som mand kalder det oc kort Tid forleden haffver været afbrøt / dersom Svend Feldings Staal skulde været / Oc hand der skulde bundet sine Heste udi Jerne Lencker / Oc det saa dannet at Vandet aff den Beck der hos / skulde løbet igiennem Staalden. Men dette er vist oc fast at Erlig oc Velbyrdig Mand

 Salig

Salig Jørgen Rostrup / paa Seluff Skofgaard udi sin Tjd fant paa fornefnde Gaard / en muret Grund-vold oc Nederdeel aff et Hus / som Svend Felding skulde boet paa. Oc sees der endnu paa denne Dag Vindverne oc Dørre der paa. Oc er tilstæde en mectig stor Kaaber Gryde / som der bleff funden udi Grunden under den Grøne Muld. Der fands oc samme Tid et Harnisk oc et langt bret Sverd / som en Tjd lang hengde der i Borgstuen. Udi Seluff Kir-ckebog findis integnet fore udi Calendario / paa Latine skreffvit at den gamle Svend Felding er død paa S. Matthiæ Apostoli Dag. Hans Hustru Aase paa S. Michaelis Dag. Deris Daatter Ing-ret paa S. Poffvels Omvendelsis Dag / oc hendis Søn paa neste Søndag efter Aske Onsdag. Men dette feiler her / at Aars Tallet er icke her hos / anteg-net. Saa mand icke kand vide til visse paa hvad tjd / enten Svend Felding den unge eller gamle haffver lefvet. Her fandes vel en temmelig lang Kampe-steen / liggendis strax inden Kircke Dørren / med ser Vers Runebogstafve paa / hvilcken tilforen hafde ligget op imod Choret. Bogstafvene vaare mesten Parten u-kiendelige oc en deel henslidne. Hafver uden tvil værit denne Slectis Ligsteen / som videre skal omtalis en anden sted.

Der findis endda en anden Vise om Svend Felding / som vi sætte her nest efter / paa det mand kand see / at det uden tvil hafver været en Slect her ud Riget. Oc er muligt den første hafver værit en Slegfred af Kongelig Stam-me som vi her efter i samme Vise skulle faa at høre.

Svend

XXIII.

SVend Felding hand sider paa Helsingborg / oc roser hand aff sin Ferd: Oc hand vaar sig baade mild oc blid / hand giorde sig med sit Sverd.

2. Svend Felding loffver sig en Pillegrims gang / alt ind til Rom at gange: Oc det loffvet hver Danske Pillegrim / at hand skulde did komme.

3. Oc de rede ud aff Dannemarck / de vaare icke Pillegrime uden to: Oc de geste dennem udi en Stad / hand heder Høsdingsø.

4. Oc de geste dennem udi en Hoffvitstad / hand heder Høsdingsø: Oc de geste dennem en stolte Jomfru / hun vaar saa væn en Mø.

5. Hun sætte Svend Felding øffverst til Bord / blant andre Riddere Skare: Oc i da spurde den stolte Jomfru / alt hveden de kommen vaare.

6. Iere ingen fattige Pillegrim / os haffver i Aften gest: Jeg seer det paa eders Skiorte smaa / hun er med røde Guld fest.

7. Jeg seer det paa eders Skiorte smaa / hun er med røde Guld fest: At i er Kongen aff Dannemarck / thi ville i vide vort beste.

8. Icke er Jeg Konning aff Dannemarck / oc jeg rider ey saa sterck: Jeg er en fattig Pillegrim / fød i Dannemarck.

Hør

9. Hør i det min stolte Jomfru / i lader eder icke fortycke: Der fødis end Børn i Dannemarck / oc end hver med sin Lycke.

10. Oc alt da sad den stolte Jomfru / oc syde hun Silcke Søm: Hver en Søm alt der syde / hendis Øyen runde udi Strøm.

11. Oc høre i det min stolte Jomfru / oc hvi sørge i saa saare: J sige mig noget aff eders Vaade jeg løser eder aff denne Fare.

12. Her er en Kiser paa vort Land / hand vil vort Land forøde: Oc hand vil icke haffve andet til Kaast / End Fruer oc Jomfruer til Føde.

13. Her er en Trold paa vort Land / hand vil vort Land fordrifve: Vden vi kunde faa den samme Mand / som dysten tør med hannem ride

14. Jeg haffver det alle mine Dage hørt / de Danske Mænd ere saa fromme: Jeg tacker nu GVd i Himmerig / her maatte en aff dennem komme.

15 Oc haffde jeg Hest oc hafde jeg Harnisk / min Ryg vaar ret til maade: Da vilde jeg for eder min stolte Jomfru / med hannem bryde en Stage.

16. Oc de lede frem tre hundrede Heste / oc de vaare alle hvide: Det første Svend Felding sin Sadel paa lagde / hand bugnet til Jorden som en Tige.

De

17. De lede ud de spanske Örs / deris Öyne vaare meget liuse: Svend Felding strøg dem Tømme ofver Hoffvet / saa snart loede de sig kyse.

18. Oc det vaar Herre Svend Felding / hand klager sig saa saare: Oc hafde jeg en Hest aff Dannemarck / haffde ædt aff Dannemarcks Foer.

19. Jeg førde mig udaff Dannemarck / vel femten gode Guldringe: Hafde jeg en Hest aff Jutland / de skulde alle for hannem springe.

20. Oc der kom gangendis en Møller / Mand / saa listelig offver den Marck: Oc jeg haffver mig en danne broget Hest er fød i Dannemarck.

21. Oc jeg haffver mig en danne broget Hest / er fød i Sæbylund: Hver den gang hand til Møllen gaar / hand bær vel fenten Pund.

22 Hør du goden Møller / du lad mig Hesten see: Ere vi begge Danske to / vi bestyre vel Valske Tre.

23. Den Tjd den Hest oc hand kom frem / hand vaar som Mølleren sagde: Med høyen Hoft oc breden bringe / Svend Felding sin Sadel paa lagde.

24. Hand drog aff sine Handske smaa hans /

Hans Hender vaar meget hvide: De selff gior-
det hand sin gode Hest / paa Svenden torde
hand icke lide.
25. Hand giordet sin Hest med Sadel giord
ocsaa med Sadel giordetre: Det første Hesten
hand racte sig / oc sønder ginge alle de.
26. Hand giordet Hesten saa ofvermaade
fast / oc mest alt offver det tycke: Hesten falt for
hannem paa Knæ / oc giorden udi ti stycke.
27. Oc jeg gick mig aff Dannemarck / med
femten gode Guldringe: Hafde jeg en Sadel
giord for dennem / da vilde jeg lade dem
springe.
28. Sende i Bud saa bradelig / hen offver
den grøne Hede: J lade den skiøne Jomfru til
sige / hun lader Sadel giord rede.
29. Femten vaare de stolte Jomfruer / som
slyngede Guld med alle: Før end de kunde
faa den Sadel giord / Svend Feldings Hest
kunde holde.
30. De Fruer aff Hummer de Fruer aff
Pommer / oc mange Jomfruer fleere: De
slynget baade Guld oc Silcke Tøg / som dan-
ne broge skulde bære.
31. Det vaar Aarle om Morgen / den Sa-
del giord vaar rede: Siu Alne lang oc qvarter
tyck / fem Spande udi sin brede.

Den

32. Den Tjd den Hest hand vaar nu giord / oc da vaar hand saa vred: At ingen aff Østerige Kongens Mænd torde hannem see.

33. Oc hør du det min gode Hest / oc haffver du Mandevjd: Jeg skal dig en Prickelinne / alt før jeg stiger til dig.

34. Oc hør du det min gode Hest du spiller som Bucke Kiød: Her maa i see alle Tydske Riddere hvad Danske Mand haffver for Sed.

35. J tage nu hen det kronet Sper / jeg haffver det forlofvet at føre: J henter mig hid en Skudemast / jeg mecter hende vel at røre.

36. Det første Rid de sammen rede / Diefvelen hand vaar fuld sterck: Deris Heste begge i Knæene ginge / oc sperene dreff i Marck.

37. Oc det er ingen Dyst at ride / jeg vil ick un Hestn prøffve: Du møde migi Morgen paa denne Stæd / jeg skal dig en krog Stød giffve.

38. Svend Felding gaar sig om Kircke gaard / lader sig fuld vel berette: Oc saa loed hand sin Brynie beslaa / vor HErre loed hand i sætte.

39. Oc hørde i det min stolte Jomfru / i lader eder icke fortycke: Enten skal hand Sadelen rømme / eller Halsen udi tre stycke.

40. Oc de fulde ud aff Staden med / til lige

baae

baade Magd oc Qvinde: Giffve det GUD Fader i Himmerig / Svend Felding hand maatte vinde.

41. I ligge nu bort det smale Sper / som i ere vaan at føre / I tage mig hid min gode Stalstang / udi Danmarck lod jeg den giøre.

42. Det andet Rid de sammen rede / de hellede vaare begge saa vrede: Troldens Hals brast sønder i to / hans Hoffvet dreff langt i Hede.

43. Hans Hoffvet udi nj hans Ryg udi fem / hans Been i femtan stycke: Saa reed hand til den stolte Jomfru / hannem lystet da først at dricke.

44. Vd da ginge de Riddere nj / de toge Svend Felding aff Hest: Lande oc Rige vi eder antvorde / Jomfruen om i ville feste.

45. Jeg haffver mig en Jomfru fest / udi Østerlands Konge Rige: For siu Tønder aff det røde Guld / jeg vil hende icke svige.

46. I lade ickon bygge it Murede Hus for uden ved Høfdingsø: I spare der aldrig for Danske Pillegrim / enten god Vjn eller Brød.

47. Der sparis icke for Danske Hofmænd / enten Vjn eller fuld got Brød: De bede got for Svend Feldings Naffn / hand er for langen Død.

Svend

Svend Felding fører Dronning Judte ind i Danmarck.

AT denne Svend Felding skal være den samme som den formere Vise om taler siunis ecke troligt. Thi denne Historie lader sig ansee at være noget yngre end denne anden formere Dict. Om det haffver været den unge Svend Felding eller en anden nefnd effter dennem eller udi Slectet / lader jeg hver sin Meening. Dog stemmer det ofver it / men den almindelige Tale / at hand haffver været Slegfred / oc dog i stor Ære / act oc Myndighed. Som det vaar Sædvanligt med Fredle Børn / baade her udi Riget oc udi Norge i gamle Dage. Det siunis at der er kommen en Nag imellem hannem oc den unge Dronning som hand haffver førd Kongen i Landet / oc den kand icke endis med minde end at hun giører en aff sine beste Kemper ud paa hannem / som biuder hannem til Kamp. Udi hvilcken Kamp Herr Svend beholder Marcken / oc dræber Herr Peder Kempe / en aff hendis fornemste Mænd hun haffver førd i Lande med sig. Hvor udaff hun haardelige fortørnis / dog hun icke kand fremme sin Villie som det tilbørligen er / at hvercken de høye eller lafve lade sig tage Regimentet fra / aff den forderfvelig Eva / om hvilcken der siges: Quia obedivisti voci uxoris tuæ &c. Derfor kom all U-lycke.

XXIV.

DEr stunder indtil Danmarck / saa mangen ærlig Mand: Did komme flere Tydske Riddere / end jeg nu nefine kand. Du stunde ind til Danmarck.

2. Det vaar Danner Konning/ hand heder paa Svenne to: J bede Herr Svend Felding/ i Salen for mig indgaa.
3. Jnd kom Her Svend Felding oc stæddis hand for Bord: Hvad ville i Daner Konning/ hvor fore haffve i send mig Ord.
4 Hør du kiere Svend Felding/ du skalt mit Ærend bortfare: Du skalt ind til Tyskland/ at hente min Hiertens kiere.
5. Skal jeg fare til Tyskland/ oc hente eders Hiertens kiere: Da vide i vel Daner Konning/ jeg kand icke alleene være.
6. Hundrede Riddere saa vel Jerklædde/ oc dem skulle i mig faa: Selff vil jeg min Kiortel oc Kaabe/ med Maard oc Sabel underslaa.
7 Vunde de op deris forgylte Seyl/ saa høyt i forgyldene Raa: Saa seylede ind til Tydskland/ vel minde end Maaneder to.
8. Der kaste de deris Ancker/ alt paa den hvide Sand: Det vaar Herre Svend Felding/ hand træn der først paa Land.
9 Mit udi den Kongens Gaard/ oc der agselet de deris Skind: Saa gaa de udi Høyeloft/ for Kongen oc Dronningen ind.
10. Hel sidei Høybaarne Konning/ alt offver eders brede Bord: Kongen ud aff Danmarck hand haffver send eder Ord.

Ta-

11. Tage i disse Danske Riddere / oc sætte i dem til Bord: Det skede icke med det seniste / hand vider de Herrer Ord.

12. Det svarede Herr Svend Felding / det første hand Judte lille saa: Skam da faa di-ne Hender to / som dine Øyne skulde toe.

13. Skam da faa den Tieniste Qvinde / som dig skulde Vandet tilbære: Det er sæd i Dan-nemarck / de Frøycken holdis til Tuct oc Ære.

14. Hør du Her Svend Felding / du spotte mig icke aff Harm: Jeg haffver det for sanden spurt / du est et Slegfred Barn.

15. Er jeg end et Slegfred Barn / da haffver jeg Frender hin beste: Da maa jeg slide Skar-lagen rød / oc ride med hundrede Heste.

16. Det er aldrig saa arg en skalck / hafver hand et par røde Hose: Hvor hand kommer i Tyskland / hand kalder sig være en Rose.

17. Det er aldrig saa arg en Svick / haffver hun en spranget Hue: Hvor hun kommer i Danmarck / hun lader sig kalde en Frue.

18. Hvad hielper os vi tøffve her / Tiden den monne skride: Min Herre hand tengis hvor os monne gaa / det vilde hand gierne vide.

19. Ville i følge da er det Tid / jeg giør min Herre hans Villie: Den GUd som eder som-mensøyer / kand eder oc snart atskille.

20. Det vaar Her Svend Felding/tog Judte lille i sin Arm: Satte hand hende i Boncken ned/det giald i hver hendis Tarm.

21 De vunde op deris forgyldte Seyl/saa høyt i forgyldene Raa: Seylede de ind til Danmarck/mindre en Vger to

22. Det vaar Herr Svend Felding/hand styret sin Snecke til Land; Det vaar Daner Koning/hand rend sin Ganger paa Sand.

23. Det vaar Herr Svend Felding/hand vefter op med sin Hat: Herre i springe icke Vrs i Dag/vi haffve icke Fryden faaet.

24. Toge de strax den unge Brud/førde hen de paa det Land: Hende timet baade Heder oc Ere/saa vel aff Qvinde som Mand.

25. De satte hende udi den forgylde Karm/med Edelsteene besæt: Den gaff hende Daner Konning/førre hand tog hende til ecte.

26. Lidet Got mand høyt skal sætte/oc sielden see der til: Der er saa mangt i Brudskebens Fere/saa underligt løber det spil.

27. Det svarede Jomfru Judte lille/det første hun Brudehusit saa: skam da saa de Tømmermænd som her lagde vind paa.

28. Skam da saa de Tømmermænd/som er tog Øll oc Mad: Saa saa hand Herr Svend Felding/som vaar Høffvitzmand der

Det

29. Det melte Her Svend Felding / hand kunde den Spot ey lide: Vende i eders Vogn omkring / at Tydskland lade i skride.

30. Stolpene ere aff Silie / oc Naflene ere aff Eeg: Dig burde icke Jomfru Judte lille / hos Daner Konning at ligge.

31. Det melte Her Peder Kempe / hand vaar en Helled sterck: J Dag saa vil jeg dyste med dig / om Ørs oc hundrede Marck.

32. Nock saa haffver jeg Guld oc Penninge / oc der til Pendings Verd: Jeg vil dyste med dig i Dag / for alle Jomfruers Ære.

33. Det første Rid de sammen red / de Hellede vaare baade saa stercke: Sønder gick Svend Feldings Sper / deris Skiolde dreff langt i Marck: De stunder ind til:

34. Da loe hun Jomfru Judte lille / hun smilet under Skarlagen skøn: Saadanne ere alle mine Hoffmænd / jeg førde i Danmarck ind.

35. Det vaar Herr Svend Felding / hand ren der til det Brude Hus: Herre i laane mig eders Ørs i Dag / jeg er aff Dysten fus.

36. Det svared Daner Konning. hand vaar hans egen Byrd: Saa gierne laaner jeg dig Graabeen men du haffver icke Bles her.

37. De lede Graabeen aff Stalden ud / vaar haslet som en Ørn: J saa hannem Herr

Svend Felding / hand er jo icke et Barn.
38. De ledde ud Snaren Graaben / de lagde Guldsaddel paa: Det er vel mere end Vinter nj hand sidst Solen saae.
39. Det andet Rid de sammen rede / de Hellede vaare saa vrede: Daa knæl de Her Peder Kempis Hest / hans Hoffvit dreff langt i hede.
40 Da græd Jomfru Judte lille / aff Harm hun Hænderne slog: Vselig jeg hid til Danmarck kom / med sterckiste Hellede to.
41. Da loe hand Daner Konning / hand smilede under Skarlagen rød: Saadanne ere alle de Danske Hoffmænd / Som jeg giffver Klæde oc Føde.
42. Aarle om Morgen det vaar Dag / Frue Judte krafde Morgen Gaffve: I giffve mig Herr Svend Feldings Hoffvit / oc andet vil jeg icke haffve.
43. Jeg skal giffve dig rige Borge oc Slot / der til stor Rigdom at volde: Du fanger icke aff minne Danne Svenne / som jeg skal Landet med holdt.
44. Det svarede Her Svend Felding / hand stoed for sig allene: Knæler jeg for Judte lille i Dag / Da bryste strax bege mine Beene. De stunde ind til Danmarck.

Herr

Her Riboldts Kamp med Dragen oc Aller hin stercke.

HVo denne Konning aff Opsal eller Aller haffver været kand intet vist foregiffvis. Maa vel skee denne er en Svenske Dict / uden tvil gamel / som slunis aff denne Eventyr om denne Drage / som mand i fordum Tid hafver haft meget at skafe med. At mand meente det skulde været saadanne Diur til / som skulde ligge under Jorden udi store Bierge / paa Guld oc Sølf oc saadanne dyrebar liggendefæ. Haffver dog ickun været Sathans Spøgert / som hand hafver koglet med for dem som lefvede udi den Hedenske Blindhed oc Vildfarelse / etc.

XXV.

JEg seer saa mangt et Orlogskib under deris forayldene Brande: Der er Aller Kempe hin stercke / hand acter sig hid til Lande Det. v. h. r. r. e.

2. Ka ste de deris Ancker paa den Grund / de glæddis ved den Hafn: Tog hand Aller Ahre i Haard / hand sprang aff fremmer stafn.

3. Der de komme udi den Borggaard / der ag selet de deris Skind: Saa ginge de udi Høyeloft / for Kongen aff Opsal ind.

4. Hel side i Kongen aff Opsal / en Herre ofver eders Bord: Ville i mig eders yngste Daatter giffve / i vide mig god Ansvar.

5. Det vaar Kongen aff Opsal / hand tøfvede

ved icke ret lenge: Vi drage først under
Vi.richs Vold / oc prøffve der vore Hoff-
drenge.

6. Saa snart vaar Brynie aff Bielcken rugt
oc Hi.lm offver Hoffvet kast: Saa seylde de
und.r Vidrichs Vold / de gaffve sig ingen
Rast.

7. Ribolt tog sin Staalstang paa Bag / han
nem lyst.t at see den Dantz: Hand tenckte paa
Seyer aff Aller at vinde / hand tenckte paa Ære
Krantz.

8. De sloge sammen med alle deris Matt / in
gen vilde hin anden vige; Saa mangen Heldt
satte Lifføet til / sin Herre ey vilde svige.

9 Aller hug fast mere hand skød / hand sprand
i Kon.gens Snecke: Kongen hand blegnet som
et Lig / under sit forgylte Tecke.

10. Tack haffve Rige Her Ribolt / hand var
saa sterck i Fasn: Hand slog Alleri Haffvet
ud / offver Kongens forgylte Staffn

11 Aller kom udi saa liden en Baad / saa ra-
skelig monne hand ro: De skøde til hannem
med hvassen Straale / hannem kunde dog in-
gen naa.

12. Kongen aff Opsal vender sig om / oc sere
udi den Sø: Hisset seer jeg en rysk galen
Mand / hand seyer som Fulen fløy.

Jeg

13. Jeg er ingen rysk gallen Mand/ Men mig twinger Hassens Nød: Dragen haffver borte mit meget røde Guld/ thi vaar jeg heller nu død.

14. Er det Aller som du siger aff/ du dølie det icke til Skade: Du sige oc aff dit Fæderne Land den Drage ville vi vel raade.

15. Hvor kunde i komme til det Land/ oc træde den Drage under Fod: Her er imellem saa dybt et Vand/ oc Vinden er eder imod.

16. Er her imellem den stride Strøm vil Børen icke med staa: Da hugge vi ned den store Skoff/ vi giøre der aff en Bro.

17. Høre i det rige Herr Rybolt/ kunde i Dragen offvervinde: Da giffver jeg eder Kolebrand/ oc andet hvad der er inde.

18. De vunde op Seyel saa høyt udi Raa/ saa finge de Børen hin blide: End komme de der som Dragen vaar/ førre Aller fick det at vide.

19. Herr Ribolt stødte paa Bierget saa hart Staalstangen monne hand oplette: Giff mig Kolebrand det gode Sværd/ eller jeg skal med dig trætte.

20. Icke fanger du Kolebrand i Dag/ det Sværd er mig saa kiær: Det kommer aldrig udi din Haand/ medens Liffvet i mig er.

21. De slogis i Dage de slogis i to / den tredie Dag at qvelde: Herr Ribolt stoed saa Mandeligen / den Drage monne hand felde.

22. Saa tog hand det røde Guld / som hand kunde allermest bære: Der hand kom under Vidrichs Vold / mødte hannem Tidende verre.

23. Kongen aff Opsal er slagen ihiel / der aff saa yppis den Qvide / Slagne ere alle dine Brødre siu / som troligen med hannem stride.

24. Dette fortrød hannem rige Her Ribolt / hand bleff saa gram i Hue: Da gick Kolebrand i hans Haand / som brendende Ild oc Lue.

25. De slogis i Dage de slogis i fem / førend den Kamp fick ende: Her Ribolt hug paa Aller Brynie / at Odden i Hiertet vende.

26. De Kongens Mænd gaar i Gaarde / oc Bolden der de slaar: De spottede den nøgen Herr Ribolt / hans Kiortel saa paltug vaar.

27. Mine Klæder er reffne som i maa see / for Jomfruen vil jeg det Kiere: Vi sende til hende den Hampe Veff / den sømmer dig best at bære.

28. Det da svaret den Jomfru fijn / for hun Herr Ribolt kiende: I spotte icke saa denne fremmet Mand / langt bedre maa vi hannem kende.

I

29. I legge bort den graa Hampe Ve
den bør hand ey at slide: Fast bedre da er d
Silcke Tield / paa Jorden under hannem a
brede.

30. Hand vog Aller den Kempe sterck / han
kunde hannem ey undvige: Saa hefnet
hand min Faders Død / sine siu Brødri
tillige.

31. Der leffver ingen i all Verden til / mi
Faders Lande skal haffve: Tager jeg selff de
Ridder bold / Det bliffver min Mor-
gen Gaffve. Det v. h.

r. r. l.

Den

Den Anden Part aff denne Vjse Bog.

HEr indtil hafføe vi hørdt de forneinfte gamle Kempe Vjser / som gengs hafve været iblant den Menige Mand / oc kand dette holdis for den første aff denne Vjse Bog. Den Anden Part er om Kongernis Bedrift oc den Deel som dennem kommer ved / udi Besynderlighed oc allermest om vore egne Danske Konger oc Dronninger / om hvilcke vi skulle faa nogle smucke gamle Vjser at høre. Vdi den Tredi Part aff denne Bog / sette vi Adelske Personers oc andre merckelige Mænds Bedriffe oc seldsomme Eventyr som sig i Riget begiffvet haffver.

Eline

Eline Bondens Hustru aff Villenskoff.

Vdi denne oc disse nj eller tj nest efterfølgendendis Viser gifvis saare megen underlighed / med Konge Børns Forskabelse oc anden Tilfald / som dennem i deris Vngdoms Aar er vederfaren. Er icke Poetiske som som fast alle gamle Landskafs Historier / saa velsom vore Danske ere beblandede med / oc optegnet for Tidsfordrift / at mand med saadane seldsomt oc u-sedvaanlige Hendelser / vilde bevege Mennistens Tungmodighed til Lyst oc Glædskaff. Vil oc nogen giøre her paa anden Mythologiske udliggelse / som oc Circes Forskabning hun giorde paa Vlisses Staldbrødre / det være hver Mand fri fore.

I.

DEr ligger en en Vold i Vester Haff / der acter en Bonde at bygge: Hand fører did baade Høg oc Hund / oc acter om Vinteren der at ligge. De vilde Diur oc Diurene udi Skofven.

2. Hand tager med sig baade Hund oc Hane / hand actet der lenger at være: De vilde Diur i Skoffven ere / de giffve fast offver hannem kiær. De vilde.

3. Hand hugger Eeg oc hand hugger Silie / oc Bøg saa monne hand felde: Det fortrød den grumme Trold / at hand skulde haffve den Velde. De vilde oc Diure

Hand

4. Hand hugger Stolper oc hand hugger Bielcker / oc lader sig saare forhaste: Spurde det de Trolde i Bierget vaare / oc hvo bancker her saa fast.

5 Det da melte den mindste Trold / hand vaar icke større end en Myre: Her er kommen en Christen Mand / den maa jeg visseligen styre.

6. Op da stoed den første Trold / oc seer hand sig omkring: Vi gaa os til Bondens Gaard / oc holde med hannem der Ting

7. Hand hugger her bort all Skoff oc Skiul / det er os meget til Brast: Hand skal giffve mig Hustru sin / saa faa de Skam oc Last

8. Alle de Trolde i Bierget vaare / de lætte sig i en Dantz: De lackede sig at Bondens Gaard / saa lange hengde deris Svantz.

9. Hunden hand giør i Gaarden / Hiorden tuder i sit Horn: Hanen galer oc Ørnen skricker som Bonden hafde gifvet sit Korn:

10. De vaare Siu oc hundrede Trolde / de vaare baade grumme oc lede: De vilde giøre Bonden et Gæstebud / med hannem baade dricke oc æde.

11. Bonden udaff Villenskoff / de Trolde giennem Vindvit saa: Hielp mig nu JEsus Mariæ Søn / disse Trolde de acte mig paa

Hand

12. Hand slog Kaars i hver den Vraa / oc mest udi hans Stue: Forfærdedis nogle de Trolde der ved / de fløye at villende Skosve.
13. Somme fløye Øster oc somme fløye Vester / nogle fløye Nør paa: Nogle fløye ned i dybene Dale / jeg troer de ere der endnu.
14 Det da vaar den mindste Trold / hand ind at Dørren træn: Hand vilde icke for Tegnelse fly / hand actede Bonden stor Meen.
15 Den Hustru fant det snilde Raad / hun sate den Trold til Bord Hun sette for hannem baade Øll oc Mad / gaff hannem saa gode Ord.
16. Hør du Bonden aff Villenskaff / hvad jeg her siger til dig: Hvo haffver giffvet dig den Forloff / at du maatte bygge hos mig.
17. Vilt du bygge oc bo hos mig / du skalt det haffve i minde: Du giffve mig kieriste Hustru din / oc hende saavel jeg vinde.
18. Det da svaret den u-selig Bonde / som GUd gaff hannem i Sinde: Eline hun er mig saa kier / fra mig tager du icke hende
19 hand svarede Trolden som hand torde best / Lad mig min Hustru beholde: Tage du bort baade Gods oc Pendinge / det giffver jeg dig at volde.
20. Da skal jeg tage baade Eline oc dig oc træde eder under min Foed: Saa vil jeg tage

tage dit Sølff oc Guld / oc skiule det under min Boed. De vilde Diur oc.

21. Bonden oc hans gandske Tiunde / de rædis aff stor Nød: Langt bedre er hun ene fordrefvit / end vi ere alle forød.

22. Op da stod den vildraadig Bonde. hand vaar saa fuld aff vaande: Gaff hand Eline Hustru sin / den unge Trold i Haande.

23. Da bleff hand fro oc sprang omkring / hand tog hende i sin Arm: Hun bleff bleg om Kinder mest / hendis Hierte vaar klemt med Harm.

24. Det da melte den bedrøffvede Qvinde / hun felder saa modige Taare: HErre Gud naade mig Elendige Vjff / min Lycke bleff mig saa haarde.

25. Jeg aatte mig saa væn en Mand / som gange maatte paa Jord: Skal jeg nu med denne lede Trold / nødis til at driffve Hoer.

26. Hand mindte hende først oc anden gang / hun giordis i Hiertet saa vee: End bleff hand den ledište Dieffvel / Mand kunde med Øyen see.

27. Der hand vilde minde den tredie gang / hun raabte paa Mariæ Søn: Da miste hand den lede Trold Ham / oc bleff en Ridder saa køn.

28. Det skedeunder Linden saa grøn / den Ridder blefft løst aff Vaade: Dem skeede hvercken last eller brast / begge saa vare de glade.

29. Hør du kieriste Eline / oc du skalt bliffve min Vjff: Alt det Guld i Engeland er / det vil jeg dig nu giffve.

30. Jeg vaar mig saa lidet it Barn / der mig falt Moder fra: Min Stiffmoder mig fra sig hensende / jeg blefftil Trolden hin graa.

31. Jeg vil giffve din Husbonde Gaffve / Guld oc megen stor Ære: Som mend ved Eline Bondens Hustru / du bliffver min Hiertens kiere

32. Du ædle Ridder vi tacke nu Gud / som os haffver frelst aff Vaade: Loffve du dig en Jomfru Væn / met Glæde saa leffve i baade.

33. Kand jeg dig selff til Ecte icke faa / din Daatter vil jeg haffve: För alle dine Velgierninger stor / du fanger icke anden Gaffve.

34. Tack haffve du Eline du vise Quinde / jeg vil dig prise oc ære: Kand jeg dig icke med Venskaff faa / da maat du hiemme være.

35. Den Bonde hand bygger nu paa sin Ø / oc ingen giør hannem u-mage: Hans Daatter bær Kronen i Engeland / hun haffver saa gode Dage.

36. Nu hvfver Eline Bondens Hustru / for

M

vunden baade Angest oc Harm: Hun er Moder at en Dronnin / soffver i Kongens Arm.

37. Først da fødde hun Daatter sin / oc saa denne unge Kong: De tackede Gud paa alle Sider / det maate saa vel aff gange.

38. Nu sider Eline lilles Daatter / hun raader offver alt det det Rige: Eline leffver med Bonde Mand sin / de ere hver andens lige De vilde Diur oc Diurene udi Skofven.

Germand Gladen Svend.

SEldsom oc underlige Indfald hafve vore Gamle Danske Poeter hafft. Atskillige Eventyr hafve ide taget sig for at øfve sig udi oc Dicte deris Viser. Saa at mand vel maa ligne dem sbaade med de Græckiske oc Latinske Poeter / som paa sadanne Fabel haffve mesterligen stafferede sig. Med denne dict ville de Gamle uden tvil betegne den onde Fiendis Argelist. Oc at mange giører it daarligt Løfte aff it u-betenckt Mod / oc loffver udi sin Nød / det som mand neppeligen kand holde for sin Død. Er her hos opset Kierligheds Spegel / udi hvilcket sees at mange tit oc oft gifve sig i Baade oc Fare for hver anden / undertiden begge fare ilde der ofver / oc Sagen blifver dog icke disbedre / etc.

II.

KOngen oc vor unge Dronning / de side offver breden Bord: De bleffve dem saa mangt at tale / alt om den salte søferd. Saa fliffver hand offver Rijn.

Kon-

2 Kongen oc vor unge Dronning/ de seylede sig ofver Haff: Saa ilde vaar det for dennem begge/ at Dronningen icke hiemme blef.
3. Deris Skib b gynte at stande/ saa stacket fra Lande lagd: Der kom snifvendis den vilde Raffn/ vilde siuncke dem ned i qvag
4 Er her nogen under Bøigen skiult/ som Skibet holde maa: Jeg giffver eder baade Guld oc Sølff/ i lade os Børen faa
Hør du det du vilde Valraffn/ du siunck os icke til Grund: Guld oc Sølff saa skalt du faa/ vel femtan Besmerpund.
6. Guld oc Sølff det acter jeg icke/ jeg bedis en anden Gafve: Det du haffver under Beltet din/ det vil jeg aff dig haffve.
7. Guld oc Sølff det haffver jeg selff/ Det dig icke hielpe maa: Det sider under din Linde saa skiøn/ jeg monne saa hart attraa.
8. Jeg haffver icke andet under min Linde/ end mine Nøgle smaa: Sender mig GVd leffvendis til Land/ jeg lader mig flere slaa:
9. Saa tog hun de Nøgee smaa/ hun kaste dem ud for Borde: Bort da fløy den vilde Valraffn/ vaar glad hand fick det Ord.
10. Dronningen/ ganger paa hviden Sand/ hun fick saa stor en Harm: Merckte hun Ger-

mand Gladen Svend/ at hand vaar quegi
Barm Saa flifver hand.

11. Det vaar icke der effter / foruden Maane/ der sem: Dronningen ganger i Høyeloffe/ hun føder en Søn saa væn.

12. Født bleff hand en Afftens tid / de Christnede hannem om Nat: De kallede hannem Germand Gladen Svend / de dulde hannem meden de maatte.

13. Fostrede de hannem udi Vinter / oc vel i Vinter Ni: Hand bleff til den geffvisste dreng/ mand vilde med Oyen see.

14 Saa vel hand treffves saa vel hand voxte/ sin Hest kunde hand vel ride: Saa offte hans kiere Moder hannem saa/ saa sørgeligen monne hun qvide.

15 J vide mig det kiere Moder min / i giffve mig her paa Svar: Hvi gremme i eder saa jammerligen / naar jeg for eder fremgaar.

16 Hør du Germand Gladen Svend / jeg maa for dig vel qvide: Du varst dig saa meget liden / jeg maatte dig Trolden giffve.

17. Hør i det kier Moder min / i lade bort fare eders Vaande: Hvad Lycke GVd mig giffve vil / den kand mig ingen forunde.

18 Det vaar om en Tordhdag Morgen/ saa aarle om den høst: Oben stod den Fruerstue/ der kom saa væn en Røst. And

19. Ind da kom den lediste Gam/ hos Dronningen satte hand sig: Mindes eder allernaadigste Dronning/ hvad i haffver gifvet mig. Saa slifver hand.

20. Hun soer om Gud hun for om Mend/ oc alt det hun svære maatte: hun viste sig hvercken Daatter eller Søn/ den hun i Verden aatte. Saa slifver.

21. Bort da fløy den lediste Gam/ hand gaff saa slem et Skrig: Hvor jeg finder Germand Gladen Svend/ da er hand gifven mig. Saa slifver hand ofver.

22. Der Germand var fulde femten Aar/ hannem lyster en Jomfru at lofve: Kongens Daatter aff Engeland/ den allerskiønniste Jomfrue.

23. Saa saare da monne hannem lengis hiem til sin Festemø: Hvor skal jeg offver Haffvet komme hen til den omflaat Ø.

24. Det var Germand Gladen Svend/ tog ofver sig Skarlagen Skind: Saa gaar hand i Høyeloft/ for sin kier Moder ind.

25. Indkom Germand Gladen Svend/ vaar klæd i Skarlagen rød: Moder laaner mig eders Fædre Ham/ alt ofver den salte Sø.

26. Min Fedre Ham henger saa høyt paa Krog/ alle de Fædre vente neder: Drage:

Niii bor

bort i fremmede Land/ jeg seer dig aldrig meere.
Saa flifver hand.
27. De Vinger de ere saa bred/ de ere saa vide under Sky / Lefver jeg mig til Sommer Dag/ jeg lader mig vercke en ny/
28. Hand sette sig i den Fædre Ham/ hand fløy saalangt ofver Sø: Der mødte hannem den vilde Rafn/ De hviltis der under Ø.
39. Hand fløy op oc hand fløy ned/ hand fløy alt saa Trøst: Der hand kom der mitpaa det Sund/ hand hørde saa led en Røst.
30. Vel mødt Germand Gladen Svend / hvor hafver du været saa lenge: Du varst dig saa liden oc Sped/ din Moder dig mig skienckte. Saa flifver.
31. Du lade mig fare du lade mig flyffve/ at tale med Festemø min: Naar jeg kommer tilbage fra hende/ vi sanckis her begge igien.
32. Da skal jeg dig saa mercke/ hvor som du fløyer frem: Hvor du kommer blant Ridder oc Svenne/ du skalt mig icke forglemme.
33. Hand hug ud hans høyre Øye / drack helten hans Hierte Blod: End kom hand til sin Festemøes Bur/ for Vilien den vaar god.
34. Hand satte sig paa den Jomfrues Bur / saa blodig oc saa bleeg: Alle de Jomfruer i Burit vaar/ de tabte baade Skempt oc Leeg.
Alle

35. Alle da sadde de Jomfruer stille/ gaffve det saa lidet igien: Foruden stolten Jomfru Adelutz hun kaste baade Sax oc Søm.
36. Alle da sadde de Jomfruer stil/ de tabte baade Lyst oc Gammen: Foruden hin stolte Jomfru Adelutz/ hun slog sine Hender sammen. Saa slifver.
37. Velkommen Germand Gladen Svend/ hvor haffver i værit i Leeg: Hvi ere eders Klæder saa blodig/ hvi ere eders Kinder saa bleeg.
38. Farer vel kieriste Jomfru Adelutz/ Jeg maa fra eder bortslifve: Den skal hafve mit unge Liff/ mit Øye monne aff mig riffve.
39. Saa tog hun en Sølffslagen Kam/ selff kemte hun hans Haar: For huer det Haar hun paa hannem kemte hun felde saa modige Taare.
40. For huer den Lock hun paa hannem ridde/ hun felde saa modige Taare: Alt forbandede hun hans Moder/ hans Lycke haffde giort saa haard.
41. Det vaar stolten Adelutz/ hun tog hannem i sin Arm/ Forbandet være din onde Moder/ som os forvolte denne Harm.
42. Hør i kiere Jomfru Adelutz/ i bande icke Moder min: Hun kunde intet her udi vol-
de

de hver skal nyde Skeben sin. Saa flifver.

43 Hand sætte sig i Fedre Ham/ hand fløy saa høyt under Sky: Hun satte sig udi en anden Ham/ hun lod fast effterkny.

44. Vender eder kiere Jomfru Adelutz/ i vender eder om igien: Eders Høyelofftes Dør staar aaben eders Nøgle ligge paa Steen.

45. Enddog min Lofts Dør aaben staar/ mine Nøgle ligge paa Steen: Dog skal jeg eder følge saa langt/ som i finge eders Meen.

46. Alle de Fule som hun saa oc mødte/ dem klippe hun saa smaa/ foruden den lædiste vilde Rafn/ oc den kunde hun icke naa.

47. Det vaar stolten Jomfru Adelutz/ hun fløy ned med den Strand: Hun fandt icke aff Germand Gladen Svend/ foruden hans høyre Haand.

48. Saa fløy hun saa vred under Sky/ den lede Rafn at møde: Hun fløy Vester oc hun fløy Øster/ hun actet hannem selff at døde.

49. Alle de Fule som komme for hendis Sax/ Dem klippet hun sønder i tre: Der hun mødte den vilde Rafn/ hun klippet hannem synder i ti.

50. End fløy hun saa lenge paa vilden Heder/ til hun aff Sorgen døde: Det vaar alt for Germand Gladen Svend/ hun lidde den ynkelig Møde. Saa flifver hand ofver

Verner Rafn.

DEnne Vise følger den forgangen fast udi Meeningen oc Dict. Vil oc det samme paaminde / som om den anden tilforn bleff rørt. Er vel fast saa seldsomt / som det Ovidius / udi sine Forvandlings Bøger foregiffver. Saa at fremmede Nationer som aff os med Herre Skiold ere offvervundne / skulle oc icke udi saadanne Poetiske paafund siunes at være os offver Haanden. Ingen skal være forbuden til at tage meere heraff end hannem selff got siunes. For Tidkort er det paafunden / for det samme skal det oc annammes / oc øffves uden Vantro oc Mißbrug.

III.

RAffnen hand fløyer om Afften / om Dagen hand icke maa: Den skal hafve den krancke Lycke / den gode kand icke saa.
Men Rafnen hand fløyer om Aften.

2. Alt fløyer vilden Verner Rafn / saa høyt offver de Mure: Der bleff hand var stolten Irmindlin / saa sørgendis i hendis Bure.

3 Hand fløy Sønder oc hand fløy Nør / hand fløy saa høyt i Sky: Saa hand Jomfru Irmindlin saa sørgendis side at sy.

4. Hør du liden Irmindlin / hvi græder du saa saare: Er det for Fader / Moder eller Broder / du feider saa modige Taare.

5. Det vaar Jomfru Irmindlin / hun ud aff Vindvit saa: Hvo er den mig trøste vil /

Oc høre paa min værо· Men Rafnen flyer.
6. Høre du vildene Valrafn/ oc fløye du hid til mig: Alle mine lønlig Angst oc Sorg/ dem vil jeg tælle for dig.
7. Min Fader gaff mig en Kongens Søn/ vi vaare hver andens lige: Min Stiffmoder hannem forsende/ saa langt i Østerrige.
8. Saa gierne hafde vi tilsammen leffvit/ saa vel hand mig Aand: Hun vilde gifve mig sin Syster Søn/ liger en Trold end en Mand.
9 Jeg hafde mig en Broder Herr Verner det vaar hans Naffn: Min Stiffmoder hannem forskabte/ oc sende hannem i fremmede Land. Men Rafnen.
10. Høre i Jomfru Irmindlin/ oc hvad ville i mig gfve: Jeg fører eder til eders Festemand om i kunde med mig flyffve.
11. Jeg vil dig giffve det røde Guld/ der til det Sølff saa hvide: Kand du føre mig til min Festemand/ oc skille mig ved denne Qvide.
12 Haffve i selff eders Sølff oc Guld/ oc eders rige gaffve: Den første Søn i med hannem after/ den vil jeg aff eder hafve.
13. Saa tog hun den Rafne Fod/ lagde paa sin hvide Haand: Hun soer om sin Christelige Tro/ at hand skulde faa den Søn.
14. Saa tog hand Jomfru Irmindlin/ sette

hende paa sin bag: Saa fløy hand ofver det vilde Haff/ sig selff til megen v-mag.
15. Det vaar vilden Verner Raffn/ hand hviltis paa de Tinde: Nu sidt vi Jomfru paa det Huus/ eders Festemand er inde.
16 Vdstod bolde Her Nilaus/ med Sølff-Kar paa hviden Haand: Vær velkommen Jomfru Jrmindlin/ hid til disse fremmede Lande. Men Rafnen.
17. Hvad skal jeg dig vilde Raffn giffve/ du mig min Festemø førde: Siden jeg off Danmarck foer/ bedre Tidende jeg ey hørde.
18. Tack hafve bolde Her Nilaus/ hand holt saa vel sin Tro: Monats Dag der efter kom/ hand loed sit Bryllup boe.
19. Saa drucke de deris Bryllup/ med Glæde oc megen Ro: Fyretyve Vgers Dag der efter kom/ hun fødde en Søn saa fro.
20 Det vaar vilden Verner Raffn/ hand sette sig paa de Tinde: Hvad i mig lofvet kiere Jrmindlin/ det drages eder vel til minde. Men Rafnen hand.
21 Saa saare hun græd oc Hænder hun slog for det vaar icke en Mø: Dig skal hafve de vilde Valrafn/ oc det vil kaaste din død.
22 Der kom flyendis ofver det Huus/ en Rafn den vaar saa leed: Saa saare da græ-

de baade Fruer oc Møer / saa hart deris Hen-
der vred. Men Rafnen.

23. Ud gick til hannem Herr Nilaus / oc bød hannem Guld oc Borge saa bolde: Der til bød hand hannem helften sit Land / maatte hand sin Søn beholde.

24. Fanger jeg icke det lidet Barn / da skal du det fortryde: Jeg skal sla dig selff ihiel / oc øde skal jeg dit Rige.

25. Tog hun saa det lidet Barn / svøbte det i hviden Lin: Far vel allerkieriste Søn min / skyldig er jeg udi Døden din.

26. Saa baare de ud det lidet Barn / som laa paa Moderen oc dide: De græde saa mange i Husit vaare / paa ferde vaar der stor Quide. Men Rafnen.

27. Rafnen tog Barnet i sin Klo / saa glædelig monne hand klucke: Herr Nilaus stod oc saa der paa / saa hierteligen monne hand sucke.

28. Saa hug hand ud hans høyre Øye / drack helften hans Hierte Blod: Saa bleff hand til den skøniste Ridder / der kunde paa Jorden gaa.

29. Hand bleff til saa deylig en Ridder / mand hafve med Øyen seet: Det vaar hand Irmindlins Broder selff / som lenge hafde været forgæt. Men Rafnen.

All-

30. Alle de Folck som der hos stoede / de fulde paa barene Beene: de bade til Gud Fader i Himmerig / det Barn fick Liff igien.

31. Nu sider Fru Irmindlin glad / foruden all Sorg oc Qvide: Nu haffver hun baade Broder oc Søn / oc soffver hos Her Nilaus Side. Men Rafnen hand flyer om Aftenen.

Dalby Biørn.

HVor udaff saadanne Dict ere tagne / kand mand fast ingen Besteden vide. Hvad helder der skal være nogen Historiske Mening under / eller ocsaa at det er ellers dictet oc paafunden for Tidkort skyld. Udi Trondelag i Norge / som de vilde Lapper leffver paa yderste Norske Grentzer / der fra høres oc spøres atskillige Eventyrlig Handel. Jeg holder det fore / at Sathan Vildfarenheds Aand / haffver sin Mact hos de Vantro oc Afgudelige Hedninge. Thi den er snarligen kommen paa Dantz / som letteligen springer. Hvor til er et Sandferdigt Tegn / at siden GUDS Ords klare Lius er optend her udi Riget iblant os / da ved mand saa got som intet at tale om saadanne Spøgelse. Uden hves som endnu holde til med den Babyloniske Svicke / oc lidet acte GUds udtrycte Ord / endnu lamme oc skeffve paa begge Been / etc.

IV.

DEr gaar en Biørn paa Dalby Hede / hand er baade sterck oc fæd: Øxen oc Heste dem legger hand øde Men vi bære Fryden i Danmarck.

2. Oren oc Heste dem legger hand øde: Oc Bønder de skære fast ilde ved/ at dem skal tvinge den Biørn saa leed.
3. At dem skal tvinge den biørn saa læd: Thi lagde de alle it nyt Raad paa/ hvor de skulde Biørnen gribe oc slaa.
4. Hvor de skulde Biørnen gribe oc slaa. De lode de Svin paa Skowen gaa/ det hørde d.en Biørn paa Braaden laae/
5 Det hørde den Biørn paa Braaden laa: Hand melte et Ord som hand kunde best/ hvad hafver jeg faaet her for Geste.
6. Hvad hafver jeg faaet her for Geste: Biørnen ned aff Braaden foer/ en Christen Mand der for hannem staar.
7. En Christen Mand der for hannemstaar: En liden stund de rycktis ved/ den Biørn hand slog den Mand der ned
8. Den Børn hand slog den Mand der ned der kom ridengendis en Hoffmand fast/ hand hørde hvor Bondens Hierte det brast.
9. Hand hørde hure Bondens Hierte det brast: Biørnen taler til hannem med vrede/ du tør icke rende jeg er til rede.
10. Du tør icke rende jeg er til reede: Jeg skal dig fuld vel møde. du maa mig baade true oc høde

Du

11. Du maa mig vel baadt true oc høde: Hafver du Spiud oc raske Hender/ da hafver jeg Kløer oc hvasse Tænder.
12. Da hafver jeg Kløer oc hvasse Tænder: Oc baris i Dage de baris to/ den tredie giorde de ligesaa.
13. Den tredie giorde de ligesaa: Den fierde Dag at Ovelde/ da monne Biørnen den Hofmand felde.
14. Da monne Biørnen den Hofmand felde: Icke da vinder du Seyer aff mig/ du stolte Ridder det siger jeg dig.
15. Du stolte Ridder det siger jeg dig: En Kongens Søn for Snimen jeg vaar: En Dronning mig til Verden baar.
16. En Dronning mig til Verden baar: Min Stifmoder mig forskabte/ hun vilde jeg bleff evindelig fortabt.
17. Hun vilde jeg bleff evindelig fortabt: Her hafver jeg løben paa vildene Skow/ giort Bonden stor brast oc megen w:low.
18. Giort Bonden stor brast oc megen w:low: baade Vinter oc Sommersens Tid/ de nyde for mig ingen Fred.
19. De nyde for mig ingen Fred: Det kunde min Stifmoder volde/ thi hun loed mig fortrylde. Men vi bære.

20. Thi hun lod mig fortryde: Hun bant dette Jern Baand om min Hals / det giorde hun aff stor falsk.

21. Det giorde hun aff stor falsk: Kand du Jern aff bryde / det Liff saa skalt du nyde.

22. Det Liff saa skalt du nyde: Jeg vil hielpe dig aff Vaade / Mariæ Søn som alting monne raade

23. Mariæ Søn som alting monne raade Hand løsne paa dig dette haarde Baand / saa vel det mecter hans høyre hand.

24. Saa vel det mecter hans høyre Haand / Den Hofmand giorde ofver hannem Kaars / det Baand det brast oc hand vaar løs.

25. Det Baand det brast oc hand vaar løs. hand bleff til en Ridder saa bold / sin Faders Rige fick hand at volde.

26. Sin Faders Rige fick hand at Volde: Den Hoffmand fick saa god en Løn / den Kongens Søster saa væn

27. Den Kongens Søster saa væn / de leffde tilsammen med Glæde oc Ære: Hans Stifmoder gick det saa meget verre.

28 Hans Stifmoder gick det saa meget verre: Hun sprang bort i Flintesteen / saa fick hun baade Last oc Meen. Men vi bære Fryden i Danmarck.

DEt ene som det andet Fabel oc Eventyr dictet aff hine gamle Skialdere. At mand ved saadanne underlige Fantast / vilde Drage Menniskens Tancker til Forundring / paa den Deel / som u sed vanlig / maa vel skee / aldeelis u-trolig vaar. Thi at de som en gang ere døde / skulle saa staa op oc løbe omkring / som mange aff V-forstand meene / det er jo intet / oc imod den Hellige Skrifft. Ellers maa mand fordriffve Tiden / oc læse saadant at see Hedenskaffs Forblindelse / oc tacke Gud for Naadens Tid / udi hvilcken vi ere besøgte.

V.

JEg reed mig at qvelde / jeg lagde min Hest udi Helde. Saa vide da ganger der Ord aff.

2. Atqvelde / ieg lagde min Hest i Helde. Jeg lagde mit Hoffvet til en tue / saa gierne da vilde jeg der soffve. Saa vide.

3. Til en Tue / saa gierne da vilde jeg der sofve: Den første Søfn der jeg fick / den døde Mand hand til mig gick.

4. Der fick / den døde Mand hand til mig gick: Oc est du en udaff min Et / da skalt du føre min Sag i Rætte.

5. Vdaff min Et / da skalt du føre min Sag i Rætte: Oc du skalt fare til Hedeby / der boer alle mine Frender Ti

6 Til Hedeby/ oc der boer alle mine Frender ti: Der bode ocsaa min Fader oc Moder der til min Syster oc kiære Broder.
7 Fader oc Moder/ der til min Syster oc kiære broder: Der boer liden Kirstine min venne Viff oc hun forraadde mit unge Liff.
8 Min venne Viff/ oc hun forraadde mit unge Liff: baade hun oc hendis Qvinder fem/ de qvælte mig udi en Silcke Seng.
9. Qvinder fem/ de qvalde mig udi en Silcke-Seng: De felde mig udi it Knippe Hø/ de førde mig ud til vildene Hø.
10: Knippe Hø/ De førde mig ud til vildene Høy: Den samme Svend som jeg trode best hand rider nu min gode Hest.
11 Som jeg trode best/ hand rider nu min gode Hest: Hand æder med mine Sølfbundne Kniffve/ hand soffver hos mit venne Liff: Saa vide da ganger.
12. Sølfbundne Kniffve/ hand soffver hos mit venne Liff: Hand sidder offver mit brede bord/ Hand spotter mine Børn med u-høvisk Ord.
13. Mit brede bord/ hand spotter mine Børn med u-høvisk Ord: Hand gifver dennem saa lidet Brød/ hand spotter dem for deris Fader er Død.

14. Saa lidet brød/ hand spotter dem for de
ris Fader er Død: Hand rider paa Skofven
met mine Hunde/ hand beder de vilde Diur i
Lunde
15. Med mine Hynde/ hand beder de vilde
Diur i Lunde: For hver det Diur hand beder
i Haffve/ da vecker hand mig udaff min Graff
Saa vilde da ganger.
16. Beder i Hafve/ da vecker hand mig udaff
min Graff: Men skal jeg alt hiem til han-
nem gaa/ saa ont it Mod det skal hand
faa. Saa vjde da ganger der
Saffn aff.

Roßmer Haffmand.

OM denne Roßmer eller Rißmer/ Trende Viser lagde/ hver med sin Omqvædning/ saa almindelig hafver det været med saadanne Gecken oc Kogle Spil i gamle Dage. Ja hvad ville vi tale paa de Gamle/ efterdi vi udi vor Tid hafve baade seet oc hørd dennem/ som lode sig understaa/ at de skulde hafve hafd Kundskab med saadanne Haftrolde. Thi udi Sandhed maa mand jaa vel kalde dennem/ efterdi det befindis udi Sandhed/ at være ickon Sathans Spegelfecting/ hand kand io forskabe sig til Liusens Engel/ hvorfore skulle hand icke giøre paa Hafvet oc paa Jorden det for argere oc slemmere er.

VII.

DEr boer en Frue i Danmarck / Frue Hillers lille lader hun sig kalde: Hun lader bygge en Borg aff Ny / den skinner offver Danmarck med alle. De maa saa vel i Danmarck.

2. Hendis Døttre bleff hende staalen fra / hun ledte effter dem saa vide: Dis lenger hun ledte dis mindre hun fandt / sig selff til Angest oc Qvide. De maa saa vel

3. Oc hun lader bygge it Skib aff ny / med sine forgyldene Brand: Oc det lader hun saa vel besætte / med Riddere oc raske Hoffmend. De maa saa vel i Danmarck.

4 Stolt Hillers lille fulde sine Sønner til Strande / alt baade med Tuct oc Ære: Oc de seylede vilde i Otte Aar / det vaar hendis hønelig kiære. De maa saa vel i.

5. Oc de seylede vilde i otte Aar / de tider giordis dem saa lange: Oc de seylede for saa høyt et Bierg / paa Landet monne de gange.

6. Oc det melte Jomfru Svane lille / i Bierget som hun kunde best: Hvo er os disse fremmede Svenne / os haffve i Aften gest.

7. Oc det melte den yngste Broder / hand var i Talen saa snilder: Vi ere tre fattige Enckers Sønner / saa lenge da seile vi vilde.

Vdi

8. Udi Danmarck ere vi fødde oc baarn / Frue Hillers lille heder vor Moder: Vor Syster belff os staalne fra / vi hende endnu icke finder. De maa saa vel.

9. Oc est du fød i Danmarck / Frue Hillers lille heder din Moder: Det kand jeg for dig ey dølie / du est min yngste Broder.

10. Oc hører du min yngste Broder / hvi blef du icke hiemme: Haffde du hundrede oc Tusinde Lijff / du beholder icke it aff dem.

11. Hun satte hannem udi den mindste Vraa / hun kunde i Husit see: Hun bad hannem for den øverste GUd / hand skulde hvercken græde eller lee.

12. Rosmer kom aff Seland hiem / oc hand tager til at bande: Jeg lucter det paa min høyre Haand / at her er Christen Mand inde.

13. Her fløy en Fuel hen offver vort Huus / med Christen Mands Been i Munde: Hun kaste det ind jeg kaste det ud / det snariste som ieg kunde.

14. Hun redde til hannem saa got it Bad / hun klappet paa hannem med Liste: Her er kommen min Syster Søn / oc hannem kand jeg icke miste.

15. Her er kommen min Syster Søn / fra beggis vore Fæderne Lande: Min Herre I gifve

 han-

hannem tryggen tro/ i ville hannem icke bande.
16. Er her kommen din Syster Søn/ fra begge eders Fæderne Lande: Jeg svær det ved min høyeste Eed/ jeg giør hannem aldrig vaande.
17. Det vaar høyen Rosmer Kong/ hand heder paa Svenne to: J bede stolten Svane lillis Søster Søn/ for mig i Stuen indgaa.
18. Det vaar Svane lilles Søster Søn/ hand skulde for Rosmer indgange: Hans Hierte rystet hans Krop den skalff/ saa reddeligen monne hand stande.
19. Saa tog Rosmer hendis Syster Søn/ satte hannem paa sin Knæ: Klappet hand hannem saa listeligen/ det bleff baade gul oc graa.
20. Det da svarede stolten Svane lille/ i dragis Her Rosmer til minde: At i hafve icke Finger smaa/ at klappe saa lidet et Kind.
21. Der vaar hand paa det femte Aar/ saa lengis hannem hiem til Lande. Hielp nu Syster Svane lille/ jeg settis paa hviden Sande.
22. Det vaar stolte Fru Svane lille/ hun ganger for Rosmer at stande: Svenden haffver saa lenge i Hafvet været/ nu lengis hannem hiem til Lande.
23. Haffver den Svend saa lenge i Hafvet været/ oc stunder hand hiem til Lande: Jeg skal

skal gifve hannem en Kiste med Guld/ gaar hannem saa vel til Haande.

24. Gifve i hannem en Kiste med Guld/ gaar hannem saa vel i Hænde/ hør i det min ædle Hiertens kiære/ J bære dem begge til Lande. De maa saa vel i.

25 Det giorde stolte Frue Svane lille/ alt med saa megen liste: Hun tog der aff det røde Guld/ hun lagde sig selff i Kiste.

26 Oc hand tog Manden paa sin Bag/ oc Kisten i sin Mund: Saa gick hand den lange Vey/ alt op fra Haffsens Grund.

27. Nu haffver jeg dig til Landet baaren/ i u seer baade Soel oc Maane: Jeg beder dig for den øffveste Gud/ du neffne icke Jomfru Svane.

28 Rosmer sprang i Hafvet ud/ at Varret stoed op i sky: Der hand kom i Bierget ind/ stolt Svane lille kunde hand icke see

29 Der hand kom i Bierget ind /da vaar hans kiæriste borte: Saa sprang hand saa vit om bierget/ til Flintesteen leede oc sorte.

30. De vaare glade/i stolten Hillers lilles Gaard/ de glæddis saa mangelunde: Hendis Børn vaar kommen til Venner hiem/ som lenge hafde været aff Lande. De maa saa vel i Danmarck.

 Den

Den anden Vise om Rosmer Hoffmand.

LIgervijs som de findis udi sig selff / saa sætte vi disse Tre Viser / den ene efter den anden: Hves V-ligelighed her er paa færde / det kunde de volte som enten Dicten hafve først giort eller oc saa Forandret.

VIII.

BVcke Been oc Elffver Steen / oc fler kand jeg icke nefne: De lode sig bygge saa hard en Knar / til Island monne de stefne. Jeg bryder aldrig min Tro.

2 De skøde Skibet i Haffvet ud / det brommet som Biørnen hin vrede: Hviden Gaas til Grunden sanck / det voldte Trolden hin lede. Jeg nimmer aldrig Troen min.

3. Det var ungen Roland / hand søgte paa Haffsens Baand: Oc der fant hand en liden grøn Stj / som laa til Elines Bur. Jeg bryder aldrig min Tro.

4. Roland gick at Bierget frem / hand saae de Gnister drifve: Mig maa vorde aff hvad HErre GVD vil / jeg maa her visseligen blifve. Jeg bryder aldrig min Tro.

5 Det vaar ungen Roland / hand kom der ridendis i Gaard: Det vaar hans Syster stolten Eline / hun stod vel svøbt i Maard.

6. Oc Roland ind at Bierget gick / sine Hænder

der kunde hand icke røre: HErre Gud naa-
de dig fattige Mand/ hvad haffde du her at giø-
re. Jeg bryder aldrig min Tro.

7. Melte det Eline vaar u-kiend/ hvi kom-
mer du unger Svend her: Hvad haffver du
Breff eller Bud med dig/ bedre maalte du hiem-
me være.

8. Gack du dig i Stuen ind/ saa frasen oc
saa vaad: Men kommer hand Rosmer Riser
hiem/ hand risver dig alt saa smaa.

9. Side du neder du u-selig Mand/ oc vor m
du dine Beene: Kommer hand Ridsker recken-
dis ind/ hand sieger dig paa disse Teene.

10. Hiem kom Rosmer Recke Been/ Oc
hand bleff vred oc gram: Saa visi da er her
kommen ind/ en Christen Qvinde eller Mand.
Jeg nimmer aldrig min Tro.

11. Det vaar stolten Eline lille fremtraad/
hun soer alt hvad huun kunde: Her fløy en Krag
nu offver vort Hus/ med døde Mands Been i
Munde.

12. Rosmer skrickede oc sprang omkring/ her
er visi Christen Mand inde: Siger du mig i-
cke Sandhed uden Falsk/ jeg vil dig slæge oc
brende.

13. Eline lille tog offver sig Kaaben blaa/
hun gick for Rosmer at stande: Her er en

Svend

Svend aff Jßland kommen/ hand er saa nær min Frende.

14. Er her en Svend aff Jßland kommen / oc er aff byrd din lige: Jeg vil hannem swære baade Tro oc Huld/ jeg uil hannem aldrig svige. Jeg nimmer aldrig.

15. Det varede icke fulde to Aar om/ at ingen mand hannem kiende: Oc det vaar stolten Frue Eline/ hun bleff saa bleff om Kind.

16. Hand vaar der fast udi to Aar/ oc lenger hand ey nilde: Stolten Eline bleff med barn med hannem/ der aff kom megen wesnilde. Jeg nemmer aldrig min Tro.

17. Der stolte Frue Eline dette fornam/ hun gick for Rosmer at stande: Ville i gifue denne fremmede Svend/ Orloff hiem til sine Lande. Jeg bryder.

18. Vil den Svend hiem til sine Land igien/ oc siger du det snaruist: Da vil jeg gifue hannem Sølff oc Guld/ oc legge hannem i en Kiste. Jeg nimmer aldrig.

19 Saa tog hand det meget røde Guld / oc lagde det i en Kiste: stolt Eline lille lagde sig der indenfaare/ Rosmer det icke viste.

20 Hand tog Manden under sin Arm/ oc Kisten paa sin bag: Saa lod hand under det salte Vand gaa/ saa listelig i sin mag.

Nu

21. Nu hafuer jeg ført dig til Land/ som du seer Soel oc Maane: Oc jeg gifuer dig denne Kiste med Guld/ hun ganger dig vel til Hagnde. Jeg bryder aldrig min Tro.

22. Jeg tacker dig Rosmer gode Mand/ du hafuer mig ført paa Sande: Jeg siger for Tidende ny/ stolte Eline er met Barn. Jeg bry der aldrig.

23. Da rand Taare paa Rosmers Kind/ som Duggen drifuer for Eifue: Hafde jeg icke soret dig Tayghēds Tro/ da vilde jeg dig her suelge.

24. Rosmer lod saa fast at bierget staa/ som Hinden drifuer for Hiorte: Oc der hand kom til bierget hiem/ da vaar Eline lille borte. Jeg nimmer.

25. Stolt Eline tog unge Roland om Haand/ de ginge med gammen oc Lise: Den ene den anden fortalde sin Meen/ hand maatte hende Veyen vise.

26. Rosmer bleff i Huen saa vred oc gram/ hand saae icke Eline komme: Hand bleff til en Kampesteen graa/ oc der staar hand en Dumme Jeg bryder aldrig mrn Tro.

Den

Den Tredie Vise om Rosmer Hoffmand.

VDen Tvil haffve atskillige Poeter oc Danske Skialdrer / tagen sig fore en slags Eventyr / oc den hver effter sit Hoffvit oc Indfald befattet udi Sangvis. ligervis som vi oc see atskilige Poeter haffve ofte tracteret en slags Materie dog icke hver paa en Manere eller Form. Nogle kalder denne Haftrold Rosmer / nogle Rusmer. Hvilcket jeg holder faare at være Rismer / oc bemercke enten Kempe eller den som Kempestycke eller mere end den gemene Mands Manddom haffver. Findis oc Hellene lille aff andre at nefnis Hille lille eller Hellelilfe etc. Som den forandring udi andre Viser oc saa anden steds findis Thi kand hver tage / læse oc siunge hvad hannem best behager. Det er dog lige saa meget hos det ene som hos det andet at virde oc bekome / som tilforn her om nocksommeligen er rørt.

VIII.

ISlands Konning lader bygge et Skib / saa nær ved Islands side: Oc der det gamle Raad vaar død / det gick de Svenne til Qvide. Der de finge Fred / udi Haffvet ud / da seyle de Normend.

2. Rosmer løber i Haffvet ud / oc monne min Kaanst icke due: Alle de Skibe velte hand til Grund / de vaare vel siu sinde Tiue.

3. Alle da siuncke de erlige Kongens Mend ja hver oc en for sig: Foruden hin unge Aller Kon-

Kongens Søn/hand fant den liden grøn Stj.
4. Hand fant paa saa lidet it Hus/ mit sine forgyldene Tenge: Det gaa mig lige som HErre Gud vil/ oc her skal jeg indgange.
5. Det vaar Aller Kongens Søn/hand ind at Dørren træn: Det vaar stolten Frue Eline lille/ hun stod hannem op igien.
6. Side du neder du u-selige Dreng/oc varm din Been saa kaalde: Men kommer hand reckendis Rosmer hiem/ hand vil dit Legeme volde/ Der de finge Fred.
7. Side du neder du u-selige Dreng/Oc varm dine fraasne Beene: Som mend ved Aller kommer Rosmer hiem/hand slæger din Krop paa Teene.
8. Sildig om Aften kom Rosmer hiem/det vaar et Aftens qvælde: Hvad haffver du giort aff Christen Mand som du haffver hafft i Velde.
9. Her fløy en Fuel alt offver vort Huus/ med Christen Mands Been i Munde: Jeg vende mig om jeg kaste det ud/det snariste der jeg kunde/ Der de finge Fred.
10. Det vaar stolten Frue Heline lille/ hun ganger for Rosmer at stande: End er her kommen en liden Dreng/ er fød udi mine Lande.
11. Er der kommen en liden unger Dreng/ er fød

fød udi dit Rige: Da skal jeg holde hannem
tryggeligen Tro/ jeg vil hannem aldrig svige.
12 Hand vaar der udi Otte Aar / hand
kunde sin Mandom icke styre: Hand aflede
met Eline et barn saa skin / saa stille mon-
nede det føre.
13. Det vaar stolten Fru Eline lille / hun
ganger for Rosmer at bede: Svenden hafuer
her saa lenge værit/ det er iche alt aff kæde.
14. I lade hannem fare hand er min Slect/
i gifue hannem Guld det røde: blifver hand
lenger i bierget luct/ hannem lengis vist til Dø
de.
15. Hafver hand her saa lenge værit/ oc
acter hand hiem til Lande: Jeg gifver hannem
en Kiste Guld/den ganger hannem vel til Haan
de.
16. Ville i gifve hannem Kisten med Guld/
i saa hannem den paa Haande: Saa ilde ly-
ckis hannem den Gafve/ uden i sette hannem
paa Sande.
17. Det vaar stolten Frue Elin lille/ hun fa-
rer saa vel met liste: Hun gaar sig i Lønkam-
mer ind/ oc ligger sig i den Kiste.
18. Hand tog Kisten paa sin Ryg/ oc Man-
den ved sin Haand/ saa ginge de sammen den
lange Vey/ igiennem det salte Vand.

Nu

19. Nu hafuer ieg dig til Landet ført/ du seer nu Sollen hin klare: Til Fader oc Moder til Syster oc broder/ saa gladeligen maa du fare. Der de finge Fred.

20. Hafver du gifvet mig Gafuer skiønne/ oc mig til Landet baarn: Rosmor jeg kand det icke dølle Frue Eline er met barn.

21. Rusmer bleff saa underlig der ved/ oc hannem rand Taare paa Kinde: Hafde jeg icke svaret dig Tryghheds Eed/ jeg skulde dig siuncke til Grunde.

22. Rusmer løber at Haffvet hen ud/ oc hand tog til at raabe: borte vaar stolten Frue Eline lille/ tilbage stod den Taabe.

23. Jo lenger jo meere hand Rosmer vred/ monne paa Frue Helene kalde: Saa fløy hand bort udi rødent Flen/ oc bleff saa borte med alle. Der de finge Fred i Hafver ud/ der seyle de Normend.

Elver Høy.

HVad saadanne Spøgerl hafver paa sig/ ordelis vitløftig paa andre Steder. Hvorfare at de gamle hafve lagt Viser oc Dict her om/ er tilforne gifvet tilkiende. De gamle uden tvil vilde med denne Dict betegne oc advare/ at unge Folck icke letteligen skulde ved søde oc smigrendis Ord lade sig daare oc forføre/ som ofte skeer.

JEg lagde mit Hoffvet til Elver Høy / i mine Øyne de finge en Ovale: Der kom gangendis To Jomfruer frem / som gierne vilde med mig tale. Siden jeg hende først saae.

2. Den ene klapped mig ved huiden Kind / den anden huisket mig i Øre: Du stat op fauren ungern Svend / om du vilt Dantzen røre. Siden jeg hende først saae.

3. Vaag op fauren unger Svend / om du vilt Dantzen røre: Mine Jomfruer skulle faare dig qvæde / det feiriste dig lyster at høre. Siden jeg hende først saae.

4 Den ene begynte en Vise at quæde / saa faurt offver alle Qvinde: Striden Strøm den stillis der ved / som førre vaar vaan at rinde. Siden jeg hende.

5. Striden Strøm den stillis der ved / som førre vaar vaan at rinde: De tiden smaa Fiske i Floden svam / legte med deris Finde.

6 Alle de Fiske i Floden vaare / de legte met deris Hale: Alle smaa Fule i Skoffven vaare / begynte at qvidre i Ovale.

7 Hør du fauren unger Svend / oc vilt du hos os bliffve: Da ville vi kiende dig Bog oc Rune / der til at læse oc skriffve.

8. Jeg skal lære dig Biørnen at binde/ oc Bassen op til Eeg: Dragen som ligger paa det meget Guld skal rømme aff Land for dig.

9. De dantzet ud de dantzet ind/ alt i den Elver ferd: Alt sad furen unger Svend/ oc støtte sig paa sit Sverd.

10. Hør du fauren unger Svend/ vilt du icke med os tale: Da skal Sverd oc huassen Knif/ legge dit Hierte i duale.

11. Hafde Gud icke giord min Lycke saa god/ at Hanen hafde slaget sin Vinge: Vist haffde jeg bleffven i Elsver Høy/ alt hos de Elsver Qvinde.

12. Det raader jeg hver Danis Svend/ som ride vil til Hoffve: Hand ride sig icke til Elsver Høy/ oc legge sig der at soffve. Siden jeg hende først saae

Saa vinder den Svend. sin Jomfru.

MAa vel skee at vore Gamle Danske Poeter haffve villet forstaa noget andet under disse Omslabninger/ som her oc anden steds omtalis. Saa at Kiærlighed vindis oc bædis ved Kiærlighed. Oc ingen er saa forvilt oc forvend med Sind oc Hierte fra en anden/ at den staar jo til med liste at omvendis.

X.

JEg tog Øxen paa min Bag / jeg vilde det Træ nedfelde: Der kom den Svend som Skoffven aatte / hand stack sit Skaft imellem. Saa vinder den Svend sin Jomfru.

2. Hugger du ned min Fæderne Skoff / oc giører du mig den vold: Falder det Træ oc hører jeg det / saa dyre skalt du det undgielde. Saa vinder den Svend sin Jomfru

3 Du lad mig hugge dette eeniste Træ / oc giør mig ingen Møde: Fanger jeg icke aff vilden Ful / Jeg sørger mig selff til Døde.

4 Hør du fauren ryke Svend oc vil du lyde mit Raad: Du fanger icke aff denne Ful / uden du haffver tammen Braad.

5. Hand skaar Braden aff sit Bryst / hengde den paa Linde Qviste: Brystet svedte oc Braden sprack / huld onder vaar Fulen at miste Saa vinder den Svend sin Jomfru

6. Ned fløy fauren liden Ful / med sine Vinger hun ryste: Hun loe der til om hun forstod / hvad Manden brugte for liste.

7 Hun hacked hun pickede jo saa fast / den Brad saa vel monne smage: Jo lenger jo mere hun aad der aff / dis bedre det monne behage. Saa vinder den Svend sin Jomfru

Ne-

8. Neder fløy fauren liden Fuel/ satte sig paa hviden Sand: Hun bleff til den skiønniste Jomfru/ hun gick den unger Svend til Haand Saa vinder den Svent sin Jomfru.

Greffvens Daatters aff Vendel u-lyckelige Gifftermaal

VDi denne Diet er opsæt Lyckens oc U-lyckens Spegel. Denne unge Frøcken vaar lenger tif faarlagd/ men Ecteskabs u-stadige Metgang maatte hun forsøge. Vendels Land holder ieg for Vendsyssel/ der som mange Greffver hafve holden Huus i gamle Dage etc.

XI.

JEG bleff født saa sped udi Bur/ blant Früer oc andre Møer: Svøbte de mig udi Silcke Laggen/ oc saa udi Skarlagen rød. Der ingen Mand skulde min Sorg alt vide.

2. Saa tidlige fick jeg Stiffmoder/ hun vaar mig icke god: Hun lagde mig i it forgyldte Skrin/ hun skød mig ud for Flod.

3. Den eene Bølge bar mig til Land/ den anden hun slog mig fra: End giorde HErre GUd min Lycke saa god/ jeg kom paa Grunden at staa. Der ingen Mand.

4. Den Flod dreff mig med sig til Land/ den Ebe tog mig der fra: Aldrig hørde nogen it Konge Barn/ der saadanne Vør monne faa.

5. Paa sidste giorde Gud min Lycke saa god/ at Søen bleste mig til Land: Der kom gangen-dis saa vild en Ulff/ alt paa den hvide sand.

6. Der kom gangendis Ulffven hin graa/ hand tog mig i sin Mund: Saa førde hand mig saa listelig/ hen ind i grønen Lund.

7. Den samme Ulff vaar mig saa blid/ hand lagde mig under it Træ: Der kom løbendis saa rast en Hind/ den baar mig i sin læ.

8. Saa fostrede hun mig udi Vinter/ oc saa udi Vinter to: Først nam jeg at Krybe/ oc si-den nam at gaa.

9. Der var jeg udi Otte samfelde Aar/ udi den vilde Skow: Jeg soff saa mangen søder søfn/ for inden den Hinde Bow

10. Jeg haffde icke andet til Klæder oc Skiul/ end som den grøne Lind: Icke saa haffde jeg an-den Fostermoder/ end som den vilde Hind. der ingen Mand skilde min Sorg.

11. Der kom ridendis frem en Ridder/ en Rid-der meget Bold: Hand skød min Fostermo-der ihiel/ alt paa den grøne Vold.

12. Hand skød ihiel min kiære Fostermoder/ oc giorde os denne Vold: Hand svøbte mig i sin Kiortel blaa/ oc lagde mig i sit Skiold.

13 Den sammerigeste Ridder/ forstred mig i sin egen Bur: Der vaar jeg hos hannem saa

lenge/

lenge / jeg bleff hans egen Brud. Der ingen
14. Hand haffde sig omspurt oc ledt / min Fader vaar en Grefve: Udi Vendels Land offver Slotte oc Borg / en Herre der hand monne leffve.
15. Den første Nat vi sammen soff / kom mig til megen qvide: Der kommer hans Fienderri-dendis i Gaard / de sloge hannem ved min Side.
16. Den første Nat vi sammen laa / bleff mig til angest oc harm: Hans Fiender brøde den Brudehuus dør / de sloge hannem i min Arm.
17. Saa ginge da mine Venner i Raad / gafve mig en anden Mand: Prioren vaar hand aff Closteret / Herr Nilaus saa hede hand. Der ingen Mand.
18. Det første jeg udi Closteret kom / de Nonner mig vel kiende: De sore om den øffverste Gud / at Prioren vaar min Frende.
19. Saa fulde de hannem for ofven den By / der stenede de hannem ihiel: Jeg stoed saa nær jeg saa der paa / jeg lide icke meget vel.
20. Paa ny da ginge mine Venner i Raad / gafve mig min tredie Gifft: Kongens Søn aff Engeland / hand hede Herr Engelbret Der ingen Mand.
21. Saa vaare vi sammen udi Vinter / ja vel i Vinter ni; Det vil jeg for Sanden

 sige /

sige/ jeg fødde de Sønner ti. Der ingen-

22. Saa kom der Orlog paa det Land/ mig til stor Sorg oc qvide: De sloge ihiel Herr Jngelbret/ oc saa mine Sønner ni.

23. De sloge ihiel baade Sønner oc Mand/ det maa jeg høyligen kære: Den tiende Søn de aff Landet tog/ jeg seer hannem aldrig mere.

24. Nu er min Sorg saa mangefold/ som Jomfruer de spinde Guld: HErre GVd glæde Herr Engelbret/ hand vaar saa dydefuld Der ingen Mand skulde.

25. Nu vil jeg mig i Closter giffve/ i Closter under Ø: Jeg vil mig ret aldrig Mand gifve/ jeg vil i Sorgen dø. Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

Erland Kongens Søn tager Eline unge Axelvolds Moder til Ecte.

NOgle Danske Viser/ som indeholde gamle Historiske Bedrift/ ere en deel om elskofs handel. Hvorfaare vi hafve gaaet mange forbi aff saadanne Viser/ oc dennd spard til en' anden Tid/ om Aarsagen gifvis at mand i fremtiden skulde lade saadanne udgaa for sig selff. Men efterdi denne Dict rimer sig noget med disse formere/ hafve vi ladet den løbe her med i Tallet. Thi at dette skulde værit en Sandferdig Historie/ holder jeg ingenlunde faare. Ellers maa vi lade det blifve som vi det finde for os u-forandret i sin Mening.

DE Kongens Mænd ride paa Volde/ de bede baade Hiorte oc Hind: De funde under den Lind saa grøn/ it saa lidet Kind. Vdi Lofftet der soffver stolten Eline.

2. Toge de op denne liden Mard/ svøbte han nem i Kaaben blaa: Førde de hannem til Kongens Gaard/ de lode hannem Fostermoder saa.

3. Førde de hannem til Kircke/ Christnede hannem om en Nat: Kallede de hannem ungen Axelvold/ de dulde hannem meden de maatte. Vdi Lofftet.

4. Fostrede de hannem i Vinter/ udi fulde Vinter tre: Hand bleff det væniste Barn/ mand vilde med Øyen see

5. Fostrede de hannem saa lenge/ hand vaar vel femten Aar: Hand bleff til den giefviste Svend/ som rider i Kongens Gaard.

6. De Kongens Mænd gaar i Gaarde/ de skiude med Stang oc Steen: Frem triner ungen Axelvold/ hand skiuder dem alle til Meen. Vdi Lofftet.

7. Bedre maatte du gange udi Høyeloft/ oc lede effter Moder din: End du gaar her paa Volde/ oc skiuder os saa til Meen.

8. Svarede det ungen Axelvold / hand bleff i Kinder saa bleg: Jeg skal vide huo min Moder er / førend jeg kommer udi eders Leeg.

9. Det vaar ungen Axelvold / hand vaar saa tyst i Sind: Saa gaar hand i Høyelofft / at spør kiere Fostermoder sin.

10. Hør i det kiere Fostermoder / hvad jeg spører eder at: Vide i noget om Moder min / J sige det offver brat.

11. Hør du det kiere Axelvold / hvi tager du saa paa: Jeg veed din Moder hvercken leffven dis eller død / det siger jeg paa min Tro.

12. Det vaar ungen Axelvold / oc hand tog til sin Kniff: J skulle mig enten min Moder vise / eller det skal kaaste eders Liff.

13. Da gack du dig i Høyelofft / dine Ord maa du vel føye: Du kald hende kiere Moder din / som bær Guldkrune hin høye.

14. Det vaar ungen Axelvold / oc svøber hand sig i skind: Saa gaar hand i Fruerstue / for Fruer oc Jomfruer ind.

15. Her side J Fruer oc saa J Mør / Jomfruer oc høffviske Qvinde: Der til oc min allerkiæriste Moder / om hun ellers er her inde.

16 Alle da sade de stolte Jomfruer / oc ingen torde svare it Ord: Foruden hin stolte Frue Eline / hun satte sin Krune paa Bord.

Her

17. Her side i min rette Moder / med hvide Hænder at Sløffve: Hvor er den Søn i fødde i løn / i bære Guldkrunen hin høye.

18. Lenge da stod stolten Eline / hun svarede icke et Ord: De samme Kinder som førre vaar røde: bleffve sorte som den Jord.

19. Hun tog Guldbradsen aff sit Bryst / hende kom saa mangt i Hue: Aldrig fick jeg nogen Søn dui Løn / nu hielpe mig GUd oc vor Frue. Udi Lofftet

20. Høre J det kiere Moder min / tyckis eder icke være stor Skam: At J hafve det saa lenge duld / været Moder at slig en Mand.

21. Hør J det allerkiæriste Moder / hvad jeg monne eder sige: Vide i noget aff Fader min / J maa det icke tie.

22. Gack du dig i Høyelofft / du maatte vel føye dine Ord: Du kald den være kiære Fader din / som Riddere tiene til Bord

23. Gack du dig i Kongens Sal / for Ridder oc Hofmænd ind: Seer du Erland Kongens Søn / da kald hannem Fader din.

24. Det vaar ungen Axelvold / hand agseler Skarlagen Skind: Saa gaar hand i Kongens Sal / for Daner Kongen ind.

25. Her sidde J baade Riddere oc Svenne / oc dricke baade Miød oc Vjn: Oc saa min aller-

 kieris

kieriste Fader / om hand ellers er her inde.

26. Hel side i kiære Fader min / jeg kaldes it hitte Barn: Det klager jeg allermest for eder/ tyckis eder icke være stor Skam.

27. Alle da sade de Kongens Mænd/de sortnet som en Jord: Foruden Erland Kongens Søn / hand svarede det første Ord.

28. Det svarede Erland Kongens Søn / oc saa tog hand paa: Icke er jeg Axelvold din Fader / endog du siger nu saa.

29. Det vaar ungen Axelvold / oc hand tog til sin Kniff: I skulle enten min Moder ecte eller det skal kaaste eders Liff.

30. Det vaar mig stor Spot oc Haan blant Riddere oc Ridder Mænds Mænd: At jeg skulde holdis it Fridle Barn / oc er en Konge Søn.

31. Hør du ungen Axelvold / du est en Første saa fin: Du giffve mig din Moder Eline / til kieriste Hustru min.

32. Det vaar faurt i Kongens Gaard/oc Lyst at høre paa: Axelvold gaff sin Moder bort/ hans egen Fader hende tog.

33. Det vaar ungen Axelvold / slog op med hviden Haand: I Gaar vaar jeg it hitte Barn / i Dag er jeg en Kongens Søn

udi Loftet der sofver stolten

Eline. Orm

Orm unger Svend.

AT der haffver været stor Venskab i fordum Tid imellem Danmarckis oc Engelands Indbyggere/ befindis end ocsaa aff disse vore gamle Danske Viser/ hvad denne Dict er anrørendis/ der om findis intet i Historier. Orm er it gammelt Nafn/ som brugeligt hafver været baade her i Riget oc Engeland/ oc er fast det samme som Gorm eller Gutorm/ det er/ gode Orm eller Orm hin gode. Hvad Qvinde liste bedrifve kand/ sees aff dette Exempel: Undertiden til det beste/ undertiden til det verste/ at falst slar gierne sin egen Herre paa Hals/ som mand pleier at sige.

XIII.

DEt da vaar den gamle Greffve hand vogner om midie Nat: Fortalde hand Dronningen sine stercke Drømme/ baade skynt oc offver brat. Aff Engeland.

2. Mig tyckis det jeg paa Vandet vaar/ hos dig Allerkieriste min: Der kom skridendis en Orm frem/ hand vilde mig Fryden formene. Aff Engeland.

3. Mig haffver drømt saa underlige/ det er icke Tant eller Snack: Der kom en Orm ud aff din Barm/ saa ilde hand mig stack.

4. J ligge eder ned min ædle Herre/ J giffve det icke giem: Vel udi Tredive samfel

de Vinter / da varer en Søndags Drøm.

5. Somme de stande udi tredive Vinter / oc somme icke uden it Aar: Som mend ved stolten Mette lille / derfaare sørger jeg saa saare. Aff Engeland.

6. Det vaar icke effter uden Dage to / hun fick saa stor en Harm: Da merckte hun Orm unger Svend / at hand vaar qveg i Barm.

7. Hun det fulde hun det hulde / saa vel moñe hun det giemme: Greffven fick intet at vide der aff / det volte hans stercke Drømme.

8. Fru Mette lille ganger i Høyeloffte / alt med saa megen Liste: Der føde hun det Førstelige Barn / at Greffven det icke viste.

9. Fostrede hun hañem udi Vinter / udi Vinter flere end fem: Den gamle Greffve hans Fader vaar / hand saae hannem icke i dem.

10. Det vaar stolte Frue Mette lille / hun samler Guld i Skrin: Saa sender hun hannem til Engeland / til kiæriste Syster sin.

11. Hun sende hannem til sin Moder Syster / vaar Dronning udi Engeland: Der vaar hand i femten Vinter / hannem gick saa vel i Haand.

12. Der vaar hand i femten Vinter / vaar holden i act oc Ære: Kongen oc Englands Dronning / de hafde hannem begge saa kiere.

Hand

13. Hand tog Dronningen i sin Arm / klappet hende ved huiden Kind: Det saae Engelands Konning / saa listelig under skind.
14. Det fryctet Orm hin unger Svend / at Kongen hand det saae: Thi loed hand sig Pillegrims Klæder skære / aff Landet monne hand gaa. Aff Engeland.
15. Pillegrims Klæder dem lod hand skære / tog Staffen i sin Haand: Saa gick hand den lange Vey / hiem til Danmarcks Land.
16. Der hand kom til sit Fæderne Land / saa lidet viste hand aff Ovide: Hand kiøbte sig Hest oc Sverd i Haand / Hiem til sin Moder at ride. Aff Engeland.
17. Det vaar Orm unger Svend / han kom der ridendis i Gaard: Vdstod stolte Frue Mette lille / hun vaar vel svøbt i Maard.
18. Vær vel kommen Orm unger Svend / allerkiæriste Søn min: Hure lider Engelands Konning bold / oc kiære Moder Syster din.
19. Vel da lide de ædlinge to / svarede hand offverbrat: Som mend ved min kiære Moder / de sende eder tusind gode Nat
20. Det vaar stolten Frue Mette lille / hun hannem i Armen tog: Vd da stod den gamle Greffve / hand vrædeligen der paa saae.
21. Det da melte den gamle Grefve / sin Søn hand

hand icke kiende: Hvo er os denne fremmede Gest/ i tage saa venligen om Hende.

22. Fast helder maatte i det fare lade/ end bruge her saadant Spil: Jeg skal sla denne Pillegrims Mand/ det kaaste mig hvad det vil.

23. Det vaar Orm hin unger Svend/ hand vrædtisved det Ord: Saa drog hand sit gode Sverd/ oc slog sin Fader til Jord.

24. Lenge stod stolten Frue Mette lille/ hende tycktis det være stor Møde: Saa stride rand hende Taare paa kind/ hun saa sin Herre der døde.

25. Nu haffver du vehet din Fader/ giort mig den sørgelige Harm: Nu vil jeg sla mig selff ihiel/ oc legge mig i hans Arm.

26. Haffver jeg veget min kiere Fader/ saa lidet jeg der aff vitze: Lang helder vil jeg dø end leffve/ baade Land oc Rige Miste.

27 Du tie qver Orm unger Svend/ oc sige du icke saa: Din Synder skalt du angre oc rue/ affløßning skalt du faa.

28. Saa loed hun rede en Spedalske Drick/ gaff den sin Søn at dricke: Hun loffver hannem det saa sandelig/ hannem aldrig skulde skee Lycke. Aff Engeland

29 Nu haffver du drucket den Spedalske Drick/ dig blegner Haand oc Foed: Alle de Meste-

Mesterei Verden er til / de skulle icke raade dig stoed. Aff Engeland.

30. Hand tog Staffven i sin Haand / monne fra sin Moder gange: Hand gick for Engelands Dronninge Bord / med Sorg oc megen Tvang.

31. Det mělte Engelands Dronning / oc saa tog hun paa: Hvo loffver os denne Spedalske Mand / indtil vort Bord at gaa.

32. Hand kunde sig ey lenger dølie / sin Hænder hand sammen slog Jcke er jeg anden Spedalske Mand / end den i udi Armen tog.

33. Eder mindis i mig udi Armen tog / det giorde eders Herre vee: Det tycktis hannem saa ilde være / med Øyne der paa at see /

34. Saa drog jeg saa langt aff Land / Jeg fryctede for hans Vrede: Det maa jeg forsandingen sige / mig selff til Angest oc Møde.

35. Tycktis dig det saa ilde være / at jeg det skulde spørie: Skulde det end kaaste mig tre Tusinde Sterling / jeg lader dig helbred giøre. Aff Engeland.

36. Det vaar Engelands Konning from / hand ligger det Guld i Skind: Saa sende hand hannem den Mester til Haande / saa langt offver salten Rhin.

37. Den Mester hialp hannem ved sin Kaanst hand

hand bleff en Held saa fin: Det giorde Kongen aff Engeland / hand gaff hannem Syster sin. Aff Engeland.

38. Nu haffver Orm hin unger Svend / for vunden baade Angist oc Harm: Nu er hand en Første saa gieff / sofver i Kongens Systers Arm. Aff Engeland.

S. Oluff Konning i Norge.

DEnne Vjse om S. Oluff Kong i Norge / er en Poetiske oc icke en Historiske Dict. Thi vi finde intet sandant udi de Norske Krønicker / at hand skulde trættis met sin Broder Harald om Norge det te findis udi S. Oluffs Historie / at Harald hans halff Broder vaar ickon Femtan Aar gammel / der S. Oluff bleff slagen paa Sticklestad i Norge den 29. Dag Julij / Aar efter GUds byrd 1028. Det her om talis at hand skulde seylet igiennem Bierge oc Dale / h older jeg faare skal forstaaes / at hand haffver flyd for sine Fiender / oc dragen sine Skib offver Fielden aff en Haffn udi en anden. Som vi oc læse at der hand flyde for Hogen Jarl ind i Viggesund loed hand sig der hugge en gang Vey igiennem paa den anden side / Skrifvis at der haffver været en stoer Forsamling aff onde Aander oc Spøgeri i ferde med hannem hvilcke hand skulde dreffven fra sig med sine Gudelige Bønner. Oc hand drog saa deden giennem Guldbrands Dal oc Hedmarcken ind til Sverig / oc der fra til Ryssland / som Historien her om videre formelder.

Oluff

Oluff Konning oc hans Broder / de trættis dem om Norge Skier. Det er saa faurt i Trondhiem at hvile.

2. Hans Broder / de trættis om Norge sker / Hvilcken aff os best seyle kand / hand skal være Kong i Norges Land. Det er saa faurt i Trondhiem at hvile.

3. Best seile kand / hand bliffve Konge i Norrigs Land. Hvo aff os som først kommer hiem / hand Krunis til Kong offver all denne Egn.

4. Først kommer hiem hand blifver sig Kong i Landet alleene. Det suarede Harald Haardraade / det være som du nu sagde.

5. Harald Haardraade / det være som du nu sagde. Men skal jeg seyle i Dag med dig / da skalt du skiffte Skib med mig.

6. I Dag med dig / da skalt du skifft Skib med mig. Thi du haffver Ormen hin snare hvort skulle jeg med Oxen fare.

7. Ormen hin snare / hvort skulde jeg med Oxen fare. Ormen er saa snar som Sky / Oxen driffver saa langsom til By.

8. Snar som Sky / Oxen drifver saa langsom til By. Hør du Harald hvad jeg siger dig / hvad dig tyckis synis oc mig.

9. Jeg siger dig / hvad dig tyckes synis oc mig

mig. Er mit Skib noget bedre end dit / saa gier-
ne da maa du tage mit.
10. Bedre end dit / saa gierne maa du tage
mit. Saa tag du nu Ormen hin glade / oc jeg
tager Oxen hin lade.
11. Ormen hin glade / oc jeg tager Oxen hin la-
de. Først ville vi til Kircken fare / førend vi røre
ved Seyel eller Ahre.
12. Til Kircken fare / før end vi røre ved Seyl
eller Ahre. S. Oluff hand gaar om Kircke-
gaard / som Guld da skinner has deylige Haar.
Det er saa faurt udi Trodhiem.
13. Om Kirckegaard / som Guld da skinner
hans deylige Haar. Saa brat kom Bud for
Oluff Konningind / oc nu seyler Harald Bro-
der din. Det er saa faurt.
14. Oluff Konning ind / oc nu seyler Harald
Broder din. Da lad den seyle som syele vil
Guds Ord saa ville vi lyde til.
15. Som seyle vil / G Vds Ord saa ville vi ly-
de til: Messen er vor HErris Ord / Svenne
tager Vand i gaar til Bord.
16. Vor HErris Ord / Svenne tager Vand
J gaa til Bord. Vi gaa til Bord vi faa os
Mad / saa skynde vi os Stranden at.
17 Vi faa os Mad / saa skynde vi os Stran-
den at Saa ginge de dem til Strande / som
Oxen laa for Lande. Til

18. Til Strande / som Oxen laa for Lande Saa snarlig de til Stranden udbaare / baade Ancker Tou oc Ahre.

19. Vdbaare / baade Ancker Tou oc Ahre. S. Oluff satte sig i fremmer Stafn / fri frem Oxe i JEsu Nafn.

20. Vdi fremmer Stafn / fri frem Oxe i JEsu Nafn St. Oluff tog Oxen ved hviden Horn / gack nu som du gick i Korn.

21 Ved hviden Horn / gack nu som du gick i Korn. Oxen tog til saa fast at skride / efter stod Bølgerne jo saa stride,

22. Til at skride / efter stod Bølgerne jo saa stride. Hand viste liden Dreng op i Raa / see om vi kunde Harald naa.

23. Op i Saa / see om vi kunde Harald naa. Jeg seer icke meere til all Verdsens Prijs / end Topen udaff Eege Rijs.

24. All Verdsens Prijs / end Toppen ud aff Eege Rijs. Jeg seer under Norrigis Land / Silcke Seyl oc Guld i Rand.

25. Vnder Norges Land / Silcke Seyl oc Guld i Rand. Jeg seer under Norges skeer / hvor Ormen Silcke Seyl bær.

26. Vnder Norge Lands side / Ormen saa saare fremskride. S. Oluff klapped Oxen paa Lende / du maatte end noget bedre fem

28. Paa Lende / du maatte end noget bedre frem rende. S. Oluff slog Oxen ved sit Øye / langt bedre maa du at Haffvet drifve.

29 Ved sit Øye / langt bedre maa du at Haf=vet driffve. Da begyndte Oxen at beise saa / de Bßmænd kunde icke paa Boncken staa.

30 At beise saa / de Boßmænd kunde icke paa Boncken staa saa tog hand bast oc stercken Line / der med bant Boßmænd sine.

31. Oc stercken Line / der med bant Svnne si=ne. Det da melte den Styres Mand / oc hvor da seyle vi nu frem.

32. Den Styres Mand / oc hvor da seyle vi nu frem. S. Oluff drog aff sine Handske smaa oc selff maatte hand til styren gaa.

33. Sine Handske smaa / oc selff maatte hand til Styren gaa. Vi seyle frem at Bierge oc Klippe / den neste Vey som vi kunde hitte.

34. At Bierge oc Klippe / den neste Vey som vi kunde hitte Saa seylede de offver Bierge oc Dale / de bleffve som de vaar Vand hin klare.

35. Bierge oc Dale / de bleffve som de vaare Vand hin klare. De seylede offver den Feld saa blaa / ud da løbe de Trolde saa smaa.

36. Den Feld saa blaa / ud da løbe de Trolde saa smaa. Hvo seyler offver mit Guld saa

rød

rød/ oc hvo da giør min Fader denne Møde.
37. Mit Guld saa rød / oc hvo da giører min Fader denne Møde. Stat du der oc bliff til Steen / indtil jeg kommer tilbage igien.
38. Bliff til Steen / indtil jeg kommer tilbage igien. Saa seylde de ofver de Skaaner Knolde / til Steen bleffve de sorte Trolde.
39. De Skaaner Knolde / til Steen bleffve de sorte Trolde Vdstaar Kierling med Rock oc Ten / S. Oluff vi seyler du os til Meen.
40. Med Rock oc Teen / S. Oluff hvi seyler du os til Meen. S. Oluff med dit røde Skeg / hvi seyler du igiennem min Kelder Veg. Det er saa.
41. Dit røde Skeg / hvi seyler du igiennem min Kelder Veg. S Oluff sig tibage saa / stat du der oc bliff til Kamp hin graa.
42. Tilbage saa / stat du der oc bliff til Kamp hin graa. Saa seylede de foruden all Meen / der vigte for dem baade Stock oc Steen.
43. Foruden all Meen / der vigte for dem baade Stock oc Steen. De seylede som de kunde allermeest / ingen Mand kunde Ayne paa dem feste.
44. Kunde allerbest / ingen Mand kunde Øyne paa dem feste. S. Oluff spente Buen for sin Knæ / Pilen falt bag det Seyle Træ.

45. For sin Knæ / Pilen falt bag det Stylle Træ Hand stød ud aff fremmer Staffn Pilen falt bag Oxen i Haffn.

46. Aff fremmer Staffn / Pilen falt bag Oxen i Haffn. S. Oluff trode saa vel vor HErre / derfaare kom hand tre Dage førre.

47. Saa vel vor HErre / derfaare kom hand tre Dage førre Harald bleff i Huen saa vred / hand skabte sig til en Orm saa leed. Det er saa faurt Tronhiem.

48. I Huen saa vred / hand skabte sig til en Orm saa leed. S. Oluff hand vaar en Gudfryctig Mand / thi bleff hand Konge i Noriges Land. Det er saa faurt i Tronhiem.

49. En Gudfryctig Mand / thi bleff hand Konge i Norriges Land. S Oluff gick i Kircken ind / hand tackede Gud aff Hierte oc Sind. Det er saa faurt.

50. Udi Kircken ind / hand tackede Gud aff Hierte oc Sind. S. Oluff gaar om Kircke Gaard / der skinner en Gisel aff hans Haar.

51 Om Kircke Gaard / der skinner en Gisel aff hans Haar. Den GUd vil hielpe hand kommer vel frem / hans Fiender faa baade Laster oc Skam. Det er saa faurt i

Trondhiem at

hvile.

En

En anden Vise om S. Oluff Konning i Norge.

AT mand hafver tillagt S. Oluf/ at hand skal hafve saa meget at bestille med disse trolde/ som udi Viserne omtalis/ holder ieg faare/ at skal forstaaes der ved/ at hand formedelst Guds reene Ord/ som hand stiftede oc forfremmede i Norge/ Ißland oc andre omliggende Øer/ hafver forhindret Sathans Spøgeri hvor med de onde Aander hafve forført den Simpel Almue i gamle Dage i Norge/ saa velsom udi andre Landskab under Hedenskabs Vildfarelse oc Blindhed. Saa at Sathan icke hafver hafd den Mact siden den Tid/ som hand hafde tilforn hos Vantroens Børn. Saa findis vel ocsaa udi S. Olufs Historie/ at hand ofte hafver været stor Lifs Fare/ oc er der af dog underligen hielpet udi Miradels Viis af Guds skinbarlig Naade oc synderlig Vndsetning. Hvilcket med disse Dict gifvis tilkiende/ at den som sig forlader paa Gud/ blifver icke forlat/ men fanger Mact oc Seyervinding ved HERrens Nafn/ som er det faste Taarn/ til hvilcket den Retferdige flyer/ oc blifver hiulpen.

XV.

DEt vaar Sanct Oluff Konning saa bold/ hand raader for Norges Land: GVds Ord hand styret oc Kirken hand bød/ skulde holde baade Qvinde oc Mand. Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

2 S. Oluff lader sig en Snecke byaae det

 Steed

ſkeede udi Marſtrand: Hand atter ſig til Hornelummer / de Trolde til megen vaande.

3 Det da ſvarede den Styremand / hand ſtoed paa Boncken hin brede: Til Hornelummer paa vaar aldrig god Haffn / der ere de Troldſaa leede.

4. Det melte Oluff Kong aff Frj Mod / hand ſprang først i den Staffn: Kaſt paa Oxen baade Reb oc Tow / lad gaa udi JEſu Naffn.

5 Saa faſt hand knyſte ſaa faſt hand puſte / hand monne mod Bølgen ſkride: Saa ſeylede de ind for Hornelummer / de Trolde til megen Qvide.

6. Jedten hand ſtackler ud med de Bierge / ud med de Klipper blaa: Der ſaa hand S. Oluff Kong / Oxen under hannem gaa.

7. Øyne hafde hand ſom en brendende baal / med Munden monne hand ſkingre: Negler haffde hand ſom Bucke Horn / ſtoede alle ud for hans Fingre.

8. Skeg haffde hand ſom Heſte Man / ſlog neder til hans Knæ: Rupen haffde hand lang oc lodden / hans Kløer vaar ſlemme at ſee.

9. Aldrig kom her den Snecke for Land / enten nu eller nogen ſinde: Jeg kunde jo med min eeniſte Haand / drage den i Bierget ind.

10. Det ſvarede hannem S. Oluff Kong / hand

hand lod sig icke forlange: Kast paa Oxen hast oc Baand / forsøg hure det vil gange.

11. Hynd tog Oxen om Horn oc Stafn / hand actet at giøre hannem vee: Strax sanck hand udi Klippen ned / saa dybt offver begge sine Knæ.

12. Her staar jeg udi Steen nedsiuncken / her maa jeg nu fortøsve: Rygge spend oc haande dregt / det vilde jeg med dig prøsve.

13. Du tie nu qver du fuleste gast / du bleff forvend til Steen: Stat du der til Domme dag / oc giør ingen Christen Mand Meen.

14. Vd kom løbendis den gamel Kierling / saa saare monne hun sige: Hun raabte saa høyt hun saa saa bredt / S. Oluff bad hun bort vige / Der skinner.

15. Det da undrede de andre smaa Trolde / som sad i Bierget igien: Kierlingen talde ickon it Ord / hvad gick hende da til meen.

16. Monne hand icke der Rødskig være / som os haffver lenge hødt: Komme vi ud med vore Jernstange / hand bliffver lidet aff os bøt.

17. Det skeede der udi Hornelummer / det skee de ret aldrig føre: Det Bierg bleff med Vand omluet / mand fant der ingen Dørre.

18. Saa satte de Rumpen paa deris Hofvit / de vilde paa dem indrycke: Halsen gick dem ned

ned saarebryst/ deris Ryg i alle Smaa stycke
19. Nu tacker hver Mand den gode GUd/ oc saa St. Oluff hin gode: Nu feyler hver Mand til Hornelummer / oc times der ingen Vaade. Der skinner Soel som Guld hin røde udi Tronhiem.

S. Knud Konning udi Danmarck.

HVad som denne Konning Knuds Historie er anrørendis / er den videligen beskrefven aff Saxone Grammatico / udi hans Krønickes Ellefte bog. Saa her giøris icke lang Fortale behoff paa denne Sted. At hand saa høyligen berømmis for sin Dyd oc Fromheds skyld / findes vel saa udi Sandhed at hafve værit. Men at nogle giøre saa meget der aff / volde Papistiske Skribentere / oc en deel kommer her aff som ellers almindeligen skeer med de gamle Bedrifter / som Poeten siger:

Omnia post obitum fingit majora vetustas:
Major ab exequiis nomen in ora venit.

S. Knud Kong bleff slagen udi Otthense / Aar efter Guds Byrd 1078. den 10. Dag Julij effter Middag.

XVI.

SOlen skinner saa klar om Dagen / Alting giffver hun god Styrcke: Det er nu kommen saa vel i Lag / at borte er Natten hin mørcke. Den ædle Herre de vog med w-ræt.

Dan=

2. Danmarck sig glæder oc fryder med skel/ oc stander i feireste Grøde: Vantydske oc Trol de ere slagne ihiel/ oc Affgudrij er øde. Den ædle Herre de vog med u-ret.

3. Aff Kongelig Blod en Konning bold/ loed sig GVd fast behage: Hand gaff hannem Riger oc Lande i vold/ hand skulde hans Ord fremdrage.

4. Kong Knud saa heede den Herre from/ Kong Svend hans Fader de kallte: Der Harald hans Broder vaar lagd i Lig/ de Danske hannem udvalde.

5. Hans Dyd oc Fromhed lod sig tee/ til GVd sit Hierte hand vende: Med GVds Ord oc Retfærdige Dom/ loed hand det merckeligen kiende.

6. Rætte bødere giorde hand med/ at hver sit eget maatte nyde: Saa strengeligen loed hand straffe U-ret/ paa dem som Lowen monne bryde.

7. Den Christen Kircke holt hand udi act/ den reene Lærdom handhefsve. Klerckeriet som førre vaar forsmaad/ i hans Tid vaare saa giefve. Den ædle Herre.

8. Hand gaff dem Frihed mangelund/ bød hver Mand dennem at ære: Fordristet sig nogen at giøre der imod/ sin Straff den maatte hand bære.

Kir-

9. Kircker oc Closter bygde hand aff ny/ baade Gods oc Rente tillagde: Saa rundeligen blefve de Lærde forsect/ hver sin Nødtørftighed hafde.

10. Paa Dalby Kircke det kiendis end nu/ dislige st paa Lunde Domkircke: Hvad hand i Roskilde haffver stiftet til beste/ det lofve de vise Klercke.

11. Hand tog i sin Konglig Værn oc skerm/ som hand det soer oc jette: Kircken oc hendis Personer alle/ at ingen dem u-forrette.

12. Thi voxte her Lærde Mend i Landet op/ som Bogen hafde lærd til pricke: Hver tacke de GUd som hand kunde mest/ for saadanne Gaffver oc Lycke.

13. Hafde nogen paa sin Forbedring oc Lyst/ i fremmede Lande at fare: Hannem gafvis Guld oc Pendinge i Haand / hand torde en trygler være.

14. Der med komme lærde Mænd hiem til Lande/ som Riget met Æren kunde tiene: De vaare forsøgte i Sæder oc sprog/ oc mest Guds Low hin reene.

15. Hoffmod oc saadanne Letfærdigheds Jid/ hafve ingen Platz til Hofve: Uden smiger oc Achitophels art/ de meente deris Herre med lofve. De ædle etc.

Ale

16. Alt hvad Harald hans Broders Tjd / vaar kommen aff Skick oc lafve: Lod hand med Fljd oprette igien / oc til sin Ordning drafve.

17. Hvad Riget tilhørde der tenckte hand paa / at det til Riget maatte bliffve: Da Ræt oc Fred i Landet vaar sæt / til Orlog monne hand sig gifve.

18. Prytzen oc Curland greb hand an / / de hannem til Haande ginge: For deris Herre oc Hoffvet ofver sig / de hannem med Glæde undfiinge.

19. Til Engeland som hans Broders Tjd / fra Danmarck sig atskilde: Hand actet at drage med gandske Krjgs Mact / oc giøre dem hiemme it Gilde.

20. Thi bød hand Leding om alle Land / hver skulde sig rede oc ryste: Oc lydde hans Bud aff alle Styreshafn / de vaare i Modet saa trøste.

21. Udi Limfiord lagdis den Flode ind / imod den Vester side: Hans Broder Oluff tilsagde hannem Hielp / der paa saa monne hand lide.

22. Men Oluff vaar Cain mod Broder sin / hans Ljff oc Riget attraade: Hand holt hannem op paa falsker Fund / paa smigrende Ord

23 Jo lenger Kong Knud sin Broder forløfved / jo mindre hand hannem sende: Der Kaast oc Spise fortæret vaar / saa gick hannem Folck:t fra hende.

24 Oluff gick med Trædskhed omkring / den menige Mand forførde: Hand klagede sin Bro.:r at legge paa skat / oc tvinge med Lowen hin haarde

25 Vilde ickon menige Mand følge hans Raad / det skulde dem giffve stor Bade: Hver skulde sig liste hiem til sit Huus / oc Kongens Flode forlade.

26. Oc fulde hans Raad oc listige Forgifft / oc mente de giorde med rette: V:stadig er Almuen i Hu oc Sind / saa snart Velgierning forgætte. Den ædle Herre

27. Dan Kongen formerckete sin Broders Svig / til Sleßwig loed hand Steffne: Der fant hand sin Broder u:tro / hand vilde det paa hannem heffne.

28. Togede Oluff som Kongen det bød / lagde hannem i Jern oc Bolte: Der hialp ey Broderskaff eller forbøn / Løn som Skyld forvoldte. Den ædle.

29. Der aff gick Ryete oc Tiende sterck / Almuen monne da forskrecke: Kong Knud den Haan oc spaatske Oprør / effter Lowen paa

Al:

30. Thi skulde de enten deris Adel lade / de
der til Halsen miste: Eller de skulde rømme
Landet ud / Lycke eller V-lycke at friste.

31. End vaar denne Herre saa mild oc god /
denne straff lod hand formilde: V-straffede
skulde de bliffve hver Mand / om de ellers Ti-
ende vilde.

32. Vilde de udgiffve deris Tiende hvert
Aar / til Guds Huus oc deris Preste: Hand
vilde dem være i Faders Stæd / hand hefve dem
til det beste.

33. De Vendelboer vaare saa stiffve i Sind /
saa traadtzige mod deris Herre: Maatte de for
hannem ey nyde Fred / det skulde end gaa han-
hannem verre.

34. De sloge sig sammen med vebnede Haand
de vilde hannem plat fordriffve: Til Fyn
saa drog den ædle Kong / hand actet udi Fre-
den at blifve.

35. Den arge Reff som Black mand kaldte /
hand lagde for Kongen saa slet sin Tale:
Hand bad hannem tøfve oc holde Fod / denne
Feide vilde hand forhale

36. Med Almuen talede hand udi Løn / oc bad
dem frj fremfare: Saa brugte hand Judas sin
Forræderj / oc Kongen kom i deris Snare.

37. Hand meente at Black førde Alting til

Fred / da førde hand meſt til Feide: Hand tro-
de hannem vel hand torde ey ved / at tro paa fal-
ſker Leide.

38. Dette maa vel kaldis med Ræt oc Skel / paa Blackis Heſt at ride: It andet at meene it andet at sige / dem Daare som der paa lide. Den ædle Herre de vog.

39. Saa trengde sig Juderne frem udi Fyn / til Otthenſe monne de haſte: Fynboerne glæddis oc hiulpe faſt til / deris rette Herre at forkaſte.

40. Udi Sanct Albans Kircke det ſkeede / den Herre ſin Bøn der giorde: De brøde op Dørre oc fulde der ind / den ædle Herre der myrde. Den ædle Herre.

41. Den førſte Mand der bleff ſlagen / vaar Black den falſke Forrædere: Saa ſloges der flere aff Kongens Mænd / Bendicts hans egen Broder.

42. Den fromme Konning der Lifvet lod / ſaa vel med GUd det meente: Kircken oc Klercker med Tro oc Flid / med Lijff oc Blod hand tiente.

43. Thi ſtaar hans Rycte oc ærlige Naffn / ſaa vel hos Mand ſom Qvinde: For ſaadanne Dad met ſtort Efteerſafn / fra Tjd til Tjd til minde.

Hans

44. Hans Legem det hvilis under sorten Muld/ hans Siæl hos HErren monne være: Saa skulle Guds udvalde Tro Børn/ den varendis Krune bære.

45. GUd give os Naade sin Ære at søge/ det Evige at betencke: Denne Verden foracte med al sin Væsen/ som os kand Glæden forkrencke. Den ædle.

46. Langt bedre ded er for Guds Sag dø/ end Verdsens Gnid at eye: Langt bedre er ded hos Gud at lefve/ end vandre paa Syndernis Veye Den ædle Herre de vog med w-ret.

47. Guds Ord det blifver/ denne Væsen forgaar/ oc monne saa snart bortfare: Thi elske sig hver den Liggendefæ / til ævige Tid kand vare. Den ædle. Herre de vog med w-ret.

Sanct Knud Hertug.

DEnne Hertug Knud vaar Konnig Erick Eyegods Søn/ som vaar S. Knud Kongis Broder / begge Svend Estrithßons Sønner. Denne Hertug Knuds Historie findis udi Saxonis Krønnicke i den Trettende Bog. At hvo som der lyster noget videre om at vide kand der læse hvad ydermeere Omstendige Wilckor her med følger. Ved Hatrested Kircke i Sieland/ en Mil Vegst Nordost fra Ringsted/ vises endnu denne Kilde som her omtalis udi Visen / oc hafver værit stor Mißbrug hos i gamle Dage under Pafvedommet. S. Knud Hertug bleff slagen/ Aar efter GUDS Byrd / 1130. Den sivende Dag Jannarij for Middag.

NU ville vi qvæde om Hertug Knud/ det be-
ste vi kunde paafinde: Hand vaar offver
Sleßvig en Herre prud/ trofast aff Hierte
oc Sinde.
2. Retviſhed den lagde hand ned / med sine R-
etviſe omme: Saa mangen Mand der glædis
ved/ oc mest udaff de Fromme.
3. Hans Dyd oc opricitige Mandom/ gick Safn
ud aff saa vide: Hand bleff bekynd alle Landskaff
om/ det monne hans Fiender fortryde.
4. Magnus hans egen Faderbroder Søn for-
trød hannem være sin lige: Thi lagde hand Raad
mod hannem udi Løn/ hvorledis hand kunde han-
nem svige.
5. Hand sende til Knud sit visse Bud/ at møde
udi Harested Lunde: Hand vilde der tale med han
nem et Ord/ det vaar aff Falskheds grunde
6. Hertugen trode sin Frende saa vel/ vilde sig
ey lade afraade: Der maatte være under hvad væ-
re kunde/ hand vilde hannem der møde/
7 Den neste Nat efter siette Dag/ fra Nyt Aars
Dag at telle: Hertugen lagde sig det udi Mag /
udi Harested monne hand hvile.
8 Aarle den andn Dag timelig tid/ allene gior-
de hand sig rede: Til Magnus sin Frende hand
hen reed/ som hand lod hannem ombede.
9. De Herrer de komme i Skofven sammen/
begynte indbyrdis deris Tale: Det bleff Hertug
Knud

Knud foruden Gammen/ hans Frende lagde hann nem udi dvale:

10. Strax maatte hand see en mectige Her/ Jern klæd aff Skoffven udkomme: Der yppedis snart en anden Færd/ icke megit paa Hertugens fromme.

11. Thi spurde hand Magnus i Venlighed ad/ hvad saadant skulle betyde: Om der vaar Falsk oc Forræderi oplagt/ oc hand sin Tro vilde bryde.

12. Hand svarede strax nu er det best/ at vi her Riget skiffte: Hvo effter min Fader skal være det nest/ vi det imellem os bytte.

13. Saa snarlig hand sit Sverd uddrog/ den anden det icke forvente/ Saa vredeligen hand til Hertugen hug/ det paa hans Hofvet kiende.

14. De andre Forrædre fulde hannem paa/ med Sverd oc hvasse Spiude: Saa gridskeligen de alle paa hannem sloge/ hand maatte ey leiden nyde.

15. Saa lagde de ned dette Ædle Blod/ foruden all Skyld oc Brøde/ Det volte atj hand vaar from oc god/ det monne hannem Magnus fortryde.

16. Hand tenckte kunde hand sin Fiende med List/ oc saaledis tage aff Liffve/ Da bleff hand Konning i Danmarck vist/ ingen skulde hannem derfra drifve.

17. Hans act hannem feilede mange lund/ thi hand paa Vret fordriste: Hannem hialp ey falsk paafund/ sit Liff der efter hand miste.

18. Udi Fottevig blef hand slagen ihiel/ med Bisper sex vel giefve: Det skeede aff Gud med rat oc Skel/ at de saa straffede blefve.

19. Paa Steden som Hertugin blef myrd/ monne strax en Brønd opvelde: U-skyldigt Blod hafver med sig ført/ sit Tegn ved klaren Wandkilde

20. At bygge paa Gud er Tryghed stor/ hand vil sine ey undfalde: Hand straffer alvorligen Falsk oc Mord/ baade her oc hidset med alle.

Kong Erick Emune oc Sorte Plog.

DEnne Keining Erick Emunes Historie beskrifver Saxo udi sin Krønnickes Fiortende Bog i Begyndelsen. Men der sættis anden Aarsag til hans Død end her udi Visen. At Sorte Plog skulde eske sin Krigs Besoldning aff Kongen oc. der hand den skulde faaet / kom en Boude ind / som klagede ofver Plog Sorte. Oc i det som Kongen vilde forhiulpet Bonden til sin Ræt / slinger Plogh barnem forrædeligen ihiel paa Tinget. Men paa hvad Ting det skulde været skeed / nefnis icke / andet end det skulle været skeed Sønden Ribe / hv lcket troligt er/ efterdi Historien medfører at hand samme Tid holt Herre Dage udi Ribe oc Liget er did ført oc lagt i Choret udi Domkircken/ der som hans Begraffvelse endnu findis paa denne

ne Dag. Nogle meene at det skulle værit skeeb paa Hvidings Herritz Ting / men udi Sandhed holdis fore at det er skeed paa Urnehofvet Ting / der som sønder Jutlands Ting haffver værit holden i gamle Dage / oc endnu neffnis at skulde holdis aff Kongen oc Hertuger ne Aarlig ved samme Landsby icke langt fra Bredsted Kiøbsted. Kong Erich Emune bleff slagen Aar efter Guds Byrd/ 1139.

XVIII:

VAarlig om Morgen Lercken hun sang/under saa grøn en Lide: Her Karl hand kleder sig for sin Seng. Kongen aff Danmarck lader det Heffne.

2 Hand drog paa sin Skiorte saa skiøn/ under saa grøn en Lide: Der til stucken Trøye med Silcke grøn. Kongen aff Danmarck.

3. Buckeskinds Støffle drog hand paa Been/un der saa grøn en Lide. Forgylte Spore spente hand omkring.

4. Forgylte Spore Spente hand omkring / under saa grøn en Lide: Saa rider Her Karl ene til Ting.

5. Her Karl rider ad Veyen frem/ under saa grøn en lide : Saa mange under da prøffver hand Kongen aff Danmarck:

6. Her Karl hand ganger at Tinge frem / under under saa grøn en Lide: Der rømmer for hannem saa mangen Mand.

7. Dan Kongen beder paa Svenne ni / under saa grøn en Lide / I binde Her Karl / lade mig det se.
8. Op da stode de raske Svenne ni / under saa grøn en Lide; De bunde Her Karl / loede Kongen det see.
9. De førde Her Karl for ofven den By / under saa grøn en lide: De lagde hannem paa en Steil aff ny.
10. Saa brat kom Bud for Her Plog ind / under saa grøn en Lide: Dan Kongen lader steile Broder din.
11 Her Plog sprang ofver breden Bord / under saa grøn en Lide: Hand gaff derfor icke mange Ord.
12. Buckeskinds Støffle snørede hand ad Been under saa grøn en Lide: Forgylte Spore spente hand omkring.
13. Forgylte Spore spente hand omkring / under saa grøn en Lide. Saa rider Her Plog ene til Ting.
14. Saa fast hand reed end faster hand rende / under saa grøn en Lide: Sin gode Fole der ofver hand sprengde.
15 Her Plog hand ganger ad Tinget frem / under saa grøn en Lide: Dan Konning hand stander hannem op igien.
16. Haffde jeg her været førend i Dag / under saa grøn en Lide: Da hafde det været bedre i Lag Kongen aff.

17. Min Broder er lagt paa Steile uden brøde/ under saa grøn en Lide: Dan Konning det ganger eder vist til Møde:

18. Men hafde jeg kommet for Timer fem/ undersaa grøn en Lide: Saa visselig skulde hand fuld mig hiem

19. Nu er min Broder ved Lifvet skilt/ under saa grøn en Lide: Dan Konning eders Tro oc den er spilt.

20. Dan Konning melte et Ord med skel/ under saa grøn en Lide: Din Broder fortiente sin Død saa vel.

21. Naar hver maa raade med Vold oc Sverd/ under saa grønen lide: Er Løwen icke en Bøne værd.

22. Min Broder vaar saa danis fuld/ under saa grøn en Lide: Wi kunde hannem løse med Sølff oc Guld.

23. Din Sølff oc Guld passer jeg ey paa/ under saa grøn en Lide: Løwen sin gang jo hafve maa.

24. Du maatte saa lenge tale der om/ under saagrøn en Lide: Du kand vel nyde den samme Dom.

25. Dan Konning beder paa Riddere nj under saa grøn en Lide: J binde her Plog lade mig det see.

26. Est du Dan Konning Mand for dig under saa grøn en Lide: Da bast: oc bind du selff nu mig.

27 Kongen drog aff sin Handske saa hvid/ under saa grøn en Lide: Her Plog hand ystede med gyldene Spind.

28 Forst vog hand fire saa vog hand fem/ under saa grøn en Lide: Saa vog hand Dan Kongen oc alle dem.

29 Der hand haffde voget De Kongens Mend/ under saa grøn en Lide: Saa gag hand sin kiere Broder hiem.

30. Til Ribe førdis det Kongelig Lig/ under saa grøn en Lide: Det hviltis under Marmorsteen Hvid,

31 Her Plog hand rømmer aff Landet ud/ under saa grøn en Lide: Aff hannem fick mand icke anden Bod: Kongen aff Danmarck lader det hefne.

Her Tidmand.

DEnne Her Tidmands Vise/ sætte vi nest hos Sorte Plogs Vise/ aff denne Aarsage/ at mange hafver værit udi denne vrange Meening/ at de hafver tagen Her Tidmand udi Kong Erichs Emunes Stæd: Maa vel skee fordi at disse Sønderbo som her nefnis i denne Vise: Men det er langt en anden Historie/ som sig haffver tildragen paa Sønder Herritz Ting/ Norden for Arhuus/ der som det gamle Herre Sæde Biørnholm ligger. Oc it andit Herrit, til at Skilsmis der nest op til kaldis Nør-Herrit.

Aarle

Arle om Morgen det vaar Dag/ Her Tidmand kleder sig for sin Seng/ oc hand drog i sin Skiorte skiøn: Det loffver alle de Sønderbo

2. Hand drog i sin Skiorte skiøn/ oc Silcke Trøye vaar herlige grøn: De Bucke skinds Støffle snørede hand ad Been/

3. Buckeskinds Støffle snørede hand ad Been / Forgyldene Spore spendte hand omkring/ Saa drog hand til Sønder Herritz Ting Det losver

4. Saa rider hand til Sønder Herritz Ting/ hand kræffver ud Skat aff Edeling: Siu Skiepper Rug aff hver mands Plog.

5. Siu Skepper Rug aff hver Mands Plog/ hver Fierde Svin aff Olden Skoff: Op da stod den gamle Mand.

6. Op da stod den gamle Mand/ den Skat vi aldrig udgiffve kand: Oc førend vi skulle den Skat udgiffve.

7. Oc førend vi skulle dend Skat udgiffve/ føre skulle hver Mand paa Tinget blifve: J Sønder Herritz Bønder staar sammen i Ring. Det loffver alle de.

8. J Sønder Herritz Bønder staar sammen i Ring/ J lade icke Her Tidmand komme leffvendis aff Ting/ Det første Slag den gamle Mand slog.

9. Det første slag den gammel Mand slog / hand slog Her Tidmand ned til Jord: Nu ligger Her Tidmand hannem rinder Blod. Det loffver alle de Sønderbo.

10. Nu ligger Her Tidmand hannem rinder Blod Endnu gaar Plogen i sorten Jord / oc end gaaer Svin paa Olden Skoff. Det loffver alle de Sønderbo.

Unge Svercke / Konning udi Sverrig.

Udi Sverrig vaar stor Uenighed / imellem Konning Ericks oc Konning Karls Affkom / som indbyrdis trætteis om Riget med hver andre / oc undertiden den ene / oc undertiden den anden / aff hver sin Elect / er kommen til Regimentet. Paa det slæt som det pleyer almindeligen at gaa til / kunde de icke anderledis stifte det end med Sverdslag. Der offver blifver Konning Karl K. Sverckis Fader slagen aff Konning Knud / Konning Erichs Søn. Oc der hand afdøde / kommer Kong Svercke til Regimentet / oc forfølger siden hans Børn oc affkom. Hvilcket fortrød Almuen meest i Oplandene / saa at de satte sig op imod hannem / at hand bleff foraarsaget at bede Konning Waldemar om Bistand. Hvilcket hand bekom saa meget dissttetteligere / efterdi de fornemmiste Adel her udi Riget vaare besvagret med hannem. Thi Konning Svercke haffde Her Ebbe Sønnis Søns Daatter til Ecte. Derfaare vaare de Danske deß-

villi-

villigere til at følge paa Swenske Tog. Dog det vaar dennem icke meget lyckeligt. Thi begge Parterne bleffve saa got som aldeelis ned lagde ved Lene/ udi Vester Gylland. Der bleff baade Ebbe selff/ som vaar Høvitzmand for Folcket/ oc begge hans Brødre Lauritz oc Jacob slagne med mange andre Nafnkundige Mend paa begge sider. Dette skeede Anno Domini 1208 Den 31. Dag Januari. Tho Aar der efter stercktede. Konning Swercke sig paa ny/ oc bleff selff slagen med Hertug Folcke/ oc mange andre ved Gestil Bro/ Anno Domini 1210 Dog Visen kommer icke aldelis offver it med Historien/ om det ellers er denne Swercke/ som vi meene. Ti om den gamle Swercke kand det neppeligen forstaaes/ som lefvede Aar 1140.

XX

DEt var unge Swercke / gaaer for Dan Kongen at stande: Min ædle Herre I det icke fortryde/ jeg klager for eder min Vaande. Thi føre de Riddere deris Skiolde/ der græder saa mangen.

2. Min Fader er slagen ihiel med Svig / oc jeg aff Landet dreffne: Dan Konning I laane mig aff eders Mænd/jeg kand det ærligen heffne

3. Jeg vil laane dig aff mine Mænd/ baade Selandsfaar oc Jude/ disse ere de beste Mænd som baade kand hugge oc skiude.

4. Jeg vil laane dig Engelbret/ oc dertil Her Karl graa: Der er ingen i Sverrigs Land som ene kand mod hannem staa.

Jeg

5. Jeg vil laane dig Her Offe Dyre/ med sit forgylte Horn: Hand hugger ned for Fod i Strid/ som Bønder de meje Korn.

6. Det vaar om en hellig Søndag/ der Messen var god ad høre: Svercke hand rider til Øresund hand lader sit Folck ofverføre.

7. De lagde ud med deris Snecker fra Lande/ det vaar saa Faur en Flode: De vaar vel fiu oc fiusinds tiue/ foruden de andre smaa Baade. Ti føre de.

8 Ungeste Svercke stander i fremmer Stafn/ oc seer hand udi Sunde: HERRE Gud lade os enten Seyeren vinde/ eller suncke her ned til Bonde Thi føre de.

9. Saa kaste de deris Ancker/ alt paa den hvide Sand: Oc det vaar unge Konning Svercke/ hand tren der først paa Land.

10 Først drog ungen Engelbret/ Oc saa Her Karl graa: Saa kom ungeste Svercke selff/ hans Baner vaar gul oc blaa.

11. Det melte hand ungen Engelbert/ oc saa tog hand paa: Her Svercke J sende vor Fiender Bud J lade dem Feide-Breff faa.

12. Bort da reed den raske Smadreng/ hannem skinde Guld paa Hænde: Der kunde hvercken Høg eller Hund/ følge hannem Dag til ende: Thi føre de Riddere.

13. Jnd da kom den liden Smaadreng/ oc stedis hand for Bord: Hand vaar snil oc krenck i Tale hand kunde vel føye fine Ord. Det

14. Det da melte hand uden Gammen/ der til gaff hand god Effne: Svercke min Herre hafver sendt eder Bud/ sin Faders Død at heffne.
15. Hure da tør du uselige Dreng bjude mig Egenhinhvide: Hans Fader stod mig icke juden it Hug hand bier mig icke udi Strid.
16. Høre I Sverigs Høffding bolde/ I kunde det icke fornnde: op da voxer den liden Hund/ med hvassen Tænd udi Munde.
17. Det da vaar den liden Smaadreng/ hand sprang til Ganger rød: Det vil jeg for Sandhed eder sige/ hand reed som Fulen Fløy.
18 Hel side Junge Konning Svercke/ oc kemper saa haffve I fromme: I sadle eders Hest Idrager imod/ eders Fiender monne nu komme.
19. De droge frem ad Bierge oc Lide/ oc Lene monne de det kalde: Der lagde de aff deres Kaaber blaa/ de førde sig i Brynie alle.
20. Til sammen da droge de ædle Herrer/ det vaar saa ynckelig en Leeg: Det vaar ont at stande udi Strid som Sønnen Faderen sveg.
21 Frem da rede de Danske Hoffmend/ de førde saa got et Mod: De sloge ned de Wester Gyllands Mænd/ hvor de fore frem for Fod.
22. Konning Svercke hug oc Sverting bed/ der giordis saa varmt om Hende: Det vaar saa ynckelig en Strid/ som Faderen icke Sønnen kiende.

Kon=

23. Konning Svercke hug oc Sverting bed/ oc Hielmene de giordis røde: Det vaar stor ynck i Striden at staa/ som Sønnen slog Faderen til døde.

24. Det vaar unge Her Engelbret/ blæser i forgylte Horn · Saa vog hand de Vester Gyllands Mænd/ som Bønder de meye Korn. Thi føre de Riddere

25. Det vaar Sverrigis Høfding saa brat/ hand hug med Sverd saa fast: Icke kunde ungen Svercke andet giøre end bøde for de Kast. Thi før Riddere.

26. Nu hafver jeg standen dig femten hug/ ja flere oc icke ferre: Du stander mig it for alle dem alt for din Høfdines Ære

27. Det vaar unge Konning Svercke/ hand det icke lenger hødte: Hand hug den Høffding i forgylte Hiem/ ad Odden i Sadelen mødte: Thi føre de.

28. De Danske de stode saa Mandelig bi/ De Svendske til liden fromme: Langt heller de vilde paa steden dø/ end fra Her Svercke romme. Thi føre de Riddere.

29. De Svendske vaare to oc tre mod en/ thi bleff i Krigen stor Nød: Saa mangen Ridder der blegnet om Kind/ saa mangen Hoffmand bleff død.

30. De vaare dem vel otte Tusinde Mand/ der de aff Danmarck for hen: Wel neppelig fem oc

de Femtig Mand/ Komme Hiem til Landet ig-
gien.
31 Jmellem baade Bierge oc dybene Dale/ der gielder baade Vgle oc Ørn : Der græder saa mangen ydle Encke/ oc halfleere Faderløse Børn. Thi føre de.
32 Jmellem de Bierge oc dybe Dale/ Der gielder baade Vgle oc Rafn : Der græder saa mangen smuck Festemø/ hafver mist sin Festemand. Thi føre de Riddere
33 De Kruer de stande vdi Hoyeloffte/ de vente deris Herre skal komme : Hestene de komme blodige hiem/ oc Sadlene de vaare tomme
34. Konning Svercke hvincker giennem gyldene Hielm/ hafver nu denne Striden Ende : Flyctig Mand ey mister sit Mod/ hand kand engang omvende. Thi føre de
35 Mine Fiender ere slagne/ mine Mand ere døde det giør mig Hiertens Vaande : Men lefver hand Svercke Aar oc Dag/ hand kommer igien til Lande.
36. Her er tabt oc her er vunden/ her sørgis paa begge Sider : Saa vel troer jeg Dan Konning god/ til hannem jeg henrider.
37 Min Fader er slagen med Falsk oc Svig : oc skal jeg Landet komme. Saa ilde skal det de Oplendiske Bønder/ oc deris medfølg bekomme.
38. Oc førre da skal jeg lade mit unge Lijf / Oc Blod oc Aand opgifve : Førend jeg skal træd
fra

fra Kongeligt Nafn / Mine Fiender det offvergiffve.

39 Indbyrdis Hofferd oc hemmelig Had / Forderffvelsens Rod monne være: En Moder til Kiff / til Kamp oc Strid / som tager bort Liff oc Ære.

40. Den ene den anden forderffver i grund / naar tvende tilsammen fectis: Saa kommer den tredie oc tager det bort / nøen Sverdslag hannem ey nectis. Thi føre de Riddere deris Skiolde / det førger saa mangen.

En unger Frøicken føris aff Danmarck til Sverrig.

Hvis Daatter denne unge Danske Frøicken haffver været / eller paa hvad Tid hun er udført benefnis icke her udi Visen. Saa kand det oc icke heller letteligen sigis forviß om det haffver værit Konning Waldemars Seyers Syster / Dronning Rikisse / som Kong Erick aff Sverrig badis om oc fick / paa det ny Forbund som skeede imellem Rigerne efter Kong Sverckis Feidens affgang / som nu nyligen tilforn er omtalet.

XXI

Min Herre haffver sest en Rosens Blomme / Christ unde hende vel til Sverrig at komme. Det hielper saa lidet at qvide.

En

2. En Rosens Blomme/ Christ unde hende vel til Sverrig at komme: Der til svarede den Ridder saa rig/ min Herre lader hente den Jomfru hid.

3. Den Ridder saa rig/ min Herre lader hente den Jomfru hid: De vunde Seyel i forgyldene Raa De seylede til Danmarck i Maaneder to det hielper saa

4. Forgyldene Raa/ de seylet til Danmarck i Maaneder to. De kaste deris Ancker paa hviden Sand / de Svenske Fruer træn der paa Land: Det hielper saa.

5. Paa hviden Sand/ de Svenske Fruer træn der paa Land: Mit udi den Borge-Gaard/ de Fruer svøbte sig i Sabel oc Maard.

6. Borgegaard/ de Fruer svøbte sig i Sabel oc Maard: Oc der afgeler de deris Skarlagens Skind/ saa gaar de for Danner Konnig ind. Det hielper saa lidet.

7. Skarlagens Skind/ saa gaar de for Daner Konning ind: Hel sidde I Daner Koning ofver eders Bord/ Kongen aff Sverrig haffver send eder Ord.

8. Offver Breden Bord/ Kongen aff Sverrig haffver sendt eder Ord: Hand sender eder Ord oc bliden Tale/ hand vil eders Daatter til Dronning haffve.

9. Oc bliden Tale/ hand vil eders Datter til

Dronning haffve: Det melte Daner Konning der til/ det er icke nock at haffve vil.

10. Dan Konning der til/det er icke nock at hafve vil/: Førend skal hand den Jomfru vinde/der om maa Terning paa Tafflebord rinde. Det hielper saa lidet at qvide.

11. Den Jomfru vinde/ der om maa Terning paa Tafflebord rinde: Den første Guld Taffvel paa Borden rand/ den Svenske Konning den Frøicken vand.

12. Paa Borden rand/ den Svenske Konning den Frøicken vand: Oc der bleff Silcke paa Jorden bred/ den Jomfru bleff til Stranden udleed.

13 Paa Jorden bred/ den Jomfru bleff til Stranden udled: De kaste deris Ancker paa Svenske Sand/ Den Danske Frøicken træn først paa Land.

14 Paa Svendske Sand/ den Danske Frøicken træn først paa Land: Det melte Kongen som hand stoed/ J være velkommen Jomfru god

15. Som hand stoed/ J være velkommen Jomfru god: Det talede hun til den Ridder rig/ hun maa vel være voris Jeffnlig.

16. Ridder rig/ hun maa vel være voris jeffnlig: Saa ledde de frem de herlig Ørs/ de vaare med Sølff oc Guld bestrød.

17. De herlige Ørs/ de vaare med Sølff oc Guld bestrød: J sette eder op oc hviles her paa/ stolte Jomfru J skulle icke lenger gaa.

Hvi

18. Hviles her paa/ stolte Jomfru I skulle icke lenger gaa: Naar jeg i min Faders Land/ da fick jeg Karm oc Kiørresvend.

19. Min Faders Land/ da fick jeg Karm oc Kiøresvend. Der til svarede de Svendske Fruer I føre os hid ingen Judske Sæder.

20. De Svenske Fruer/ I føre os hid ingen Judske Sæder: Sadel aff Sølff oc oc forgyldene Mile/ der med pleye Svendske Jomfruer at ride Det hielper.

21. Forgyldene Mile/ der med pleye Svendske Jomfruer at ride: Sadel aff Sølff oc langen spange Mile/ saa ride vi Svenske Fruer til Gilde. Det hielper.

22. Langen spange Mile/ saa rider vi Svenske Fruer til Gilde: Oc det hafver været gammel Sæd/ saa lenge vi leffve vi bliffve der ved Det hielper ey lenger.

23. Gammel Sæd, saa lenge vi leffve vi bliffve der ved: Ridder oc Svennede ride til Herredag/ Fruer oc Jomfruer de age med Mag Det hielper saa lidet at qvide.

24. Til Herredag Fruer oc Jomfruer de age med Mag Vore Skioldmør bære for sig den Pris/ som rede i Krigen effter fordum Viis: Det hielper ey lenger.

25. For sig den Priis/ som rede i Krig efter fordum Viis: Naar Danske oc Svendske saa Tydske Mands Sæd/ da v;e dem begge Landskaff ved.

25. Tydsk Mands Sæd / da vee dem begge Land st[...]b der ved: det vaar stor Lyst oc megen meere Gammen de unge to Ædling bleffve giffven tilsammen.

27. Megen meere Gammen / de unge to Ædling bleffve giffven tilsammen: Oc Kongen tog sin Kieriste i Arm / stolt Jomfru I lefve hos mig uden Harm.

28. Sin Kierist i Arm / stolte Jomfru I leffve hos mig uden Harm: Saa mangen god Dag de sammen monne være / de leffvede udi Fryd med Tuct oc Ære. Det hielper ey lenger at qvide.

Konning Waldemar afferdiger sin Legater efter Dronning Dagmar.

Konning Waldemar Waldemars Søn / som kaldes Waldemar Seyer vaare tre gange gifft. Først hafde hand til Ecte / Dronning Engeborg Hinrich Løves aff Saxen Land Søster. Med hvilcken hand aflede ingen Børn. Sidenbadis hand om Kongens Daatter aff Behmer Land / Margareta som kaltis for sin Deylighed oc Dydighed med Tilnafn Dagmar. Hvorfore hun oc saa berømmis som vi høre her efter / som det sig bør. Hvad som Historien udi sig selff er anrørendis / findis der om videligere Besteden udi Kong Waldemars

Hi-

Historie / som her er icke fornøden at beskrifvis Thi vi gifve her en Wise Bog paa en anden Tid / med det første / nest Guds hielp en fuldfærdige Krønnicke. Det tredie Kong Waldemars Gift vaar Dronning Bengierd / Kongens Daatter aff Portugal / som her efter skal omtalis.

XXII,

KOnning Waldemar oc Her Strange / de sidde offver breden Bord: Oc de begynte indbyrdis at tale / saa mangt et gammelt Ord. Der seyler Her Strange imod Dronning Dagmar

2. Hør du her Strange hvad jeg siger dig / du skalt fare aff Landet ud: Oc du skalt fare til Behmer Land / oc hente min unge Brud

3. Det svarede Her Strange Ebbesen / saa snildelig monne hand svare: Skal jeg ind til Behmerland reyse hvo skal da med mig fare. Der seyler Her Strange.

4. Du tager til dig hin unge Her Limbeck / ocsaa Her Oluff Lycke: Du tager hin rige her Peder Glob / oc fleere effter din tycke /

5. Tager du Bispen aff Seland / hand er saa lærder en Mand: Ocsaa Her Albert aff Eskelsø / sine Ordvel føye hand kand.

6. Det vaar ungen Her Strange / hand gaar ned til den Strand: Hannem fulde Konning

Waldemar selff/ Med mangen Velbiurdige Mand.

7 Saa seylede de dem offver salten Sø/ vel udi Sønter try Det neste de knude for Behmerlands Grentz/ de vaare i Hue saa fri.

8 De strøge Seyl kaste Ancker paa Sand/ De hastede hver til Land: Saa faur da vaar den Herre Skare/ Her Strange den fremmerste Mand. Der seyler.

9. Der de komme noget op paa Land/ Der skickede de deris Bud: De lode Kongen aff Behmer Land sige/ De vaare Daner Kongens Raad. Der seyler

10. De haffde med hannem at tale udi Løn/ som det sig best monne sømme: Oc da bleff Silcke paa Jorden bred/ de skulle for Kongen ind komme.

11. Hel side J Kongen aff Behmer Land/ J ere en Føste med Ære: Kong Waldemar aff Danmarck giffver eder Bud om eders Daatter saa kiere. Der seyler.

12. J Herrer tager Handklæde oc Vand/ J sætter eder her til Bord: J være velkommen udi vort Land/ vi vide eder ansvar god.

13. Saa bare de ind det Taffebord/ De Taffvel aff Guld hin reene: Her Strage hand skulde med Frøicken lege/ oc tale med hende alleene. Der seyler.

Kon

14. Kongen hand ganger udi Høyelofft/ De raader med Dronning sin: Her ere de Herrer aff Danmarck kommen/ de bedis om Daatter min.

15. Vil hand Kong Waldmar aff Danmarck/ Vil hand vor Daatter haffve: Vi giffve hannem hende den mectige Mang/ oc der til dyrebar Gaffve.

16. De lagde paa hende det røde Guld/ fulde hende i Salen ind: Her Strange den Ridder faur oc fiin/ hand staar hende op igien.

17. Den tredie Skafftaffvel de sammen drog/ Den vaar aff røde Guld: Her Strange hand vand den Ædling god/ ind i Kong Waldemars Vold.

18 De sloge offver hende det Silcke blaa/ fulde hende i Salen ind: Her maa i see den Frøickenselff/ udi Tuct oc Sæder fiin.

19. Saa fulde de den Frøicken til Senge/ alt til den Ridder god: Her Strange med megen Tuct oc Ære/ imod den Frøicken opstod.

20. Det lidde fast ad Afften silde det vaar/ Den Taffel skulde hafve en Ende: Her Strange den vise Høfding oc klog/ skulle fløge den Brud til Senge.

21. J sige mig Her Strange forvist/ meden vi er en to: Er hand Konning i Danmarck/ baade faur oc fast i Tro.

22 Det da svarede hand Herre Strange/ hand op i Solen saae: Som mend ved Danner Konning hand er langt skiønner end mine to.
23. Der blest Silcke paa Jorden lagt de fulde den Frøcken til Strande: Hun bød sine kiere Forældre god Nat/ saa lagde de ud fra Lande.
24. Det vaar Kongen aff Behmer Land/ hand monne sin Daatter lære: Naar du kommei Danmarck ind/ du tencker paa Heder oc Ære.
25. Dydelig/ Gudfryctig/ from oc god/ det skal du altid hafve til Jid: Det deele med alle dine undersaatte/ du blisver deris Haab oc Liid.
26. Saa lagde de Herrer deris Snecke fra Lande/ De vaare baade glade oc fro: Saa seylet de den nem til Dannemarck vel mindre end Maaneder to.
27. Oc det vaar Frøicken Dagmar blid/ Hun kom for Mandø udi Land: Oc det vaar Kongen aff Dannemarck/ hand kaste sin Ganger paa Sand.
28. J sige mig Her Strang Ebbesøn/ førre vi kommer nærmere Land: Hvo er den dristig Skelic Svend som rider paa hviden Sand. Der seyler Her.
29. J være velkommen Dronning Dagmar/ J sige der sact fra: Det er Kong Waldemar aff Dannemarck som trende Konge-Riger aa. Der seyler Her.
30. Min naadige Frue Dagmar god/ hand er en

Første

Første baade mectig oc bold: Hand haffver Borge oc rige Feste/ der til tre Riger i vold.

31. Skam faa du Strange om jeg vil/ saa vel da kand du liufve: Mig tyckis at Kongen aff Dannemarck hand haffver icke uden it Øye, Der seyler Her

32. Høre i det min skiønne Jomfru hand er en Orlogs Mand: Hand haffver vundet til Dannemarck igien all Nordnelffs Lande.

33. Hand er Mand oc der til Første Wiis / oc tør paa sine Fiender see: De fly for hannem baade Øster oc Vester/ Naar hand i Huen er vred. Der seyler

34. Hvo Land oc Liff ellers voge vil/ oc prøffve god Orlogs Spil. Er hand en Første aff Mod oc Blod / hand skal oc sætte til.

35. Høre I det min skønne Jomfru fiin/ I skulle være glad oc fro: Denne Fred skulle I ret aldrig fortycke/ saa lenge I lefve maa.

36. Oc all den Stund I lefve maa/ jeg vil eders Tienere være: Alle de Adel i Dannemarck bo/ de skulle eder elske oc ære.

37. Saa drucke de deris Bryllups Høytid/ udi saa god en Stund Konning Waldemar oc Dronning Dagmar saa vel hver andre Aand. Der seyler.

38. Der glædis ved baade store oc smaa/ den Fattige med den Rige: Der glædis Bonden oc Borger meest aff Hiertens Grund tillige.

Hun

39. Hun kom uden Tyng hun kom med Fred/ hun kom goden Bonde til Lise: Hafde Danmarck altid saadan Blomster / mand skulle dem ære oc prise. Der seyler Her Strange imod Dronning.

40. Alle saa mange i Danmarck vaare/ de monne Dronnig Dagmar behage: Saa lenge hun lefvede paa Jorden her/ De haffde saa gode Dage. Der seyler Her Strange imod Dronning Dagmar.

Dronning Dagmars hiemferd til Danmarck.

DEt er vist oc sandt som mand siger/ at mand kyer gierne som mand er kommen aff. Det er icke Hiertens Verck/ at Daatter drager i Moders Serck/ Ligervis som denne fine oc dydige Dronning Dagmar haffver været optuctet oc paamindt aff sine kiere Forældre/ saa hafver hun ladet det samme paakiende udi sit gandske Lefnet udi all Dydelighed oc Fromhed/ hvorfore der ere lagde saa mange smucke Dict om hende til ævig Amindelse/ saa lenge som Verden staar. Hvilcket erligt Ryckteer hende bedre/ end hun hafde været en Keyserinde offver all Jordertigs Kreds/ oc Velde som Syrack vidner/ sigendis: Itygt Nafn blifver evindelige/ oc er vissere end tusinde store Liggendefæ aff Guld.

Det

DEt vaar Behmerlands Dronning/ hun tager sin Daatter at lære: Naar du kommer i Danmarck ind/ dig vidis baade Hæder oc Ære. Den Frøicken kom aff ædel Behmerland.

2. Oc naar du kommer i Danmarck ind/ da vidis dig heder oc Ære: Du lad icke Skat offver Bønderne skriffve/ saa haffve de dig saa kiere. Den Frøicken.

3. Den første Bøn du beder din Herre/ den Herre saa mild oc fiin: Du beder hand lader Biscop Waldemar ud/ Allerkieriste Morbroder sin.

4. Oc der vaar Silcke oc Skarlagen rød/ paa Jorden strax udbred: Det vaar den unge Frøicken Dagmar/ hun bleff til Strande udleed. Den Frøicken kom.

5 Saa vunde de op deris Silcke Seyl/ saa høyt i forgyldene Raa. Saa seylede de til Danmarck ind/ fast mindre end Maaneder to. Den Frøicken.

6. For Mandø kaste de deris Ancker/ alt paa den hviden Sand: Toge de hin unge Frøicken Dagmar/ de løffte hende først paa Land.

7. Toge de hin nnge Frøicken Dagmar/ de løffte hende først paa Land: Waldemar Konning aff Danmarck hand recker hende hviden Haand.

8. Der vaar Silcke oc Skarlageu rød/ saa vit paa Jorden udbred: Dagmar fulde baade Fruer oc Møer, Hun bleff paa Riberhuus leed. Den Frøicken.

9. Saa aarle om den Morgen skund/ lenge føre end det vaar Dag: Det vaar unger Frøicken Dagmar/ hun kreffvede sin Morgen Gaffve. Den Frøicken

10. Den første Bøn jeg beder eder om/ Allerkieriste Herre min: J lade Biscop Waldemar udaff Tornet komme/ for slect oc Frender sin. Den Frøicken

11. Den anden Bøn J vide mig vist/ Jeg beder eder jo saa gierne: J giffve alle de Plogpendige til oc Fangerne løs aff Jern

12. Den første Bøn J tie saa stille J tie Frøicken Dagmar saa qver: Kommer hand ud Biscop Waldemar/ hand giør eder Encke i Aar.

13. Hun tog Guld-Kronen aff sit Hoffvet/ oc sætte for Kongen paa Bord: Hvad skulle ieg i Danmarck/ maa mig icke vidis it Ord.

14. J hentemig ind Ridder Her Strange/ oc saa hin unge Juncker Knud: J skulle henfare til Orings Borg oc løse de Fanger ud.

15. Der hand kom aff Tornet ud/ da kunde hand icke gange: Jeg haffver her sæt paa Tolffte Aar/ De Tider vaar mig saa lange.

16. Hans Søster tog Guldkam aff sit Skrin/ hun kemte hans gule Haar: For hver den Lock der hun hannem ridde/ da felde hun modige Taar. Den Frøicken.

17. Hør du kieriste Søster min/ oc græd du icke for mig: Fuld vel skal jeg heffne min Harm/ om jeg et Aar er qveg.

J tie

18. I tie gver Biscop Waldemar/lader icke eders Vrede regiære: Kommer i atter paa Søborgs Taarn jeg seer eder aldrig mere.

19 Icke kunde Biscopen lade sin Harm/ før hand maatte Landet rømme: Det fortrød Dronning Dagmar meest/ hand kunde icke bedre skønne.

20. Der vaar stor Glæde offver all Danmarck/ Dagmar vaar kommen til Lande: Der lefvede i Fred baade Borger oc Bonde/uden Skat oc Plog pendings Vaande.

21 Christ signe de unge Edelinge to/de lenge maatte sammen leffve: GVds Ord/Retferdighed Dom oc Skeel/ for hver Mand at handthefve, Den Frøicken kom aff ædele Behmer Land.

Dronning Dagmar spaaes aff en Haffrue/at hun skal dø udi Barn Fødsel.

Det som ellers almindeligen siges/ at all Eventyr/som vi kalde det er Eventyrs Safn/ ere Løgn / oc alle Viser /er sande findis sig icke saa at være udi Forfarenhed. Ti vore Danske Poeter haffve saa vel brugt deris Frihed / som enten de/ Latinske eller Greckiske Poeter i deris Materie oc Dict. Det lader sig her saavelsom andensteds see besynderligen med denne Haffrues Spaadom. Dog hwad ville vi sige om det gamle fremfarne / efterdi vi oc udi vor Tid hafve hørt om saadanne Fantast icke meget

ulige

u-ligt/ fra Samsø faa Aar forleden. Oiet er Oiet. Oc er icke meere at tage der aff end vel til Maade: Thi GUDS Ord ere voee Fødders Lius/ som David siger Hvo det icke hafvre / hand vandrer i den stadelige Mørckhed.

XXIIII.

DAn Konning hand lader en Hafru gribe den Hafru dantzer paa Tilie: Oc den lader hand i Taarnet knibe / for hun icke fremmet hans Villie.

2. Dronningen heder paa Svenne to/ den Hafru dantzer paa Tilie: J bede den Hafru for mig indgaa/ for hun skal fremme min Villie

3. Jnd kom Hafruen oc stedis for Bord/ den Hafru dantzer paa Tilie: Hvad ville i Dronning hvi sende J mig Ord/ jeg kand icke fremme eders Villie.

4. Dronningen klapper paa Hyndet blaa/ den Hafru dantzer paa Tilie: Du sidde Hafru oc hviler her paa/ thi du skalt fremme min Wilie.

5. Ville J saa forraade mit unge Liff/ den Hafru dantzer paa Tilie: Her ligger under de hvasse Kniff hure skulde jeg fremme eders Villie.

9. veedst du det saa veedst du meer/ den Hafru dantz r paa Tilie: Du siger mig aff mine Skeben fleere/ saa kand du fremme min Villie.

Veed

7. Veed jeg din Skeben/ jeg siger dig den/ den Hafru dantzer paa Tilie/ du lader mig vist paa Ilden brende/ Thi fremmer jeg icke din Villie.

8. Du føder Sønner saa bolde tre/ den Hafru dantzer paa Tilie/ dit unge Lijff forspilde de/ saa fremmer jeg nu din Villie.

9. Skalt det mig icke bedre for dennem gaa/ den Hafru dantzer paa Tilie/ Sig mig hvad Skæbene skulle de faa/ saa kand du fremme min Villie.

10. Den ene skal Konniog i Danmarck være den Hafru dantzer paa Tilie/ den anden skal Kronen aff røde Guld bære/ saa kand jeg fremme din Vilie.

11. Den tredie skal være saa viis en Mand/ den Hafru dantzer paa Tilie/ dit unge Liff lader du for hannem/ nu hafver jeg fremmet din Villie.

12. Dronningen svøber sit Hofvet uid Skind/den Hafru dantzer paa Tilie: Hun gick i Lofftet for Kongen ind/ Thi hun hafde fremmet hendis Villie.

13. Høre i Allerkieriste Herre min/ den Hafru dantzer paa Tilie/ I giffve mig denne Hafru fin/ for hun hafver fremmet min Villie.

14. Jeg giffver icke denne Hafru Liff/ den Hafru dantzer paa Tilie: Thi hun forraade mine Snecker fin/ da fremmet hun icke min Villie.

Dronnin-

15. Dronningen fortmet som en Jord/den Haffru danzer paa Tilie: Hun daanet all død for Konges Bord for hun fremmet hendis Willie.

16. Min kiere J tager det icke saa nær/ den Haffru danzer paa Tilie: Følge hende til Strande med alle dine Møer/ men hun hafver fremmet eders Willie.

17. Hun klæde den Haffru i Skarlagen rød/ den Haffru danzer paa Tilie: For hun hafde spaad hende sin egen død/saa fremmet hun hendis Wilie.

18. Dronningen taler til alle sine Mør/ Den Haffru danzer paa Tilie: J følge den Haffru ud til Sø/ thi hun hafver fremmet min Wilie.

19. Den Haffru sættis paa Bølgen hin blaa/ den Haffru danzer paa Tilie: Dronningen græd oc ingen der lo/ saa hafde hun fremmet hendis Wilie.

20. J tør icke græde/ græd icke for mig/ Den Haffru danzer paa Tilie: Himmerigis Dør staar øben for dig, Nu haffver jeg fremmet din Willie.

21. J Himmerig skalt du bygge oc bo/ den Haffru danzer paa Tilie: Der fanger du først baade Hvile oc Ro. Nu hafver jeg fremmet din Willie.

(o)

Dron-

Dronning Dagmars dødelige affgang.

Ligervijs som tilforn er omtalet/ at de som danske Viser hafver giort/ hafver brugt stor Poetiske Frihed/ med selsom oc fast u-trolige Ting fore at gifve: Saa sees det samme endocsaa aff denne nærværendis Dict besynderlige om denne sine Dronning/ som skulle være beden til Lifvet igien/ siden hun vaar død/ oc talet paa ny med sin Herre Konning Waldemar. Hvilcket maa lignes det/ som mand almindeligen hører om de Børn/ der skulde grædis op igien aff Forælderne. Er intet bevendt at tale om saadanne Mirackel/ som nu icke skee meere udi vor Tid. Vden saa vaar/ at Dronning Dagmar hafver ligget udi Heltraa eller Daanetraa/ som vi kalde det paa vor danske Maal/ oc er kommen til sig igien/ oc talet paa ny effter hun hafver ligget Maaleløs tilforn en føye Tid. Dronning Dagmar døde udi Ribe den 24. Maij. Aar 1213. oc bleff ført Lig til Ringsted/ ligger paa Vestre Side hos Kong Valdemar begrafvet/ oc Berngerd paa den høyre Side.

(o)

XXV.

Dronning Dagmar ligger i Ribe siug/ til Ringsted monne de hende vente: Alle de Fruer i Danmarck ere/ dem lader hun til sig hente. Vdi Ringsted hviles Dronning Dagmar.

2. J hente mig fire i hente mig fem/ i hente mig aff de | Vise J hente mig liden Kirstine/ oc Herre Kars Syster aff Rise.

3. J hente mig unge i hente mig gamle/ i hente mig aff de Lærde: J heute mig liden Kirstine bold/ all Ære saa er hun værd.

4. Jnd kom liden Kirstine ad Dør/ hun skinde saa rød aff Guld: Hun kunde icke Liuset paa Krunen see/ hendis Øyene vaar Taarefuld. Vdi Ringsted hvilis.

5. Liden Kirstine ind ad Døren træn/ med Tuct oc fauren Sinde: Dronning Dagmar staar hende op igien/ saa vel hun safnede hende. Vdi Ringsted hvilis.

6. Kand du læse oc kand du skriffve/ oc kand du løse min Pine: Da skalt du slide Skarlagen rød/ oc ride paa Gangere mine.

7. Kunde jeg læse oc kunde jeg skrifve/ jeg giorde det jo saa gierne: Det vil jeg for sanden sige/ eders Pine er haarder end Jern.

8 Det vaar liden Kirstine tog Bogen oc der udi saae: Hielpe eder Gud Fader i Himmerig/ eders Pine er haardere end Staal.

9. Hun tog Bogen udi sin Haand/ saa sørgelige der udi læste: Hielp os Christ i Himmerig/ at i eders Liff kunde friste.

10. Hun tg Lesten oc den hellige Bog/ hun leste alt hvad hun kunde: Det vil jeg sandingen sige/ saa saare hendis Øyne de runde.

De

11. Oc fulde hende ud oc fulde hende ind/ det lide is lenger jo verre: Medens det kand icke nu bedre være/ i sende Bud effter min Herre.

12. Vil Gud det haffve det maa saa skee/ oc Døden stander mig fore: J sende strax Bud til Skanderbörg/ i finde min Herre der.

13. Det da vaar den liden Smaadreng/ hand lod icke lenger forlide: Oc hand ryere Sadel fra Viel eken ned/ oc lagde paa Ørs hin hvide.

14. Det da vaar den anden smaa Dreng/ sætte sig til Ganger rød: End reed hand langt hastiger frem/ end snaren Falck hand fløy.

15. Kongen hand stander paa Høyeloffts Bro/ oc seer hand ud saa vide: Oc hid set seer jeg min liden Smaadreng/ saa sørgelig monne hand qvide. Vdi Ringsted.

16. Hisset ser jeg den liden Smaa Dreng/ saa sørgelig monne hand traa: Nu raade Gud Fader i Himmerig/ alt hure det monne med Dagmar gaa.

17. Jnd da kom den liden Smaadreng/ oc stedis hand for Bord: Hand vaar snild i Tale hand kunde vel føye sine Ord.

18. Dronning Dagmar haffver mig til eder send/ med eder talde hun saa gierne: Hun lenais baade fast oc oc offverbrat/ saa saar monne hun sig vene.

19. Dan Konning hand slog Taffvebord sammen/ At alle de Terning springe; Forbiude det

GUD Fader i Himmerig/ at Dagmar skulde dø saa ung.

20. Der Kongen drog aff Skanderbog/ da fulde hannem hundrede Svenne: Oc der hand kom til Gridsted Bro/ fulde hannem ickon Dagmars Dreng.

21. Der hand reed offver Randbyl-Hede/ da fulde hannem femten Svenne: Der hand kom offver Riber Bro/ da vaar den Herre alleene. Udi Ringsted hvilis.

22. Det vaar stor ynck i Fruer-Stue/ der alle de Fruer græde: Dronning Dagmar døde i liden Kirstins Arm/ der Kongen reed op ad Stræde. Udi Ringsted hvilis Dronning.

23. Det vaar Daner Konning/ hand ind ad Døren træn: Det vaar liden Kirstine hin bolde/hun rackte hannem Haanden igien.

24. Oc høre I Herre oc naadige Kong/ I skulle hvercken sørge eller qvide: Oc i hafve faaet en Søn i Dag/ er skaaren aff Dagmars Side.

25. Jeg beder eder alle Jomfruer oc Møer/ jeg beder eder hver oc alle: I bede een Bøn for Dagmars Siæl/ at hun maatte met mig tale.

26. Jeg beder eder Fruer oc Hoffviske Qvinder/ saa mange som her er inde: I bede en Christen Bøn for mig/ at jeg matte tale med hende.

27. Saa fulde de paa deris bare Knæ/ saa mange som der vaar inde: Dem hørdis deris Bøn

oc Kougelig Graad/ hand monne hende lesvendis finde.

28. Tronnig Dagmar reiser sig op aff Bare / hendis Øyne vaare blodige røde: Ach min Edle Herre Kong Waldemar/ hvi giør i mig denne Møde.

28. Her tør ingen Mand reddis for mig/ jeg hafver icke andet Ont giort: End at jeg mine Silcke Ermer smaa/ om Søndagen hafver snørd.

30. Den første Bøn den jeg eder beder/ den vide J mig saa gierne: Alle Fredløse Mænd dem giffve i Fred/ oc lade alle Fanger aff Jern.

31. Den anden Bøn jeg beder om/ den kommer eder selff til fromme: J tage icke ved Berngerd i Aar/ hun er saa best en Blomme.

32. Den tredie Bøn oc største begiere/ J tage saa vel til vare: J lade icke vor kiere yngste Søn J Aar udi Leding fare.

33. J lade hannem Konning i Danmarck være/ naar i gaa selff til døde: Berngerd vil eder en anden føde/ som hannem acter at forøde. Udi Ring sted hvilis.

34. J tage liden Kirstine til eders Viff/ hun er saa stolt en Jomfrue: Men gaar det eder anderledis i Hænde/ da kommer i mig ihu. Udi Ringstedhviles Dronning.

35. Denne Bøn som J nu bede mig om/ den vider jeg eder saa gierne: Jeg tager aldrig liden Kirstine

 eiii

til Viß/ eller nogen Verdsens Terne. Vdi Ringsted hvilis.

36. Ville i icke æcte liden Kirstine/ oc ey nogen Jorderigs Terne: Da skulle i fare til Portugal alt efter saa beest en Verne.

37. Hafde jeg ick mine Ermer om Søndagen snørd oc icke der striger paa sat: Da haffde jeg icke syndet der med/ oc hafe saa ødd en Nat. Vdi Ringsted hvilis.

38 Høre i det min Ædle Herre/ville i meere aff mig vide: Der sidde Guds Engle i Himmerigs-Rige/ de monne fast efter mig lide Vdi Ringsted hvilis Dronning Dagmar:

39. Nu er det Tid jeg farer her fra/ jeg maa icke lenger dvele: Himmerigs Klocker de ringe effter mig/ mig lengis hen til de Siæle. Vdi Ringsted hvilis Dronning Dagmar

Dronning Berngerg

Nyttet pleyer mand at sige/ følger Manden til Husit. Saa gaar det her til med Dagmar oc Berngerd. Den ene skicket sig vel/ oc loed et ærligt Nafn effter sig. Den anden for sin V-dydelighed/ er oc icke forget/ men lidet til det beste. Derfore sættis det til Exempel/ saavel for de høye som Lafve/ Rige som Fattige/ etc/ Begyndelsen aff denne Vise/ er os icke kommen til hende. Det vi hafve

bekom

bekommet/ hafve vi ocsaa meddeelt: Det maa oc være nocksom her om uden der vaar meere Fig oc Dyd paa ferde at tale om.

XXVI.

AArle om Morgenen langt før Dag/ Morgen-Gafve huu kreffde for sig: Giffve I mig kiere Herre Samsø/ oc en Guldkrone aff hver en Mø. Ve da vorde hende Berngerd

2: Kongen svarede hand Berngerd saa/ Jomfru noget mindre i bede maa: Der er saa mangen fattig Mø/ formaar det ey alt for sin Død. Vee da vorde.

3. Min kiere Herre lader det saa være / i lade icke Fruer Skarlagen bære: Min Herre denne Bøn maa i mig vide/ i lade icke Bonde Søn god Hest ride.

4. Hvad Fruer best kand kiøbe for sig/ det skal vel hver maa slide for mig: Formaar hand Bud oc Søn Hest at føde/ for hannem legge vi den icke øde. Vee da vorde.

5. Min kiere Herre lade vi det gaa/ i lade vore Land med Jern-Lencker beslaa: Saa komme der ingen ud eller ind/ uden Told Mand eller Qvinde.

6. Hvor skulle vi saa meget Staal faa/ vi kun baade Land oc Vand beslaa: Min kiære Jomfru i fare j Mag/ offver eder vil ellers komme stor Klag.

7. Vi ville føre til Ribe i Vinter Leye / der finde vi saa mange gode Smede: Vi smede baade Nøgle oc Laase tillige / Plogiern oc Lundsticke maa icke svige.

8. Den Bonde skal føre Kul oc Ved / den Borger skal betale den Smed: Herre J lade eder sige oc raade / i skulle der aff vel finde skor baade. Vee da vorde.

9. Min Fader vaar en Konge for mig / hand hafde en Fader til Konge for sig: Vd n slig Paafund Danske Konger sig føde / oc legge icke Bønder oc Borger strax øde.

10. Kiere Herre hvad tør Bonden meere ved / end Vendre Dør oc Flagre Leed: Hvad skal Bonden med meere i Bo / foruden to Oxen oc en Ko.

11. Hvilcken Bonde Kone som føder en Søn / hun giffver mig en Øre Guld skøn: Men føder hun Daatter sig saa Ven / hun giffver da helfften for hver oc een.

12. Dan Konning gick til Sengen at hvile / hannem lystet da ey lenger at dvele: Det første at hanne m falt Søffnen paa / hannem tycktis Dagmar føre sig staa.

13. Herre nu haffve i faaet den beeste Blomme / som jeg eder spaade til liden Fromme: Drage i udi Aar i Leding hen / J lade icke Berngerd blifve hiemme igien.

Tage

14: Tage i formeget aff hendis Smiger / Det græder det Barn i Buggen ligger. J tage hende med det er mit Raad / selff skulle i kiende eder der aff Bade.

15. Den Herre lader biude offver alt sit Land / udi Leding at fare hver tiende Mand: Min kære Frue i ere det værd / at i forsøge med os denne Ferd.

16. Den første Piil udi Leding bleff skut / den bleff udi Berngerds Hierte brudt. Mand saae der ingen sine Øyene væde, som kunde for Berngerd sørge eller græde.

17. Oc nu ligger Berngerd i sorten Jord / endnu haffver Bonden Oxe i Gaard: Nu ligger Berngerd i sorten Muld / de danske Mænd ere deris Konning huld.

18 Nu ligger Berngerd i æviς Ro / endnu hafver Bonden baade Hest oc Ko: Saa ilde høter Berngerds Rycte oc Nafn / saa lidet vaar hun paa meenige Mands Gafn.

19 Langt bedre er stacket at lefve med Ære / end ilde med hver Mans Klage oc Kære: Langt bedre er vel for dyd at høre / end Verdsens Guld med Spot afspøre.

Vee da vorde hende Berngerd.

(.o)

Ty Kon

Konning Waldemars Fengsel.

HVad Aarsag der hafver været til Konning Waldemars Fengsel/ findis icke udi Visen/ men paa en anden Sted videre forklaris som det sig henhører. Paa denne Tid hafver Kongen aff Danmarck mangen Rættighed baade udi Pomeren oc Meckelborg/ som hans Herre Fader for hannem hafde forhverfvet/ ved Herre Skiold. Det vaar da got at føre Krig i Danmarck. Hver Bonde nydte sit egit/ holdtis ved skelige Ræt/ oc øfvedis Dagligen i Krig tillige med Ridderskabet. Oc da vaare de sorne Brødre/ oc da torde de kaste Ryggen til hver andre. Men siden er det offalden. Kong Waldemars Lensmand Johan Gans paa Grabo bleff for u-rettet aff de Grefver aff Sverin/ hvilcket fortrød Kong Waldemar/ oc hand derfaar refsede dennem. Men de tenckte hannem det efter med Svig oc grebe hannem paa den Ø Lite under Fyen/ icke langt fra Foborg/ som ieg meener. Saa hand maatte løse sig dyre aff Fengsel dog Greffve Hinrick aff Sverin vant icke megit der ofver.

Qvo non pertingit leonia:
Asuenda est vulpina.

XXVII.

JEg vil eder en Vise qvede/ om i ville den ellers høre: HErre Gud giffve Landet matte stande udi Fred/ oc Kongen sin Vilie at giøre. I ride ey.

Der

2. Der vaar en Konning i Danmarck/ Kong Waldemar Rig oc Bold: Neck saa haffde hand Borg oc Feste/ baade Land oc Riger i Vold. J rider ey.

3. Vel fem Konge-Riger dem aatte hand/ dem vil jeg for eder neffne: Saa ilde giorde sorte Greffve Hinrick/ hand skilde hannem ved sine Eyne. J rider ey.

4. Det Første vaar Danmarck/ det andet Gothland/ den maatte den Herre icke nyde: Det tredie vaar Meckelborgs Grund oc Sand/ deris Trofaa monne de bryde.

5. Det Fierde vaar Vendel under Ø/ som ligger under Vester Sø Side: Det femte vaar Nordalbingiske Land/ som ligger ved Elfven hin stride: J rider ey.

6. Toge de bort den krønede Konning/ hand hede Kong Waldemar/ oc det stod saa udi otte Aar at Landene stod alle i Fare.

7. Oc det lide fast ad niende Aar/ den Herre tager til at lange: Oc sender hand bud til Danmarck hiem/ beder løse saa ædle en Fange J riger ey

8. Hand sende Bud til Danmarck ind/ til kiere Sønner sine: J giøre det for eders egen Ære/ i løse eders Fader aff Pine.

9. Oc de rede dem til Steffne oc Ting/ oc skreffve ud Breffve saa vide: De begierede baade Guld oc Sølff/ at løse deris Fader aff Ovide. J rider ey.

Sex

10. Sex Tusind Marck Sølff bleff der veyet/ der Hundrede Ørs med Laad: Saa mildeligen tackede hver tro Mand/ som enten laante eller gaff. I rider ey.

11. Tack hafve Edle Jomfruer oc Fruer/ de vaare deris Herre saa huld: De sparde for hannem ey Linde eller Klæde/ oc icke deris Hofvet Guld. I rider ey.

12. Saa glade vor alle Danske Hoffmænd/ deris Herre vaar løst aff Ovide: De begynte en Vise: aff ny at qvade/ Greff Hinrick bad dennem bie I ride ey.

13. Tøffve i her endnu en liden Stund/ Det kand en føye Tingstade: Vi hafve en Tidende nyelige spurt/ vi ville med eder omraade.

14. Kongen stander i fremmer Staffn/ oc seer hand ud saa vide: I Danske Hoffmænd legger Aahrer for bord/ i tro icke paa hans Leide.

15. Kong Waldemar gaar til Styre at staa/ hand seylet offver striden Strømme/ i Danske Hoffmænd gifver Vand i Seyl/ i tro icke paa hans drømme.

16. De vunde op deris Silcke Seyl/ saa høyt i forgyldene Raa: Saa seylede de til Danmarck/ vel mindre end Døffne to.

17 Lefver hand noget Kong Waldemar Seyr / hand hefner forvist sin Skade / der ofver kom forte Greffve Hinricks Land udi Sorg oc megen Waande.

Saa

18. Saa glade vaare alle de Danske Mænd/ deris Herre vaar løs aff Møde: Som Englene vaar/ paa Paaske Morgen vor HERRE stod op aff Døde.

19. Saa lidet badte hand aff det Danske Guld/ hand meere for mindre miste: Thi er det best Falskhed offvergifve/ paa Gud oc Sandhed drifve. I ride ey.

S. Erich Konning udi Danmarck.

AAr effter Guds Byrd 1250. Neste Aften for S. Lauridtz Dag/ bleff denne fromme Herre oc Konning slagen Forrædeligen aff sin egen Broder Hertug Abel udi Sleßvig. Hand vaar Konning Waldemars Seyers Søn/ oc hafde taget Riget efter sin Fader/ som hand regerede paa det niende Aar. Der vaar idel U-eenighed imellem hannem oc hans Broder/ til hvilcken hand meener hans Broders Hustru skulde været stor Ophaff. Oc der hand med aabenbare Feide icke kunde fange ofverhaand ofver hannem/ brugte hand Machiavelliske ja Cainiske paafund mod hannem/ hand lockede hannem til sig paa gode Tro oc Lede/ men der hand hafde faaet hannem i Snaren/ Saa ringede hand for hans Liff med en hast. Hvilcken hans u-gudeligt Mord bleff hefnt aff GUD baade paa hannem oc de andre som vaare i Raad oc Daad med hannem. Som vi det Dagligen forfare/ at GUD

straffer

straffer Mord / Falskhed / Løgn / Tyranni oc den v-mettelige Gierrighed / at icke mange rose sig der aff / alt forlenge forgiefs.

XXVIII.

SOm Cain begynte imod Broder sin / Abel hin gode oc fromme: Lagde sig der efter med Falsk oc Svig / u-skyldeligen hannem

2. Som Cain begynte med Mord oc Drab / paa sin egen Broder at slaae: Saa findis endnu hans lige fleere / som i hans Fodspor træde. Saa falsk hand.

3 De lade det icke medens Verden staar / de onde de gode fortrycke: Saa gick det Erich Konning Waldemars Søn / hand nød icke bedre Lycke. Saa falsk.

4. Hans Brodermand Hertug Abel kaldte hand maatte vel Cain hede: Thi hand sin Broder med Forrederi / loed myrde fornden all Brøde. Saa falsk.

5. Hand bød til sig til Sleßvig By / Kong Erick paa Tro oc loffve: Hand fafnede hannem med smigrende Ord / saa ont haffde hand i Hue.

6. Hand spißde hannem vel oc drack hannem til / som Jacob monne hannem grysse: Hand legte med hannem oc drog Guld Taffvel / som Judas monne hannem kysse.

7. Det Skibe der blef saa ynckelig end / hand loed sin Broder udleede: Til Missund som de Forrædere vaar/Laue Gudmandsøn til rede. Saa falsk.

8. Deu ædle Herre udi Skibet inderæn/ hand saae sine Fiender opstande: Hand blef der ved baade bleg oc tyst/hand viste hvad vaar forhannde.

9. J være velkommen min ædle Herre/ hafver Tack i vilde os giæste: Det melte Hermand Kirckeverder den Skalck/ Herre icke alt for eders beste.

10. De græbe den ædel Konning god/ udi Hals oc Haar tillige: Eders Tid er kommen i skulde her dø/ all Verden i god Nat sige.

11. J hente mig Præsten jeg beder der om / jeg maa mit Skrifftemaal giøre: J gifve mig jo den liden Frist/ at jeg Guds Ord maa høre. Saa falsk hand Broderlag

12. Den Præst vaar reede/ det Skrifftemaal giort det varede icke ret lenge: Hans Broder traade frem med traadtige Ord/oc mo͂nte fast paa hannem trenge.

13. Den Tid er kommen den Stæd er her/du skalt mig Kronen lade: Du sig mig hvor din Liggende fæ staar/ den kand dig intet bade. Saa falsk hand Broderlag.

14. Vdi Graabrødre Closter i Roskilde By/min kiæriste Klenodie er inde: Du lede i den beslagne Kiste/ den Skat kand du der finde.

Det

15. Det Ord vaar neppeligen talt aff Mund / den Herre de Hofvedet afhugde / de kaste baade Krop oc Hofvet for Bord / oc saa til Landet de droge.
16. Det waskyldig Lig det flood til Land / det funde icke siuncke til Bonde: de Fiskere satte deris Garn udi Sø / den Herris Legem de funde, Saa falsk hand.
17. Dog det vaar bundet til Steen oc Jern / det flode til hviden Sande: Oc der løb ud den meenige Mand / de baare det op i Lande
18. Saa Hæderlig de den Herre begroff / Med Hiertens Suck oc Taare: Hans Broder hand lo oc efter den Skat / til Roskilde monne hand fare. Saa falsk
19. Hand brød op Kiste oc stercken Laas / hvo vilde hannem det formeene: Hand fandt en Muncke-Kap lang oc graa / det vaar den Skat alleene. Saa falsk hand.
20. Saa fandt hand Spot oc Bluedis ved / sin Broders Forræt kiende: Hans Hierte oc ondt Samvittighed / begyndte da først at brende.
21. Det gick hannem ilde i alle hans færd / Saa slacket monne hand regiere: To Aar gaff Gud hannem Frist oc Rum / sit syndige Lefnet at be- dre.
22. Det hialp dog icke hans Straff var nær / hand kom de Friser paa Hænde: Hand blef ved Liff oc Kronen skild / i hvor hand stoen monne Lande.

23. Saa gick det oc Laue Gudmandsøn/ oc Hermand Kirckeverde: Paa dem blefl giort det ynckeligste Mord/ som mand nogen tid hørde Saa falsk hand.

24. Hvad mand med Synd oc Falskhed faar/ det monne med Sorg bortgange: Ti lade sig ingen om hand er viis/ effter saadan bytte forlange. Saa falsk hand Broderlag rønte.

Efterdi her tallis meget om vore Danske Konger/ oc deris forvandte findis det icke fraværdet / at mand beseer en Danske Krønnicke hvorledis her met henger tilsammen/ besynderlig hvad Slectskabet belanger/ som forklares udi de Danske Kongers Genealogia oc Herre-Stamme/ hvilcket vi gierne her hafde indsæt/ oc hafde vel kunde skicket sig/ hafde ellers Leyligheden føyet sig oc dette icke skulde værit videre forklaret paa en anden Sted/ som med det føre skal skee.

Den Første Vise om Marsk Stig Andersøn: Hvorledis at Konning Erick Glepping befoff hans Hus-Frue/ udi midler Tid/ at hand vaar udi Sverrig i Leding.

DE Viser som ere lagde om Marsk Stig/ de hafde altid været meget gengse her udi Riget Dog faa vide ret Beskeden/ hvorledis det henger

til-

tilsammen med Historien i sig selff. End udi det mindste/ ad mand hafver icke vist at nefne hannem ved sit rette Nafn. Thi almindeligen hafver mand læst oc sungen Marsk/ oc det meget vrangeligen. Thi hans rette Nafn er Stig. Oc fordi hand vaar Rigens Marsk/ da kaldis hand Marsk Stig/ eller Her Marsk Stig Anderssøn. Ligerviis som mand nu vil oc sige paa denne Dag/ om den Velbyrdige Herre Peder Gyldenstiern: Her Marsk Peder Gyldenstiern. Thi det end oc brugeligt hafver værit hos de Romere/ at sætte det ene Nafn for det andet. Hans affkom hafver været aff de Hvider/ oc den gamle Skialm Hvides Afkomst/ som meenis at hafveført en hvid Stierne/ som de Gyldenstierner nu føre en gul Stierne. Aff hvilcket Slect de Paarser meenis at hafve deris Ophaff. Saa som Jacob Paars Grefve af Halland vaar af fød/ som her efter skal omtales. Af hvilcken Adelig Stamme oc saa Ranild Jonssen hafde sin Mødeerne Herkomst/ som her efter skal røres oc omtalis. Det vilde falde formeget langsommeligt/ dersom mand skulde fortelle hvad Aarsag der vaar til den Svenske Krig/ som Kong Erick Glepping forskickede Her Marsk Stig til at giøre Hertug Magnus oc hans Broder Hertug Erick Hielp imod deris Broder Konning Waldemar i Sverrig/ som hafde S. Ericks Waldemars Søns Daatter Sophia til Ecte. Det hører hen til en anden Sted. Men dette er fornemmeligen at mercke/ ad Her Marsk Stig icke u-besindeligen griber ind paa sin Herre oc Konning/ men drager self til Skanderborg oc skefner hannem udi gode mends Ofverværelse/ oc siden paa almindelige Lands Ting til Viborg redeligen hannem undsiger.

❧ (o) ❧

Marsk

MArsk Stig hand ud aff Landet foer/ Oc vandbaade Hæder oc Ære: Hiemme sidder Her Kong Erich/ hand locker hans Hiertens Kiære. Men Fruen sidder i Siæland saa mangt der hun sørger.

2 Kongen hand skriffver Her Marsk Stig til/ Hand skulde hans Høfvitzmand være: Den stund hand borte i Leding vaar/ hand Voldtog hans Hiertens Kiære.

3. Kongen hand sender Her Marsk Stig Bud hand skulle i Orlög fare: Selff vilde hand Kongen hiemme være/ oc tage hans Husfru vare: Men Fruen.

4 Ind da kom den liden smaa dreng/ hand vaar vel svøbt i Maard: Her holder Konning Erichs liden Smaa Svend / noget uden for vor Gaard.

5. Opstod ungen Marsk Stig/ hand klæde sig for sin Seng: Saa gick hand i Gaarden ud / at tale med Kongens Dreng.

6. Høre i det ungen Herre Marsk Stig/ jeg taler med eder uden Svig : I skulle fare til Kongens Gaard/ nu strax saa følge i mig.

7: Hør du liden kieriste Smaa-Dreng/ alt hvad jeg siger nu dig: Veed du noget aff Kongens hemlig Raad du dølie det icke for mig.

8. Intet veed jeg aff Kongens Raad / føre i saa det at høre: Foruden I skulle i Leding i Aar / oc Kongens Banner at føre.

9. Her Marsk Stig ind ad Døren træn / hand vaar i Huen saa gram: Saa mend ved stolte Frue Ingeborg / nu vil min drømme gaa frem. Men Fruen.

10 Jeg drømte det min gode Hest / hand løb til vildene Staad: Det volder jeg blifver slagen i hiel min Ganger hand løber mig fra.

11. I tie qver min ædle Herre / I sige nu icke saa den rige Christ aff Himmerig / eder vel bevare maa Men Fruen.

12. Det vaar unge Her Marsk Stig / hand ridek i Kongens Gaard: Oc ude staar Daner Konning hand vaar vel søbt udi Maard.

13. Hør du ungen Her Marsk Stig / jeg faar dig noget at giøre: Oc du skalt fare udi Leding i Aar / min Banne skalt du føre.

14. Skal jeg fare i Leding i Aar / oc vosve for eder mit Liff: I vocte mig skiønne fru Ingeborg / hun er saa ven en Viff.

15. Det svaret unge Konning Erich / hand smiler under Skarlagen Skind: Hende skal icke blifve meere at skade / end hun vaar Syster min

16: Fuld vel skal jeg Frue Ingeborg vocte / fuld vel skal jeg hende giemme: Saa hende skal icke vorde meere at skade end I vaar selff her hiemme,

Det

17. Det vaar ungen Her Marsk Stig/ hand drog aff Landet hen: Igien sad skønne Frue Jngeborg/ med Angest oc megen Meen.

18. Det vaar Kong Her Erich / hand beder legge Sadel paa Hest: Vi ville ride os op paa Landet/ hin skønne Frue Jngeborg at fæste. Men Fruen.

19. Hel sidde I Frue Jngeborg / oc ville i være mig huld: Da sy i mig en Skiorte aff Silcke/ besticke den vel med Guld.

20. Syer jeg eder Herre en Skiorte/ oc legger den med Guld: Spørger hand det unge Her Marsk Stig/ hand blifver mig aldrig huld.

21 Hør i det stolten Frue Jngeborg / i er en lillie Vand: I maa vel være allerkiæriste min / meden Marsk Stig er icke i Land.

22. Det da melte Frue Jngeborg/ hun vaar saa væn en Viff: Førend jeg skulde saa Her Marsk Stig svige/ førre skulle jeg lade mit Liff. Men Fruen.

23. Hørre i stolten Frue Jngeborg/ oc ville i være min Kiære: Hver den Finger paa eders Haand den skal det røde Guld bære,

24. Marsk Stig haffver mig Guld-Ringe giffven / oc Kæder om min Hals: Som mend ved Konning Her Erich/ jeg blifver hannem aldrig falsk.

25. Det loffvede i unge Her Marsk Stig/ der

Vill hand

hand aff Landet foer: At i skulde mig saa vocte oc vare/ som jeg eders Syster vaar.
26. Det vaar Konne Fru Ingeborg/ det vaar hendis største Qvide. Baade Aarle oc Silde Tid oc Stund/ Kong Erick monne til hende ride.
27. Det vaar Herre Kong Erick/ hand giorde hende meget verre: Den Stund at Marsk Stig i Leding vaar / Voldtog hans Hiertens Kiære. Men Fruen sider.
28. Det vaar ungen Her Marsk Stig/ hand kom fra Leding hiem: Saa sterche da vaare de Tidende der hannem ginge igien
29. Der hand kom til Landet hiem/ hand reed udi sin Gaard: Icke vilde stolte Fru Ingeborg giffve hannem it eeniste Ord.
30. Det vaar unge Her Marsk Stig/ hand ind ad Døren træn: Icke vilde stolte Frue Ingeborg/ stande hannem op igien.
31. Lenge stod hand ungen Marsk Stig / oc tenckte hand ved sig: Hvorfore monne icke min være Hustru/ tage noget bedre imod mig: Men Fruen sider.
32. Det melte Kone Fru Engeborg / oc hende rand Taare paa Kind: I være velkommen Herre Marsk Stig/ oc kiæreste Herre min: Men Fruen sider i Siæland:
33. Hør i unge Her Marsk Stig/ hvad jeg monne for eder kære: Kong Erick haffver mig Voldtagen/ oc skild mig ved min Ære.

Den

34. Den Tid J ud aff Landet foer / vaar jeg en Ridders Frue: Nu er jeg Dronning i Danmarck det kand saa lidet due.

35. Den Tid i ud aff Landet drog / vaar jeg en Ridders Viff: Nu er jeg Dronning i Danmarck det krencker mit unge Liff.

36. Det vaar ungen Herre Marsk Stig / oc tog hand til sin Kniff: Hafde mig det en anden sagt da skulde det koste hans Liff.

37. Jeg skal aldrig nogen Søfn sofve / udi eders hvide Arm: Førend jeg fanger veyet Konning Erich / oc skild os ved denne Harm.

38 Jeg skal aldrig nogen Søffn sofve / Frue Jngeborrig hos eders Side: Førend jeg fanger saa igien læde Volßmand / som mig hafver giort denne Qvide.

39. Lenge stoed hand unge Her Marsk Stig / oc tenckte hand ved sig: Skal jeg hefne paa Kongen denne Wrææt / jeg sender hannem Bud fra mig.

40. Marsk Stig lader vebne sine gode Hofmænd / i Brynie oc Pantzer Ring: Saa rider hand til Skanderborg / Oc stefner hand Kongen til Ting.

41. Oc det vaar Dansker Dronning Bold / hun ud aff Vinduet saae: Hisset holder hand unge Her Marsk Stig / hvort hand vil ride paa. Men Fruen sider i Sieland.

42. Oc hisset rider hand unge Her Marsk Stig/ hand rider for Sønden Aa: Hver den Svend hand med sig hafver / den lignes ved Duen hin graa.

43 Det vaar unge Her Marsk Stig/ hand ind at Døren trøn: Det vaar Dansken Dronning saa klog / hun spaarter hannem meget til Meen.

44. Vær velkommen Dus van Hus/ du være velkommen here: Blifver du Kong i Danmarck i Aar det kommer dig lidet til Ære/ Men Fruen sidder.

25. Oc icke heder jeg Dus van Hus/ hvorfaare spotte i mig saa: jeg kiender vel Peder Haddingsøn/ hand i eders Arm laa.

46. Skal jeg icke haffve her anden Bod/ for all min Sorrig oc Vaande: Jeg klager paa Lands-Ting for meenige Mand/ hure mig er gangen i Haande.

47: Først klager jeg min store Elende/ hvad Rætten sig giffve vil: Fanger jeg da icke anden Bod/ vi bruge et andet Spil. Men Fruen sidder i Sieland saa mange det hun sørger.

Den

Den anden Vise om Herr Marsk Stig/ hvorledis hand paa Viborg Lands-Ting gaff Kong Erich Sag/ at hand hafde Voltagen hans Hußfrue/ oc derfaare opsagde hannem all Huldskaff oc Mandskaff

TIlforn er rørt om Her Marsk Stigs Affkom/ oc hvorledis at Konning Erich Glipping Voltog hans Hußfrue udi midler tid at hand vaar udi Leding i Sverrige/ oc voget der sit liff imod sine Fiender. Nu følger en anden Dict/ at hvorledis hand hafver redeligen oc aabenbarligen paa almindelig Lands-Ting undsagt Kong Erich. Hvilcket Kongen vel hafde gaaet til Hiertet/ saa hand uden Tvil/ hafde vel gierne seet at det hafde været u-giort/ som giort vaar. Dog hand hafde icke formodet sig til/ at hannem skulde gaaet den Vlycke ofver/ som her om efterfølger.

XXX.

MArsk Stig vogner om Midie Nat/ oc taler hand til sin Kiære: Oc mig haffver drømt saa underlig/ GUD raade hvad det skal være. Min Edle Herre hin unge Her Marsk Stig.

2. Jeg drømte om mit store Skib/ vaar vorden saa liden en Baad: Borte vaar Stafn oc Styre med alle/ oc Landet kunde vi icke saa.

3. Jeg drømte om min Racker smaa/ vaare vorden vildene Svin: Oc de hafde brut min Urtergaard/ oc kast mine Urnter omkring. Min ædle Herre hin unge,

4. Oc jeg drømte om mine gode Hofmænd/ vi rede ofver breden Bro: Min Ganger hand slog mig under sig/ oc løb til vildene Staad. Min ædle Herre hin unge.

5. Det melte stolte Frue Ingeborg lille/ hun svarede sin Herre saa: Det veed alleene Gud i Himmerig/ hvorledis vore Skeben skulle gaa.

6. I ligge oc hvile min Ædle Herre/ i gifve det icke igien: Det betyder vore Bønder oc gode Mænd/ de føre os Skatten hiem.

7 Oc det er hvercken Bønder eller Borger/ end dog du siter nu saa: Det er vist Herre Konning Erich mig vil til Lands-Ting bestaa.

8. Her Marsk Stig lader vebne siu hundrede Mænd oc alle i Jern hin haarde: Saa rider hand til Viborg By/ hand Kongen vel møde torde.

9. Fremmerst rider hand ungen Marsk Stig/ hand vaar i Huen saa Trøst: Efter rider alle hans gode Hoffmænd oc dennem skinde Guld paa Brynste.

10. Det vaar ungen Herre Marsk Stig/ hand ind ad Døren træn: Det vaar Ridder oc Ridder Mænds Mænd/ de stode hannem op igien

Saa

11 Saa gaar hand ad Lands-Ting frem/ sin Vaa de der klager hand: Det fortrød baade Bonde oc Borger tillige/ ocsaa hver Ædler Mand. Min ædle.

12. Oc mig er skeed saa stor en Last/ det maa jeg Harmelig kære: Min Hustru er for mig Vold tagen/ det er saa stor Vanære.

13 Opstod Her Kong Erich saa snart/ hand bød hannem hviden Haand: Vær velkommen unge Her Marsk Stig / her hiem aff Fremmede Land.

14. Det svarede hand Her Marsk Stig / hand vaar i Sind saa vred: Saa ilde jeg min Møde spilte/ der jeg til Orlog reed.

15. Jeg vaar mig uddragen i Leding/ at vofve for Riget mit Liff: Hiemme sad Her Konning Erich Voldtog min venne Viff.

16. Det svarede hand unge Konning Erich/ hand smilde under Skarlagen Skind: Frue Ingeborgs Ja oc Villie/ vaar lige saa god som min.

17. Der til svarede hand unge Her Marsk Stig/ hand vaar icke meget glad: Det pleyer at være et gammelt Sprock: Spot oc Skade følgis ad

18. J hafve Voldtagen min kiere Hustru/ ocført os i denne Nød: J mindis det unge Konning Erich / eders Liff der med forbrød.

19 Her Marsk Stig ganger ad Tinget ud/ oc tager hand aff sin Hat: J dragis til Minde hver ærlig Mand/ jeg haffver her Kongen undsagt.

Her

20. Hør du unge Her Marsk Stig/ du lad bortfare slig Ord: Jeg gifver dig baade Borg oc Feste/ baade Guld oc grønen Jord.

21 Icke skøtter jeg dine Borg oc Feste/ de komme mig icke i Hu: Jeg vilde den Gierning vaar ugiort imod den dydelige Frue

22 Otte aff de beste Slotte her er / udi Danmarckes Rige hin bolde: Dem gifver jeg dig til Federings Bod/ du maa dem vel beholde.

23. Icke da rider du Marsk Stig saa sterck/ jeg kand mig jo vel vare: Oc vilt du ingenlunde være min Ven/ jeg bær der lidet aff Fare. Min Ædle Herre.

24. Icke rider jeg saa sterck offver Marck / i kunde jo være min Lige: Oc hafve i det icke førend hørt/ at Macten for Konsten maa vige. Min ædle:

25. Icke er jeg saa sterck ey heller saa streng / jeg kand eder Veyen formeene: Mand finder dog stundum en Mønde saa karsk en Hiort kand bede alleene.

25. Icke fører jeg de Glafvende saa mange som eder forhindrer den Pas: En liden Tue kand hende si z saa/ den velter saa stort it Læs.

27 Saa rider hand hin unge Her Marsk Stig/ hiem til Frue Ingeborgs Bur/ : I være velkommen min ædle Herre / jeg haffver eders Mandom spurt.

28 I frycte icke Kongen eller all hans Mact / hand er saa fæg en Mand: Hannem maa icke lide enten

enten Leeg eller Lærd/ Offver alt hans gandske Land.

29. Jeg haffver mig en Syster Søn/ hand tie-ner hannem jo saa nær: Hand gifver os Bud om Kongen i løn/ naar hand alleene er.

30. Naar i haffve veiet det Padder Diur/ som soffve oc dricke monne lyste: Kong Erick i Norge hand stander eder bi/ med Skib oc Mand hin trø-ste.

31. J drage til Hielm i bygge der Slot/ som ingen kand offvervinde: Jutland oc Siæland der ligge omkring/ saa nær med andre smaa Lande.

32. Saa lenge i leffve i bliffve en Herre/ min Sorg gangis mig til Døde: Saa gierne jeg døer oc skillis herfra/ naar i haffve hefnt min Vaade.

33. Net aldrig vaar jeg glad eller fro/ siden Slep-ping giorde mig Vaande: Christ signe eder Marsk Stig i allen Færd/ oc gaa eder vel i Haande.

34. Christ signe vore Døttre det unge Blod/ for dem bær jeg stor Qvide: Saa vist i Aar leggis jeg i Lig/ de Ædelinge fare saa vide.

35. For Ærlig Sag er Ærlig Svar/ det tør sig ingen skamme: Det vogner dog op det blifver icke borte/ naar Gud vil Retviis dømme.

36. J lide mand ille hvad GUD vil føye/ hand vil eder ingenlunde svige: Findis vi icke førre oc tallis ved/ vi findis i Himmerige. Min Ædle Herre hin unge Her Marsk Stig.

Dett

Den Tredie Vise om Marsk Stig/ hvorledis hand slog Konning Erich ihiel i Finderup.

DEr Her Marsk Stig haffde louligen undsagt Konning Erich/ som vi nu hafve hørt/ da er det saa hen staaet udi nogle Aar/ indtil at Marsk Stig saae sig Efne/ oc ofverfalt saa Kongen udi Finderup/ som Visen formelder paa S. Ceciliæ Nat/ Aar efter GUDS Byrd 1286. Mand meener at Ranild Jonsøn Fru Jngeborgs Syster Søn/ skulde forraad Kong Erich/ hvilcket vel mueligt er. Thi det uden tvil hafver forrydt den gandske Slect/ oc de derfore hafve besoret sig tilsammen/ baade Svogerskaf oc Maareskaf/ oc hefnt denne Spottelige Gierning paa Konning Erich. Som dog ellers for sin Haanhed vaar ilde lidt baade af den Geistlige oc Verdslige Stat. Thi hand holt selsom Hus i sin Tid/ oc lydde ingen gode Raad. Hvorfore hand hafver faaet Gleppings Tilnafn/ icke af Klipping/ som mange her til Dags hafve vrangeligen meent/ men fordi hand vaar Glepsker/ det er Rasende oc afsindige/ oc foer ilde afsted udi alle sine Raad oc Daad. De fornemmiste som vaar med Her Marsk Stig/ der hand slog Kongen ihiel/ nefnis disse/ Grefve Jacob Paars af Halland/ Ofve Dyre/ Jacob Blaafoed/ Aage Kagge. Her Claus Hallandsfar/ Her Tyge Abildgaard/ oc Her Peder Paars/ Ranild. Hvilcke gafve hannem 56. Dødelige Saar/ oc alle udi Brystet undertagen et Sting udi Hofvedet/ som udi første Anløb skeede med en Knif. Som her om videre skal tales udi hans Historie. Hans Lig blefført til Wiborg/ oc ligger begrafven udi Dom-Kircken.

DE ere saa mange i Danmarck/ som alle ville Herrer være: Oc de ride denem til Riber By/ oc lode sig kleder skiære. Oc nu staar Landet udi Vaade.

2. De lode sig Klæder skære aff ny/ udi graa Munckenis Lige: Det giorde de icke aff anden/ Sag. de acted deris Herre at svige.

3. De vocte hannem til de vocte hannem offte de vocte hannem alle Tide: Allermest udi den kranke stund/ hand skulde til Finderup ride.

4. Det volte hun Frue Ingeborg/ Her Marsk Stigs væne Viff: Hun lagde med Ragnild det svigefuld Raad/ det kost Kong Erich sit Liff.

5. Ranild hand vaar hendis Syster Søn/ hand tiente Kong Erich saa nær: Hand siger hannem aff Hiort oc Hind/ hvor de i Skofven er.

6. Jeg vil vise eder Hiort oc Hind/ de spille udi den Lund: J ride der bort med Racke oc Mønde alt paa saa korten Stund.

7. Konning Erick beder den liden smaa Dreng/ legge Sadel paa Ganger graa: Vi ville ride til Nør Jutlands Ting/ oc see hure Landene maa.

8. Hand bad alle sine gode Hoffmænd/ i Viborg om Herberg at høre: Hand tenckte minst paa den store Svig/ som Ranild actet at giøre.

Saa

9. Saareeb Ranild den lønlige Stig/ at Kongen det icke viste: Det vil ieg for sanden sige/ hand giorde det med stor Liste.
10: De hissede Hiort de hissede Hind/ oc saa efter rasken Raa: De hissede dem den Dag saa lang/ den mørcke Nat gick paa.
11. Det melte Herre Koning Erick/ hannem vaar om Hiertet vee: Nu hielpe os Gud oc S. Gertrud/ vi ere udaff vor Lee.
12. Der saae hand sig lidet omkring/ udi den tycke Busk: Fant hand paa saa lidet et Hus/ der brende baade Ild oc Lius:
13. Hand gick sig udi Huset ind/ oc vilde der Lycken friste Fant hand der saa skiøn en Jomfru/ som nogen vilde Øyne paa feste.
14. Saa listeligen tog hand hende udi Arm/ oc hilsede hende afverbrat: Høre i det min skiønne Jomfru jeg soffver hos eder i Nat.
15. Der da svaret den faure Jomfru/ saa Hiertelig der hun loe: Svare i først min ædele Kong Erich/ Fru Engeborg i besoff.
16. Svare i først baade for GUD oc Mand/ saa mangen dejlig Mø: J haffve ved Ære oc lempe skild/ det vil dog vorde eders Død.
17. Vide i det min skiønne Jomfru/ da vide i ocsaa meere/ i sige hure lenge jeg leffve skal! jeg bider eder Løn oc Ære.
18. Svarede det den skiønne Jomfru/ gifve i paa

mine

mine Ord tro: Det sporie at den liden Krog/ som eders Sverd henger paa.

19. Ville i ride paa dem visse Tal/ i telle paa eders Belte: J vocte eder for de graa Muncke Kappe/ de skiule saa raske Heldte.

20. Det vaar Herre Konning Erich/ hand efter den Jomfru tog: Hun bleff borte imellem hans Hænder/ saa snart hun sig forslog. Nu stander Lander.

21 Saa lenge den Jomfru med hannem talde/ da hafde hand Ild oc Lius: Saa snarligen hun vaar kommen hannem fra/ hand vod i tycken Riis.

22. Det vaar Ranild der Kongen spurde/ hand gaff hannem saa for Svar: Vi ride nu aff denne tycke Skoff/ medens Maanen skin icke klar.

23. Her ligger en By de Findrup kalde/ den ligger her allernest: Drage vi did i Afften oc hvile/ det er os allerbest.

24. Oc did saa ville vi ride at bede/ indtil at Maanen opskin/: Som mend ved Her Konning Erich eder skeer slet ingen Meen.

25. Saa rede de dem til Finderup By/ oc bades de der om Huus: Det vaar silde oc langt udaff Afften/ slukt vaar baade Ild oc Lius.

26. Saa stallede de ind i Finderup Lade/ oc ingen Mand dennem kiende: Det kom icke udi Kongens Sind/ det skulde saa gange i Hænde.

27. Det welte Herre Konning Erich/alt med saa stor u-ro: Ranild du lycke saa vel den Dør/ som jeg dig der til tro.

28. Lycke du den Lade Dør med Stang/ som jeg dig der tiltroer: Du tencke paa unge Her Marsk Stig/ du tencke alt paa hans Ord.

29. Jeg sette derfaare Pin oc Stang/ oc der til Bielcke hin tycke: Icke er den Mand aff Qvinde fød/ den skal med Hender oprycke.

30. Marsk Stig min Svoger er snart til Sinde/ oc underlig i sine Ord: Som mend min ædle Herre Konning Erick / hand sidder offver sit Bord.

31. Viben vil verie for hver den Steed/som udi Marcken monne staa: Hun kand icke verie den lille Tue/ som hun skal bygge paa.

32. Det vaar icke anden Pin eller Stang/ som monne for Døren staa: Det vil jeg for sanden sige/ det vaar to Halmstraa.

33. Det vaar icke anden Bielcke hin tycke/ som hand til Døren opreyste: Det vaar en Halmneg lœt oc bløð/ som Veyret strax frableste, Nu stander.

34 De vaare icke bradere i Laden lagt/ det gick jo der aff Ord: Saa kom hand stoltefrue Ingeborgs Bud/ udi den Bondes Gaard. Nu stander.

35. Der kom ridendis i den Gaard/ de Muncke i Kappe graa: De tøffvede icke ret saare lenge/de viste hvor Kongen laa.

De

36. De stødte paa Døren det vaar uden Skempt/ De stødte med Glavind oc Spiud: Du stat op Herre Konning Erich/ oc gack hid til os ud. Nu stander.

37. Det svarede ungen Her Ranild/ ocsaa tog hand paa: Icke er her Konning Erich inde/ I tør det aldrig tro.

38. Hand kaste offver sin Herre med hast/ tillige baade Hø oc Straa: Hand pegte saa giørligen til den Sted/ som Her Konning Erich hand laa. Nu stander Landet.

39. De slucte de Voxlius ud med alle, som offver den Herre skulle brende: Alle da sade de smaa Drenge tyste/ saa saare deris Øyne runde. Nu stander.

40. Hør du Ranild Jonsen min Dreng / oc vilt du verie mit Liff: Jeg giffver dig min Syster saa væn/ hun vorder din egen Viff. Nu stander Landet

41: Saa fast hug hand udi breden Borde/ saa fast i haarden Balck Oc hand hug hid oc hand hug did/ hand vorde hannem som en Skalck. Nu stander.

42. De stunge hannem ind ad Brynste Been/ at Hiertet som de kunde mest: Med sextan oc tyretive dødelige Saar/ saa ynckelig bleff hand lost. Nu stander.

43 De stunge til hannem med Sverd oc Spiud / de gaffve hannem ingen frist: Der de

hafde veyet den ædle Herre / saa søgt hver til sin Hest.

44. Dette skeede om en S. Cecillæ Nat / saa hellige vare de Tide: Den Herre bleff slagen Frue Ingeborg bleff dog icke skild ved Qvide.

45. Hvo vil nu ride til Viborg By / oc følge den Herris Lig: Oc hvo vil ride til Skanderborg / oc Dronningen Tidende sige,

46. Ingen vil ride til Viborg By / oc følge den Herre offver Hede: Det da vaar den liden smaa Dreng / hand skulde til Dronningen ride.

47. Det da vaar den liden smaa Dreng / hand loed icke lenger lide: Hand strøg Sadel aff den Ganger graa / hand lagde paa Ørs hin hvide.

48. Hel sidde i min Naadigste Frue Dronning / vel klæd i Skarlagen rød: Vejen er hand Koning Her Erich i Finderup ligger hand død,

49. Dette skalt du hafve for Tidende ny / endog de ere icke gode: Baade Klæde oc Føde udi vor Gaard / saa lenge som jeg maa raade.

50. De stunge hannem ind ad hviden Bryst / oc ud ad Venstre Side: J vocte fuld vel den unge Herre all Danmarck bær for Qvide.

51. Vocte i vel eders Riger oc Lande / oc vocte i vel eders Bo: Foralting vocter vel den unge Herre / som Danmarck skal faarestaa. Oc nu stander Landet udi Vaade.

Den

Den Fierde Vise / om Marsk Stig / hvorledis hand med sin Anhang drager ind paa Hielm / oc bygger der et Slot / hves Grundvold sees der endnu paa denne Dag.

DEr Konning Erich vaar slagen / som er omtalet strax paa andet Aar der efter bleff Dannehoff holden udi Nyborg / oc bleff der dømt paa Marsk Stig oc hans anhengere 27. Rider Mænds Mænd tilsammen som bleffve sagdt fra deris Fred / oc deris Gods under Kronen. Men Marsk Stigs Slect oc neste Arffvinge beholt hans Gods / som icke bleff sagt i Feld / fordi at hand hafde lovligen undsagt Konning Erich. Thi rømte de alle indtil Kongeriget Norge / som Konning Erich indgaff dennem / oc giorde dem stor Hielp med Skib oc Folck / oc feidede paa Danmarck indtil paa Fierde Aar / Anno Domini 1290. Thi da indtog Marsk Stig først Hielm / oc bygde der et fast Slot med duppele dybe Grafve rund omkring / som det endnu stunis paa denne Dag. Her holt hand Huus paa femte Aar / at hand døde oc bleff begrafvet som meenis udi den Kircke paa Helnes / Anno Domini 1294. Efter hans Affgang ere de andre vordenw-eens / oc der ofver een part straffet paa Lifvet / oc en part død i Udlendighed.

❧ (o) ☙

DE vare velsiu oc Siusinds Tive/ De mødtis paa den Hede: Hvad skulle vi nu begynde for Raad/ den Herre er slagen til døde. Men vi ere dreffne aff Danmarck.

2 Den Herre er slagen oc lagt udi Lig / vi hafve vor Fred forbrudt: Vi kunde i Riget ey bygge eller bo/ vi ere aff Landet udskud.

3 Oc vi ville ride til Skanderborg/ oc Dronningen ville vi geste: Vi høre nu hure den Frue hun maa/ føre vi aff Landet Reise.

4. Hun pleyer at spotte oc drifve for Spee/ hun maatte det nu forgætte: Nu er der Ild udi Spotterens Huus/ hun maa det lide med rette

5 Oc Marsk Stig sætter sig til sin Hest/ hand actede det saare ringe: Oc saa rider hand til Skanderborg/ hand lader sin Ganger springe. Men vi ere dreffven

6 Det vaar Danske n Dronning saa bold/ hun ud aff Vinduet seer: Hid let kommer hand ungen Her Marsk Stig/ med Jernklædde Hoffmænd fleere

7. Velkommen Marsk Stig selffgiort Konning/ du faa din rette Løn: Lefver hand unge Konning Erich i Aar/ du napper vel der aff røn. Men vi ere

8 Icke er jeg en selffgiort Konning/ enddog du siger nu saa: Alt vaar det Drost Her Loumand/ sidst i din Arm hand laa.

9. Saa [illegible] du Konning Erichs Død/ saalidet acter du den Qvide: Medens du hafver Drost her Laumand/ At hand soffver hos din Side.

10. Oc Skam faa alle de Hellede lede/ som min kiere Herre vog: Saa faa baade du oc alle dine mig siger slig Safften paa.

11. Det melte Her Christoffer saa brat/ hand vaar udi Sind icke blød: Alt er denne her vel ringe en Bod/ for min kiere Faders Død.

12. Dette melte liden Her Erich Erichsøn/ saa liden som hand monne være: Forvist skalt du aff Danmarck rømme/ om jeg skal Kronen bære. Men vi ere.

13. Oc skal jeg ud aff Landet rømme/ oc ligge paa Vandet hin kaalde: Saa mangen Encke dem skal jeg giøre/ oc helst udaff de bolde: Men vi ere

14. Oc skal jeg rømme aff Danmarck ud/ oc ligge udi Skou oc Skiul: Min Føde vil jeg udi Danmarck hente/ baade Vinter Sommer oc Juul.

15: Saa reed hand fra Skanderborg/ slog op med høyre Hænde: Saa reed hand til Mølderuphiem Frue Ingeborg det at finde. Men vi ere.

16. Det vaar unge Her Marsk Stig/ hand tog hende i sin Arm: Nu ligger Vegen Her Konning Erich/ dig giorde baade Spot oc Harm. Men vi ere.

17. Hvad helder vilt du en fattig Qvinde være/ Oc føige en Fredløs Mand: Eller du vilt være

en Slegfred Viff/ oc bære det Hogdings Nafn. Men vi ere.

18. Icke vil jeg bære det Hogdings Nafn/ kunde jeg en Dronning bliffve: Tack saa hafve I min ædle Herre/ den V-dyd tog affliffve. Men vi ere.

19. Grefver oc Ridder vi haffve til Slect/ oc fleest udaff de fromme: Icke reddis I for det lide i Barn for hannem aff Landet at rømme.

20. Grefve Jacob aff Halland oc Her Peder Paars/ med Jacob Blaafoed tillige: Aage Kagge oc Her Claus Hallandsfar/ Offe Dyre/ de ville ey svige.

21. Kong Erich aff Norge en Konning gieff/ I recke hannem Haand hin hvide: Hand er paa Folck oc Skib saa rig/ i maa vel paa hannem lide. Men vi ere.

22. I lade opbygge et Huus paa Hielm i lade det bygge saa fast: Saa reddis i icke for Pil eller Skud/ ey heller for blide Kast.

23. Nu hafver jeg baaret min Sorg i Løn/ i Vinter ni ey ferre: Mit Hierte det er i qvale lagt/ I haffve god Nat min Herre.

24. Her Marsk Stig tog hende i sin Arm/ Gud lade os begge vel fare: Mig tyckis nu være meest paa mit Gaffn/ Jeg priser de Nordske Skære. men vi ere.

25. Her Marsk Stig drog til Hielm saa brat/ oc saa tog hand det ind: Det vil jeg for sanden sige/ der blegnet saa mangt et Kind.

Marsk

26 Marsk Stig lader bygge et Huus aff ny/ med Mure oc høyen Tinde: Der laa fore baade Tydske oc Danske / de kunde hannem intet affvinde.

27. Den Bonde hand ganger paa Marcken ud. Oc saar hand der sit Korn: Hielp os Gud Fader i Himmerig/ oc haffver nu Hielm faaet Horn. men viere.

28 Gud naade os arme Bønder graa/ at Glepping skulle regiere: At hand til Verden u-fødder vaar / da haffde det gaaet os bedre.

29. De store Eege i Skoffven staa/ naar de udi Stormen omfalde: Da sla de neder baade Hasel oc Bierck/ oc andre smaa Ymper med alle. men vi ere dreffven.

30. Hvad Konger oc Høffdinger sig forsee/ det gar udoffver de Arme: Thi naade os GUD vi fattige Bønder/ Oc sig offver os forbarme. men de ere dreffven aff Danmarck.

Den femte Vise/ om Marsk Stigs Døttre.

NAar Visen er Død/ Da flyer Bierne vilde som mand pleyer at sige. Saa er det gaaet icke alleeniste med disse twende Marsk Stigs Døttre. Men ocsaa med de andre som vaare paa Hielm

efter hans opvelige afgang. [illegible]
Anno Domini 1294. Kom der V.enighed iblant dennem selff indbyrdis/ oc der offver forøffrede Konning Erich Menved Hielm/ oc ødelagde udi grunden deris Befestning. Saa ere da disse twende unge Jomfruer. hves Nafner u-bekiend/foraarsaget at rømmehen udi fremmede Land/ med den ringe oc føye Medhaff/ som de kunde paa den Tid hafve. Udi Sverrige ere de ickon passelige vel antagen hos den unge Konning Byrge. Men Konning Erich udi Norge hafver tenckt paa deris Fader/ oc deris Retferdige Sag/ oc annammet dennem til sig. Dog deris Tid er icke vorden lang/ førend de aff Sorg ere hendøde. Som det almindeligen gaar.

Et dolor & morbus lethi fabricator
uterq; est.

XXXIII.

Marsk Stig hafver de Døttre to/ saa krancke Steben monne de faa: Den Eldste tog den Yngste om Hand: Oc de fore vide om Verden.

2 Den Elste tog den Yngste ved Hand/ saa ginge de dem til Sverrigs Land: Kong Byrge hand kom fra Stefne hiem.

3. Kong Byrge hand komfra Stefnehiem/ Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igien: Hvad for Qvindfolck monne i være.

Hvad

Hvad for Qvindsfolck monne I være/ de
hvi staa I saa silde herre: Oc vi ere Marsk Stigs Døttre baade.

5. Vi ere Marsk Stigs Døttre baade/ saa gierne bede vi om eders Naade: I skynde eder snarlig aff min Gaard

6. I skynde eder snarlig aff min Gaard/ eders Fader vog min kiere Morbroder: Icke maa vi udi Kong Erichs Død.

7 Icke maa vi udi Kong Erichs Død/ vi fare saa vide alt efter vort Brød: Den Elste Syster tog den Yngste om Haand: Oc de fore vide om Verden.

8. Den Elste Syster tog den Yngste om Haand/ saa ginge de dem til Norgis Land: Kong Erich kom fra Tinge hiem.

9 Kong Erich kom fra Tinge hiem/ Marsk Stigs Døttre ginge hannem igien: Hvad for Qvindsfolck monne i være.

10. Hvad for Qvindsfolck monne I være/ hvad haffve I udi mit Land at giøre: Oc vi ere Marsk Stigs Døttre baade.

11. Oc vi ere Marsk Stigs Døttre baade/ saa gierne bede vi om eders Naade. Kunde I brygge ob kunde I bage.

12. Vi haffve ey lert at brygge eller bage/ eller noget sligt Embede at mage: Men vi kunde spinde det Guld saa rød.

13. Oc vi kunde spinde det Guld saa rød/ det lær de os Moder førend hun døde: Oc vi kunde vefve saa vel i Rør.

14. Oc vi kunde vefve saa vel udi Rør/ som Dronningen selff oc alle hendis Mør: Vi kunde Guld spinde oc vefve i Lad.

15. Vi kunde Guld spinde oc vefve i Lad/ men aldrig blifver vor Hierte ret glad: Siden Fader oc Moder de ginge os fra

16. Siden Fader oc Moder de døde os fra/ da er vor Kaabebaade Paltug oc graa: Hafde Marsk Stig lefvet oc blefven i Lande. Oc de fore vilde om Verden.

17. Hafde Marsk Stig lefvet oc blefven i Lande det hafde icke gaaet os saa udi Haande: Hafde Frue Ingeborg icke saa død.

18. Hafde Frue Ingeborg icke saa død/ vi hafde icke lidt denne Jammer oc Nød: Konning Erich melte et Ord met skel.

19. Konning Erich melte et Ord med skel/ eders Fader jeg tiente saa giørligen vel: Hand vaar en Mand til Mund oc Haand.

20. Hand vaar en Mand til Mund oc Haand/ som findis kunde udi et Land: Saa slog hand ofver dem Skarlagen Skind:

21. Kong Erich slog ofver dem Skarlagen skind: saa fulde hand dem udi Fruer stue ind: Hand bad dem hvercken sørge eller græde.

Hand

22. Hand bad em hvercken sørge eller græde/ hand skulde dem være udi Faders sted/ den Elste Syster Hvesfven trende.

23. Den Elste Syster Vessven trende/ den Yngste vesvet den ud til Ende: Oc hun voff i den første List.

24. Oc hun voff i den første List/ Jomfru Maria oc JEsum Christ: Oc hun voff i den anden Rør. Oc de fore vide om Verden.

25. Oc de voff i den anden Rør/ Norgelands Dronning oc alle hendis Mør: De voff Hiort oc de voff Hind.

26 De voff Hiort oc de voff Hind/ de voff sig selff med blegen Kind: Oc saa voff de med Finger hin snare.

27. Oc saa voff de med Finger hin snare/ Alle Guds hellige Engelske Skare: Den Yngste Syster hun Vesven affelde.

28. Den Yngste Syster hun Vessven affelde/ hun gaff den Dronning med megen snilde: Hun felde der ved de modige Taare.

29. Hun felde der ved de modige Taare/ Gud giffve det i vor Moder vaare: Vaar i vor moder eller Syster kiere.

30. Vaar i vor Moder eller Syster kiere / vi finge baade Løn oc der til Ære: Det hielper os icke et eeniste stycke.

31. Det hielper os icke et eniste stycke/ vi maa alt nyde den krancke Lycke: Den Elste Syster bleff siug oc laa.

Den

32. Den Elste Syster bleff siug oc laa/ den Yngste ganger hende til oc fra: Den Elste Syster aff Sorg hendøde

33. Den Elste Syster aff Sorg hen døde/ Den Yngste leffver effter med Sorg oc Møde: Kongen gaff hende sin Yngste Søn.

34. Oc Kongen gaff hende sin Yngste Søn/ hun var hannem verd den Jomfrukøn: De leffvede sammen med Ære Der de hafde faret vide om Verden.

Den Siette Vise om Marsk Stig.

Tilforne er omtalet/ hvorledis Marsk Stig med sine Anhengere hafver hefnt sig paa Konning Erich/ nu røris her ocsaa noget om det samme. Maa vel skee / at de haffve lagt deris Raad sammen udi Ribe/ oc indtagen Riber-Huus/ siden at de hafve dræbt Kongen. Med list oc lempe hafve de indtagen Slottet som paa kiender. Oc icke hafver end Qvindfolck været deslemmeste i Spillet/ som det lader sig ansee. Mands liste ere behendige men Qvinde liste u-endelige. Dog begge deele ere u-bestendige. Saa som vi aff denne Marsk Stigs Historie nocksom forbemercke.

XXXIV.

Der gaar dantz paa Riber Gade/ Slottet det er vundet: Der dantze Riddere baade fro oc glade. For Erich Kongehin unael med dem iaa vaare de. Der

2. Der gaar Dantz paa Riber-Bro/ Slottet det er vundet: Der dantzer Riddere med udhuggen Sko.

3. Føre da dantzer hand Riber Vlff/ Slottet det er vundet: Hand vaar Kongen tro oc huld. For Erich Konge.

4. Saa da dantzer hand Tage Mus/ Slottet det er vundet: Hand vaar Høffvitzmand paa Riber Huus.

5. Saa dantzer hand Her Salten Sees/ Slottet det er vundet: Oc saa hans rige Svoger tre.

6. Saa da dantze de ædle Limbecke/ Slottet det er vundet: Oc de vaare Kongen alt forstercke. For Erich.

7. Efter da dantzer hand Byrge Grøn/ Slottet det er vundet: Oc siden saa mange Ridder skøn.

8. Saa da dantzer hand Hancke Rand/ Slottet det er vundet: Oc effter hans Frue hun heder Frue Anna:

9. Nest da dantzer hand Ridder Ranck/ Slottet det er vundet- Oc effter hans Frue Fru Berngerd Blanck.

10. Saa da dantzer hand rige Volraffn/ Slottet det er er vundet: Met hans Frue hafsveringen Naffn:

11. Saa da dantzer hand Jfver Helt/ Slottet det er vundet: Hand fulde Kongen ofver Belt. For Erich.

12. Lenge da stod hand Ranild Lange/ Slottet

det

det er vundet: Førend hand vilde i Dantzen gange For Erich.
13. Vaar det icke for mit faure Haar/ Slottet det er vundet: Saa vist jeg med udi Dantzen gaar.
14. Vaar det icke for min Rosens Kind/ Slottet det er vundet: Da skulde jeg træde den Dantz omkring.
15. Oc Ranild Lange udi Dantzen traad/ Slottet det er vundet: Begynte en Vise oc fore hand qvad.
16. Med liste hand qvad/ saa let hand sprang/ Slottet det er vundet: Alle de Riddere efter hannem sang.
17. Op da stod hun Spendel Sko/ Slottet det er vundet: Oc hun gaff Ranild Lange sin Tro. For Erich Konge.
18. Hendis Haar det vaar udi Silcke flet/ Slottet det er vundet: Hun traade den Dantz for alle saa ræt.
16. Oc da dantzet dem paa Slottet ind/ Slottet det bleff vundet: med dragne Sverde under Skarlagen Skind.
20. Aldrig saae jeg en Ridder-Dantz/ Slottet det bleff vundet/ vinde saa Slottet med Rosens Krantz. For Erich Kong hin unge med dem saa vaare de.

Den

Dend siuende Vise/ hvorledis Ranild bliffver udsleggermed sin Festemø Algreffvens Daatter.

DEt lader sig ansee aff denne Vise/ at Ranild Kong Erichs Smaa Dreng/ hafver været en unger Festemand/ der hand vaar med at forraade sin Herre. At hand siden bedis om sin Festemø oc bekommer hende en Medfølgerinde i sin Vdlendighed. Hvo hendis Fader hafver været/ oc omhandhafver været aff vors Indlendiske eller Vdlendiske Grefver nefnis her icke. Vel mulige det hafver været aff de Grefver/ som da to eller tre slags vaar paa denne Tid her udi Riget.

XXXV.

RAnild beder legge Sadel paa Hest/ det er mig offte førre sagt/ hin rige Algreffve vil jeg geste enddog jeg er udlagt aff Venner oc Frender mine.

2. Oc Ranild kom der ridendis i Gaard/ det er mig offte fører sagt/ udstod Algreffven vaar svøbt i Maard.

3. Her stander i Algreffve svøbt udi Skind/ det er mig offte førre sagt/ Ville i lade følge mig liden Kirstine.

4 Det da melte hendis Moder kier/ det er mig offte førre sagt: Icke da haffver du Festemø her. Enddog jeg er udlagt.

5. Oc kand jeg icke min Festemø faa/ det er mig offte før sagt/ jeg brender op alt det Gods i aa. Enddog jeg er udlagt.

6. Førend du brender vort Gods til Meen/ det er mig offte før sagt/ Du tage din Festemø rider saa hen. Enddog jeg er.

7. De sloge ofver hende den Kaabe blaa/ det er mig offte før sagt/ Løffte hende paa Ranilds Ganger graa/ Enddog jeg er.

8. De haffde icke andet til Brudeseng/ det er mig offte førre sagt/ End Skow oc Marck oc ny slagen Eng: Enddog jeg er.

9. Oc haffde I ladet Kong Erich lefve/ det er mig offte førre sagt/ da hafde vi vel i Landet blefven: Enddog jeg er.

10. Hand slog hende ofver Tafle-Bord/ det er mig offte førre sagt. For Gester skulde mand føye sine Ord: Enddog jeg er.

11. Hand slog hende ved Kinde rød/ det er mig offte førre sagt/ jeg volte dog icke Kong Erichs Død: Enddog jeg er udlagt aff Venner oc Frender mine.

12. Skowen hafver Ørne oc Marcken Øyne/ det er mig offte førre sagt/ Liden Kirstine vi ere aff Landet drefne: Enddog jeg er udlagt aff Venner oc Frender mine.

❧ (∘) ☙

Den

Den Ottende Vise/ Hvorle dis Ranild Jonssen steylis for Raacskilde.

MAnd meener at der skulle værit twende Ranilder med/ at slaa Kong Erich ihiel. Om den unge Ranild/ som vaar i Kongens Kammer er denne Vise Dictet. Hans Moder Ol Oldemoder vaar Ingefred Biscop Absolons Syster. Aff hvilcken Herre Stamme fast alle de andre Marsk Stigs Anhengere haffve deris Ophaff. Der Hielm vaar opgifven / sigis der at Ranild skulde gifvet sig ind i Graabrødre Claster udi Raaskilde/ oc haft der Beskermelse aff de mectigste Mend/ udi den gemeenlige Stat/ som vaare hans Slect oc Blods Farvandte. Men Konning Erich bleff forlofvet aff Paffven at hand maatte bryde Closteret oc søge oc fange der Ranild. Hvilcket ocsaa skeede/ at hand bleff forraad ved sin egen Hund/ hos den Brynd/ udi hvilcken hand hafde sin udgang aff Muren/ udi hvilcken hand hafde sit Kammer. Hvorfra hand hafde atskillige løngange/ oc end en besynderlig ind udi Kircken saa hand kunde staa inde udi Alteret oc høre Guds Tieniste. Som det Hul er os vist for nogle faa Aar forleden/ førend forneffnde Graabrødre Kircke bleff afbrøt. Dog andre hafve vel her om en anden Meening. Siden at hand vaar Steylet/ tog Klerckeriet / som vaar hannem forvandt/ ned aff Steylerne oc førde hannem med Proces ind igien i Byen/ oc lod hannem begraffve i Kircken. Dette skeede Aar efter GUDS Byrd/ 1294.

Dronning Ingeborg / Erich Menveds.

KOnning Erich Menved vaar ickun tolff Aar gammel der hans Fader bleff slagen / oc bleff siden Krunet paa tredie Aar der efter / oc giorde kort Tid derefter sit Bryllup med Frøicken Ingeborg / Kong Magnus Ladelaases Daatter af Sverrige som her omtalis udi Visen. Hand afflede med hende otte deylige Børn / som alle hendøde udi deris nnge Dage hun døde Anno Domini 1313 den 11. Novemb. Kort Tid der efter at hun vaar udkommen aff den Forvaring / udi hvilcken hun vaar indlagt i Klare Closter udi Roskilede / af denne Aarsage Kongen blef hende vred fordi at der hafde faldet w forvarendis / som hun reyste imellem Abramstrup oc Holbeck / hendis sidste Barn / en sextan Uger gammel Søn / af Vognen fra hende oc slog Halsen i tu paa sig. Men Kongen loed sig formilde / at hun kom / ud med det første / oc de døde saa begge paa et Aars Tid / den ene efter den anden.

XXXVII.

DEt vaar Her Konning Erich / hand reed sig under Ø: Feste hand sig Jomfru Ingeborg / hun vaar saa ven en Mø. J bede for dem som Krunen skal bære.

2. Det da vaar den Svenske Dronnig / Hun tager sin Daatter at lære: Skalt du Dronning i

Dan-

Danmarck blifve/ lad Bonden icke offver dig kære
J bede før dem som Krunen skal bære.
3 Skatte du icke den fattige Bonde/ forinden sin
Kortel graa: Fattis dig enten Guld eller Sølff/
du kand det dog vel faa.
4. Jeg hafver været i din Faders Land/ i femten Aar med Ære: Der er hverken fattig eller rige/ som noget skal offver mig kære.
5. Svarede det stolte Jomfru Jngeborg/ hun svarede med stor snilde: Skulde enten Bonde eller Borger mig skylde/ da lod det mig saa ilde. J bede for de
6. Det melte den unge Hertug bold/ oc hand vaar Kongens Broder: HErre Christ signe det unge Liff/ som saa vilde svare sin Moder.:
7. Der blefl Silcke oc herlig Sindal/ saa vit paa Jorden bred: Det vaar stolte Jomfru Jngeborg/ hun blefl til Stranden udleed.
8. Oc de vunde op deris Silcke Seyl/ GUD unde dem Børen hin blide: Seylet de dem til Danmarck/ mindre end Maanats to.
9. De strøge Seyl oc kaste Ancker/ alt paa den hvide Sand: Det da vaar den unge Konning/ hand rider sin Ganger paa Sand.
10. J være velkommen Jomfru Jngeborg/ J ere min Hiertens Kiære: Den første Bøn J bede mig om/ den vider jeg eder til Ære.
11. Den første Bøn jeg beder eder om/ den vide J

Y iiij mig

mig saa gierne: J giffve mig alle de Fanger løse / Oc Marsk Stigs Døttre aff Jerne.

12. Den anden Bøn i bede mig om aller kiæriste Festemø: Men Marsk Stigs Døttre gifver jeg icke løs / de skulle i Taarnet dø.

13: Det vaar Jomfru Jngeborg hun bleff i Huen saa modt: J Erlig Mænd som førde mig hid / føre mig aff Landet ud

14. J vende eder om Jomfru Jngeborg / eders Vilie vil jeg giøre: Aldrig bede J mig om den Ting / jeg vil jo gierne giøre.

15. Dan Konning hand taler til sin Drost / J lade de Fanger optage: J lade Her Marsk Stigs Døttre ud / oc heden aff Landet drage.

16. Det vaar stolte Jomfru Jngeborg / vilde icke paa Danske Jord gaa: Førend hun fick de Fanger aff Jern / oc de maatte for hende staa: J bede for dem som Kronen skal bære.

17 Saa dydelig vaar Jomfru Jngeborg / hende prisede Mand oc Qvinde: De tackede Gud saa mangefold at hun vaar kommen til Lande. J bede for dem:

17. Der vaar stor Glæde i Fruer Kloster / De Nunner læste oc sunge: End vaar der meere i Kongens Gaard / De legte med Danske Tunger. J bede for dem som Krunen skal bære.

Koll

Konning Erich tog ind Vdi Meckelborger Land.

DEnne Wise siunis at være lagt om Konning Eirch Menveds Tog udi Meckelborg. Thi hand udi sin Tid nogle gange drog der ind/ som udi hans Historie fortellis/ at Anno 1311 Til Rostock slog Margrefven aff Brandenborg til Ridder med fire oc tiue andre Førstelige Personer unge oc gamle. Oc andet Aar der efter/ der Staden hafde sæt sig op imod sin Herre/ drog hand der ind med den Danske Mact oc tvingde dem oc bygde det Slot Deusteborg ved Vernoumunde/ som mand endnu paa denne Dag ved af at sige. Men skal det være den Nafnkundige Marsk Stig/ som her nefnis. da er mueligt at det er skeed udi Erich Gleppings Tid/ uden at Nafnet er forseet.

XXXVIII.

KOngen lader bjude ofver alt sit Land/ hand lader dem der til vare: Først hans Riddere ocsaa hans Mænd/ at de skulle med hannem fare: Hand acter ind til Vendiske Land/ som ligger under Danmarckis Krune: Det er saa ilde gangen i Haand / Det klagis saa mangelunde. Mand hørde der siges aff/ Konning Erich førde saa sterck en Hær/ alt offver det Øster Haff.

Nu For

2. For Hvidanger lagde de ind med deris Skib: De loede deris Harnske did hente: Det raade GVD Fader i Himmerig/ naar vi skulle dennem vente, De seylede offver den salte Søe/ De Danske vaare fro oc glade: Danmarck dennem strax aff siune gick/ Christ Heloff der de qvade, Alt med saa megen Sømme/ Oc der de komme for Rostock ind: De fafnet saa vel deris komme.

3. De dveldis der fulde otte Dage/ De Herrer laa i den Stad: De vaare vel siu Tusinde til Hest/ hver Mand vaar fro oc glad. Oc det vaar om en Onsdag Morgen: oc end tre Timer for Dag: Det vaar saa mangen rasker Held / sig vebne loed i Plad. De lode forrecke med Guld deris Ørs/ de haffde røde Vaaben Rocke paa/ der udi sade hvide Kaars.

4. De rede ud ad Sønder Port / deris Harnisk de skinde saa vide: Her Marsk Stigs Baner det fremmeste vaar / jaa saa finder mand hans Lige. Her Offve Drostis Baner vaar nest / saa herlig i tre Stycke: De loffvede Pending til hellige Steder / GVD vilde dem unde god Lycke. De droge for Skæren saa trygge / Den Dag de Seyer monne vente / de vilde icke drage til Rygge.

5 De droge tre Mile saa Hemmelig/ Det Raad gaff Her Johan: De sende to Muncke paa

Kund-

Kundskab ud/ De vaare aff Doberan. J bede de Herrer fortieneoe deris Leen/ Ellers vi deris Gods vilde brende: J bede de Danske tencke der paa/ saa giørligen vi dem kiende. De ere os vorden vrede/men første end de kom̃e aff Tysk-land ud/ Der skal saa mangen Mand sprække.
6 De vaare vel fiorten Tusind Mand/ Aff Wißmar monne de ride: De losvede Pending til hellige Steder/ De Danske maatte dem bide. De møtte hver andre ved et Barfred/ Alt paa en Platz saa grøn: Deris Spaadske Ord dennem lidet hiulp de nappede der aff Røn. Der maatte da vige de Tydske Mænd/ som førre haffde brut deris Tro/ thi G V D vilde hafve det hefnt.
7. Dette skeede alt om en Fredag got/ oc en Time for Non: De Tydske maatte for Danske Mand vige/hand vilde dem icke skone. Faare da rider hand Kong Her Erich/ med sine Brødre to: J Bruge eder nu i Danske Hoffmænd/ som eder Mact ligger paa. Det staar til GVD oc eders Frimod/ vi vinde baade Slotte oc Feste! Vi træde vore Fiender under Foed.

Kong

Kong Byrge i Sverrig lader tvende sine Brødre svelte ihiel udi Fengsel.

DEtte gruelige Mord / som Kong Byrge i Sverrig loed giøre paa sine to Brødre Hertug Waldemar oc Hertug Erich / skeede udi Nykiøbing i Sverrig Aar efter Guds Byrd / 1317. Aarsagen der til vaar den store Had oc Afvind / som vaar optend imellem Brødrene / at Hertugerne meente / at de hafde forlidet af Riget oc Kong Byrge meente at hand vaar Enevols Konning oc hafde Brødrene fortenckte / at de stode hannem efter Lifvet oc Regimentet. Der af kom den langvarige Feide imellem dennem / udi hvilcke Kong Erich Mend ved af Danmarck loed sig bruge / fordi at hand hafde Kong Byrgis Syster / Dronning Ingeborg / oc Kong Byrge der imod hafde hans Syster Dronning Sophia til Ecte / oc derfaare lagde sig udi oc giorde stor bekostning at fordrage dennem. Dog det hafver tagen en ond Ende / som Visen ocsaa formelder. De tvende Brødre er med Kong Byrges Ville oc Videnskab fangen oc død i Fengsel. Men Kong Byrge maatte self rømme Landet indtil Danmarck / oc der hand fick Tidende at hans Søn Magnus fangen oc vaar Halshuggen til Stockholm døde hand siden af Sorg med sin Dronning / oc ligger begrafven i Soer hos andre Dandske Konger deris Forvandte. Men den arge Ridderrød Her Johan Bronch som brockede det Gilde udi / blef med sit Parti lagt paa Steller paa det Bierg udenfor Stockholm / som af hannem siden fick sit Nafn oc kaldis Broncke-Bierg.

Frue Ingeborg haffvde de Brødre tre / For Sverigis Krone deris Liff lode de: For w-sand Sag saa bleffve de Herrer undlifvet.

2. De Brødre tre/ For Sverigis Krune deris Liff lods de: De Herrer skulde til Sverrige ride/ Fru Ingeborg bad dennem hiemme bide. For u-sand Sag.

3 Til Sverrige ride/ Fru Ingeborg bad den-nem hiemme bide: Fru Ingeborg stander udi Helsingborgs Port/mine kiære Brødre i ride icke bort/ For w-sand

4 I Helsingborgs Port/ mine kiere Brødre i ride icke bort: Det meldte de Brødre begge tillige/ os lengis fast til vort Fæderne Rige. For w-sand Sag saa

5. Begge tillige/ os lengis fast til vort Fæder-ne Rige: Vi hafver saa lenge hos eder dveld/vort Hierte det er fast i os qveld.

6 Hos eder dveld/ vort Hierte der er fast i os qveld: I tøfve hos mig i Dage fem/ medens jeg forteller min stercke Drøm.

7. I Dage fem / medens jeg fortæller mine stercke Drøm: Jeg drømbte eders Kaaber vaar aff Bly/ min ædle Brødre i vaare udi.

8, Kaaber vaar aff Bly/ mine ædle Bødre i vare udi: Oc de vaare spente om eders Hals / for vist betyder det eder stor Falsk.

6 Om eders Hals/ for vist betyder det eder sto[r]
Kalsk: De Herrer lyd icke Fru Ingeborgs Raad/
De rede til Sverrige samme Dag
10 Fru Ingeborgs Raad/ De rede til Sverrige
samme Dag: Oc der de kome paa hviden Sand/
Der mødte dennem Bronck den v-tro Mand
11 Paa hviden Sand/ der mødte dennem Bronck
den v-tro Mand: J være velkommen i Brødre
baade/ J dricke Juul med min Fruis Naade /
For v-sand
12 J Brødre baade / i dricke Juul med min
Fruis Naade: De Herrer de ganger ad Nykiø-
bings Gade/ oc der møder dem det falske Raad
For v-sand Sag.
13 Nykiøbings Gade / oc der møder dem det
falske Raad: J legge eders Brynie udi vor By/
i gaa til Slottet udi Hoffklæder ny
14 Vdi vor By/ i gaa til Slottet udi Hof-Klæ
der ny: De Herrer ind ad Døren træn/ Oc Kon-
gen hand staar dem op igien.
15 Ad Døren træn/ Kongen hand staar dem op
igien: J være velkommen J Brødre baade/ville
i dricke Juul med vor Naade
16 J Brødre baade/ ville i dricke Juul med
vor Naade: De Herrer toge Vand de ginge til
Bord/ de talede saa mangt et alvorsomt Ord.
17 De ginge til Bord/de talde saa mangt et al-
vorsomt Ord: Velkommen mine kiere Brødre
baade/ maa jeg icke ene for Landetraade.

mine

18 Mine kiære Brødre baade/ maa jeg icke ene for Landet raade: Vor kiære Broder maa hand vel være/ hand maa ey ene udi Landet regiere. For u-sand.

19 Maa hand vel være/ hand maa ey ene udi Landet regiere: De aade oc drucke en føye stund/ saa fant Bronck paa et andet fund.

20. En føye stund/ saa fant Bronck paa et andet Fund: I gode Herrer hvad ville i giøre/ ville i dricke oc dantzen røre.

21. Hvad ville i giøre/ ville i dricke oc Dantzen røre: Oc de dantzet ud/ oc de dantzet ind/ oc Bronck hand skiенckte den klare Vin.

22. Oc de dantzet ind/ oc Bronck hand skiенckte den klare Vin: De Herrer stod paa Gulsvet oc qvad/ men Bronck oc Kongen ginge i Raad. For u-sand Sag

23 Paa Gulsvet oc qvad/ men Bronck oc Kongen ginge i Raad: Hertug Valdemar taler til Broder sin/ Erich vi dricke formegen Vin/ For u-snad Sag

24 Til Broder sin/ Erich vi dricke formegen Vin: Vi vocte os vel for Bronckis svencke/ hand kand saa mange Skalcke Rencke.

25. Bronckis Svencke/ hand kand saa mange Skalcke Rencke: Hertug Erich slog op med høyre Haand/ skulle vi os frycte i Fæderne Land. For u-sand.

26 Med høyre Haand/ skulle vi os fryćte i Fæ-
derne

herne Land: Vi ere hidkommen paa Tro oc Leide/ vi vide her intet aff nogen feide
27 Tro oc leide/ Vi vide her intet aff nogen feide: De drucke oc dantzer den Dag til Ende/ saa monne de Lius oc Blus optende.
28 Den Dag til ende/ saa monne de Lius oc Blus optende: De Herrer de skulle til Senge gaa/ at hvilis paa Silcke oc Bulster blaa.
29 Til Senge gaa/ at hvilis paa Silcke oc Bulster blaa: Saa blefve de fulde i Tornet ind/ Kongen gick med under Skarlagen Skind.
30 I Tornet ind/ Kongen fulde med under Skarlagen Skind/ de viste icke andet end det var Gammen/ førre hand slog alle de Dørre tilsammen.
31 End det vaar Gammen/ førre hand slog alle de Dørre tilsammen: Hertug Erich verget sig som en Mand/ saa lenge som Sverd oc Sengestolpe rand.
32. Som en Mand/ saa lenge som Sverd oc Sengestolpe rand: Der Sengestolper icke lenger kunde vare/ Den Herre maatte nøgen ad Taarnet fare.
33. Lenger kunde vare/ den Herre maatte nøgen ad Taarnet fare: De Herrer de lidde der Nød oc Trang/ aff Frost oc Kuld oc Hungers Tvang.
34. Nød oc Tvang aff Frost oc Kuld oc Hungers Tvang: Vi gifve dig Bronck det Guld saa rød/ Oc giffve os Vand oc det tørre Brød.

Det

35. Det Guld saa rød/ du giffve os Vand oc de tørre Brød: I fange her icke i Sverigis Land/ enten brød eller en kald drick Vand.
36. I Sverrigis Land/enten Brød eller en kald Drick Vand: Vi troer vor kiere Broder Konesaa vel/ hun lader os jo icke svelte ihiel/
37. Broder Kone saa vel/ hun lader os jo icke svelte ihiel: Den fromme Dronning saa vel vi tro hun giffver os Halm at soffve paa.
38. Saa vel vi tro/ hun gifver os Halm at sofve paa: Vi ere saa snart aff Hunger kryst/vort Hierte paa os i Liffvet maa Bryst.
39. Aff Hunger kryst/ vort Hierte paa os i Lifvet maa Bryste: Bronck hand Harm dis ved de Ord hand kaste de Nøgle i salten Fiord.
40. Ved de Ord/ hand kaste de Nøgle i salten Fiord: Det vaar stor Ynck at høre paa/ de aade hver andre Skuldrene fra.
41. At høre paa de aade hver andre Skuldrene fra: Det vaar end større Harm oc Qvide/Brødre aade Kiødet aff hver andens Side.
42. Harm oc Qvide Brødre aade Kiødet aff hver andens Side: Det vaar stor ynck oc end meere Harm/de Brødre laa døde i hver andens Arm. For w-sand.
43. Oc end meere Harm/ de Brødre laae Døde i hver andens Arm: Oc det stod saa udi Maaneder fem/ Kong Byrge hand kom aff Leding hiem. For w-sand.

44. J Maaneder fem/ Kong Byrge hand kom aff Ledinghiem : Hvor ere mine Brødre hvort drog de hen/ hvi skiencke J dem icke klaren Vin. For n-sand.

45. Hvort droge de hen/ hvi skiencke i dem icke klaren Vin: Oc det da melte den liden Kind/ Bronck vand dennem i Taarnet ind.

46. Det lidet Kind/ Bronck| vand dem i Taarnet ind: Kong Byrge hand ind ad Vinduet saae stor ynck vaar som hans Brødre laae.

47. Ad Vinduet saae/ stor Ynck vaar som hans Brødre laae. Hør du Bronck hvad jeg siger dig hvor bleffve de Nøgle som jeg fick dig.

48. Hvad jeg siger dig/ hvorbleffve de Nøgle som jeg fick dig/ hielp mig Gud aff all min Nød/ jeg kaste dem i den salte Sø.

49. Aff all min Nød: Jeg kaste dem i den salte Sø: Skam faa du Bronck du arge Daare/ saa ilde du der med mod mig giorde.

50. Du arge Daare/ saa ilde du der med mod mig giorde: Nu er jeg skild der med stillige/ ved Nøglene til Sverigis Konge Rige.

51. Der med tillige/ ved Nøglene til Sverrigis Konge Rige: Hafver| jeg forraad eders Brødre baade/ da maa i ene for Sverrige raade. For u-sand Sag.

52. Eders Brødre baade/ da maa J ene for

Sver-

Sverrige raade: Oc det fortrød Hertugens Ven-
ner/ den Sorg de ret aldrig forglemmer.
53. Hertugens Venner/ Den Sorg de ret aldrig
forglemmer: Kong Byrge maatte rømme med
Dronning sin/ Halshuggen bleff Magnus hans
venne Søn.
54. Med Dronning sin/ Halshuggen bleff Mag
nus hans væne Søn: Men Bronck bleff lagt paa
Steyle oc Hiul/ oc fick saa Løn som hand hafde
skyld.
55. Paa Steyle oc Hiul/ oc fick saa Løn som hand
hafde skyld: Mange Høffding i et Konge Rige/
kunde sig der om ey vel forlige.
56 J et Konge Rige/ kunde sig der om ey vel
forlige: Den ene den anden vist vige maa/ under
tiden de alle maa undergaa.
57. Vist vige maa undertiden de alle monne un-
dergaa: Falsk oc Svig icke lyckis ret lenge / paa
sidste vil det sin Herre fortrenge.
58 Icke lyckis ret lenge / paa sidste vil det sin
Herre fortrenge: At stole paa Gud oc Retvis-
hed/ giffver Lycke oc Ro med langvarig Fred:
For u-sand Sag saa blifve de Herrer
undliffvet.

Til Kong

Kong Hogen Hogenssøns dødelige Affgang udi Kirckevog paa Orckens.

OM Norske Konger ere lagde mange skønne Dict/ aff Landsens indføde Skialdrer. Som vi det befinde udi den gamle Norske Krønnicke / at fast paa hvert Blad indføris oc fremdrages/ vidner aff saadanne Norske Poeter/ om Kongernis Bedrifft. Denne Vise om Kong Hogen Hogenssøn / hafver været brugelig her udi Riget/ som siunis/ dog den icke bestedenlig forteller hvorledis til er gaaet med denne hans Færd oc Skotiske Tog som hand giorde ind i Skotland med to hundrede Skib/ oc indlagde der stor Priis oc Ære. Men ingen Ting er fuldkommen her paa Jorden. Der hand hafde Sagen best fat/ oc actet at ligge Vinter leyeudi Kirckevog paa Orckens at fuldende sin Krigs Tog udi Foraaret/ see da blifver hand dødsiug/ oc kort Tid der efter døde der den 15. Dag Decembris. Aar efter GVDS Byrd 1262. liget bleff ført til Bergen oc begraffvet i Dom-Kircken tredie Dag for vor Frue Dag i Faste.

XL.

DEt er nu skeed udi vor Tid / som spaad hafver været før lange: Den ædle Helled Herre Hogen/ hand haffver under sig Norge fangen. Oc saaer er min Haand aff den Brynie.

Bi

2. Biuder hand ud offver Norges Rige/ Saa mangen Velbiurdig Mand: Baade med Skib oc Verie god/hand aeter sig til Skotland. Oc saar er min Haand.

3. Biuder hand ud offver Norge saa vide/ saa mange som Sverd kunde bære: Vaar nogen iblant som mindre vaar/ hand hafde loff hiemme at være.

4. Det vaar Helled Hogen Konning/hand seer offver alle de Leed: Hvor er Oluff Anfindsøn/ hvi følger hand icke med.

5. Svarede det den liden smaa Dreng/hand stander icke lange dersra: Oluff hand kommer udi samme Stund/ J lade vore Feste løs slaa:

6. Saa lagde de ud fra Bergens By/ oc ud fra Berger Bro: Silcke Seyl vaar slagen til Raa/, oc under vaar Bonedet blaa.

7. Hør du Magnus min kiere Søn/ oc du skalt være hiemme: Du skalt raade for Bergen oc Varhuus/ der med skal Norge giemme.

8. Høre J aller kieriste Fader min: J giøre mig icke den Vaande: Jeg er for unger oc meget saa kundig/ saadanne Almue faarstande. Oc saar er min Haand.

9. Du klæde dig snart du klæde dig brat/ om du vilt med mig følge: Du kand icke lide den salte Sø/ oc saa den stercke Bølge.

10. De lagde ud fra Bergens By/ oc ud fra Vogen saa silde: Oc alt det Folck paa Bryggen stod/ saa modige Taare de felde.

11. Ocher de komme for Lindesnes / oc Bølgen legte aff Bonde: Alt stod Skibet i bliden Bør / som det haffde standen i Grunde.

12. Oc ded vaar Helled Hogen Konning / hand størdte sig ved sit Sverd: Oc er her enten Læg eller lærd / kand sige mig aff denne Færd.

13 Oc det vaar Nilaus Norderßnes / hand saae offver all den Lide: Her er feger Mader i vorum Færd / Gud lade det Kongen icke vide. Oc saar er min Haand.

14. Det vaar Hellede Hogen Konning / saa saare hand gremmede sig: Hvor er Oluff Ansindsøn / hvi er hand icke hos mig.

15. Svarede det den liden smaa Dreng / oc hand stod Kongen fra. Oluff ligger i Boncken siug / saa svare ilde hand maa.

16. Oc det vaar Hellede Hogen Kongen / hand ganger for Oluff at stande: Hure da lider dig Oluff Ansindsøn / oc hure gaar dig i Haande. Oc saar er min.

17 Jeg haffver saa ont i Bryste min / mig tyckis mit Hierte monne svide: Den gode Gud som alting haffver skabt / hand gifve denne Nat maatte lide.

18. De vogede offver Oluff Andsindsøn / oc vel udi Nætter to: Men det vaar Hellede Hogen Konning / sin Bane monne hand der faa.

19. Oc det vaar Oluff Andsindsøn / hand gaff der op sin Aand: Det vaar Hellede Hogen Kongen / holt hannem Voxlius i Haand.

Da

10 Da harmede hand sig Konning Hogen meest/ sin Søn kunde handley lade: Hand fick Soz oc Siug hand bleff/ Hans Raad de blesve u-g'ade

21. Nu hafve i vunden baade Seyer oc Pris udi disse Fremmede Lande: Skuldei her dø oc gange os fra/ saa ilde gick os i Haande.

22. Min Tid er kommen jeg knnd icke vige/ mit Testament i Skriffve: J holde det fast alt effter min Død/ hvad jeg enhver vil giffve.

23. Min Søn Kong Magnus jeg raade vil/ Hand hafver Guds Low for Øyne: Hand elske Dom oc Retferdighed/ saa vel skal det hannem røne.

24. Præster oc Encker skal hand forsvare/ saa blifver hand Konning lenge: En Fredløs Mand hand giffve ey Fred/ oc Tyffven lade hand ophenge.

25. En Bøn vil jeg ndast eder bede/ den anden vil jeg tigge: J lade mig leggis i Mariæ Kircke/ som Kongerne pleye at ligge.

26: Der kom Bud for Bergen ind/ oc ingen Mand det kiende: Død vaar den ædie Konning Hogen hand vaar S. Oluffs Frende.

27. Paa Orckens døde den Konning god/ En Løffverdag monne det være: Nest effter S. Luciæ Dag forvist/ de miste deris Konning oc Herre. Oc saar er min Haand.

28 Fra Kirckevog lagde de ud med Skib/ til Bergen monne de seyle: Der blest undfangen den Herris Lig/ som hand begiærede at hvile. Oc saar er min.

29 Hand vaar en Konning Fregder oc bold/ som mand ved aff at sige: Der findis ey mange paa denne Dag/ med rette kunde være hans lige. Oc saar er min Haand aff den Brynie.

Greffve Gert aff Holsten bliff ver slagen aff Her Niels Jepsøn udi Randers.

Efter Kong Erich Mendveds Død/ kom hans Broder Christoffer til Kongeligt Regiment/ dog med u-lige Lycke oc Fremgang. Thi hand udi sin Tid hafver for sin Halffbroders Grefve Johans aff Vagerland skyld ført sig udi en aabenbare Feyde/ med Greffve Gert aff Holsten/ oc nogle andre Førster som hulde paa Grefvens Haand. Hvilcken langvarige Krig vaar baade hannem selff/ oc hans Børn oc ganske Riget meget skadelig oc forderfvelig. Oc den gode Herre Grefve Gert self/ spand icke helder self Silcke der ved/ satte sig i en stor Bondløs Gield/ oc lod paa det sidste Lifvet i Løbet/ som denne Vise formelder. Thi der Konning Christoffer med tvende sine Sønner vaar hendød oc Riget stod Kongeløst fast udi ni samfelde Aar/ giorde de Danske infødde Ridderskab hver sit beste/ ad uddrifve fra sig disse skadelige fremmede

mede Giester/ som vaare for vel vaand til at hente Bytte herud af Landet ind i Holsten. Blant andre hafver denne Ærlige Danske Helt oc Velbyrdige Ridder/ Her Niels Jepsøn sæt sig op imod Grefve Gert der hand kom ind udi Jutland Anno Domini 1340. Ellefve Tusinde Mand sterck/ oc lagde sig udi Randers/ saa got som mit udi Landet/ oc loed brende oc røfve allevegne omkring sig. Her Niels er self udi egen Person dragen til hannem/ oc der de icke er vorden eens med hver andre om Dagtingen hafver hand redeligen undsagt hannem/ oc der med ofverilet hannem oc slagethannem ihiel udi Randers den 1. Aprillis/ Anno Domini 1340. Denne Grefve Gert kalledis Gerardus Caluus/ det er en Kullede Grefve fordi hand vaar noget Flinskallet.

XLI.

Greffven drog i Danmarck ind/ hannem fulde saa faur en Skare: Fire Banere Fire oc Tive/ hvo torde imod hannem fare.

2. Greffve Gert hand monne til Randes ride/ oc did lod hand sig raabe: Det vaar hannem for langen Tid spaad/ hand skulde sit Liff der lade.

3. Icke vilde hand lade det bliffve fordi/ hannem lystede det at friste: Riddere oc Svenne Bønder oc Bomænd/ dennem vilde hand hiemme giæste.

4. Greffven sender Niels Ebbessøn bud/ at hand

skulde til hannem ride: Hand sagde hannem Fred oc Fredlighed til/ saa tryg skulde være den Leyde.

5. Grefven hand mødte Niels Ebbesson/ Norden ved Randers Strande. J være velkommen Niels Ebbessøn / oc hure gaar eder i Haande.

6. Greffven racte Niels Ebbessøn Haand/ der med de taledis tilsammen: Saa lidet da vaar der Skemt iblant/ oc end fast mindre Gammen.

7. Hør du kiere Her Niels Ebbessøn / du være velkommen her: Hure staar Hofven i Nørre Jutland hvad ere for tidende der.

8. Hure lider dine Frender oc Masve saa rige / der til din Hiertens Kiære: Hvad helder ville J fecte med mig/ eller Freden aff mig begiere.

9. Vel staar Hoffven i Nørre Jutland / hver Mand er Trøst oc Fro: Komme i Herre med Feide eller Fred/ hvad skulde vi lide paa.

10. End hafver ieg nu i Nørre Jutland/ baade Frender oc rige Masve: Eders Naade de skulle til rede være /ville i det aff dem hafve.

11. Niels Ebbessøn du est en kaanstig Mand/ oc der til est du from: Hure du kand icke den rette Vey dræbe/ du rider saa langt der om.

12. Hør du Her Niels Ebbessøn/ vilt du mit Ærende bortride: Hvor mange Svenne haffver du med dig/ som du tør sel paa lide.

13. End hafver jeg nu blant Juderne hin faste/ baade Ven oc der til Frende: Saa gierne da skulle de følge med/ oc mod deris Fiender stande.

14. Alt haffver jeg tredeve Svenne med mig/ saaadnne som de nu ere: Hvad helder de ere flee-re eller ferre/ jeg haffver dem alle lige kiære.

15. Oc haffver du tredusſve Karle med dig/ da er det vel til Maade: J gaar holt du i Her Bug-gis Gaard/ med Hundrede Heste i Plade.

16. Niels Ebbesſøn svarede saa ofverbrat/ hand trinde en Foed til bage: Oc er det enten Ridder eller Svend/ som mig den Løgn paasagde.

17. Oc er det enten Mand eller Qvinde/ mig det tør sige til: Jeg skal aldrig vige for hannem en Foed/ førre jeg fanger svaret der til.

18 Hør du kiere Her Niels Ebbesſøn/ Vi ville der om ey tale. Du rider hen til Her Bngge din Ven om hand vil Troskaff holde.

19 Skal ieg eders Erende fare her fra / oc til Her Bugge hen ride: Hvad skal jeg hannem paa eders vegne/ det lader i mig først vide.

20 Her Bugge hand haffver mig lenge undsagt/ Ocsaa hin unge Pofvel Glob: Her Anders Frost er en aff dem/ oc Fremmerst udi eders hob.

21. Oc selff haffver du Niels Ebbesſøn / nogle Hoffmend ride hos dig: Oc de hafve været udi mit Brød/ oc ere nu rømde fra mig

22. Først er hand hin unge Eske Frost/ Ocsaa hans Brødre to: For uden min Ja/ foruden min mind/ de aff min Tieniste drog.

23. End fleere jeg haffver til Ville giort/ dog de

mig

mig nu forsmaa: I liude svare paa Her Buggis Raad/ I see hure det vil gaa.

24. Her Buggis Raad veed jeg icke aff/ hvad hand vil lade eller giøre: Anders Frost haffver været eders Tienere tro/ I skulle icke andet spør re.

25. Her Anders Frost den duelig Mand/ forsvarer saa vel sin Ære: Vilde hand aff eder Orloff haffve/ vi ville i hannem det veire.

26. Det hafver været Sed i Danmarck/ i tør det icke klage: At hvilcken Svend som icke vil tiene/ da maa hand Orloff tage.

27. Oc der er ingen sammen viet/ uden Muncken oc hans Kappe: Hofmand rider oc Hofmand bier/ hvor hand kand tiene til Tacke.

28. Det da svarede hannem Gresve Her Gert/ hannem lystet det icke at høre. Ingen maa fra sin Herre bortfare/ naar hand lyster dennem at føre:

29. Hør du det kiere Niels Ebbessøn/ du snacker alt forlenge: Enten skalt du aff Danmarck romme/ eller jeg skal lade dig henge:

30. Fredlig est du hidkommen til mig/ Fredlig maa du henride: Lod jeg det icke alt for min Tro/ du skulde saa andet at vide.

31. En Førstelig Leide haffve i mig giffven/ om jeg den ellers maa nyde: Haffve i Grefve Gert noget ont i Sigde/ det kand eder selff fortryde.

Tyfve

32. Tyfve maa i udi Galgen lade henge/ baade for Rafn oc Ørn: Saa lettelig jeg udaff Dannemarck ey rømmer/ fra Hustru oc Børn.

33. Men skal jeg rømme aff Fæderneland bort/ fra Hustru oc fra børn saa smaa: Vselig skulle i vist sige der aff/ at i mig nogen Tid saae.

34. Ride du bort Niels Ebbessøn/ jeg vil dig ingenlund høre: Eller jeg bryder min brynie paa dig/ som jeg tør fuldvel giøre.

35. Aldrig saae nogen mig end saa red/ jeg torde jo fuld vel skielffve: Høre i Greffve Gert i see vel til/ oc Mandelig vocte sig selff.

36. Du snacker mig meget til Meen oc Mod/ Niels Ebbessøn efter din Villie: Til i Morgen est du Fredlig for mig/ til Solen ganger til hvile.

37. Denne Dag ocsaa den anden til qvelde/ dem maa du haffve til Frist: Er jeg en Ecte Greffvis Søn/ jeg bliffver saa snart din Giest.

38. Greffve Gert i er en Hastig Mand/ der til en Herre saa from: Hvor i med Mact kunde icke komme frem/ i ride en anden Vey om.

39. Bort red Her Niels Ebbessøn/ slog op med hviden Haand/: Greffve Gert i lader eder kun mindes vel/ saa snart kommer jeg igien.

40. Niels Ebbessøn reed ad Veyen frem/ hand hug sin Hest med Sporre: Efter holt Greffven oc alle hans Mand/ oc ingen hannem følge torde.

Saa

41. Saa reed hand bort med snaren Færd/ kom hiem udi sin Gaard: Hand klagede sig for sin væne Hustru/ spurde hende om beste Raad.

42. Hel side i kiæriste Moder min/ oc hvad gifve i for Raad: Grefven vil aff Landet uddriffve hand undsagde mig i gaar.

43. Tvende Kaar lagde hand mig foruden Skem den tredie vaar icke god: Jeg skulde hannem sveriie eller rømme aff Land/ eller hengis/ hans Ord saa stod.

44. Hvad Raad kand jeg optencke eller gifve jeg ere Blysom Qvinde | De verste Raad de bliffve eder beste/ kunde i dennem ellers paa finde.

45. De verste Raad de er nu best/ kunde vi dem ellers paafinde: Enten den Greffve ihiel at slaa/ eller Husetofver hannem brende.

46. J lade eders Heste til Smidie skicke/ oc lade dem der beslaa: Alle de Hager dem vend i frem eders Spor ingen kiende maa.

47. Alle de Hager dem vende J ind/ paa Sporet kand ingen eder kiende: J lade det aldrig nogen Mand vide/ i lærde det aff en Qvinde.

48. J æde oc dricke mine Dannis Svenne/ hver giøre sig fro oc glad: Naar denne Nat forgangen er/ da fange vi Dagen i Stad.

49. Icke kommer Dagen førend Solen skin/ saa faa vi Tidende ny: Hvilcken Svend sin Herre er fast oc tro/ hand maa icke fra hannem fly.

50. Op da stode de Höffmænd saa trøste/ de toge der Tieniste paa ny: Foruden Niels Ebbessøns Søster Søn hand vilde da fra hannem fly.
51. De Hofmend sore saa høy en Eed/ de vilde opsætte deris Liff/ oc ride med hannem saa driste lig frem/ hvor hand vilde yppe den Kiff.
52. Saa reede de dem til Frueriund/ der bunde de deris Heste: Saa ginge de dem i Randers By den kullede Greffve at gieste,
53. Det vaar Her Niels Ebbessøn/ hand kom Randers Bro/ hvilcken Svend som icke vil følge med/ hand tade sig Orloff nu:
54. Frem da gick hand liden Svend Trøst/ hand trode hannem allerbest: Min Herre i gifve mig Orlog paa Stand/ oc der til Sadel oc Hest.
55. Hand begirde Orloff oc fick/ der til baade Sadel oc Hest/ Den samme Dag førend Afften kom/ hand tiente sin Herre best.
56. Niels Ebbessøn selff til Døren reed/ som hand fick da i Sinde: Hand stødte der paa med skarpen Spiud som Grefven seleff vaar inde.
57. J stande op HErre aff Søfn saa brat/ i lade mig til eder ind/ eders kiære Broder Grefve Henrich/ hand hafver mig til eder send.
58. Est du hidsend aff Broder min/ du lad dig icke forlange/ Møde mig i Morgen udi Closter Kircke/ mellem Messe oc Otte-Sang.
59. J lade eders Dreng til Dørren gaa/ tage

Breff

Brefvet som eder send: Oc nu er Ribe saa hart belagt oc Colding den er brend.

60. Ribe er bestaaldet end saa hart/ Colding oc Veldel er brend: Det vil jeg for sanden sige/ Niels Ebbissøn hand er henge.

61. Oc er det sanden du siger for mig/ da ere de Tidende gode: Du skalt holdis i Ere oc Act saa lenge vi lefve baade.

62. J lade nu op i tøffve forlenge/ i lade det bud indgaa/ Seyr er vnndet oc Landet er tvinget/ er det som hand siger fra/

63. Grefven hand ud aff Vinduet saae/ hand saae de blancke Spiude: Saa vfel jeg til Danmarck kom/ Niels Ebbessen holder her ude.

64. De stødte paa Døren med Skiold oc Spiud de Nagler ginge alle i Stycke: Est du her inde du Kullede Greffve/ en Skaale vi dig til dricke.

65. Du sidde her ned Niels Ebessøn/ vi ville os bedre forlige sende vi bud effter Hertug Hinrich/ oc saa Her Claus Krumdige.

66. Icke da sagde du saa udi gaar / alt ud ved Randers Strand: Du vilde da enten lade mig henge/ eller jeg skulle romme aff Land.

67. Det svarede Grefvens liden smaa Dreng / hand vaar Niels Ebbissøns Frende Lader du dig med Ord saa giecke/ hver Man da blifve istiende

68. Oc det da melte den sorte Svend/ fordi hand vaar icke vid: Vi legge nu ned denne lange Tale vi lade de Sverde bide.

Icke

69. Icke haffver ieg Slotte eller faste Borg/ at giemme saa rig en Fange: I spare nu icke de skarpe Suærde/ saa fast i lade dem gange.
70. Saa toge de den haarde Voghals/ udi sin gule Lock: Saa huggde de hannem sit Hoffvet fra/ alt offver den Senge Stock.
71. Den Tid at Greffven vaar slagen ihiel/ oc da sloge de paa Tromme: Det vaar Her Niels Ebbessøn/ hand vilde aff Byen gange.
72 hand hastede strax ad Byen ud/ hand torde ey lenger bie: Der mødte hannem Her Offve Hals hand vilde hannem det forbiude.
73. Oc hør du det Her Offve Hals/ du giøre mig ingen Skade: Du est min Svoger huld oc tro, du maa os fare lade.
74. Fuld vel ved jeg vort Svogerskaff/ saa nær som det monne være: Men du haffver slagen min Herre ihiel/ jeg lader dig icke fare.
75. Faaret breger oc Gaasen kæger/ oc Hanen gaal paa Halde: Her Ofve Hals bleff Veyen trang/ at de Holster monne hand kalde.
76. Hand kunde de Danske ey lenger bestaa/ at de Holster monne hand kalde: Grefven bleff om Dagen slagen/ oc icke om Natten med alle.
77 Saa droge de ud deris gode Sverd/ Niels Ebbissøn vilde icke vige: Her Offve Hals, hand Hofvedet fra hug/ saa lagde de det tillige.
78. Niels Ebbissøn kom til Randers Bro/ der

vncket saa gode Hug: Der fant hand da hin ki: den Svend Trøst/ som førre Orlog tog.

79. Niels Ebbessøn gaar offver Randers Bro/ de Holster efter hannem haste: Efter gaar hand hin unge Svend Trøst/ oc Broen hand efter han nem kaste.

80. Tack hafve Niels Ebbessøns Søster Søn/ hand vaar sin Morbroder tro: Hand kaste i Fiorden de Fieler saa brat/ De Holster funde ingen Bro,

81. Niels Ebbessøn geste sig en Kierling/ hun haffde ickun to Lest/ det ene gaff hun Niels Ebbesøn/ hand slog den kullede Greffve.

82. GUD bevare din Siæl Niels Ebbessøn/ du varst en Dansker Held: Saa gierne hafde du dit Fæderne Land / ved fremmede Giester skild.

83. Christ signe oc hver god Danne Svend/ som baade med Mund oc Haand: Uden skempt oc Tant med Flid oc Tro/ vil tiene sit Fæderne Land.

Her

Her Bugge bliffver slagen imod Kongl. Leide.

Tilforn bleff rørt/ om den skadelige Feide/ som Kong Christoffer bleff førtt udi med Grefve Gert. Hvorudaff megen u-lempe hafver foraarsaget sig. iblant andet ocsaa denne/ at der Danske Ridderskaff er vorden indbyrdis splidactig/ Saa at der Kong Christoffer vaar rømt aff Landet fra dennem / da ere nogle falden til at velie Hertug Waldemar aff Slesvig til Konning her udi Riget/ efterdi hand vaar aff det Danske Kongeligt Blod/ oc den store Kong Waldemars affkom. Enddog det vaar liden Forbeel eller forbedring hos/ efterdi hand da vaar en unger Fent paa sit tolfte Aar / oc Greffve Gert hans Morbroder skulde være hans Formyndere. Derfore fortrød det Kong Christoffer der hand kom i Landet igien / oc hafde vel gierne hefnt sig paa de Danske Herrer/ som vaare med at samtycke Hertug Waldemar i hans Fraværelse / der som hand ellers kunde seet sit raaderom der til. Men der hans Søn Konning Waldemar kom til Regimentet efter hannem/ hafver hand det hefnd/ baade paa H. Bugge som Visen omtaler/ oc paa Her Vendelbo oc andre deris Anhengere. Hvad om Sagen i sig selff være kand/ disputerer vi icke her. Det lader sig ansee at H. Bugge hafver været en fromer redelig oc oprictig Mand som vel maa skee/ alting giorde i den beste Meening/ oc vilde icke letteligen tage sin Eed / igiensom hand engang med god Beraad hafde giort/ som ocsaa hans fromheds Rycte staar om hannem udi den smucke Vise / Om Kongens Søn af Engeland/ hvilcken lide

Skibbrud under Bonebierg/ ved det samme Pas/ som strax her efter skal omtales.

XLII.

Her Bugge hand bygger op Hald med Ære hand acter den icke i fremmet Mands være. De ride saa fri giennem Danmarck:
2 Hald med Ære/ hand acter den icke i fremmet Mands Være: Her Bugge sidder ofver sit brede Bord/ Kongen aff Danmarck sender hannem Ord.
3. Sit brede Bord/ Kongen aff Danmarck sender hannem Ord: Hand sende hannem Ord oc bliden Tale/ der paa skulde hand sig forlade.
4. Oc bliden Tale/ derpaa skulde hand hand sig forlade: Jnd kom det Bud oc stedss for Bord/ min Naadidste Herre hafver sendt eder Ord.
5. Oc stedis for Bord/ min Naadigste Herre hafver sendt eder Ord: J komme saa brat oc dragis til mind/ udi Ofvense By skulle i hannem finde. De ride.
6. Oc dragis til Minde/ udi Ofvense By skulle i hannem finde: Fredlig til oc Fredlig fra igien/ i følge Her Bugge J værer ey seen.
7. Oc Fredlig fra igien/ i følge Her Bugge oc være ey seen: Her Bugge hand raader med Hußfrue sin/ om hand skal drage til Kongen hen de ride saa fri.

Med

8. Med Husfrue sin/om hand skal drage til Kongen hen: Frue Ingeborg tager til Sølfbunden Kniff/ som mend Her Bugge det kaaster eders Liff.

9. Sølffbunden Kniff/ som mend Her Bugge det kaaster eders Liff: Her Bugge i giøre som jeg eder raader/ i bliffve paa Hald denne Reise i lader.

10. Som jeg eder raader/ i blisve paa Hald denne Reise i lade: J sætte eders Bord med Danske Hofmænd/ troer icke paa Kongens Leye-Breff end. De ride.

11. Med Danske Hoffmænd/ troer icke paa Kongens Leide-Breff end: Her Bugge hand lydde sin Fruis Raad/ hand sende Kongen it Bud imod. De ride.

12. Sin Fruis Raad/ hand sende Kongen it Bud imod: Paa Hald vil jeg hans Naade bide/ hvad helder hand vil Storme eller stride.

13. Hans Naade forbide/ hvad helder hand vil storme eller stride/: Jndkom Bud sagde Kongen saa: Hvad Svar hand aff Her Bugge monne faa. De ride.

14. Sagde Kongen saa/ hvad Svar hand aff Her Bugge monne faa: Kongen hand slog sin Haand imod Bord/ Her Bugge paa Leide vil icke tro.

15. Sin Haand imod Bord/ Her Budge paa Leide vil icke tro: Strax sende hand hannem baade

Leide oc Breff/saavenlig hand hannem til det skreff.

16. Baade Leide oc Breff/saa venlig hand hannem det tilskreff: Vil hand icke paa min Leide tro mine Syster Sønner skal Gissel staa.

17. Min Leide tro/ mine Søster Sønner skal Giss[e]l staa: Her Bugge fick Breff paa Leide hand trode/ aff ingen hand vilde sig lade fra raade. De ride saa fri.

18 Paa Leide hand trode/ aff ingen vilde hand sig lade fra raade: Frue Ingeborg bad hannem sig befinde/ oc acte paa Legen den sidste ende. De ride saa fri.

19. Oc sig befinde/ oc acte paa Legen den sidste Ende: Jeg hafver saa lenge lyd paa dine Raad/ jeg maa skiønt rømme aff Landet ud.

20 Paa dine Raad/ jeg maa skiønt rømme aff Landet ud: Saa silde om Afften hvedste de deris Spiude/ saa Aarle om Morgenen monne de ud ride.

21. Hvedste deris Spiude/ saa Aarle om Morgenen monne de udride: Hans Frue hun græd oc Henderne slog/ at hand imod hendis Raad bort drog.

22. Oc Henderne slog/ at hand imod hendis Raad bort drog: Medens i endelig ville bortfare/ hvo skal her hiemme paa Hald tage vare. De ride saa fri.

Ville

23. Ville bortfare / hvo skal her hiemme paa Hald tage Vare: Knud Bugge hand er min eldste Søn / hand vare der paa til jeg kommer hiem. De ride saa.

24. Min Elste Søn / hand varer der paa til jeg kommer igien: Oc de rede op i Randers Gade / de vaare Tre hundrede klædde i Plade. De ride saa.

25. Ad Randers Gade / de vaare tre hundrede klædde i Plade: Her Bugge oc hans Dreng alleene maatte ride til Kongen uden Meen.

26. Hans Dreng alleene / maatte ride til Kongen uden Meen: Her Bugge hand ind ad Døren træn / Dan Konning hand stod hannem op igien. De ride saa.

27. Ind ad Døren træn / Dan Konning hand stoed hannem op igien: Lenge stod Her Bugge oc tenckte ved sig / hvi monne min HErre staa op imod mig.

28. Oc tenckte ved sig / hvi monne min Herre staa oc see paa mig: Velkommen Her Bugge du Velbyrdige Mand / hvrledis staar Hoffven i Nørre Jutland.

29. Du Velbyrdige Mand / hvreledis staar Hofven i Nørre Jutland: Oc saa staar Hofven i Nørre Jutland / som i kunde spørge aff hver en Mand.

30. I Nørre Jutland / som i kunde spørge aff

hver en Mand: De drucke i Dage de drucke i fem/ Her Bugge gaff det saa lidet i giem.

31. De drucke i fem/ Her Bugge gaff det saa lidet i giem: Paa sidste begynte Kongen at spørre/ Her Bugge ville J vor Villie ey giøre. De ride saa.

32. Kongen at spørre/ Her Bugge ville J vor Villie ey giøre: Jeg hører i bydge saa ofvermaa de fast/ J acte ey Piil eller Blide kast.

33. Saa ofvermaade fast/ J acte ey Piil eller Blide Kast: Ville J med Vellie ey for os vige/ i skulle der usen selff aff sige.

34. Ey for os vige/ J skulle der usen selff affsige Villei os spære oc gaa til Haande/ vi gifve eder Slotte udi vort Land.

35. Oc gaa til Haande/ vi gifve eder Slotte udi vor Lande: Min Tro vil jeg ey bryde for Guld/ den jeg hafver soren jeg blifver hannem huld.

36. Ey bryde for Guld/ den jeg hafver soren jeg blifver hannem huld: Da skulle i vente baade Orloff oc Krig/ indtil i fanges oc leggis i Lig. De rider saa.

37. Baade Orlog oc Krig/ indtil i fanges oc leggis i Lig: Hvad helder det i vilde Storme eller Stride/ Ni Vinter paa Hald vil jeg eder bider De ride.

38: Storme eller Stride/ Ni Vinter vil jeg paa Hald eder bide: Kiere Her Bugge Skrepper icke

saa

saa stort/ J kom icke end inden Hals Porte. De ride.

39. Skrepper icke saa stort: J kom icke end in Hals Porte: Oc mig hafver leidet saadannis en Mand/ den unge Kong Waldemar saa heder hand.

40. Saadannis en Mand/ den unge Kong Waldemar saa heder hand: Hand sende mig Leide det Førstelig Blod/ oc mig haabes hand holder saa vel sine Ord.

41. Det Førstelig Blod/ mig haabes hand holder saa vel sine Ord: Her Bugge i skulle med Fred hiemfare/ To mine Søster Sønner skulle eder vare.

42. Med Fred hiemfare/ to min Syster Sønner skulle eder vare: Kongen sende de Meddelfar Mænd Bud/ Her Bugge skulle de træde imod: De ride.

43: Meddelfar Mænd Bud Her Bugge skulde de trede imod: Oc førre i lade hannem lefvende undgaa/ baade mine Syster Sønner skulle J slaa.

44. Lessvend undgaa baade mine Syster Sønner skulle i slaa: Her Bugge hand rider ad Meddelfar Gade/ der mødte de Borger vaare klæde i Plade.

45. Meddelfar Gade/ der mødte hannem vaare Klæde i Plade: De mødte hannem baade til Hest oc Foed/ oc alle saa vaare de hannem i-De ride.

46. Til Hest oc Fød/ oc alle da vaare de hannem imod: Først rider Kongens Syster Sønner væne/ de voget deris Liff som ærlige Mænd. De ride saa fri.

47. Syster Sønner væne/ de vogede deris Liff som ærlige Mend: De Meddelfar Mænd Christ gifve dem Træde/ De vogede Her Bugge i Fredelig Leide.

48. Christ gifve dem Træe/ de vog Her Bugge i Fredelig Leide: De Meddelfar Borger GUD gifve dem Skam/ de vøg uden Skiej den Velbyrdize Mand

4[illegible] Gud gifve dem Skam/ de vog uden Skiel den Velbyrdige Mand: Men handhafde lyd sin Hustr [illegible]is Raad/ da haffde det været hans egen Bade.

50 Sin Hustru[illegible]s Raad/ da hafde det været hans egen Bade: Saa snart kom Bud hiem til Hals Borte/ hin gode Her Bugge/ hand er alt borte. De ride saa fri.

51. Til Hals Porte/ hin gode Her Bugge hand er alt borte: Frue Ingeborg slog sine Hænder sammen/ de Guldringe stuncke imod den Skammel.

52. Sine Hænder tilsammen/ de Guldringe stuncke imod den Skammel/ oc hun slog Haand imod breden Bord/ hvo kand nu tro paa Kongl. Ord.

53. Mod breden Bord/ hvo kand nu tro paa Kongelig Ord: End holt hun Hald et Aar eller saa/ oc meere kand jeg ey sige der fra. De ride saa fri giennem Danmarck.

Kon-

Kongens Søn aff Engeland.

Evo denne Kongens Søn aff Engeland hafver været/ formeldis icke udi Visen/ ey heldèr røres noget om/ enten udi voris Danske eller de Engelske Historier. Men i det at Her Bugge her nefnis/ kunis det at være skeed hen ved Aar efter Guds Byrd. 1330. eller ved det Pas. Oc da vaar Euard den Tredie/ nyligen kommen til Regimentet oc tog Grefve Wilhelms Daatter/ Philippa aff Holland til Ecte. Hvad udi saadanne Færd/ hafver kundet draget sig til/ med denne unge Herris Skibs Flode/ er icke optegnet forvist. Men dette er endnu udi Mande Minde hos meenige Mand/ som boer hos Bonebierg/ at der skulde i gammel Dage saadan en Førstelig Person af Engeland lid Skibrud/ oc til en Amindelse pryder Staby Kircke med en forgylt Tafle oc et nyt Torn. etc.

XLIII.

Kongens Søn aff Engeland/ hannem skinner Guld paa hviden Haand/ Oc hannem skinner Guld paa Sadelbue: Men Børen blæser dennem Westen ind for Danmarck.

3. Oc hannem skinner Guld paa Sadelbue/ hand hafver troloffvet saa stolten Jomfru Den Kongens Søn lader vircke en Knar/ Men Børen blæser.

3. Den Konge Søn lader vircke en Knar/ slig en kom aldrig paa Vandetførre: Den vaar forgylt imellem begge Bord.

4. Den vaar forgylt imellem begge Bord/ derpaa stod skrefvit vor HErris Ord: Den vaar forgylt imellem begge Stafn.

5. Oc der stod malet i fremmer Stafn/den Konges Søn tog sin Jomfru i Fafn: Foruden da stode de Løffver smaa.

6. Foruden da stode de Løffver smaa/ hver anden vaar gul hver anden vaar blaa: Udi det Skib der stod et Mast.

7. Udi det Skib der stod et Mast/ det hafde fem hundrede Nobel kaast: Oc paa det Mast der hengde en Fløe.

8. Oc paa det Mast der stod en Fløe/ slig en kom aldrig i Vester Søe: De Ancker vaare lagt med røden Guld.

9 De Ancker vaare lagde med røden Guld/ de Seyle vaare alle aff Agger Uld: Hver den Toff som der vaar inde.

10. Hver den Tofve som der vaar inde/ de vaare befest med Silcke Tvinde: Hver den Toff oc hver den Baand.

11, Hver den Toff oc hver den Baand/vaare slagen med Jomfruens egen Haand: Deris Seyl vaar aff hin Silcke saa sker.

12. Deris Seyl vaar aff hin Silcke saa sker/saa

mange

mange Vinduer paa Skibet monne være. For of-
ven det Seyl der stander et Kaar.

13. For offven det Seyl der stander et Kaars/ vor HErre JEsus være med os/ Den Konning tager sin Søn at lære.

14. Den Konning tager sin Søn at lære/ min kiere Søn du tenck paa Ære/ Du tenck paa Hæder/ du tenck paa Ære.

15. Du tenck paa Hæder/ du tenck paa Ære/ du lad icke Pendinge din Herre være. Du spar icke Sølff eller røden Guld.

16. Du spar icke Sølff/ du spar icke Guld/ du giff dine Svenne som gig er huld/ Den Konge fulde selff sin Søn til Strand.

17. Den Konge fulde selff sin Søn til Strand Oc Ridder oc Svenne skøde hannem fra Land/ den Kongens Søn tog aff sin Hat.

18. Den Kongens Søn tog aff sin Hat/ Fader oc Moder i hafve god Nat/ Baade Fader oc Moder oc Høffviske Qvinde

19. Baade Fader oc Moder oc Høffviske Qvinde/ Gud lade os alle med Glæden findis/ De vaare icke kommen uden lidet fra Land.

20. De vaare icke kommen uden lidet fra Land/ da blæste saa stor V-weyr paa Strand/ Da blæser der Veyr oc mørcken Sky.

21. Da blæser der Weyr oc Mørcken Sky/ de viste dennem hvercken Land eller Øy/ Saa kaste de ud deris Ancker huld/

Saa

22. Saa kaste dend deris Ancker huld/ som ere dive Vinter hafde liggetil skiul: De kaste deris Ancker i villende Haff.

23. De kaste deris Ancker i villende Haff/ som Tosser haffde været paa den hellige Graff: J Dannis Svenne værer trøst oc fro.

24. J Dannis Svenne værer trøst oc fro/ det Toff er med Sijcke Tvinde snoed: Hand haabtes da det vaar uden all Fare.

25. Hand haabtes da det vaar uden all Fare/ den Herre tog paa en vise oc qvad: Oc det skede langt for midie Nat.

26. Oc det skeede langt for midie Nat/ det stercke Toff bleff sønderract/ den Herre sætte sig paa Gyldene skrin.

27. Den Herre sætte sig paa Gyldene Skrin/ med Sorrigfuld Haand under belgen Kind/ det vaar stor Ynck at see der paa.

28. Det vaar stor Ynck at see der paa/ det Skib slogis alt i stycker smaa: Den Herre hand kom dog leffvend til Land.

29. Den Herre hand kom dog leffvend til Land Gick Sorrigfuld hos den Stormende Strand De 1 Herre hand gick oc klaget sig saare.. Men Byren blæser.

30. Den Herre hand gick hand klagede sig saare Jeg tencker jeg hafver icke u-retferdig Vare: For uden saa liden en Ganger rød.

Foruden

31. Foruden saa liden en Ganger rød / den tog jeg fra en Faderløs Mø: Vil GUD jeg kommer vel hiem igien.

32 Vil Gud jeg kommer vel hiem igien / da skal jeg gifve hende to for en: Som hand det talede udi samme Sinde.

33. Som hand det talede udi samme Sinde: Da kom til Lands hans forgylte Skrin Oc der kom gangendis en Kocke-Dreng

34 Oc der kom gangendis en Kocke-Dreng / hand giorde den Herre saa stort et Meen: Hand hafde med sig de Svenne fem.

35 Haand hafde med sig de Svenne fem / Her Eske Frost reed selff med dem: Den Kongens Søn hannem rand Taare paa Kind / Men Børen blæser dennem Vesten

36 Den Kongens Søn hannem rand Taare paa Kind / Christ bedrit jeg kom for Boubjerg ind jeg er nu kommen saa ilde at holde / Men Børen blæser.

37 Jeg er nu kommen saa ilde at holde / Er kommen i Her Eske Frostis volde: Men hafde jeg kommen i Her Buggis Leen.

38. Men hafde jeg kommen i Her Buggis Leen / da hafde mig røfvet hverken Ridder eller Svend: Mig røfvet Her Eskis minste Kocke Dreng

39 Mig røffvet Her Eskis minste Kocke Dreng Jeg skal det heffne om jeg kommer hiem: Vil Gud det jeg maa blifve i Liffve

Vil

40. Vil Gud at jeg maa bliffve i Liffve/ jeg skal det Kongen aff Danmarck tilskriffve: Det første Her Bugge de Tidende monne faa. Men Børen blæser.

41. Det første Her Bugge de Tidende monne faa hand sende efter hannem sine Sønner to: Hand sende effter hannem de Svenne fem. Men Børen blæser.

42. Hand sende effter hannem de Svenne fem/ Loed hente hannem strax til Hald oc hiem/ Her Bugge undfick den unge Herre.

43 Her Bugge undfick den unge Herre/ De Danske loede hannem til Engeland føre/ der bleffve de undfangen med Skenck oc Ære: Men børen blæser dennem Vesten ind for Danmar.

Dronning Margrete Waldmars Daatter ofvervinder oc fanger Konning Albret aff Sverrige.

Anno Domini 1363. bleff Konning Albret / Hertug Alberts Søn aff Meckelborg indfør i Sverrige imod Kang Magnus Smeg / hans egen Morbroder. Hvilcken hand fortrengde oc fangede paa S. Matthiæ Dag / oc holt paa siuvende Aar fangen indtil hans Søn Kong Hogen aff Norge / som

som hafde Dronning Margrete / hialp hannem ud aff sit Fengsel. Men der Kong Albret begyndte at holde selsomt Huus / med Krig at føre i Skaane / oc der offver sætte sig i en stor Bondeløs Gield / saa at hand nødis til at indrømme de Tydske Rigens læn oc Slotte / oc beskattede landsaatterne til den anden Skade oc Tvang / som de lidde igien aff de Danske ved Fiendtlige indfald: Da blefve nogle de fornemste i Riget / Men største parten aff Almuen foraarsaget at begiere aff Dronning Margrete i Danmarck at hun vilde undsætte dennem / de vilde svære hende Huldskaff oc Mandskaff / oc kiende hende for deris rette Dronning oc Øfrighed. Aff hvilcken Aarsage hun rystede sig / efterdi Kong Albret tilforne hafde forurettet hendis Hosbond Kong Hogen oc hans Fader / oc giort u-billig Indfalv udi Skaane / oc der til med sendt hende vanqvems oc Spaadske Ord / som Visen det ocsaa formelder. Saa er det da kommen til en aabenbare Feyde oc standende Strid / som skeede paa Falen i Vester Gyttand / Anno 1389 S. Mathiæ Dag / som vaar den 14. Febr. Der bleff Kong Albret fangen / med sin Søn Erich oc med Hertugen aff Meckelborg oc Stargaard / oc Greffve Johan aff Holsten / oc Grefve Otte aff Reppin / hans Huus Fruis Fader oc nogle andre merckelige Herrer / som hulle paa hans Haand. Oc maatte siden sidde udi Fengsel paa sivende Aar / ocsaa tage ind lige med den samme Skeppe / som hand tilforn hafde udmalet til Kong Magnus / som hervidere om røres udi Dronning Margretis Historie.

Vh   En

EN standende Strid i Sverrige/ Oc saa i Vester Gytland: Konning Albret oc hans gode Hofmænd/ da acte sig ud aff Land/ Fordi da ligger Svenden udi Boien.

2. Oc det springer nu saa vide/ saa vide om Sverigis Krune: Konning Albret med Rytter oc Knecte/ oc de ville ind til Skaane.

3 De sparde icke Kircker de sparde icke Kloster/ oc intet hvad Gud tilhørde: Det maatte undgielde saa mangen Mand som aldrig ilde giorde. Fordi da ligger.

4. Konning Albret sidder paa Axelvold/ hand lader de Lønne Breffve skriffve: Sender hand dem til Helsingborg Dronning Margrete at offvergiffve. Fordi da ligger,

5. Det svarede hun Dronning Margrete: der hun de Feide-Breffve saae: Nu raade Gud Fader i Himmerig/ mig haabes det bedre skal gaa. Fordi da ligger.

6. Oc det forbiude den øffverste GUD/ den Sorrig skulde mig hende: Men vil GUD oc de Danske Mænd/ paa Veyen vi hannem vende.

7. Oc hun skreff hannem et andet igien/ som Gud gaff hende til raade: Udi Medelby i Vester Gythland/ der skulle i finde vor Naade. Fordi da ligger.

8. Hand skreff hende oc et andet igien/ som hand

fick

fick i Hu oc Sinde: Det skal aldrig mine Landsmænd spørre: Jeg reddis for nogen Qvinde.
9. Det vaar Dronning Mardrete saa brat/ hun beder paa Svennne to: J tale til Tydske Her Paro/ bede hannem for mig indgaa.
10. Oc hørre i kiære Her Paro/ ville J hielpe mig aff Vaande: Oc vilde J drage i Striden for mig/ udi min Sted at stande.
11. Det svarede hand Her Paro/ hand vaar en Mand saa falsk: Icke drager jeg til Sverrig udi Strid/ for tredive Tusinde Marck.
12. Det vaar hin ædle Dronning Margrete/ hun loed de Lønnebreffskrifve: Sende hun det til Skanderborg/ Her Jfver Lycke at gifve.
13. Saa silde om en Aften Stund/ da bleffve de Brefve udsende: Saa Aarle om anden Morgens tid/ de komme den Herre til Hende
14. Jnd kom hand Her Jffver Lycke/ oc steddis hand for Bord: Ville i mig noget min Naadigste Frue/ hvorfore sende i mig Ord.
15. Oc høre du det Her Jffver Lycke/ saa venlige beder jeg dig: Oc vilt du fare til Sverrgis Land/ oc stande i Strid for mig.
16. Svarede der til Her Jffver Lycke/ hand vaar en Mand uden Falsk: Oc jeg vil drage til Sverige i Aar/ skulle det end kaaste min Hals. For di da ligger.
17. Saa skreff hun Kong Albret igien/ oc hvercken

bedre eller være: For Axelvold i Gytland / det møde vi med vor Hær.

18 Det svarede hand Konning Albret / hand acte den Seyr at vinde: Vilde hun ickun den gode Frue / sidde hos sin Rock at spinde.

19. Oc hand taler til sine gode Hofmænd / alt offver sit brede Bord: Dronning Margrete oc de Danske Mænd / saa mangt et spottefuld Ord. Fordi da ligger:

20 Vi vilde forløsve vor Klæde-Sæd / oc Hetten ville vi ey bære: Førre vi saa vundet all Danmarck til Sverrige med stor Ære.

21 Vi ville forloffve vor Klæde Sæd / aldrig med Sverd udride: Førre vi saa vunden al Danmarck oc soffvet hos Dronningens Side. Fordi da ligger.

22. Oc de rede ud aff Axelvold / med fire Tusinde Heste: De hafde saa stadeilg i Hu oc Sind / De Danske vilde de geste.

23. Oc de rede offver de grønne Enge / vel atten Tusinde i Skare: De hørde ey Messe den signet Søndag / saa ilde monne de fare.

24. De Danske sig oc ey sømme lode / de mødeis al paa den Hæde: At stride oc fecte mod Kong Albret / det vaar deris største Glæde.

25. Det skeede om en hellig Søndag / der de monne Messen høre: Siden fore de til Øresund / oc lode sig offverføre.

26. Oc de rede ofver de Skaanske Bierge/ oc ofver de grønne Enge: Det vaar stor lyst at see der paa/ hvorledis deris Heste monne springe.
27 Oc de rede ind ofver Sverrigis Grentze/ de vaare i Modet saa trøst: Oc der stod Folck oc undrede paa/ Jorden ey under dem bryste.
28. Melte det Her Ficke Olufssøn/ hand saae de Danske Mænd komme: Icke vilde vi stride mod dem i Dag/ det gaar os lidet til fromme. Fordi da ligger S ud Boien.
29/ Det melte Her Konning Albret/ hand reed under grønen Lide: Est du redder for Dansk Mands Sverd/ da rid hen til en Side.
30 Aldrig saae i mig være saa reed/ jeg torde jo fuld vel skelsve: Konning Albret i see vel til, i Dag/ i kunde forvare eder selff.
31. Icke skal der nogen tid spørgis om mig jeg torde jo yppe den Kiff: Den fremmerste Mand jeg være vil/ der først skal voge sit Liff. Fordi da ligger.
32. Oc melte hand det Her Iffver Lycke/ hand saae de Svenske komme: I holde fast sammen i Danske Hoffmænd/ de Svenske skulle for os romme.
33. Det vaar Fickesind Olufssøn/ sin Hest kunhand vel ride: Saa dristig reed hand de Danske imod/ sit Glafvende først at bryde. Fordi da ligger S. udi Boien.

34. De Pile stuncke saa høyt i Sky/ de Glafvende ginge i stycke: J træde nu frem J Danske Krigsmænd/ saa raabte Her Jffver Lycke. Fordi da ligger.

35. Det første rid de sammen reed / de Heldte vaare alle saa stercke: De Svenske maatte vige oc giffve sig tabte/ de miste der Kongens Mercke: Fordi da ligger.

36. Melte det Her Konning Albret/ jeg maa paa Steden bliffve: Den første Mand udi all denne Hær/ jeg vil mig fangen giffve.

37 Saa bleff hand fangen det vaar uden Skempt de spente hannem Boien om Foed: Saa førde de hannem til Helsingborg/ den Danske Dronning mod.

38. Det vaar Her Konning Albret/ hand ind ad Dørren træn: Det vaar hans Frencke Droning Margrete / hun stoed hannem op igien. Fordi da ligger.

39 J være velkommen Konning Albret / mig haffver fast effter eder langet: J skulle være Fader ad dette Barn/ jeg haffver ved Muncken fanget Fordi da ligger.

40 J Fiod vi eder til Barsel bade/ oc da vilde J icke komme/ Nu ere J kommen til Kirckegang/ eder selff til liden fromme.

41 J kallede mig Margrete Muncke Deie/ den vil ieg icke være: Det sømmer fuld ilde en fattige Qvinde/ end fiden en Droning mon være. Fordi da.

J kal-

42. J kallede mig Margrete Muncke-Deie/ det monne J paa mig lyssve: Saa sandelig hielpe mig Gud aff Nød/ det kom mig aldrig i Hue For di da ligger.
43: J hafve forsoret eders Klæde Sæd/ At Hetten skulle J ey bære: Førre J fick vundet all Dannemarck/ til Sverrige med stor Ære.
44. Den Kongelig Eed som J haffve soret/ den skulle J icke bryde: J skulle os gieste paa alle vore Slotte/ oc Taarnet skulle J nyde.
45. Svarede hand hende Konning Albret/ J ere en Velbyrdige Frue: Beviser mig Naade J ere vor Byrd/ saa liden er min Formue.
46. Min kiære Hertug i sige nu saa/ det skulde J haffve sagt os førre: Der J skreff ud den Spot oc Spee/ som J uden Sag lod høre
47. J hente mig ind femten Alne Vandmel/ lader skiære denne Herre en Hette: Saa føre vi hannem til Meckelborg/ oc lader der Struden til sætte.
48. Kong Albret gaar ad Kiøbenhaffns Gade/ hannem sømmer baade Priis oc Ære: Oc femten aff de Svenske Riddere/ den Strud monne effter hannem bære.
49 Hun lagde ofver hannem en Kaabe saa tungt/ oc den vaar støbt aff Bly:|Hun bad hannem sidde der under saa lenge / Til hand spurde de Tidende ny.

50. Oc der sad hand udi Vinter siu/ hun lod sig da miskunde: Saa drog hand hiem baade fro oc glad/ oc døde paa Meckelborgske Grunde Fordi ligger ad Svenden udi bojen.

Konning Christoffer nedlegger de oprøriske Bønder udi Nørre Jutland.

EFter at Konning Christoffer vaar kommen til Kongeligt Regiment/ efter sin Moderbroder Kong Erich/ begyntis strax paa tredie Aar et Oprør af Bønderne i Nørre Jutland/ som ihiel slog/ Kongens tro Mand oc Raad Her Eske Brock/ oc indtoge med deris Høfvitzmand Hinrich Tagessøn Sanct Jørgens Bierg i Haanherrit. Der blefve de belagde af Kong Christoffer oc ofvervunden af hannem paa Torsdagen udi Pintze Uge/ Aar 1441. Paa Valsteden blef 1835. Bønder slagne/ oc de andre benaadet paa en timelige Skat. Men Hinrich Taggessøn blef self femtende lagt paa Steyle baade for dette Oprør oc andre sine u-dediske Gierninger/ som en anden Sted skal omtalis.

XLV.

HErtugen udaff Beierland hand er en Herre saa rig: Der er ingen udi all den Egn/ som hannem kand være lig.

Det

2. Det vaar Kong Christoffer hin bolde/ hand skreff de Breffve omkring: Biuder hand der med alle sine Mænd/ at de møde hannem til Ting.
3. Oc ind da kom det sende Bud/ hand sagde sin Herre saa: Eders Morbroder oc icke følge vil de/ hans Husfrue raade fra.
4. Kand jeg icke min Morbroder faa/ alt for den høje Frue: Da vil jeg prøffve de Danske Mænd oc see hvad de monne due.
5. Det vaar unge Kong Christoffer/ hand kom der ridendis i Gaard: Oc ude stod stolte Frue Cecil lille hun vaar vel svøbt i Maard.
6. Hør i stolte Frue Cecil lille hvad jeg spør eder ad: Er min Morbroder hiemme/ i sige det offver brat.
7. Vaar eders Morbroder hos mig hiemme/ jeg duelde det ick med List. Men kommer hand ud aff Landet i Aar/ da blifver hand slagen forvist.
8. Det vaar unge Koning Christoffer/ oc klagede hand sin Vaande: Mig ere affaldne mine egne Bønder/ de vilde mig gaa fra Haandel.
9. Mine Ædle Mænd i stande mig bi/ i Borgere oc ligesaa: Det skal være saa ringe en V-mage de Bønder som Gies at slaa.
10. De Bønder samledis sammen i Skare/ saa vel offver Skow som Hede: De keiste dennem en Høfvitz mand/ Hinrich Taggesson vaar til rede.
11. De reiste sig op hver Mand aff Huus/ som

 bode

bode i Vensyssel Land: De meente sig hafve strax vunden Spil/ de haffde icke bedre Forstand.
12. Oc de reede frem for Aalborg Sund/ oc frem for Huseby Veye: Fore da reed deris Høsvitz-Mænd de maatte alt klæde en Steyle.
13. Oc de reede frem ad Agersborg Grunde/ oc frem ad Agersborg By: Der satte de Ild paa Kongens Gaard/ den stoed saa høyt i Sky.
14. Det første rid de sammen reede/ de Hellede vaare baade saa stercke: Det vaar Marsk Stig Pallissøn/ hand vigte saa langt i Marck.
15. Det andet rid de sammen reed/ med Glafvend oc skarpe Spær: Det vaar Hinrich Taggessøn/ sit Liff maate hand lade der der.
16. Det vaar Hinrich Taggessøn hand vergede sig io saa vel: Siden hand kom paa sine Knæ at staa/ sin Mand slog hand ihiel.
17. Det vaar Hinrich Taggessøn/ hand saae sig op i Sky: Nu da rende de Morsinge bort/ oc saa de Forrædere aff Ty.
18 Oc først da rømte de Morsinger/ oc saa de Forræder aff Ty: Effter da stode de Vendelboer/ oc de vilde icke fly
19. Effter stode de ædle Wendelboer/ oc de vilde icke fly: Saa bygde de dem en Vogenborg / derfore lode de deris Liff.
20. Hertugen udaff Beier Land/ oc saa hans brune Fole: De ligge begge i Veyen omkast/ saa dybt i Huseby Hvole.

De

21. De Bønder de blefve der slagen paa Sted /
saa mange som icke kunde rømme. Endnu er Her
Christoffer en Kong/ de Danske Mænd
til Fromme.

Konning Christian den Før ste bliffver Her Iffver Axelsøn vred/ for sin V-stadig hed.

Vdi midlertid/ at den store V-enighed oc Oprør hafver været udi Sverrige / udi Kong Christians den første hans Tid/ Hafver de Svenske lagt sig efter Gothland/ Oc bestollede Konning Erich aff Pomeren/ paa Visby Slot / som hand end da hafde under sig. Men Konning Christian giorde hannem Vndsætning / oc tog Slottet oc Landet ind/ oc efter at Kong Erich / er dragen hiem til Pomeren/ sætte hand Her Oluff Axelsøn til Høfvitzmand ofver Landet. Oc der hand vaar hendød / andvordede hand hans Broder Her Iffver Axelssøn det effter hannem Her Iffver tog oc fleere Læn baade i Findland oc Sverrige efter sin Broder/ oc gaff sig udi Svogerskaff med Her Karl Knudssøn oc andre fornemme Rigens Mænd/ oc bleff der ofver saa meget modig / at hand paa det sidste / holt saa got som hvercken med de Danske eller Svendske / saa at hand streff Kong Christian til / at hand actes icke lenger at svare hannem som sin rette Lands Herre. Hvorfaare Kong Christian bestollet e samme Aar 1467. Lillø oc indtog det S. Mickels Dag/

oc saa

offaa. Syllesborg om Midfaste Tide der nest efter. Men Her Jfver gaf sig siden aldelis fra de Svendske/ oc ind til Konning Hans som satte Her Jens Holgersøn til Høfvismand paa Gothland i hans Stad.

XLVI.

DEt vaar Her Jfver Axelssøn/ Hand sider paa Gudlands Skære. Hand siger hand vil til Sverige fare/ oc hente sin Hiertens Kiære. Her Jfver hand bryder den sterck Bølge for Gudland.

2. Her Jfver hand seyler til Stockholms By/ Karl Knudsøns Daatter at geste/ Det sige alle som det høre eller spør/ det blifver icke for hans beste. Her Jfver hand

3/ Oc de vunde op deris Silcke Seyl/ saa høyt i forgyldene Raa: Seyler de denuem til Sverigs Skære/ vel mindre end Døsne to.

4. Kaste de deris Ancker ud paa Sande/ oc ginge de dem i Land: Der varede paa det Svenske Rad/ som toge Her Jfver om Haand. Her Jfver haud bryder.

5. Mit udi den Borggaads Plaz/ der agselede hand sit Skind: Saa gaar hand paa Stockhoms Hus/ for Sverigis Hffeing ind. Her Jfver hand bryder den.

6. Det vaar Her Jfver Axelssøn/ hand ind ad

Dør

Døren tren/det vaar Her Karl Knudsson hans
stander hannem op igien.

7. Hel sidde i Her Karl Knudsson/ en Høfding
ofver Sverigis Rige. Oc ville i gifve mig eders
Daatter/ om vi ere hver andens Lige. Her Iff-
ver hand.

8. Skal jeg eder min Daatter gifve/ som raade
skal for eders Bo. Da skulle i driffve Kong Chri
stian ud/ ocsaa de Bisper to.

9. Det svarede hun Jomfru Magdalena/ hun
svarede et Ord saa brat: Ville i driffve Kong
Christian aff Land/ jeg soffver hos eder i Nat. Her
Iffvee.

10 Det vaar Her Ifver Axelsson/ hand lader de
Beffve skriffve: Oc sender hand dennem til Dan
marck/ Kong Christian at ofvergifve. Her If
ver hand.

11. Oc bort da reed det sende Bud/ som Breff-
vet hafde i Hænde: Paa Mønter gaarden i Mal-
møes By/ der monne hand Kongen finde. Her
Iffver hand brød.

12. Oc ind da kom det Sendebud/ oc stedis hand
for bord: Hand vaar snild oc kundig i Tale/ hand
kunde vel føye sine Ord.

13. Hel side I Konning Christian/ en Herre
gild oc giest: Helser eder Her Iffver Axelsson/ her
haffve I hans breff.

14. Melte det Konning Christian/ der hand de

brefve

Breffve saae: Aldrig hafde jeg der nogen Tid troet/ Her Jsver skulde sticket sig saa.
15. Jeg haffver hannem faaet baade Slotte oc Feste/ at raade til troer Hænde: Men det kom aldrig i mit Sind/ hand skulde saa snart omvende. Her Jsver.
16 Leffver jeg Konning denne Vinter offver/ oc end vel kortere Tid: Den sielff giort Konning oc hans Svoger: De skulde mig bede om Fred. Her Jsver hand.
17 Oc det vaar Konning Christian/ hand kaste det Sølff paa Bord: Det gieffver jeg dig Her Jørgen tro/ som aldrig brød sine Ord.
18. Konning Christian hedte paa liden smaa Dreng/ du følge dette Bud i Stue: Du lad hannem spise som det sig bør / kom icke hans Herre i Hue. Her Jsver hand:
19. J giøre hannem Tieniste/ som det sig bør/ J giøre hannem ickon got: Hans Herre skal os betale det Lag / som os haffver giort denne Spot. Her Jsver hand.
20. Du følge dette Bud i Skreder Stue/ du lad hannem Klæder Skære: Selff skal betale den Skræder Løn/ Jsver Axelssøn hans Herre.
21 J haffve tack Konning Christian / Jere en Herre saa prud: Eders Naffn oc Gaffve jeg prise vil/ jeg kommer aff Landet ud. Her Jsver hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

Kon-

Konning Hans Fester Frøcken Kirstine/ Curførstens Hertug Ernstis Daatter aff Saxen.

NAr efter Guds Byrd/ 1477. sende Konning Christian den Første/ sine Legater til Hertug Ernst Curførst aff Saxen oc Margrefve aff Land Misen/ oc lod begiere hans Daatter Frøicken Kirstine/ paa sin Søns vegne. Oc blefve de saare vel undfangen oc finge der et got Svar / paa deris Ærende. Thi strax om Sommeren der efter lod Hertug Enrst fornefnde Frøicken indføre i Danmarck/ ved sin Broder Hertug Albret/ med stor Herre Pract oc Prydelse. Oc stod Konning Hansis oc Dronning Kirstines Bryllups Høytid paa Kiøbenhafns Slot neste Søndag for vor Frue Dag Nativitatis Anno 1478.

XLVII.

KOnning Hans hand sider paa Kiøbenhafn / Hand lader de Lønebrefve skrifve: Oc sender hand dennem til Nørre Gytland/ Her Erich Ottessøn at geste.

2. Det vaar Her Erich Ottessøn/ der hand de Lønbrefve saae: Hand skød Bartaffel oc Terning/ fra sig/ bad sadle Ganger graa.

3. Oc de lidde ud hin Skiønne Ørs/ lade paa for gylde

Gyldene Mile : End reed hand til Kiøbenhaffn førend hand lyster at hvile.

4. Ind kom Her Erich Ottessøn/ oc steddis hand for Bord: Hvad ville i mig min Naadige Herre hvi haffve i sendt mig Ord.

5. Høre I Her Erich Ottessøn/ i er vor egen Mand: I skulle fare til Misen i Aar/ bede om den lille Vaand.

6. Oc det vaar Her Erich Ottessøn/ hand bleff saa brat at svare / Skal jeg ind til Misen Land jeg kand icke ene fare

7. Her Verner Paßberg aff Holbeck Hus/ befaler jeg med eder fare / Her Claus Rønnow paa Orringborg eder følger saa faur en Skare.

8. Der bleff udlagt de Skib paa Strande/ de Bodsmænd glædis der ved/ Den blide Bør saa herlig stod/ saa vel deris Skib fremskredd.

9. Oc vunde de op deris Silcke Seyl/ saa høyt i forgyldene Raa/ de satte Dannebroge i fremmer Staffn/ de lode til Saxen staa.

10. Kuren stander paa høyen Værn / oc seer hand ud fra Lande/ Hidset seer jeg de Danske Skib/ de føre forgyldene Brande.

11. Jeg seer saa mange aff de Danske Skib/ de føre forgyldne brande/ Christ signe hende liden Kirstine/ de acte hende vist til haande,

12. Oc de lagde ind udi den haffn/ kaste Ancker paa hviden Sand/ De ædle Ridder aff Danmarck de trene der først paa Land.

mis

13. Mit udi den Borge Gaard/ der agsle de deris Skin: Oc saa gaar de i Hyyeloffr/ for Hertugen aff Saxen ind.
14. Hel side i Margrefven aff Misen Land baade i oc eders Kiære: Den unge Konning aff Dannemarck/ beder om eders Daatter med Ære.
15. Hand tog til sig de lucte Brefve / oc læste hand der paa: Loff være Gud i Himmerig/ at jeg denne Daatter aa.
16. J ædle Riddere/ i tage Vand/ i gaa med os til Bord: J tøffve hos os en liden Tid/ vi vide eder Ansvar god.
17. Vaare de dem der udi Maanet/ oc de vaare der itre: Icke kunde de Frøicken Kirstine saa/ ale med deris Øyen at see.
18. Den klare Dag dagis for Østen/ oc Bølgen den blæsblaa: De ædle Ridder udaff Dannemarck/ de gaa for Hertugen at staa.
19 Det vaar Hertug Ernst aff Misen Land hand kalder paa Drosten sin: J lede hin unge Frøicken Kirstine/ for os i Salen ind.
20. Oc otte da vaare de Misenske Fruer/ hendis Haar baade børste oc flette: Fire da vaare de ædle Førstinder / hendis Hoffvet Guld paasætte.
21. De sætte paa hende det Hoffvet Guld/ det skinde som en Lue: Det vaar belagt med dyrebare Steene/ det sømte den skønne Jomfrue.
22. Det vaar liden Kirstine saa bold/ hun ind ad

Ee Ogreu

Dørren træn/ hendis Fader oc hendis Farbrø-
dre ere/ de stande hende op igien.

23. Hendis Fader oc hendis Farbrødre ere / de
stande hende op igien: De ædle Riddere aff Dan
marck/ de racte hende Haanden uden Meen

24. Det vaar Hertug Ernst aff Misen Land/
hand heder paa smaa Svend sin. J hente Tær-
ning oc Vartaffvel/ bære det i Stuen ind.

25. Hertugen kaste de Terning fra sig/ de vaare
aff røden Guld: J kaste Her Verner Paßberg/ thi
i ere Kongen huld.

26. Det vaar Her Verner Paßberg/hand stød
de Terning fra sig Kaste i for mig Her Claus Røn
now/ thi i eldre end jeg

27. Oc det vaar Her Claus Rønnow/ hand
satte de Terning fra sig: Kaste J Danmarckis
Hoffmester for mig/ i er langt ypper end jeg

28. Det vaar Her Erick Ottesson/ tog Ter-
ning i sin Haand: Hielp nu Gud Fader i Him
merig/ jeg vinder den lillie Vand.

29. Den første Guld Terning paa Bordet rand
den løb som det skulde være: Den Danske Hoff-
mester den Jomfru vandt/ til Kongens Hiertens
Kiære.

30. Lenge tenckte Frøicken Kirstine ved sig/ oc hen
de rand Taare paa Kind: Skal jeg fare til Dan-
marck ind/ saa langt fra Moder min.

31. Det vaar Hertugen aff Saxen Land: hand ta
ger sin Daatter at lære/ Det vil jeg for Sanden
sige/ det vaar aff Tuct oc Ære.

Var

32. Vær kiær at Juder kiære Daatter min/ de ere baade trygge oc tro/ Stunde du ey effter Sverigis Krune/ uden du den med Lempe kand faa.

33. Du bede got for fattige Encker/ som Faderløse Børn skulle Føde: Du bede got for de fattige Fanger/ lad dem i Taarnet icke dø.

34 Oc skatte du icke den fattige Bonde/ jeg det icke haffve vil: Men fattis dig enten Guld eller Sølff/ du ylge din Fader til.

35. Saa snart da vaar den sorte Jord/ med Silcke saa vit offverbret: Det vaar Frøicken Kistine lille/ hun bleff til Karm udleed.

36 De blæste saa sterck i Trommeter/ i deris for gyldene liud: Saa førde de den Frøicken til Strand / de kallede hende Danmarckis Brud

37. Saa vunde de op deris Silcke Seyl/ saa høyt i forgyldene Raa: Saa seylede de dem til Danmarck/ fast mindre end Uger to.

38. De strøge Seyl/ lode Ancker falde/ alt paa den hvide Sand: De ædle Ridddere aff Danmarck/ de løffte den Jomfru paa Land

39. Den grønne Jord bleff vit oc bret/ med Silcke oc Sindal strød: Den unge Konning med Riddere Skare/ drog sin kiere Brud imod.

40. De mødtis paa den grønne Vold/ Christ gifve det bliffver til Gafn: Den Herre fra Hest/ den Jomfru fra Karm/ de toge hver andre i Fafn.

Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmarck.

Konning Hans drager ind i Dytmerst oc mister et stort Antal Krigs-Folck.

DEnne Dict er lagt om den Krig som Kong Hans med sin Broder Hertug Frederich aff Holsten førde mod de Dytmerske Anno Domini 1500. Hvilcket gick dennem u-lyckeligen/ aff denne Aarsage at de paa den u-beqvemmeiste Tid om Aaret grebe det an/ fordristede for meget paa deris egenstyrcke oc store Krigs macht oc der ofver foractede deris Fiender som hafde ind tagen fordeelen for dennem/ oc derfore beklemte dennem paa noglr trange Diger/ at de for Vand oc V-tveir kun de icke komme til at sla deris Slactordning oc komme til ret Orebning med dennem. Dette Slag stoed den 17 Dag Februarij paa fornefnde Aar/ hart ved Hemming sted i Dytmesken. Oc blefve der nedlagde oc druckne de i Digerne oc aff stor V-veyr omkommen hen ved 4000. Mand foruden fornemme Adels Personer / baade aff Riget oc Hertugdommene / som vaare 360. med tvende Grefver Adolff oc Otte aff Oldenborg/ etc.

It ynckelig Spetackel oc merckeligt Exempel / at ingen skal foracte sin Fiende/ besynderlige paa de Steder / som u-lige findis Fordeel.

XLVIII.

DE Fule hyfve faaed saa underlig et Raad de vilde saa gierne hafve aff den Braad: Som vaar opædt oc alt fortærd/ for langen Tid aff en anden Herd: Oc mangen Mand kom til Vaande.

Oc

2. Oc der kom fluende en Flock aff Star/de vißte ey Veyen hvor de vilde fare: De hafde i act at flue saa Gent/ hafde det icke bleffven dem formeent/ de maate der bliffve paa Hede.

3. De brøde aff Qviste oc bygde Bolig/ de meente de skulle der side rolig: Saa mangen bliffverſ vegen med stor v-ro/ aff den mand best unde tiden monne tro: Det maatte disse Starre und gielde.

4. Oc der kom fluende en Flock med Svaner/ de stridde under den største Banner De sloge ud deris Vinger brede/ saa dybt udi Dynd saa maatte de træde/ de Danske Hoffmænd til Skade.

5. De Duer komme fluendis aff it Torn/ dem blefve saa snart deris Vinger affskaarn: Som Snee da vaare deris Vinger hvide/ de refvis som Vlfven Faaret monne slide/ der vaar icke Fred at vente.

6. Ihun som Vgleu tager til Høg/ hand er ey selff ret fuldvel tryg Om Dagen hvilis hun under Ege Blade/ om Natten sider hun i Bondens Lade/ hvo der paa lider farer ilde.

7. Grib oc Gam de slogis sammen tillige/ de vilde icke for hver andre vige: De andre smaa Fule fløye bort med skamme/ de actet det icke som efter monne komme/ de rømte aff fremmede Land.

8 Gert Falck sin Mandom loed hand tee/ hand vilde icke lenger paa Steden bie: Hand saae saa høyt ofver breden Hede/ hand torde icke vergesin egen Rede/ de andre ligge ved Balger Side.

 Oc

9. Oc EbbeGied saa monne hand hede/ Christ giffve deris Siæle Himmerigis Glæde: Densom er skild ved Paradiis/ hand fanger hvercken Ro eller Lise/ Gud ved hvem Danmarck den skade volte.

10: Den gamle Ørn oc hannem rand Taare/ hand tog sin gode Hest med Spore: Saa foer hand til sit reede hiem/ hand gaff denne Færd saa vel igen/ hand actet denne Spot at hæfne.

11. Oc de vaare atten Tusinde stercke/ der de droge offver Dige oc Marck: Men der de droge tilbage igien/ som førre reede Fire/ der reed nu en/ det siger den med monne være.

12. Den Vise hun er icke lagt om Fuel/ Den er om Krigs Mænd Fine oc Ædle: Kong Hans hand førde sin Hær med Mact/ Vdi Dytmersken bleff den nederlagt/ Det staar saa lenge til Minde.

13. Hand tencker at heffne denne Bonde-Hofmod / om han der er fød aff Kongelig Blod: Hand meener at Grisen betale skal / hvad som haffver brøt den gamle Galt/ det gaar dem ud for sande.

kon

Konning Christian den Fangen.

DEnne Vise/ meenis at skulle være dictet aff K. Christian den anden/ udi hvilcken hand beklager sin Forseelse oc ælendighed/ Er vel it merckeligt Exempel/ at ingen fordrister sig paa sin egen Velde oc Macht. Thi ingen er kommen saa høyt i Sedet i denne Verden/ at hand udi sin egen Formastelse/ kand io falde/ naar Gud tager Haanden bort. Oc salig er den som Gud reffser i denne Verden/ at hand kand kiende oc aff Hiertet fortryde sin Forseelse/ oc indfly til Gud om Naade oc Wenskab. Thi denne Werden er dog forgengelig med all sin Herlighed/ men Guds Ord varer evindelig/ oc de som der paa hendø/ bekommer Ærens ævige oc u-forgengelige Krune.

XLIX.

CHriste Gud jeg vil dig Ære/ for din Naade oc miskund: Dog Lycken monne fra mig være/ som mig gaff Konge Naffn offver tre Konge-Riger/ aff hvilcke jeg maatte undvige: Med Hustru oc Børn saa skøn/ HErre tag mig til Naade igien.

2 Jeg haffver ocsaa forloren/ min Dronning kyst oc reen: Aff Keiserlig Blod vaar baaren Elisabeth Allerkieriste min: Hun haffde ingen skyld med

alle

alle/lad hende dig vel befalle: Vær hende Miskundelig/ thi Skylden findis all hos mig.

3. Erlig hafver du mig straffet/ for min V-tacknemmelighed: Paa min Mact hafver jeg troadtzet oc paa min Veidighed. Hvad som mig tyckte alleene/ det maatte mig ingen formeene: Holt det for en skreffven Low/ O HERRE kom mig ihu.

4. Ret aff Guddommelig Naade/ vilt du oc gifve til: Oc frelse mig aff all Vaade jeg veed ey hvort jeg vil. Til dig flyer ieg aleene/ thi du kand Verden formeene: Hendis Sind oc trædske Raad/ O HErre hielp mig aff Nød.

5 Nu vilde jeg reformere/ Klerckeri oc Ridderskaff: De vilde intet aff mig lære/ dersaare gaffve de mig Straff. Jeg foractede mest de beste/ derfore maatte rømme mine Feste: Oc vandre i fremmede Land/ du HErre mig hielpe kand.

6. See HErre jeg mig forlader/ paa dig du est saa tro: Jeg beder for dennem mig hader/ ieg tencker oc intet der paa: Dine Domme de ere underlige/ din Haand kand ingen undvige: Jeg finder mni Bryst oc Skyld/ O HERRE vær du mig huld.

7, Kunde mig det ocsaa hende/ inderlig der om bedis jeg: Min Villie vilt du omvende/ din alde lis at være lig. Din Villie er stedse den beste/ vi ere ickun fremmede Geste: O Gud ofver os Miskunde dig/ oc giff os Himmerig.

8. Du haffver mig nylig lærret/ alt med dine hellige Ord: Salomon det samme beveret/ aff Skrifften thi hun er stor. Dine Børn i Verden straffer/ oc siden ey lenger plager: Jeg veed du HErre est sand/ løs mig aff Syndsens Baand.

9. Sandelig mig meere end Glæder/ din trygge oc trofaste Tilsagn: J hvilcken du os tilsiger/ Syndere som ere din Søns Naffn/ de samme skulle Himmerig erffve/ du HERRE monne saadant forhverffve: Alle dem som dig frycte kand/ Ung oc Gamble Qvinde oc Mand

10. REX JUDÆORUM HERRE/ Pilatus skriffve loed: David monne mig oc lære/ at du est sød oc god. Hvem dig vil endelige ære/ hannem viit du Naadig være: Giff mig nu ret Forstand/ send mig den Hellig Aand.

11. Danmarck mit Fæderne Rige/ der til haffde jeg attraa: Kunde det saa skee med lige/ giff altiing vel tilgaa. Foruden Blods Udstyrtning/ det hielper en saare ringe Ting: O GUD løs vel min Baand/ jeg setter min Sag i din Haand.

Konning Frederich den Første Annammis efter Kong Christi- stian II. til Konning udi Dan- marck.

EFter at Konning Christian 2. vaar rømt aff Danmarck/bleff hans Farbroder Konning Frederich i Vajd igien udi hans Sted/ Anno Domini 1523. Oc vaar da lang Tid stor indbyrdis Venighedher udi Riget oc nogle endda lode sig forføre oc opholde paa hans Haand. Hvilcke hafve dictet denne Vise her om/ hvilckenvi lade blifve ved sin Vard/ som de i mange Aar sungen her i Riget. Thi med Viser vinder eller taber mand hvercken Land eller Riger. Det hører ald meere til /oc den som det Spil regegierer/ sider her ofvenfaare. Hand er den/ som Daniel siger/ der omskiffter Tid oc Stund/ det er/ sætter hvert Rige oc hver Monarch/ sin Termin faare/ hure lenge de skulle vare/ oc hand affsætter Konger oc indsetter Konger. etc.

L.

VAlle smaa Fule i Skofven ere/ de gifver paa Høgen stor klage: Hand rifver aff dem baade Feire oc Dun/ oc vil dem aff Skoffven jage. Men Ørnen bygger i Felden ud.

2. Saa fløye de op i Ege Top/ de lagde et Raad paa ny: Hvorledis de skulde en Konning faa/ dem kunde fra Høgen fri.

Frem

3. Frem da traade den u-sigelig Krage/ hun vaar saa sorgefuld/ Reise vi os den gamle Ørn/ / jeg haabes hand vorder os huld.
4. Det vaar alle de andre smaa Fule/ de svarede iaber til: Nu er Ørnen vorden Fule-Kong/ saa som lenge Gud hand vil.
5. Til da svartt den stolte Høg/ vi stede det ingen lunde: Oc skal den Ørn være Fule-Konge/ hand legger os øde i Grund.
6. Det da spurde den gamle Ørn/ hand bleff saa vred i Hue: Oc slog hand til den stolte Høg alt med sin skarpe Klo.
7. Der ved da glædis de andre smaa Fule/ oc sium ge hver ved sin Stemme: J Lunden vaer Flyd oc Fulesang/ alt der som Ørnen vaar hiemme: Men Ørnen bygger.
8. Sammen da sanckis den Høge Hær/ den skiulte baade Skow oc Kiær: Oc vi ville os til Lunden fare/ oc giøre den Ørn et blær: Men Ørnen bygger i Felden ud.
9. Det da hørde den simpel Due/ hun fløg til Ørnen oc jagde: Oc nu da kommer den Høge Hær/ hand acter at giøre dig Skade.
10. Til da svaret den gamle Ørn/ saa baade hans Øyne de runde: Saa mange Mus de bide en Kat/ thi maa jeg rømme aff Lunde.
11. Bort da fløg den gamle Ørn/ alt med sine Vnger saa smaa: De andre smaa Fule de blesve saa vilde/ de viste dem ingen Raad.

Nu

12. Nu sider Høgen i Ege Top/ oc breder hand ud sine Vinge: De andre smaa Fule i Skofven er/ dem monne saa jammerlig trenge.

13. Nu sider Kragen paa baren Qvist/ oc svelger hun ofver sin Klo: Vglen skiuler sig i Elle krunte/ jeg venter hun hafver u-ro.

14. Viben hun løber i Agger Reen/ alt med sin høye Top: Høgen hand kommer der fluende frem/ hand tager oc æder hende op.

15. Nu side alle de andre smaa Fule/ oc tie saa qver som Steene: De hafve nu mist deris deylige Sang/ vil Gud de faa hannem igjen.

16. Nu er der Sorrig oc Graad i Lunde/ som førre vaar Fulesang: De fattige smaa Fule ynckis mig ofver/ dem Tiden skal være saa lang. Men Ørnen bygger i Felden ud.

17. Hunden ligger under Bordet oc sofver / oc Refven i Gaasse Sti: Naar Tiden er saa vogner hand op sine fattige Gies at fri.

18. Katten hand ligger i Gaarden sing/ oc alle Mand vil hannem hade: Møsen raader selff i fattig Kones Pose/ hun giør hende fuld stor skade Men Ørnen.

19. HErre Gud da hielpe den fattige Ørn/ som flyer i vildene Hede: Hand ved sig hvercken Læ eller Ly/ som hand der bygge sin Rede. Men Ørnen hand bygger i Felden ud.

Kon-

Konning Christian III. Velt-es til Kong udi Danmarck/ oc fordriffver med stor Lycke/ Greffve Christoffer aff Oldenborg med sine Anhengere.

EFter at Konning Frederich vaar hendød Anno Domini 1533 stod Danmarckis Rige paa tredie Aar Kongeløs / oc gick da selsomt til her udi Riget. Thi de vaare mange som hulde sig til Regimentet/ iblant andre kom Grefve Christoffer aff Oldenborg her ind i Riget / med de Lybskers Hielp oc Bistand / oc gaf faare at hand hyllede sig Almuen til paa Kong Christian den fangen hans vegne. Der med drog hand Borgerskabet aff Kiøbenhafn / oc Malmø til sig/ oc indtog nogle fornemme Slotte oc Byer/ baade i Seeland/ Skaane oc Fyn. Men hand beholt dennem icke lenge/ thi den Judske Ridderskaff/ med nogle de andre fornemmist aff Rigens indfødde Adel/ keiste sig Hertug Christian Konning Frederichs Søn til til Skytzherre oc Konning. Oc de rystede sig med hannem/ oc nedlagde først Grefvens Folck i Fyn/ hvor iblant vaare tvende Grefver/ Grefve Johan aff Høye/ oc Grefve Claus af Teckelnborg/ foruden anden gemeene Folck ved nogle Tusinde som blefve paa Valsteden. Der nest drog hand ofver til Seeland/ oc belagde Kiøbenhafn fast Aar oc Dag/ førend hand tvingde Borgerne til at opgifve Byen Anno Domini 1536: Oc saa drog da Grefven af Landet / oc hans Anhengere Skipper Clement/ Marcus Meyer/ Lange Her-

man

man / Jacob Bullen Vefver / finge hver en selsom Af-
gang oc u-lyckeligt Henfærd. Saa at Riget kom da paa
det sidste til Fred oc Rolighed. Oc Konning Christian
bleff Krunet med Dronning Dorothea i Kiøbenhafn
udi vor Frue Kircke aff D. Johan Pomer /
den 12. Dag Augusti Anno Domini
1537.

LI.

ALL Øffrigheds Vold at være / er fandelig
skicket aff Gud: Hvem dem icke holder i
Ære / hand giør imod Guds Bud. Thi vil
jeg trolig raade / baade ædel fattig oc rige / speile
sig udi mange Lands Skade / der ofver er kom-
men i vaade / aff Oprørisk V-christelig Svig.

2. Der mand skreff Tusind Femhundrede / oc tre
oc Tredive Aar / blefve Danske Mand saare bekym
rede / der de deris Konning ombaar: Den Chri-
stelig Første oc Herre / ved Nafn Konning Frede-
rich / Rigens Raad strax samen komme / en Kon-
ning at keise til fromme / efter Rivens gamleskick.

3. Medens der kom da noget andet iblant / Gud
vilde disse Lande straffe: De Norske Raad kunde
icke komme frem / hver haffde selff nock at skaffe /
De Lybske saae da deris Fordeel / til Malmø oc saa
til Kiøbenhafn / lodede udgaa deris Lønnebref
ve / som de med listig paafund udskrefve / Dan-
marck til saa liden Gafn.

4. Bogbinderen oc saa Jørgen Myntet / behage
de

de den tidende vel: Kunde vi bliffve to mectige Regenter/ vi glemme baade Eed oc Skel. Med Guds Ord ville vi Sagen smycke/ Konning Christians Nafn der til/ saa kunde vi i Danmarck raade/ oc Adelen skulde der lidet aff bade/ som os fortroer saavel.

5. De viste deris Anslag vaare icke trygge/ uden de skulle hafve it Skin: En Herre maatte de der til bruge/ som vaare ret efter deris Sind Greffve Christoffer Domherre aff Cölne/ hand vaar deris rette Mand/ deris Eed oc Tro de strax forgiette/ med Grefven vilde deris Liff opsette/ den Danske Adel drifve aff Land.

6 Jørgen Vllenvefver oc Marcus Meyr/ begynte udi Lybek dette Spil: Som de hafde lært/ udi Mynster/ de vilde der hielpe til. Vdi Danmarck skulde det nu saa gange/ ligesom paa Himmelen ere alleene/ Soel oc Maane til lige baade/ saa skal en Konning oc Dronning raade/ Adelen skulde mand det formeene.

7. De Lybske sade saa reede til spring/ Hertug Christian vilde de geste: Deris Rytrer oc knecte sloge de udi Ring/ de Holster icke meget til beste. Vden Varsel fulde de dem i Land/ de røffvede oc brende for fod/ saa vit som de droge frem/ det vaar deris egen store Skam/ de teede deris Bonde Hofmod.

8. Den Herre hand loed sig icke forskrecke/ hand samlede sit Folck tilsammen: Hand actet at gifve

dem

dem Paßbord sterck/ det skulde de spørre uden Gammen. De andre Landsherrer vise oc fromme/ De tenckte med sig/ skal det saa gaa/ da blifver ingen Fred i Lande/ fange de Lybske først ofverhaand da gaar den under som mindst formaa.

9. De Herrer fick hielp oc stor Bistand/ de Lybske maatte da løbe: At Holster Dore den bleff dem trang/ som Koen monne Beise far Svøbe. De grebe da andre Raa i Sinde/ som de Jørgen Myn ter tilskrefve/ de sende med Skib udi Øresund/ det vaar alt giort paa falske fund/ Christoffer den naffnkundige Grefve.

10. Den Grefve loed Brefve udskrifve/ til Kiøbsteder oc meenige Mand: All Adel skulde de fordrifve/ oc ingen lade lefve udi Land. Hand vilde til Priis oc Bytte/ gifve baade deris Liff oc Gods strax monne de all Adelen ofverfalde brende oc plustret deris Gods med alle/ mangen miste deris Liff der hos.

11. Smaa Lande ginge hannem strax tilhaande/ baade Bønder oc Borger tillige: Hand lofvet dem vel baade Qvinde oc Mand/ hand vilde dem ey undvige: Konning Christian vilde hand ind hente/ som vaar aff Landet bortrømt med alle/ nu meere end ti famfelde Aar/ derpaa saa dristig hand for: i Landet skulde hand indkaldes.

12. Den gamle Frue Anna Holgers uden skel/ imod sit Breff oc Leide: Loed hand udi Ringsted slaa ihiel/ oc for sine Fødder nedtræde. Dog nogle

vilde

vilde hannem undskylde/ at det skulde været han-
nem hart imod/ at Borgerne aff et galend opsæt/
actet hvercken om Low eller Ræt/ det gick dem li-
det til god.

13 Der Greffven hafde saa under sin Mact/ smaa
Lande oc Per med alle: Paa Jutland giorde
hand sin act/ oc loed Skipper Clement fremkal-
de/ hand gaff hannem Skib oc der til Folck / oc
bad hannem Landet tvinge/ vilde de ey gaa han-
nem strax til Haand/ hand skulde dem tvinge med
Vidie oc Brand/ oc sig med Macten fremtrenge.

14. Den Danske Adel udi Nørre Jutland/ med
deris jenslige fleere De sende deris Bud til Her-
tug Christian/ tilbøde hannem Krunen med Æ-
re. Den Herre loed sig ey sømme/ hand rystede
sig til Hest oc Foed/ Aalborg loed han d indtage/
sine Fiender oc strax nedlagde/ Skipper Clemend
kom i stor Nød.

15. Der Grefven fornam det Vederspil/ Marcus
Meyr loed hand forskriffve: Fra Lybeck at drage
de Skaaninger til/ hand skulde der med dem kiff-
ve. Hannem lyckedis der sit onde Foresæt/ hand
intog Vardbierg med stor Liste/ men Skaaninger
med Svenskes Bistand/ hannem snarligen igien
ofver vand/ sit Liff maatte hand der miste.

16. Udi Fyn begyntis oc strax en Kiff/ med san-
de vil jeg det sige: Hertug Christians Folck oc
Reysetog/ med den Judske Haab tillige Her Jo-
han Rantzow en Feltøffverst fin/ hannem fuld

D d Her

Her Erick Krumdige/Peder Ebbiſſøn oc anden Adel god/ aff Danſke ſom haffde ſaa frit et Mod/ de vilde der Greffven ey vige.

17. En Mil fra Medelfar ſtod dette Bad/ de Qvoſte vaare ſaa ſkarpe: Der bleff ſaa mangen Bonde u-glad/ ſom bleff der død paa Marcke. Tre tuſinde Mand der lagdis ned/ de andre at Aſnes lod ſtande/ Elleffve Falckneter oc Elleffve Slanger de lode der ſtaa de vaare ſaa bang / dem gick ſaa ilde udi Haande.

18. Der greffven ſaadanne Tidende fick/ Hertug Albret aff Meckelborg lod kalde: Vi danne vor Sag i en anden ſkick eller vi forjages med alle. Deris Hær de ſkickede hen offver til Fyn/ ſiu hundrede Heſte oc ni Fennicke Knecte / Svenborg monne de indtage/ der fra til Faaborg loede de drage/ de vilde da førſt til at fecte.

19. To Greffver maatte der lade deris Liff/ aff Høye oc Tekelnborgs Land: To tuſinde Mand bleff i denne Kiff/ ſom hvilis i Øxeberg Sande. Hertug Albret blegnet der ved om Kind / hand tenckte det er nu Tid at romme / til Siæland igien til Greffve Chriſtoffer/ vi hafve het ilde gaaet til Offer/ vort Folck ere ſlagne vore Taſke ere tomme.

20 Hertug Chriſtian den Herre ſaa bold/ hand tøffvede icke ret lenge: For Kiøbenhaffn lagde Skantze oc Vold/ den Greffve der med at trenge. De Borgere ſig holde ſaa Mandelig/ de aade baade Heſte Katte oc Hunde/ der vaar ey Raad til

Mil

Øll eller Brød/ derfaare bleff saa mangen død/ de Pintis saa mangelunde.

21 Paa sidste Maatte de dog giffve sig/ oc Greffven aff Landet vige: Der Krogen oc Varbierg hørde sig/ de gaffve sig oc tillige. Lang Hermand oploed Kalundborg/ Marcus Meyer lag de de paa Steyle/ de Lybske deris egen Skib forlode/ oc römde ad Søen med smaa Bode/ ad Traunen monne de Seyle.

22. Saa bleff da stil det store oprør/ aff Guds besynderlig Naade: Der glædis da de som sørgede førre/ oc lenge haffde lidt stor Vaad/ Det neste Aar som efter kom/ der alting vaar kommen i Laffve/ Den ædle Første Hertug Christian/ fick Krune oc Spir. med Kongelig Nafn/ som hand da burde at hafve.

23. Thi ville vi alle aff Hiertens Grund/ Gud loffve oc prise tillige: Som frelste os aff vore Fienders Haand / gaff Fred udi dette Rige Det vaar alt for vore Synders skyld/ hand hafver os straffet saa naadelig/ vilde os dog icke forøde/ hialp os aff all vor Sorg oc møde/ thi skee hannem Loff evindelige

Amen.

Odli Kon

Konning Christians III. Christelige Affgang aff denne Verden.

Der Konning Christian III. haffde regeret gandske Christeligen oc vel udi Danmarck hen ved 24. Aars Tid/ henkalledehannem den alkommæctigst Gud i Himmerig/ oc hand hendøde sactmodeligen paa Colding s Hnus paa Nyt Aaars Afften / Anno Domini 1559. Hvad hans Lefnet oc Regiment er anrørendis loed hand efter sig dette Ryctemed faa Ord ad sige/ ad mand hafver med all rette lignet hannem ved de fornemniste Gudfryctige Konger/ som nogen tid hafver regeret aff Verdsens Begyndelse. Som i sin Tid skal omtales udi hans Historie. Ville nu være her fornøyet med denne ringe Dict/ som min salige gamle Skolemester Niels Bredal i Vedel hafver ladet hannem til Almindelse.

LII.

Vi kunde formercke baade Aarle oc silde/ at hvo vel lefver døer aldrig ilde/ Døden kand hannem ey skade giøre : Saa monne det Konning Christian gaa/ en salig Afang den monne hand faa/ som vi nu fanger at høre.

2. Paa Kolding Hus det Slot med Ære / den Dag nest effter Juul Afften mon være/ begyndte den Herre oc sagde: Hos mig hafver været en

Ven

Vensaa god/ hand haffver mig trøstet med et frit Mod/ det mig gandske vel behagede.

3. Hand sagde/ nu strax Nyt Aar gaar ind/ skulle jeg min Sorrig oc Singdom forvind/ oc aldrig meere at qvide: Det er min alvor jeg siger eder sand/ det er icke Drømme/ Skempt eller Tant/ der paa maa i fast lide.

4. Hvem det skulde været hand dog ey rørde/ Ey heller hannem nogen der om adspurde/ men nu kunde vi befinde: At det haffver været Guds Engel forvist/ som hannem Skulde trøste i Angst oc Brøst/ oc giffve hannem Tiden tilkiende.

5. Strax effter da rede hand sig der paa/ at hand den Tid aff Verden vilde gaa/ loed alting rede giøre: Vilde nogen forminske hannem Dødsens Fare/ oc sige hans Liff skulde lenger vare/ hand maate det icke høre.

6. De moune Lægdomme til hannem frembære/ hand den forstød med all Vedsens Ære/ hen hen vi det ey maa lide: Vort Haab der efter icke monne staa/ vi haffve nu andet at tencke oppaa/ Her er icke lang Tid at bide.

7. Paa Nyt Aars Dag betideligen om Morgen hand tenckte hvad hannem vaar sagt tilforn/ hand loed ey lenger forhale: Hand giorde Skrifftemaal den vaar god/ annammede Christ Legem oc Blod/ monne Gud altingest befale.

8 Doctores oc Mester vaare der tilstede/ hannem at trøste vaare alle tilrede/ dog kunde de selff

befien-

bekiende: At de større Trøst aff hannem monne lære/ end nogen udaff deris egen monne være/ hvor skal mand saadant finde.

9 Dronningen hung ick hannem til oc fra/ hvad aff vilde vorde hun visselig saae/ hun vrier sine Hænder saare: For Graad kundeneppeligen tale eller see/ det giorde hende i sit Hierte saa vee/ hand maatte icke med hende være.

10. Hun sagde min Herre/ min Herre/ saa god/ forlader hvis jeg haver brødt eder imod/ det meere alt med det Minde: Hand svarede Dorothea vor Hiertens Kiære/ det lang tid siden forgæt monne være/ aff gandske Hu oc Sinde.

11. Hvi græde i saa oc monne saa lade/ denne Verden kand os dog intet bade/ om vi det alt kunde vinde: Her er icke tryckt at bygge eller bo/ skulle bort naar vi der minst tencke paa/ All Verdsens Mand oc Qvinde.

12. Her hielper ey Sølff her hielper ey Guld/ Gud være os naadig blid oc huld: Til hannem vil jeg hiemfare/ J lade vore Lig-Kiste være tilrede/ J alle til Gud for os vilde bede/ hand os i Troen bevare.

13. Altingist maa effter Guds Vilie være/ J lade vore Børn optuckte med Ære/ GVd stedse dyrcke oc bede: Det kand dem komme til Lycke oc Gaffn/ der med toge de hver anden i Faffn/ det vaar icke alt aff Glæde.

14 De Børn ginge frem med Suck oc Graad/ fulde

fulde paa deris Knæ for Sengen de saad/ behulde sig saare ilde: Kiere Herre Fader i os forlade/ hvad vi hafve eder i nogle maade/ fortørnet aff Vngdoms V[illegible]nsnilde.

15. Hand lagde sine Hænder paa dennem baade/ ynskede dennem Lycke der til Guds Naade/ Gud styre for eder oc raade: Til hannem sætter all eders Liid oc Haab/ oc icke paa Verden slar eders Snab/ da blifver eder aldrig at skade.

16. Rigens Raad hand der formanet paa ny/ ved Johan Friis oc Anders Barby/ at de sig tro lade finde: Efter hans Afgang/ som altid tilforn som de hannem hafde iæt oc sorn/ oc vilde for Gud bekiende.

17. Først ad GVds Ord maatte holdis ved Mact/ Guds Tienere haldis i Ære oc Act/ at Gud tilbørlig kunde dyrckis: Hver Mand maatte holdis ved Ræt oc Lige/ den fattige saa vel som den rige/ oc meenige Fred kunde styrckis.

18. Hvad vi til Kircker oc Skoler monne giffve/ at det stetze oc altid kunde bliffve/ oc saa til Hospitaler dislige: At ingen det sig fordriste vil at tage fra men heller legge til/ oc intet derfra at [illegible]nige.

19. Vor Elskelig Dronning oc Børn saa smaa/ som icke hafve Landet fore at staa/ at i [illegible]em fordre oc fremme: Som i os det plictig monne [illegible]re/ med Ærlige Vnderholdning Statz oc Ære/ aff gandske Hierte oc Sinde,

20. Hertug Frederich eders udvalde Kong/ i alle

Dd iiij maade

maade i vel undfange/ i Raad oc Gierninger alle
Efter vor Afgang i et ey forgæt/ i holde den Tro i
hafve hannem jæt/ oc ingenlunde hannem und-
falde

21 Vor Daglige Tiener Mester Poßvel oc fleere/
som os lang Tid hafver tient med Ære/ det skulle
i lade dennem nyde: At de maa glædis udi man-
ge Aar/ at de hafve tient i Kongens Gaard/ oc al-
drig det fortryde.

22. Dette her vor yderste Testament/ skulle i
fuldkomme oc icke forkrencke/ som i for Gud ville
svare: Hand racte dem alle sin Haand saa brat/
oc sagde dem alle den sidste god Nat/ saa mange
som der monne være.

23. De sørget oc græde/ som de vel maatte/ de
hafde helder mist alt det de aatte/ end de vilde han-
nem ombære: Hand vaar steiff ved saa frit et
Mod/ lod læse oc siunge mangen Psalme god/ alt
Gud til Loff oc Ære.

24. See slig stor Naade monne GUD hannem
tee/ et Hierte matte vel græde oc lee/ hand løfte op
Hænderne sine: Oc sagde HERRE GUD
jeg kommer til dig/ annam min Siæl forskiud
icke mig/ for din Søns Død oc Pine.

25 Der Klocken vaar fire oc Aften kom/ da døde
den Herre baade mild oc from/ Gud lod hannem
til sig kalde: J Ofvensee hvilis den Herre hans Lig
hans Siæl den lefver i Himmerig/ Gud
giffve vi findis der alle.

AMEN.

Konning

Konning Frederich II. med sine Farbrødre tvinger de velydige Dytmesker under sig med Krigs-Macht.

Tilforn er omtalet/ huorledis Konning Hans for 50. Aar forleden førde et mectigt Krigs folck ind ud i Dytmersken/ at tvinge Landet under sig/ men med saare liden Lycke. Saa at hand miste der fast største parten aff sin gandske Hær/ oc maatte selff rømme igien udaff Landet. Som ocsaa dette samme nogle gange tilforn er vederfaren de Holster Herrer at de med liden fordeel hafve ført Krig her i Landet oc taget stor ubaadelig Skade/ saa at baade Herre oc Knecter blefven undertiden tillige med hver andre nedlagde. Huilcket altid hafver fortrød deris efterkommere/ efterdi at Keyserlig Mayestat selff hafver undt oc skiøt fra sig til dennem dette Land oc all den Rettighed som hannem der udi kunde tilfalde. Derfaare hafver baade Konning Frederich oc hans Herre Faders Brødre/ Hertug Adolff oc Hertug Hans giort it sambyrdigt Tog her ind i Landet/ strax om Sommeren efter at Konning Christian/ milder Hukommelse vaar hendød. Hvicket Tog er dennem lyckeligen afgangen/ saa de hafve faaet en herlig Seyervinding oc Triumph / oc det gandske Lands Indbyggere er gangen dennem til Haande/ oc sforet dennem oc deris Efterkomere tryg oc fast Lydighed.

VOl an Vol an udi GVds Nafn/ aff Krig oc Feide giør vi aff Safn/ som nylig er skeed forf nde: De Rytter oc Knecte haffver vundet stor Priis/ med Vaaben oc Verie efter Krigs viis/ udi de Dytmerske Lande

2. Der mand skreff Tusind fire hundrede Aar/ fire oc halfferdesinds tive det vaar/ jaa mand en Konning udride: Aff Danmarck med Pillegrims Staff/ hand acter sig til den Hellige Graff/ den Reyse bleff kynt saa vide.

3. Konning Christian den Første aff det Nafn/ aff hannem ganger langt vide Safn/ Keyser Friderich monne hand geste: Hand hannem und fick efter Førstelig viis/ gaff hannem en Skenck til Ære oc Priis/ Dytmerske Land oc Feste.

4. Hand gaff hannem Breff oc Segel der paa Paffve Siptus det Stadfeste oc saa/ hand kom saa hiem til Lande: Skreff strax de Dytmerske til der om/ deris myndige Legater til Renßborg kom/ Kongens Villie at forstande.

5. Keyserlig Breff lod hand dem see/ de sore det skulde ret aldrig skee/ Danmarck skulde ofver dem nem raade: De vilde der voge baade Gods oc Liff/ Land oc Stæder/ Børn oc Viff/ det dem maatte lidet bade.

6. Det stod saa udi sex oc Tive Aar/ Konning Hans den ædle Herre tog sig for/ de Dytmerske

Bøn

Bønder at twinge: Hans Anslag blef forseet saa slemmelig/ saa hand undkom der neppelig/ mangen Heldt maatte der da springe.

7. Deris store Hofmod Spee oc Spot/ hafver Gud i Himmelen dog fortrot/ En Første hafver hand udkaaren: At hefne den Skade oc store waret/ Hoffmod oc store Gienstridighed/ som Danmarck vaar vederfaren.

8. Konning Friderich den anden aff det Nafn/ Danmarck oc Norge til Ære oc Gafn/ til Førstedommen en Herre: Førend hans Naade tog Krunen paa/ stor Lycke monne hannem til haande gaa/ stor Priis oc Kongelig Ære.

9. Der nu hans Naade det forstod/ Knecte at forskrifve til Haand oc Foed/ Hertug Adolff at være deris Herre: Rytter oc Knecte lod hand forsamle/ med Førsterne aff Holsten monne hand forhandle/ de Dytmerske at forfære

10. Hertug Hans aff Holsten den Første god/ Hertug Adolff hans Broder det ædle Blod/ Krigs Herrer mectig oc gieffve: De giorde med Kongen it Anslag saa kort/ at hefne de Bønders Hofmod oc Spot/ med hannem de vilde dø oc leffve.

11. Saa kort komme sammen de Rytter fri/ oc Knecte som lystet med Førster at Kri/ de Hoffinder aff Slot oc Feste: Oc anden Adel Velbyrdig oc god/ sig lydig oc tro befinde lod/ med Rystning/ Mand oc Heste.

12. Der mand skreff Tusind Femhundrede Aar/

Ni

Ni oc halffredie sinds Tive det vaar/ saa mand de Fennicker syge: Den anden oc Tivende i Mai for vist/ haffver Kongen først i Landet indreist/ de Dytmerske at forsøge.

13. For Alverßdorff kom den Konning god/ med Rytter oc Knecte til Hest oc Foed/ de Herrer oc dislige: Det vaar sa a mangen stolter Mand/ sig Rytterlig beviste for sand/ der lærde de Bønder at krige.

14. Fire Faner Rytter vel beryst/ Tredive Fennicker Knecte vaare vel trøst/ den Grefne monne de forbide: Grefve Antonius aff Oldenborg den føne Heldt/ en Regiment Knecte hafver hand udvelt/ at hielpe de Herrer at stride.

15. Der den V-lycke monne nu tilstande/ som Gud lod komme de Bønder til Haande/ de maatte det Lag betale: For V-lydighed oc Hoffmod stort/ de Danmarck oc Holsten haffve lenge giort de Herrer lod ey lenger forhale.

16. I Junii Maanet den anden Dag/ de Herrer om Aftenen fick det anslag/ fra Alverßdorff monne de drage: Vi droge for Meldorp med all vor Hær/ den stercke Gud vaar i vor Færd/ vore Fiende maatte ilde behage.

17. En Time før Dag komme vi derfaare/ at storme oc kri vaar vort alvor/ de Skantzer haffve vi indtaget: For Klocken sloge Otte finge vi den By/ der maatte mand høre Anskrig oc Ry/ vore Fiender haffve vi forjaget.

Volff

18. Wolff Skøneveser en Øffverst god / i stormen hand sit Liff der loed / der til to hundrede Knecte: Sex hundrede Dytmersker lagde vi ned der blegnet saa mangen Kind der ved / med Mod saa mand os secte.

16, Den siwende Dag der effter kom / Bronsbyttel oc fleere Sogen der om / hafve vi indtaget med Ære: Tre hundrede toge de Herrer til naade / loed dennem undkomme aff den Vaade / mangen Dytmerske dobblet dære.

20. Aff Meldorp sildig den tolffte Dag / droge vi fem Mile den Nat med umag: til Tyllebrygge ere vi komne: Om Morgenen fant vi aabenbare / vore Fiender vaare rømt med gandske Skare de Skantzer vaare ledige oc tomme.

21. For Hemmingsted laae de med deris Macht / os der at møde vaar deris act / vi Heide snarlige søgte. Vore Fiender skulle der lidet afflee / det giorde dem i deris Hierte vee / der maatte de med os secte.

22. De søgte oc Heide med all Macht / os der at forraske haffde de i act / de lode oc til sig komme: De traade saa dapper os der imod / vore Føster slæt u-forsærdet stod / det galt vore Rytter fromme.

23 Vi hafde der ganske haarde Kaar / vore Knecte icke fremkommen vaar / de vaare baade mødige oc trætte: Stor Ære bør det Førstelig Blod / Adelen oc de Rytter god / de monne saa frit indsætte.

Vor

24. Vor Konning sig først i Orden lod see/ sin Kønhed oc Mod lod hand betee/ hans Fiender det maatte friste: De Herrer aff Holsten traadde mandelig frem/ saa vore Fiender det haardelig fornam/ de vaare dem stadelig Geste.

25. Men Kongens gode oc tro Hoffsinde/ lode sig i Krigen ærlig befinde/ at verie deris Herre oc Konge: De holt med Kongen i første Led/ sri Hierter maatte der glædis ved/ de monne saa frilig fremgange.

26. Vort Reyse Tog vor saa knap til haande/ det Slag det varet ey halfve lenge/ Guds hialp der aabenbare: Dog vi vaare mødig oc saare forsmect aff langt Hold/ arbeyd oc Vect/ vore Fiender vi icke sparde.

27 De Bønder haffver nu lært at krige de vilde os slet aldelis ey vige/ saa kom vore Knecte til Haande: Vi droge der sammen tredi gang/ vi giorde de Bønder Veyen trang/ dog de saa hart monne stande.

28. Dog de stode lenge lod sig ey twinge/ de maatte dog effter vor Pibe springe/ de blefve der lagt i Lige: Tre Tusinde blefve slagne udi det Slag/ aff Gud kom dem saadan Plage/ for de vilde Kongen ey vige.

29. Hertug Adolff bleff der ilde saar/ de andre hafde icke bedre kaar/ Erich Podebusk maatte der bucke: Marcus Rønno disligest oc Anders Friis/ Gregorius van Anfelt ligerviis/ mangen Helde maatte der da sucke.

En

30. En Befestning hafde de Bønder forvart/ det aff hafde de it Mod saa stort/ Hamhus hafver de det kaldet: Snarlig vi det der ofverfald/ vi saste de icke en aff vor Tall/ stor Lycke er os tilfalden.

31. De andre vilde icke til Haande gaa/ vi nøddis da til at sætte der Ild oppaa/ vilde det aldelis afbrende: Til Marsk gaff Fluct oc en stor Hob/ til Herrerne giorde de deris anrob/ de vilde dem gaa til Haande.

32. Den tivende Dag der Freden vaar giort/ try Tusinde hafver de Herrer sørit/ deris Vnderdane at være: Oc antvorde fra dem skyt oc Land/ oc bygge tre Fester til Førsternis Haand/ oc kiende dem for deris Herre.

33. Saa hafver nu Gud dem hiemme søgt/ deris traadselig Mod er nederbøgt/ det er slet nederfaldet: Deris Spot oc Sprog om Førster god/ er betald med deris Hierte Blod/ Marcken hafver Kongen beholdet.

34. Saa lader os giøre vor GVD stor Tack/ for saadan sin Naade i denne Sag/ bevise vor Konning oc Ære: GVD gifve hannem Lycke oc langvarig Spir/ ofver alle sine Fiender Triumph oc Seyr/ Gud være hans Skiold oc Verie.

Amen.

(o)

Om

Om det merckelige Falcken-bergs Slag/ som Konning Friderick II. beholt imod de Svenske/ den 20. Octobris/ Anno Domini 1565.

OM den langvarige Svenske Feide/ som sig udi vor Tid hafver begifven/ ere vel allehaande Viser/ som det almindeligen gaar til/ giort oc udgangne/ hvilcke vi aff Aarsage icke kunde alle her indsætte. Iblant andre er denne artige Dict om den merckelige Seyrvinding/ som vi beholde ofver vore Fiender/ ved Falckenberg/ oc saa udgangen oc endnu gengs iblant den meenige Mand. Hvilcken vi hafve her oc saa indført/ til en Amindelse/ at kiende Guds Haands kraftige nærværelse/ oc at bede alvorligen den Alsommectigste GUD i Himmelen/ at hand vil gifve Fred oc Rolighed i Land oc Riger/ at vi kunde tiene hannem i all Gudelighed oc Erlighed. Thi det hafver icke den Meening med sig/ der vi her indsætter atskillige Viser om Krig oc Feide/ at mand ders ved skal opveckis til Krig oc Orlog/ eller nogen Nation der offver bemerckis/ men meere at bede om Fred/ oc afbedi Blods Udstyrtning Thi Krig fører almindeligen Lande oc Rigers Forderfvelse med sig/ som den Daglige Forfarenhed lærer/ oc en viis Poet hafver sagt.

Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

Vel

Wel er det sant i Lesten staar/ den stercke sit Huus at giemme: Men kommer der den som meere formaar/ da trengis den stercke at rømme.

2. Der JEsus Christus Guds ævige Søn/ slog sig med Diefvelens Rige: Da falt os til den Seyr saa skiøn/ oc hin den stercke maatte vige.

3. Hvorfor vi oc vor Kempe god / ville stedse losve oc prise: Med tro oc Bøn falde hannem til Fod/ oc hannem all Tack bevise.

4. Oc siunge der aff til ævig Tid/ i de tilkommen de Slecte: At hand os her vor Broder blid/ vilde hielpe saa vel at fecte.

5. Den samme Første endnu saa sterck sin Christen at forsvare: Bruger saa manget stolt Hoffverck/ at hand kand os bevare

6. Dog stiller hand sig saa trolig an/ at naar os mest monne qvide: Da træder hand først her paa vor Plan/ oc hielper os mandelig at stride

7. Alleene hand sig at giømme vil/ at skifte den Seyr til maade: Oc hvem at Lycken skal falde til/ vil hand aleene oc raade.

8: Thi hand er eene aff Guddoms Mod/ haffver alle de Lodder at volde: Saa skriffver hand efter sit vise Raad/ hvorthen den beste skal falde.

9. Hand veed oc ene at giffve trøst/ naar Tid oc Sted er inde: Vi tacke dig kiere JEsu Christ/ som hielper da dine at vinde

10. Saa hialpst du oc i denne Strid/ der vi vore Fiender søgte: Lof skee dig Gud i æving Tid/ som Danmarckis Krone forøgte.

11. Der mand skreff Tusind femhundret Aar/ oc sem oc Tresindstive: Den tivende Dag i Octobri staar/ saa mand de Fennicker flüe.

12 Mod Falckenberg hen ved den Aa/ som der løber ud saa stride: Alt paa den Platz der deylig laa/ der lyster de Svenske at bide.

13. Vi dennem vel offte haffde budet til/ om de deris Ære vilde holde: At prøffve med os et Ryt terspil/ oc mandelig mod os holde.

14 Enddog at de vel offte lod som de vilde med os møde: Dog torde de aldrig holde os Fod/ at vi dem ret kunde søge.

15. Men stedse med forhonisk Ord/ lod de sig mercke oc kiende: Ocsaa med Brand oc grusomt Mord/ offver arme smaa Børn oc Qvinde.

16. For Elszborg vi to Maaner før/ lod [illegible] dennem tilbiude med lige: At de vilde holde en Slackning der/ oc ærligen mod os stride

17. De gaffve der svar/ at de ocsaa/ det samme aff os vilde hafve: De skulle os føre end Momstantze/ den os skulde ilde behage.

18. Saa holt vi vor Slactorden fri/ oc vocte vore Fiender at komme: Men der vi rycte lit frem udi/ begynte de strax at rømme.

19. Der toge de hen blant Klipper oc Steen/ oc

anden

anden deris Vey at rende: Men nu da vaare de kommen igien/ oc vilde saa lade sig kiende.

20. En grusom Hob vi bleffve der var som jeg vel sige torde: Der fløy en Fennick for hvert det Aar/ som Christus leffde paa Jorde.

21. Men søtten vaare de Faner bold/ de Ryt- ter slog ud saa vide: De Svenske sig meget Hof ferdig holt/ deris Heste maatte dantze oc stryde.

22. De lode sig tycke/ under Hest e Been / at kunde de Danske leg øde: Ti vore hafde saa rin- ge anseen/ oc sinntis at ey torde møde

23. Dog haffver det ærlige Danske Blod/ oc ærlige Tydske dislige/ sig icke forfærdet for slig tit mod/ som Svensken vist aff at sige.

24. Men strax vort Folck det kundskab sick / hvad Fienden hafde ret i Sinde: Hver til sit Harnsk oc Verie gick/ oc lod sig villig befinde.

25. Saa rørte vi strax hen mod den sted / som Gud vilde skifte den Lycke: Vi fore vel stille/ dog glædis der ved/ at Svensken vilde bide til pricke.

26. Voris Fennicker søtten/ voris Faner siu/ det vaar den Mact vi hafde: Men Christus vaar for andre siu/ oc andre søtten tillagde.

27. Med hans Mact oc det Himmelske Raad oc siden med Krigsmends forde: Da fectet den Danske Konning god/ oc ære oc priis hiemspur- de.

28 Men der vort Folck vaar kommen saa/ som Gud vilde Striden skulde stande: Da er det glæ de at tencke der paa / hvad hver tog sig til haan de.

29. Som Fulen under den høye Sky/ oc Fisken i floden hin brede: Saa glædis vor Danske Hær paa ny/ der deris fiender skulle søge.

30. Mand hafver ey hørt i Tusind Aar / noget Folck med større begiære: Være dragen imod den Hob saa stor/ endd og de ferre monne være.

31. Jeg vil oc Feltøfversten sige fra/ som vel er værd at neffne: Hand oc sin Ære beviste da/ der hand kunde see sit Effne.

32. Først skicket hand hver hen i den Sted/ som hannem burde vel at holde: Saa trøstet hand Fol cket oc raadde der til med/ at hver sin Ære skulde volde.

33. Hand bad dem tencke deris Fædernelands pris oc gamle Forældris lempe: Oc at de hver deris Konning viis/ hafde lofvet for hannem at kempe.

34. At Ryctet gaar/ hvor hver for sig/ skulde sig ey findis lade: Saa villig oc frimodelig/ som det sig burde med alle.

35 Thi bør det os nu Ridderskaff/ der til at ten- cke med snilde: At vi Vandryct oc saadan Sag/ med mandelig død kunde stille.

26. Her holder nu for os paa den Plan/ vor Fiender som de ville bide: Oc spottelig sende os Ord oc Hoen/ om vi tør med dem stride.

37 Derfor er det mit Ord i Dag/ før Gud som alle skal dømme: At hver hand holder sig hos sin Sag/ oc tencker sin Ære at giemme.

38. Hver tencke den æwig Spot oc Spee/ som hannem

hannem skal følge til døde: Om hand tør icke sin Fiende see/ oc dreftelig mod hannem møde
39. Her tencke oc hos hver redelig Mand/ hvad den kand komme til Ære: Som uspard for sit Fæderne Land/ beviser sig tro at være.
40. Den Gud som os haffver skabt oc giort/ til hvilcken vi maa lide: Hand giffver vel Raad oc Mandom stor/ oc hielpe os vist at stride.
41 Det er vel sant at vi ere faa/ oc hine vel mange fleere: Men Seyren mon dog i Himmelen staa/ vaar de end dobbelt meere.
42. Saa haffver oc Gud i fordum Tid/ beviist de Danske sin Naade Jeg haabes hand er i Dag os blid/ oc hielpe vil selff at raade.
43. J see mend til i Danske Mænd/ der til Tydske bolde: Fattig oc riig; baade Herre oc Svend/ at hver sig ret kand holde.
44. Vi ere nu kommen til denne Bro/ hver ingen med Ære kand vige: Hver meene hin anden med Hierte oc tro/ saa bliffver Gud paa vor Side.
45 Her hos skulle i oc ey paa mig/ nogen Tvisvel eller Argvan drage: Jeg vil ederføre saa flittelig som Gud min Siæl skal tage.
46. Seer i nu til at i giør saa/ som i aff GUD vil hende: Jeg vil den fremmerst i Spitzen staa/ oc lade min Ære der kiende.
47. Du eeniste Gud som alt formaa/ oc all vor Trøst mon være: Du hielpe os vel at komme her fra/ med ævig Priis oc Ære.

48. Der hand saa talet kunde mand forstaa/ hvad hver hafde mest i Sinde: Mand aldrig større Glæde saa/ end mand der strax kunde kiende.
49. Feld-Øffversten vaar en unger Mand/ oc Daniel mon hand hede: En Rantzow født i Holsten Land som sig saa ærlig tedr.
50. Hand gaff det Folck oc da sligt Mod/ med saadan Ord til minde : At hver en Mand til Hest oc Fod/ bleff fri oc trøst i Sinde.
51. Der robte oc hver udaff sit Leed/ at hand skulde fri indsette : De vilde hannem følge som det burde ved/ oc ingen sin ære forgætte.
52 Der teede oc Gud sin store Miskund/ som vi maa vel bekiende: At Veyr oc Regn saa mange lund/ begynde de Danske at tiene.
53. Der blæste den Dag et Veyr saa sterck/ oc os all mest til Skade. Men nu der vi skulde prøfve vort Verck/ da vendis det os til Bade.
54. Der aff bleff Folcket meget frit/ oc strax bekiende tillige : At de formercket at Gud saa blid/ vilde hielpe de Danske at stride
55. Saa drog da Øffversten noget fram/ vilde see hvor hine tog lade: Men som hand lidet paa Veyen kam/ stod hannem it Gierde til skade.
56 Saa raabte hand der de Gresvere i ring/ som Skantzer oc Volde monne kaste: I kaste mig det Steengierde omkring/ oc lader eder drabelig haste.
57 Efterdi jeg seer her gifvis Tid/ saa lader os Veyen slette : Mig tyckis ad Dantzen vil strecke sig hid/ naar vi komme ret i Trette. Der

58. Der det vaar giort/ da drog hand frem/ vo-
re Fiender holt lige stille: Saa sende hand ud
Trometer fem/ oc bød de Svenske til Gilde.
59. Kom her/ kom her/ saa bleste vi ud de Sven-
ske sig ey forsømde: Men strax: sende ligesaa man-
ge imod/ oc lod oc blæse det samme.
60. Der vi det saae/ greb hver strax til/ hvad
hannem kom best til Haande: Her vilde nu yp-
pis det store Spil/ som Spot vaar aff forlange.
61. Saa kom de Svenske os dragen imod/ vi
dem med Ære undfinge: Det bleff bevist til
Hest oc Foed/ hvor vi til Gildis monne ringe.
62. De Høffviszmænd alle hver ved sit Naffn/ i
hvad mand dem mon kalde: Beviste deris Æ-
re/ med styrcke oc Gafn/ oc trolig ind sætte de alle.
63. Moritz Podbuskt/ or Hack Holgerssøn/ oc
Josva en Qvale med Ære: Frantz Banner oc
Peder Gyldenstiern/ Henrich Turnaw/ mon Rit
mester være.
64. Den første Dræbning førde Øffversten for/
oc Moritz vi Podebusk kalle: Mod fem Faner
Svendske hvor under dog vaar/ en Tysk Fane
sterck med alle,
65. Den anden Dræbning Hack Holgenssø/ oc
Josva von Qvallen giorde: Ocsaa Frantz Ba-
ner mod Faner sex/ som Tydsk oc Svenske de
førde.
66, Da dræbte oc strax Peder Gyldenstirn/ oc
Hinrich Tornaw tillige: Oc Muse Fanen mod
andre fem/ aff Findske oc Sverigis Rige.

66. Der traade oc da vort Fodfolck frem/ nest Platow oc Strickfod baade: Som redeligen oc beviste dem/ oc loed sin Ære der raade.

68. Med andre Friborne oc Fattige med/ saa man gen stolt Held til Pricke: Som aff frit Mod oc god besteed/ gandske sterckeligen monne endrycke.

69. Der gick da an det store Bad/ som tilreed vaar forlange: De Danske gaff paa oc følgedis ad de Svenske dem svedtis aff bange.

70. It herligere Slag i Tusind Aar/ skeed icke i disse Lande: Som mindre uden forraskels vaar det kand mand sige forsande.

71. De Svenske sig holt paa den Dag reckt/ oc Mandelig de sig vorde: Der stride baade Ryt-ter oc mangen Knect/ som sig vel verie torde.

72: Dog stod det Bad ey lenger paa/ før mand Spølvand mot gifve: Saa mangen fri Helt der under laa/ som lod sit Blod der bliffve.

73. Strax bleff der spilt vor Fienders Hob/ som Liffvet kunde nogenlunde beire: De andre vaare da traad ned i Qvob/ som før hafde grebet til Verie.

74. Saa løb de Svenske som hver kunde best/ oc sig kunde best undrycke: De Danske fuld effter til Foed oc Hest/ oc fastelig paa dem trycte.

75, Der togis saa Fanger/ lit Bytte oc Roff / der hver forfulde sin Fiende: Baade Danske oc Tydske foruden Straff/ lod sig der Mandelig kien-de.

76. Vort Fodfolck vaar engang i Nød/ men Rey-

søget dem undsætte: Saa bleff der mangen Svenst Mand død/ som lystet at høre den Trætte.
77. Der laa saa tycke som Løff paa Træ/ baade Vaaben/ Folck oc Heste: Hvor mangen derblun te som gierne vilde see/ oc helst udaff de beste.
78: Saa maatte det store Tyranni/ paa den Tid noget betalis: Oc uden Taifvel hen til sin Tid/ vil det end bedre ungieldis.
79 En Christen Første som fører Krig/ bør sig dog findis lade: En Christen Mand oc sla men fri/ paa dem som ham giør Skade.
80. Hans Fiender oc verhafftig Mand/ maa hand fordriffve med rette: Men Qvindfolck/ Børn oc nyttigt Land/ bør hannem at spare met slecte.
81. Enddog at det iblant kand skee/ at en for Aarsag store: Maa trengis til at lade sig see/ den hand ey gierne giorde.
82. Det er en stor Elendighed/ Krig oc mod Gud at føre: Oc helder Tyrckens store Grumhed/ end Christi Mildhed giøre.
83. Dog kommer Gud det smuckt igien/ oc alt betal til Pricke: Naar en Volds mand end skø- nest meen/ at det er glemt hvert stycke.
84. Det sigis vel oc/ at en Krigemand/ bør icke Barmhiertig være: Men det skal haffve sin rette Forstand/ om hand vil krig med Ære.
85. Hvem ey sin Fiende tør gribe an/ oc vil sin Vεnnen spare: Naar hand ham seer paa rette Plan den fører sig tit i Fare.

Ee v Der

86. Der bør hand hannem at legge ned/ oc lade sin Styrcke kiende: Oc oc fuldgiøre sin Ære oc Eed/ som hand hos Gud vil finde.

87 Men fattige vw skyldige Børn oc Folck/ oc andre ælendige Qvinde: At myrde oc rifve paa Spitz oc Dolck/ kand ingen stor Priis med vinde.

88. Saa giorde der nogle i Rodne by/ oc Lycke by disslige: At større w-ret oc Morderi/ kunde saa vide aff at sige

89 De vilde bevise at de vaar Krigs/ for de kunde Qvindfock døde: Oc store Ord tale effter gammel viis/ oc arme smaa Børn leg øde.

90. Det vold oc andre slig stycker med/ vilde Gud selff vedergiøre: Naar hand men finge dem paa den Sted/ som hand vil Regenskaff høre.

91 Dog ville vi icke paa denne Tid om saadant meere skrifve: Men blifve her hos den Dag saa blid/ som Gud os Seyr mon giffve.

92. Paa hvilcken den Svenske maatte vige os fra oc rende ad Marcken med Forde: Enddog de lidet tilforne saa/ viste meere end nock til Orde.

93. Først jaget vi dem deris Feltskyt aff/ vel Stycker halfftredie sinds tive: Som Svensken der hand nu Flucten gaff/ maatte lade paa Marcken blifve.

94. Hand det nock brugte samme Dag/ men sig til liden Bade: Thi Gud vende det saa vel i Lag/ at vi finge ingen Skade.

95. Hvorfore vi hannem oc tacke her/ oc stedse ville

ville loffve oc prise: At hand saa Naadig udi vor Fær/ vilde sig vor Gud bevise.

56. Saa der de rømte toge de iil/ de moser oc Aaer at søge: Jeg det for sandingen sige vil/ der bleff oc mange døde

67. Vort Folck der skød saa mangen mand/ oc fleere for Stømmen mon rinde/ thi vi saae Heste kom offver til Land/ oc ingen kunde Folcken finde.

98. Men nogle der de vaar kommen hist/ paa hind Side Aaen med lige/ Da greb til Stade sire Faner vist/ oc vilde da mandelig bide.

99. Der maatte mand see et lystigt Raad/ hvad da vor Øffverst mon giore/ Hand stillet der strax sit Feltskyt paa oc lod sin Klockere høre.

100. Saa ringte hand for deris Siæle saa vel oc drabte da vist tillige/ hvor mangen stolt mand der skøds ihiel/ kand mand ey nock affsige.

101 Hvo da haffde seet de andres Færd/ hvor hver tog til at rende/ Der rende baade Støffle Spor oc Sverd/ oc søgte hvor hver kunde lende.

102 Det vaar det sidste vi dem saae/ thi Natten vild offver os volde/ Oc Skowe oc Moser der for os laa/ saa nøddis vi til at holde.

103 Dog haffde vi hast en halff mil til/ som jeffn oc slet hafde været/ Jeg det for sandingen sige vil/ der hafde vel fleere blefvet.

104. Sex Tusind Svenske blefve paa den sted/ saa

saa dantzet de os til Villie/ foruden de andre som mand ey veed/ oc ingen kand rettelig telie.
105. Der siuncket sig mange udi den Aa/ oc mange i Moser mon blifve. Som ingen kunde vide at sige fra/ oc ingen ved Nafn kunde skrifve.
106. Aff vores bleff ved fem hundret Mænd/ baade Danst oc Tyst de bolde: Der ofver bleff nogle saaret oc skend/ som dog deres Liff kunde holde.
107. Vi miste oc der nogen Adel god/ dem til stor Priis oc Ære: Steen Rosenspar aff Danmarcks Raad/ som sig kunde Mandelig tiere.
168. Hand vaar en from Gudfryctig Mand/ baa de dristig oc sterck til hende: Som nu oc for sit Fæderne Land/ vilde lade sin Troskaff kiende.
109. Her/ bleff oc død saa mangen Heldt/ baade Adel oc andre distige: Som vel med tiden kunde blifve formelt/ om ngen vilde der aff skrifve.
110. Saa bør det sig en Adels Mand/ sig Konning oc Herre at tiene: Hvo sig saa holder til Land oc Vand/ ham bør de røde Steene.
111. Thi det er vist i fordum Tid/ være skeed oc vel med rette: For Troskab/ Styrcke/ Mandom oc Fliid// er Skiold oc Hielm indsette.
112. Det vide de vise Hoffveder vel/ hvorfor de Adel mon være: Oc hvor at hver sig holde skal/ at giømme sit Nafn med Ære.
113. Sex Rytter Faner finge vi der/ oc fem de Gennicker skønne: Mand hafde oc del bekommet fleer/ hvem det haffde søgt alleene.

Der

114. Der kastis vel Fennicker mangen Tid/ oc vaar der offte nedslaget: Men ingen aff os toge det til Jid/ der vi vore Fiender jaget.
115. Der Natten kom nu driffvende paa/ blest vor Trom ter tillige: Saa lode vi strax da aff at slaa/ os burde ey lenger at stride.
116 Men der vort Folck kom sammen igien/ oc hver besøgte sin Fane Da maatte mand see foruden Meen/ hvem bleffven vaar paa den Bane.
117. Dog at vi dennem vel haffde kier/ oc kunde vel seet de leffvet: Saa glæde vi os dog i den Færd/ at de med Ære vaare bleffvet.
118. Der fick vort Folck da Bytte vel fast oc meegen skøn Ting at eye: De haffde det tient foruden Last/ det maa jeg friligen sige.
119 Vi blefve der paa den samme Sted/ vore døde vi komme til Jorde: De Svenske vi oc lod samle med/ oc dennem det samme giorde.
120. Dog at de sielden aff Christlig Skick/ vilde Danskes Lig begraffve: Os burde dog icke at giøre slige/ oc gaa saa slet aff laffve.
121. Men strax vore Fiender der underlaa/ vor Øffverst hvad monne hand giøre / hand lod et Bud til Kongen gaa/ som hannem skulde Tidende føre.
122. Hvem kand nu tencke det Hierte oc Sind/ som Kongen aff Danmarck hende/ der hannem kom Tidende i Kammeret ind/ Som Øffversten til hannem sende.

Hand

123. Hand racte i Hemmelen første sin Haand/ Oc GUd mon tacke oc loffve/ Saa bad hand for hver ærlig Mand/ Som hannem holt Tro oc Loffve.

124. Derneſt lod hand ſkriffve Breff oc Bud/ til alle ſine Kircker oc Lande/ Oc bød dem tacke den Himmelſke Gud/ Som dennem hafde frit aff Vaande.

125. Hand bad dem bede at frem udi/ville Gud deris Vern oc være/ oc hielpe hans Folck i fleere ſlig Kri/ at prøffve ſin Tro oc Ære.

126. Dette er det Slag Kong Frederich/ mand monne den anden kalde/ Vant aff de Svenſke ſaa mandelig/ for Falckenberg med alle.

127. Du æwig oc hellig Trefoldighed/ ſom eſt en Gud den ſande/ du dele hannem Raad oc Middel med/ ret at regere ſin Lande.

128. Du vilt hannem holde udi din Haand/ oc til det beſte regere/ ah Gud du hielp oc hver den Mand/ ſin Fæderland meen med Ære.

Kon

Konning Christian IV. udvaald Kong til Danmarck oc Norge etc. Beklager sin Herre faders Affgang / oc fortrøster sig paa GUD / eftersom hans Sprog oc Symbolum liuder:

PIETAS REGNA FIRMAT.

GAndske saare klageligt oc sørgeligt er det for menige Danmarckis Ingbyggere / at vi saaledis skulde miste voris Naadigste Herre oc Konning / mit der oc høylofflig Ihukommelse Konning Friderich II. Saa got som paa hans beste Alder / der hand nu vaar kommen ret til Forfarenhed oc Wißdom. Ja vist maatte mand klage / at hand er henrøckt paa den Tid som icke aleeniste hans Naadis Høybaarne Børn / udi deris u-myndige Aar / Men mennige Landsaatter oc vel andre omliggende Nationer / kunde saare ilde hafve mist hannem / om det ellers hafde været GUD Almectigste hans Vilie. Men det er alt som David siger udi Psalmen. Ipse nos fecit, & non ipsi nos: Oc ligervis som hand hafver skabt os paa den Tid oc Sted som hannem behagede / saa tager hand os oc saa bort paa den Tid oc Sted som hannem selff synis. Der med skulle vi Hurde os / bedede forhaabes til den gode GUD / at hand lader denne vor Naadigste unge Herre Printz oc udvalde Konning lyckeligen opvoxe / oc Dagligen forfremmis i Naade oc Visdom baade hos GUD oc Menniskens / saa

faa hand kunde bliffve beqvem til Kongeligt Regiment GUD selff til Loff oc Ære / oc Rigerne til Gaffn oc Beste. Udi denne Meening ere denne efterfølgendis Vise lagd oc giort paa oc giort paa hans Naadis Nafn oc Sprog / som første Bogstafve aff hver Vers oc Rim i sig selff udviser.

LX.

I.

CHriste Gud oc Mand jeg maa dig klage/
Hvad Sorg mig hendis i Ungdoms Dage/
Raadløs staar jeg i Vaande/
Jeg hafver min kiere Herr Fader mist/
Som du haffver tagen til dig forvist/
Thi er stor Graad for Haande.

II.

Jeg tenckte min Fader i mange Aar/
At leffve med mig udi fryd oc flor/
Nu er forspilt den Glæde:
Dog giffvis hannem Loff oc Eftersaffns Priis/
En Herre Gudfryctig/ from oc viis/
Neffnis hand aff alle saa vide.

III.

Frederich en Heldt i Hierte oc Mod/
I førstelige Dyder aff Kongeligt Blod/
Er hand velværd at rømme/
Retfærdig vaar hand/ miskundig oc blid/
Det samme skal oc være min største Jd/
Effter Ræt oc Sandhed dømme.

Kom

IV.

Kom mig din Tiener oc unge Barn/
O HErre til hielp/ som er udkaarn/
Nest dig offver Danmarck at raade:
Jeg min Jndgang eller Vdgangs Ferd/
Nogenlunde at styre kiendis mig ey verd/
Giff mig din hellig Aands Naade.

V.

Jeg bedis ey Velde/ ey Ære eller Guld/
Du trofaste Gud vær mig ickon huld/
At jeg dine bud maa lære:
Nøglen til Vißdom oc ret Forstand/
Min GUD/ er dig at frycte for sand/
Aff Hiertet Dyrcke oc Ære.

VI.

Regiere min Tancke/ at jeg ret vel/
Kunde giøre paa ont oc got forskel/
Paa ret oc uret mercke:
I alle mine Anslag store oc smaa/
Effter dit klare Ord den rette Vey gaa/
Thi saadant Riget monne stercke

VII.

Alle Løgner Bagvasker oc Øyenskalcke/
Som alting til det verste udtolcke/
Ret ingenlunde hos mig leffve:
Effter tro Raadgiffver oc vise Mænd
Giør jeg min Flid aff Hu oc Sind/
Naar jeg skal Sandhed prøfve.

VIII.

Aff dig jeg bedis/ min HErre/ min Gud/
Fred Fremgang/ Seyr/ Lifft/ Lycke oc Raad/
I all min Tid tillige:
Retsindig at føre dette Verdslig Sverd/
Med dig jeg kunde paa sidste blifve verd/
AT lefve i Himmerigis Rige.

FINIS.

Den tredie Part aff denne Vise-Bog.

Her begyndis den Tredie Part aff denne Vise-Bog/ udi hvilcken findis nogle faa synderlige Viser om Adelske Personer/ oc ellers andre merckelige Mænds Bedrifft / oc selsom Eventyr. Ere aff begge Slaug/ lige som de andre/ en deel med Fabel oc Eventyrske Handel forblandet/ en deel Historiske Sandsafn/ effter som udi Fortalen er nocksom tilforn tilkiende giffven oc her effter udi beleilige sted røres skal. Thi det er alt Poetiske Art oc Frihed medgiffven/ som oc Horatius formelder.

Pictoribus atqve Poëtis,
Qvid libet audendi semper fuit æqva potestas.

Poeter oc Maler haffve lige Frihed,
Altid at Dicte hver effter sin Sæd.

Spanieland oc Mykle Gaard. etc.

DEnne er ocsaa en gammel Dansk Vise/ som hafver altid været almindelig her udi Riget Om her skal være noget Historiske under / kand mand icke sige forvist. Er vel mueligt at her kand være noget om/ oc med Tiden er gaaet Folck aff minde / som med mange saadanne Bedrifft skeed er. Myklegaard bemercker en stor Höfvit-Stad/ som oc Nafnet i sig self udviser. Hvorfaare hine gamle Norske hafve ocsaa kaldet den store Nafnkundige Constantinopel Myklegaard/ Stad oc By/ saa vel paa vort Danske som Hebraiske / Armeniske/ Persiske/ Puniske oc Ven diske Sprog.

I.

SPanie Land oc Myklegaard/ de lige saa langt aff Lee: De Herrer sende hver andre Bud/ der aff saa yppis deris Vrede. De ædelige Sønner oc de rige.

2. Det vaar Knud aff Myklegaard/ hand taler til Broder sin: Oc du skalt indtil Spanie Land/ oc føre did Sendebrefve mine.

3. Melte det Peder lille saa brat/ hand vaar saa vis en Mand: Saa vist kommer jeg her aldrig meere/ drager jeg i Fiende Land.

Oc

4. Oc skal jeg kiere Broder bort fare/ med
Bud oc Breffve dine: Det vil ieg for sanden si-
ge/ jeg kommer her aldrig igien.
5. Hand tog Posen paa sin Bag/ oc Pillegrims
Staff i Hænde: Saa gick hand til det Ferge-
sted/ som ingen Mand hannem kiende.
6. Det vaar paa en tredie Pintz-Dag/ de løbe
udaff den Minde/ Det vaar paa en anden Ju-
ledag/ vor Herre dem Haffnen sende.
7 De kaste deris Ancker ud for Bord/ alt paa
den Spanske Sand: Det vaar Peder Bendits
søns/ hand træn der først paa Land.
8 Mit udi den Borgegaard/ der Agselet hand
fit Skind: Saa gaar hand udi høyeloft/ for Spa
nie Lands Konning ind,
9. Hel sidde i Hpanie Lands Konning/ alt offver
eders brede Bord: Tage i nu de Lønbreffve aff
mig/ eder sendes fra Myklegaard.
10. Det vaar Spanie Lands Konning/ der hand
de Lønbreffve saae: Saa tog hand ud den liden
Kniff/ skar dem i Stycke saa smaa:
11. Melte det Peder Benditsøn/ hand stod der
lidet fra: Hvad stod udi de Brefve skreffvet/ me-
dens de icke læsis maa.
12. Icke tørst du spørie om Tidende ny/ de Bref-
ve ere di icke best: Som mend ved Peder Ben-
ditssøn/ du est en kiender Giest
13. Siu Tønder aff det hvide Sølff/ dem skatter

 din

din Fader fra mig / Men otte Tønder aff de(n)
r øde Guld / vil jeg icke haffve for dig.
14. Jeg vaar mig saa lidet et Barn / forinden
min Fostermoders Arm: Jeg det aldrig nogen
tid hørde / min Fader giorde eder Harm. De ade(e)
lige Sønner oc de rige.
15. Hør du Peder lille Benditssøn / haffver du
ey førre det hørt: Det da skal det lidet Griis giel(l)
de / som gammel Svin hafver brøt.
16. Toge de Peder Benditssøn / fulde hannem
paa grønen Vold: Saa hugge de hans Hofve(t)
fra / alt ofver hans eget Skiold. De ædelig(e)
Sønner.
17. Det vaar Peder lille Benditssøn / hand bu(c)
ker under blancken Sverd: Som mend lefve(r)
Knud aff Myklegaard / hand hefner vist mi(n)
Færd. De ædelige Sønner.
18. Oc det stod saa udi Vinter / ocsaa i otte Aar
Førend der kom Bud fra Spanie Land oc indt(il)
Myklegard.
19. Det vaar Knud aff Myklegaard / sidder of
ver sit brede Bord / saa mangt kommer hannem
i Tancker sine / hand tencker paa Peder lille(s)
Ord.
20. Oc hand lader binde ofver alt sit Land
baade offver Leg oc Lærd: End fick hand siu Tu(-)
sind Mand / som bære kund Brynie oc Sverd.
De ædelige
21. De vunde op deris Silcke Seyl / saa høyt
forgyldene Raa: Sa seyler de dem til Spaanie
Land

Land/ icke mindre end Maanede io. De ædelige Sønner.

22. Vecteren stander paa høyen Mure/ hand vincker ud ofver de Strande: Her kommer seylende de Orlog Skib/ som føre forgyldene Brande. De ædelige Sønner

23. Kommer her seylend de Orlog Skib/ flere end du kand nefne: Vist er det Knud aff Mykle gaard/ sin Broders Død at heffne.

24. Oc det vaar Spanielands Konning/ robte ofver all sin Gaard: Vel op alle mine gode Hofmænd/ her er en Fiende saa haard.

25. Høre i det mine ærlige Mænd/ i stride nu uden all Falsk: J stride imod Knud aff Myklegaard/ hand er saa haard en Hals.

26, Det vaar Knud aff Myklegaard / hand styrde sin Snecke udi Hafn: Oc hannem fulde efter siu Tusind Mand/ saa vide gaar det aff safn De ædelige.

27 Det vaar Spanie Lands Konning/ hand ganger hannem strax imod: Hannem fulde vel femtan Tusind Hoffmænd/ i Jern fra Haand til Foed. De ædelige Sønner,

28. Oc de fectedis dennem i Dage'/ de fectedis i Dage to: Ene stod Knud aff Myklegaard/ hans Folck vaar falden hannem fra.

29: End vorde hand sig for Kongens Mænd / hand vorde sig for dem alle; Lige som Løff mod

Vinterens Tide saa monne de for hannem falde. De ædelige Sønner.

30. Ud kom løbendis Jomfru Dagmar / oc gaff hun saa for Raad: Slaa istrax løs den vilde Biørn / da bliffver Knud vist hans Braad. De ædelige Sønner.

31. Det vaar Knud aff Myklegaard / hand stoed saa hart i Brynie: I lade det aldrig til Danmarck spøries / i biede mig med eders Hunde. De ædelige Sønner.

32. Tage i Knud aff Myklegaard / lade hannem i Boien slaa: Lede i hannem i Morgen for offven Slot / lader hugge hannem Hoffvedet fra. De ædelige.

33. Det vaar Knud aff Myklegaard / hand bugcker under Skiold saa rød: Som meni de leffver hand Bendit Knudsøn / da heffner hand vist min Død. De ædelige Sønner.

34. Det stod saa den Vinter igiennem / den Sommer kom saa blide: Saa fast dalengis Bendit Knudsøn / at hand det icke maatte vide. De ædelige Sønner.

35. Oc der kom Tidende hiem til Lande / de vaare icke alle saa gode. Slagen er hand Knud aff Myklegaard / at ingen biuder for hannem Bod. De ædelige Sønner.

36. Det vaar Bendit Knudsøn bleff vred / hand hedbnet saa mangen Mand: Saa seyledehand med

Snecker

Snecker tolff/ saa frit til Spanie Land. De ædelige Sønner.

37 Der de komme nu udi den Hafn/ som dem lystet da at hvile: Bendit tager paa sin Pillegrims klæder/ bad dem en lidenstund dvele. De ædelige Sønner.

38 Her sidde i alle mine gode Hofmend / saa stille for inden Skibs Bord: Medens jeg gaar bort til Spanie Lands Kong/ at tale med hannem et Ord.

39 Hel sidde i gode Jomfru Dagmar/ hin værne oc hin skøne: Ville i laane en Pillegrim Huus HErre Gud hand eder det lønne.

40. Hafver du været til Tinge/ oc hafver du været til Stefne/ Hafver du hørt Knuds Sønner aff Mycklegaard/ de ville deris Faders Dødhefne

41 Alt hafver jeg været til Ting oc Stefne/ oc hørt de Tidende fra: Knuds Sønner kunde aldrig føre Krig/ fordi de ere saa smaa.

42 Oc hun løfte op hans Pillegrims Hat/ oc saae hans Silcke Hue: Det du siger dig en Pillegrim være/ det monne du for mig live

43 Icke er jeg en Pillegrim/ det kand saa lidet due: Jeg er eders kieriste Søster Søn / jeg er Knud Paars aff Ty.

44 Est du allerkieriste Søster Søn min/ en Hertug Søn bold oc rig: Den klare Vin den søde Miød/ den lader jeg skiencke for dig.

45 Icke da skalt du skiencke for mig/ der om saa

Ff v villę

ville vi kaste: Hvad Terningen sig begifve vil/ skal ingen aff os laste
46. De leegte Stacktafvel de Ædlinge baade/ de Terning sulde Bendit fra/ Hør i stolte Jomfru Dagmar/ mig bør at skiencke gaa.
47 Hand skiencte Miød oc hand skienckte Vin/ gaff nock enhver oc alle: Drucken saa blefve de Kongens Hoffmænd/ oc Søfnmonne paa dem falde.
48. Det vaar unge Bendit Knudsøn/ hand lacker ud til den Strand/ Hand raaber oc vincker ad Danske Mænd/ at de skulle legge til Lande. De ædle Sønner oc de.
49 Det vaar unge Bendit Knudsøn/ hand ind ad Dørren træn/. Det da var hand Spanie Lands Konning/ hand standerhannem op igien De ædle.
50 Hør du kiere Bendit Knudsøn/ oc vilt du lade mig lefve/ hin væne Jomfru Dagmar min Daatter/ oc hende vil jeg dig gifve.
51 Hin unge Dagmar i hvor hun er/ oc hende vil jeg vel faa: Det vaar min Fader oc Faderbroder/ som du ihiel lod slaa.
52 Først vog hand Spanie Lands Konning/ oc saa hans gode Hofmænd/ J stande op unge Jomfru Dagmar/ følger mig til Danmarck ind. De ædelige.
53 Saa tog hand alle de døde Kroppe/ lagde dem i sorten Jord: Saa gierne sulde hannem Jomfru

Jomfru Dagmar/ hen hiem til Mycklegaard/
De ædelige Sønner oc de rige.

54 Vendit tiente saahøffvisk en Ridder/ hand vilde hannem icke svige/ hannem gaff hand unge Jomfru Dagmar/ de drucke deris Bryllup tillige. De ædle Sønner oc de Rige.

Her Jon Rimaardssøns Skriftemaal oc Endeligt.

Maa vel skee/ denne Her Jon Rimaardssøn/ hafver været Vendit Rimaardssøns Broder/ som oc saa vaar en Sø-Hane/ oc fangede Her Af Anno 1289. Som her efter skal omtalis/ Her Jøn haf ver været en Nafkundig Voghals/ oc i sin Lifs Tid til Land oc Vand/ giort meere Skade end Gafn/ som hand self bekiender/ dog hand for sin Dristighed oc Søfarenhed hafver været berømt oc antagen i Kongens Gaard. It Exempel paa det som siges/ Kanden gaar til Kilden til eniger Dag/ om dem som forhærdelige synde/ oc paa det sidste maa vare sig for Budsis Stød under Brindholm:

Item.

Ahmiser, & si qvis primũ Perjuria cæle
Sèra tamen tacitis Pœna venit pedib

Endd

Endog mand Synden med Meened skyld.
Saa kommer / dog langsom / løn som skyld

Tvende Omqvedning ere sæt til denne Vise / som den oc ellers siunges anderledis / oc icke af den ene som af den anden.

II.

SNecken hun ligger paa Lande / oc Græsset under hende groer: Oc hende styrde styrde aldrig saa rast en Hofmand siden hende styrde Herre Jon. Men Søen hun tager saa mangen.

2. Dan Konning hand sider udi Ribe / oc skrifver hand ud saa vide: Hand biuder alle sine gode Hoffmænd / aff Styreshafn sig udrede.

3. Oc det vaar Her Jon Rimaadssøn / kaste Brynien ofver hviden Hals: Ihvo som icke vil seyle i Dag / hand tiener sin Herre med Falsk. Min skønniste unge Liff hun ganges mig aldrig udaff Hue.

4. Det vaar Her Jon Rimaardssøn hand giorde sig med sit Sverd: J hvo som icke vil seyle i Dag / hand tiener sin Herre med flerd. Min skønniste unge Liff.

5. J Aften saa ville vi dricke / om vi kunde Øller faa: J Morgen saa ville vi seyle / om Børen den vil staa. Men Søen.

6. Det svarede Her Jon Rimaardssøn / det maa vor

vor Herre icke spøre/ hand sende os Bud oc der til Breff/ det maa vi lyde oc høre.

7. Oc det vaar Skipper Högen hin fromme/ hand løfte sine Øyne mod Sky/ i hvo som Søen vil Seyle i Dag/ kommer aldrig lefvende til By.

8. Det svarede Her Jon Rimaardssøn/ oc hand tog atter oppaa/ i hvo i Dag gaar icke til Skibs/ hand er sin Konning u tro.

9. Det melte hand gamle Skipper Högen/ hand ud aff Vinduet saa/ icke kand nogen Mand seyle i Dag/ medens saadan Storm staar paa. mit skønste unge Liff.

10 Det vaar Her Jon Rimaardssøn/ hand raabte ofver all den Hafn/ i vinde op Seyl i Danske Hofmænd/ med mig i HErrens Nafn.

11. Oc der de komme lidet ud fra Land den Bølge reyste sig under Sky / Alt sat hand gamle Skipper Hogen/ hand viste hvercken Land eller ly. men Søen

12. Der de komme paa det vilde Haff/ de Bølger legte fra Grunde/ alt da sat den gamle Skipper/ saa saare hans Øyne derunde.

13 Skibet vilde icke lyde sit Roer/ det dreff for Vog oc Vind/ alt sat hand H. Jon Rimaardssøn med sørgende Haand under Kind.

14. Hver den salte Sø som Stormen dreff/ den gick ofver Budsis Bord/ Saa stille sad Her Jon Ridmaardssøn/ som Fruer hafde skaarn hans Haar. men Søen

Hvor

15. Hvor ere nu de gode Hofmænd/ i Aftes kalde saa stort! De tage nu selff den Styre i Haand/ oc nu gaar Anckeret bort.
16. Hvor ere nu de store Voghalse/ i Aftes giorde den Roft: De gaa her selff til Styren at staa/ oc nu er Seylet løst.
17. Melte det Skipperen aff stor Angist/ oc saa de hand der fra: Her er vist en Bandsmand inde/ medens Skibet vil icke fremgaa.
18. Vi ville kaste de lod omkring/ oc see hvo den falder paa: Er her nogen vvdedist Mand inde hand skal for Skibsborde gaa.
19. Oc det vaar Her Jon Rimaardssøn/ hand taler til liden smaa Dreng: Du hente mig ind mit Tafle Bord/ de Terning maa hafve deris genge.
20. Saa kaste de med Terning omkring/ de Terning vaare saa smaa: Oc det falt Her Jon Rimaardssøn til/ hand skulde for Skibsborde gaa. Men Søen hun.
21 Nu ere vi kommen saa langt fra Land jeg kand icke Præsten naa: Thi vil jeg giøre mit Skrifftemaal/ vor HErre maa høre der paa.
22. Det vaar Her Jon Rimaartssøn/ falt paa sine bare Knæ: Oc saa giorde hand sit Skrifftemaal alt til det Seyle Træ.
23. Locket saa hafver jeg mangen skiøn Encke/ oc daaret saa mangen Mø: Men det kom aldrig udi min Hu/ jeg skulle paa Hafvet dø.
24. Locket saa haffver ieg Encker/ oc daaret saa mangen

mangen Viff: Men det kom aldrig udi min Tancke/ jeg skulde her miste mit Liff.
25. Jeg hafver ganget paa Helsingborg/ bedref-ven baade Hoer oc Mord: Saa mangen Er-lig Bonde-Søn/ begrafven i Hedenske Jord. Men Søen.
26. De hellige Kircker dem hafver jeg brøt/ oc Closter hafver jeg brend: Saa mangen hafver jeg stolt Jomfru/ paa Heder oc Ære skend Men Søen hun tager.
27. Den rige Christ aff Himmerig/ jeg tacker her for sin Naade: Hafde jeg henfaren uden Skriftemaal/ min Siæl maatte lid stor Vaade.
28. Kommer der nogen aff eder til Land/ oc mø der min Festemø: I sige hun maa vel gifte sig/ Jeg sanck udi salten Sø.
29. Kommer der nogen af eder til Land/ de spører min Moder ad mig: I sige jeg tiener i Kongens Gaard/ oc er baade karsk oc qveg. Men Søen hun tager saa mangen.
30. Det vaar Her Jon Rimaardssøn/ hand Poser tre paa sig: Oc den skal aldrig fattig bort dø/ som skal jorde mit Lif.
31. Det vaar stor ynck der hand giorde Kaars/ alt ofver den Bølge blaa: Oc tog saa bort den vilde Sti/ til Haffsens dybe Vaand laa.
32. Oc de vaare siu oc siufinds tive/ ud af de Kongens Mænd: Der kom ingen til Land u-den fem/ der iblant vaar Her Jons Dreng

Vl

33 Vi gaa os til Kircke Gaard/ bede Gud i Himmerige/ vi bede for Her Jon Rimaardsøn/ Kongen fanger aldrig hans lige

34 Oc nu ligger Budz for Boringholm oc saa for stride Strøm/ der flyde omkring de u-sigelig Lige/ hun gifver dem icke igien. men Svend hun tager saa mangen.

Liden Danved oc ungen Svend Trøst.

DEt er icke u-sant mand siger at førre svøger de forne end de baarne/ oc at Blodet er tyckere end Vand. Kvilcket bevises af dette merckelige Exempel som sees her udi unge Svend Trøst/ i det at hand icke forlader sin Broder/ der alle de andre hans Höfmænd kömte hannem fra/ men stod mandelig bi med hannem oc udi Broders sted som mand siger. Det aff befandes det som tilforn vaar u-vitterligt/ at de begge vaar tu Kødelige Brødre/ som deris Moder gifver dennem siden tilkiende.

III.

HVad skal jeg i Danmarck/ deris Brynie ere mig for Tunge/ de Danske Hoffmænd de spotte mig/ for jeg kand icke deris Tunge/
Men jeg nimmer aldrig god en Danske

2 Deris Spore vaare saa klingende/ deris Heste

hafde god gang: Udi Lunde Kircke i Skaane Land/ der hørde de Ottesang.

3. Først da hørde de Otte-Sang oc saa de Messer Ni: Saa lystede hand unge Danneved/ alt til sin Ganger at sti.

4. Det da melte den gode Her Pluff/ hand vaar deris Sogne-Prest: Som mend ved liden Danneved/ i Dag bliffver i min Gest.

5. I Dag vil jeg med ingen Mand æde / eller dricke den klare Viin: Førend jeg kommer til Börre By/ oc taler med Moder min.

6: Hør i kieriste unge Danneved/ i sige det icke fordi: Saa mange ere de Fiender som holder for uden vor By.

7. Først troer jeg mit gode Sverd/ oc saa min gode Hest: Derneft tror jeg mine Danes Svenne/ jeg tror mig selff allerbest.

8 Vel maa i tro eders gode Sverd/ oc saa eders Hest: Oc saa tro i eders Danne Svenne/ de sviger eder allerførst.

9. Oc det vaar liden Danneved / hand kom for offven den By: Der møder hannem hans Fiender/ de vaare vel Tresser ni.

10. Saa stercke da vaare disse Fiender / som holt i Lee oc Ly: Alle Danveds Svenne toge Orloff/ hen fra deris Herre at fly.

11. Alle da toge de Hoffmænd Orloff/ alt fra deris Herre at fly: Foruden hin unge Svend Trøst hand tog da Tieniſt aff ny.

12 Oc jeg hafver slit eders Klædet/ oc jeg haf-
ver reden eders Hest: Jeg skal stande med eder
i Dag/ i meden eder trenger mest.
13 Tagen hafver jeg eders Sølff oc Guld/ oc ædt
hafver jeg eders Brød: Icke rømmer jeg i Dag
fra eder/ skulde det end vorde min Død
14. Saa kaste de deris Bag tilsammen/ for in
den grøne Lund: De to de vog vel femtan allee-
ne/ for inden den Morgens stund
15. Saa støde de deris Rygge tilsammen/ for
inden den tycke Riis: De to de vog vel Tredi-
ve alleene/ dersaare bære de stor Priis.
16. Det vaar ungen Daneved / hand band sit
Sverd ved Side: Saa monne de ædelinge saa
gladelige hiem til deris Moder ride.
17. Det vaar ungen Daneved/ hand kom der
ridendis i Gaard: Det da vaar hans allerkieri-
ste Moder/ hun ud imod hannem gaar.
18. Du ver velkommen liden Daneved/ oc aller
kieriste Søn min: Hvad da lyster dig helst at
dricke/ aff enten Miød eller Vin.
19. Jeg vil hvercken æde eller dricke/ med eder
Miød eller klaren Vin: Førend i gifve hin unge
Svend Trøst/ kiere eniste Søster min.
20 Oc hør du det min kieriste Søn / jeg siger
det icke fordi: Saa sandelig hielpe mig Gud aff
Nød/ I ere alle Syskende tre.
21. Hør i det allerkieriste Moder min/ I sige

mig

mig det med Liste: Hvor da føde i hannem unge Svend Trøst/ men jeg det aldrig viste.

22. Hand vaar sig saa lidet ytte Barn/ der jeg sende hannem aff Land: Saa sandelig spurde jeg hand vaar Død/ thi klaget jeg ingen min Vaande. Men jeg nemmer.

23. Det melte hand liden Daneved/ en ridder Søn saa rige: Nu vil jeg mig aldrig meere klage / men jeg haffver Brødre slig.

24 Signe dig Gud hin unge Svend Trøst / min Tro vil jeg dig giffve: Aldrig at svige eller undfalde/ medens jeg er i Liffve.

25. Liden Daneved oc unge Svend Trøst/ klæde sig i Sabel oc Maard: Saa ride de dem saa gladeligen bort/ alt udi Keyserens Gaard.

Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

Palle/ Baar oc liden/ tre Brødre dræbe hver anden.

Underteiden er det saa som sagt er/ at Brødre ere hin anden tryggeste/ men det vender sig offte/ ad mand seer Vederspillet. Saa at det befindis som siges: Fratrum qvoqve gratia rara est. Oc naar der kommer da Wenighed imellem Brødre / da er den Vrede den skarpiste oc u-

forligeligste. Saa at ligerviis som Forældre hafver ofte stor Glæde aff deris mange Børn / saa hafver de ocsaa ofte allerstørst Sorge aff deris u-lyckelige Færd/ Lefnet oc Endeligt/ som dette efterfølgende Exempel udviser.

IV.

Riden hand rider til Tinge/ lader skue sine Dødelig Saar: Oc det giorde mig aldrig nogen Verdsens Mand uden min Broder Baar Der de icke ride maatte.

2 Opstod unge Her Baar/ oc biuder hand for sig Low. Oc jeg biuder dig baade Guld oc Sølff/ der til min Fæderne Skow.

3. Hafve du selff dit hvide Sølff/ der til dit Guld saa rød: Seer du denne liden hvide Haand/ den skal vorder din Død.

4. Palle oc Baar rede aff Lands Ting/ de viste sig ingen Sag: Liden oc hans Svenne fem/ de fulde dem fast paa Bag.

5. Palle Baar oc Liden vaare tre/ de mødtis under grønen lide: Det vaar stor ynck at see der paa/ hure Sverde de runde aff skeede.

6. Først vog hand sin Broder Palle/ oc saa da vog hand Baar: Det vil jeg for sanden sige/ Liden fick selff sit Bane-Saar.

7. Op saa toge de Pale oc Baar / oc førde de dennem til By: Liden hand ligger i Rosens Lund/ saa blodig under oben Sky.

8. Nu ligger Liden for Vgle oc Ørn/ oc andre Diur til Føde. Det spurde hiem hans Festemø/ hun sørger sig selffver til Døde.

9. Hafde hand lyd sin Moders Ord/ oc talet sin Sag med rette: Da hafde hans Brødre væ-ren v-slagen/ oc skild haffde været deris Trætte. Der de icke ride maatte.

10. Saa saare sørger stolte Mette lille/ alt for sine Sønner tre/ HErre Gud Naade mig den sorgfuld stund/ jeg eder med Øyne skulde see. Der de icke ride maatte.

11. Saa saare græd hun for Palle/ end meget meere for Baar: Men allermest græd hun for Liden/ hand kom i Heden Jor. Der de icke ride maatte.

Nilaus Baggissøn oc Brune H. Erich.

AF ringe Aarsage kommer offte stor Trætte / som blifver Mennisken indbyrdis til stor Skade oc Forderffvelse. Thi er det bedre udi langtide at stille Becken end Aaen / som mand almindeligen si-ger. Lyckſalig er den som bliffver viis aff en an-den Mands Skade. Derfor sættis os faar saadan-ne Dict / som her for Haanden er/ oc de gamle uden Tvifl saadant vilde her med hafve os paamindt.

DEt vaar Nilaus Baggisſøn/ hand beder leg Sadel paa Heſt: Oc vi ville ride os op paa Land/ hin Brune Her Erich at Geſte. De Herrer ligger ſlagne paa Volden i ſaa jaare.

2. Her Nilaus oc hans gode Hoffmænd / de komme der ridendis i Gaard: Oc ude ſtod Brune Her Erich/ hand vaar vel ſvøbt i Maard. De Herrer ligge

3. Vær velkommen Nilaus Baggisſøn/ velkommen i min Gaard: Den brune Miød den klare Vin/ ſkal være for dig u-ſpard.

4. Hør du brune Her Erich/ alt hvad jeg ſiger til dig: Du haffver en Svend udi mit Brød / den hafver du locket fra mig.

5. Alle de Svenne jeg haffver i Tieniſt / dem hafver jeg fangen med lige: Jeg paſſer icke paa dig Niels Baggisſøn/ jeg vil dig icke vige: De Herrer ligge ſlagne.

6. Bort da reed hand Nilaus Baggisſøn/ hand haffde icke Svenne uden fem: Effter lod ſtande hin Brune Her Erich/ med Tredive Jernklædde Hoffmænd.

7. Oc det vaar Nilaus Baggisſøn / hand ſig til Bage jaae: Oc hiſſet kommer hand Brune Her Erich/ med Tredive Jernklædde Mænd.

8. Holder i her mine gode Hofmænd / i mercke

vel

vel paa min Tale: Medens jeg rider tilbage i-gien/ jeg eder vil Gud befale.

10. Holde i her mine gode Hofmænd/ som jeg giffver Klæde oc Brød: Jeg rider imod Brune Her Erich/ det bliffver beggis vor Død. De Herrer ligge slagne.

11. Sammen da rede de Herrer to / de vilde hver anden icke vige: Sætte de Sverdet saare Sadelbue/ de stunge hver anden tillige.

12. Nu ligge begge de Herrer gode/ oc Blo-det rinder dem til Døde: Deris gode Hofmænd løbe vilde om Land / hvor de kunde fange deris Føde. De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

Stolt Signild hielper sin Broder aff Døds Nød.

O Vinder kunde ocsaa giøre Mands gierning: Som vi see baade aff denne Dict oc andre dis-lige. Oc vore Danske Historier formelde/ at vi hafve haft hine gamle Skioldmøer i fordom Da-ge her udi Riget / iblant hvilcke vaar Jomfru Al-vilde i Kong Sigers Tid/ oc Jomfru Visne/ som førde Danmarckis mercke oc Hofvit Baner udi den Bravske Slactning / som stod imellem Kong Harald oc Kong Ring aff Sverrige. Udi hvilcken Strid baade Dronning Hette oc Jomfru Vegbiorg oc andre duelige Skioldmøer giorde deris beste /

oc kunde vel lignes ved Dronning Penthiselea/som omtales hos Virgilium oc Homerum vitløfftige i deris Bøger.

VI.

Stolte Signild lader Brygge oc blande Vin/ saa faur da falder den Rihn: Hun biuder hendis Broder hiem til sin. Vdi Brynie alle.

2. Oc de skienckte Miød oc de skienckte Vin saa faur saa falder den Rihn: De skienckte saa lenge som Solen skin. Vdi Brynie.

3. Hendis Broder oc hand vilde ride hiem/saa faur da falder den Rihn : Stolten Signild biuder hannem følge Svenne.

4. Oc hvad skal jeg med følge Svenne / saa faur da falder den Rihn: Mine Fiender de ere nu alle i Senge Vdi Brynie alle.

5 Oc der hand kom for offven den By / saa faur da falder den Rihn: Der mødte hannem Fiender sin Vdi Brynie alle.

6. Oc der hand kom i tycken Riis/ saa faur da falder den Riin: Der bleff hand hans Fiender vis.

7. Jeg beder eder mine Fiender for Gud/ saa faur da falder den Rihn: J lade mig blæse i min forgyldene Lud. Vdi Brynie alle.

8. Oc du skalt haffve vort minde der til/ saa faur da falder den Rihn: Du blæs der udi medens

9: Hand blæste i Lind hand blæste saa hart/ saa faur da falder den Rihn: Det hørde stolte Signild til sin Gaard.
10. Oc hand blæste i sin Lind saa lenge/ saa faur da falder den Rihn: Det hørde Jomfru Signild til sin Seng. Vdi Brynie alle:
11. Stolt Signild raabte offver all sin Gaard/ saa faur da falder den Rihn: J lede mig ud min Ganger graa. J brynie alle.
12. J lede mig ud min Ganger graa: saa faur da falder den Rihn: Vel siu Aar siden hand Solen saae: Vdi brynie alle.
13. Hand Solen ey saae vel i siiu Aar/ saa faur da falder den Rihn: Vel femten siden hand Sadelen baar. Vdi brynie alle.
14. J hente mig ind mit Glaffvend oc Spiud/ saa faur da falder den Rihn Vel atten Aar/ siden de vaare ude. Vdi brynie alle.
15. Stolt Signild reed saa fast hun rende/ saa faur da falder den Rihn: Sin gode Fole der offver hun sprengde. Vdi brynie.
16. Stolt Signild raaber oc vaar saa vaandt saa faur da falder den Rihn: Du svare mig Broder om du kandt.
17 Icke er jeg vee icke er jeg Vaandt/ saa faur da falder den den Rihn: Du hielpe mig Søster om du kandt. Vdi Brynie alle.
18 Hun hug ihiel hans Fiender siu/ saa faur da

 fal

falder den Rhin: Saa førde hun hannem lefvende til By. Vdi Brynie alle.

19. Oc hafde de varet to for een/ saa faur da falder den Rhin: Hun hafde giort dem død jens Meen. Vdi Brynie alle.

Søster spurde hun anden/ etc.

DEt som tilforn er rørt om Signild hendis Mandom sees ocsaa her det samme / om disse twende Skiold-Møer som hafver hefnt deris Faders Død paa Her Erland. Det stod alt i en aabenbare Feide i gamle Dage med saadanne indbyrdis Kiff oc Drab. Mand viste lidet aff Low oc Ræt / eller der ved at udføre sine Sager i gamle Dage. Hver hefnde sin Vaande paa den anden/ naar hand saae sig synist oc best raaderom til/ efter sin Hedenske Viis oc Skick.

VII.

SØster spurde hun anden/ for den der mig hafver losvet i Løn: Oc vilt du dig icke Mande. Hun boer under Skoswen i saa grønner.

2 Jeg vil mig icke gifte under Ø/ for den der mig hafver losvet i Løn: Før ieg for hefnd min Faders Død. Hun boer under

3. Oc hure skulle vi det hefne/ for den der mig haf

hafver loffvet i Løn: Vi haffve hverken Sverd eller Brynie. Hun boer.

4. Her boer saarige Bønder i Ly/ for den der mig hafver losvet i Løn: De laane os Sverd oc Brynie ny. Hun boer.

5. Saa toge de derjs Kaabe oc Kraffve/ for den der mig hafver loffvet i Løn: De staare sig Riddere Klæder der aff. Hun boer.

6. De Jomfruer binder dem Sverd ved Side/ for den der mig haffver loffvet i Løn: Oc saa lyster dem til Hoffve at ride.

7. Der de komme til Borge Led/ for den der mig hafver loffvet i Løn: Her Erlands Frue hun stander der ved. Hun boer.

8. Her stander i Her Erlands Frue/ for den der mig hafver loffvet i Løn: Oc er Her Erland hiemme i Stue Hun boer.

9 Her Erland er i Stuen ind/ for den der mig hafver losvet i Løn hand dricker Viin med Gester sin. Hun boer under.

10. De Jomfruer ind ad Dørren træn/ for den der mig haffver losvet i Løn: Her Erland stander dem op igien.

11. Her Erland klapper paa Hiøndet Blaa/ for den der mig hafver loffvet i Løn: Ville i to unge Svenne hvile her paa.

12. Vi er icke trædte vi er icke mod/ for den der mig hafver loffvet i Løn: En liden hvile hun er icke god.

Hvad

13. Hvad heller ere i giffte Mænd/ for den der mig hafver lofvet i Løn: Eller i ride først at gilie i Løn hun boer under.
14. Icke da ere vi giffte Mænd/ for den der mig hafver loffvet i Løn: Men vi ride os ad Gilie i Løn Hun boer.
15. Da viser jeg eder op under Ø/ for den der mig haffver loffvet i Løn. Til to saa rige Fader løs Mør. Hun boer.
16. Medens de dem saa rige vaare/ for den der mig hafver loffvet i Løn: Oc hvi i icke dem selfver bade. Hun boer.
17. Saa gierne jeg det visseligen giorde/ for den der mig haffver losvet i Løn: Om jeg for Synden elles torde.
18. Haffde jeg icke vejet deris Fader/ for den der mig haffver losvet i løn: Hafde jeg icke sofvet hos deris Moder.
19. Det du vogst vor kiere Fader/ for den der mig haffver loffvet i Løn: Det liuger du paa vor kiere Moder.
20. Saa Qvindelig som de Sverd uddrog/ for den der mig haffver loffvet i Løn: Saa mandelig de til hannem hug.
21. Hugge de Her Erland alt saa smaa/ for den der mig hafver loffvet i Løn: Lige som den Spaan i Lunden laa.
22. Saa saare da græder de Jomfruer to/ for den

der

der mig haffver loffvet i Løn: Der de skulde siden til Skriffte gaa.

23 De finge icke andet for Her Erlands Død/ for den der mig haffver loffvet i Løn: End tre Fre dage til Vand oc Brød. Hun boer under Skowen i saa grø-nen.

Daatter spurde hun Mo-der.

DEnne Vise kommer fast offver et med den fremfarne. Er icke stor Skilsmis paa færde. Det hafver alt saa været i gamle Dage.

Dolus an virtus qvis in hoste riqvi-rat, &c.

Det er.
Det gielder alt et/ tro ey paa Leide/
Din Fiendes Konst er aabenbar Feide.

VIII.

DAatter spurde hun Moder/ der falder saa faur en Rim: Hafde jeg aldrig nogen Broder. Saa vel saa ganges der Dantzen

2 Brødre dem aatte du bolde/ der falder saa faur en rim. De ere dem i Greffvens volde.

3. Jomfruen ganger til Stalde/ der falder saa faur en

en Rim: Hun skode de Foler alle. Saa vel da ganges der dantzen.

4. Hun skode den brune hun skode den graa/ der falder saa faur en Rim: Den beste lagde hun Sadel paa. Saa vel da.

5. Der hun kom til Borge Led/ der falder saa faur en Rim: Der stander Grefvens Fridleved. Saa vel da ganges der Dantzen.

6. Hør du Greffvens Fridle/ Der falder saa faur en Rim: Er din HErre hiemme saa silde; Saa vel. da ganges der Dantzen.

7. Min Herre hand foer til Tinge i gaar/ der falder saa faur en Rim; At dømme saa rig en Fange for Mord.

8 Hør du Greffvens Fridle Qvinde/ der falder saa faur en Rim: Sig mig hvor hviles de Fangerinde. Saa vel da.

9. Hvor Gaarden stander it Huus/ der falder saa faur en Rim/ Der hvilis de Fanger uden Ild oc Liuus.

10 Der sidder for Dørren en Elver Vind/ der falder saa faur en Rim/ Der kommer slet ingen Jomfruer ind

11 Jomfruen drog aff sine Handske smaa/ der falder saa faur en Rim/ Saa tager hun den Jern Slaae der fra

12 Hør du det kiære Bröder min/ der falder saa faur en Rim/ Lodst du dig binde aff fleere end en, Saa vel da ganges

Mig

13 Mig bant icke fire mig bant icke fem/ der falder saa faur en Rim/ mig bunde vel Tredive raske Hofmænd

14 Jeg stander saa smal som lilie Vand/ der falder saa faur en Rim/ Der skulde icke Tredive binde min Haand

15 Jeg stander alleene nu her en Qvind/ der falder saa faur en Rim/ Mig skulde icke Tredive Hofmænd binde

16. Saa tog hun ud sin Broders Been/ der falder saa faur en Rim. Hun sætte Gresvens Fridle der ind igien.

17. Saa tog hun ud sin Broders Been/ der falder saa faur en Rim/ Saa sætte hun Greffvens Fridle der ind.

18. Men vil din Herre hafve anden Bod/ der falder saa faur en Rim / Du bede hannem møde mig i Marcken ud. Saa vel da ganges der Dantzen.

Her Thule Vognsiøn med sine Brødre slaar Her Graa Svend ihiel/ oc hefner sin Faders Død.

Disse tvende Adels Herrer hafver begge boed oc bygt udi Lunde Sogn i Vester Herrit paa hin Side Varde. Oc er Svend Graa hans Nafn funden optegnet udi de gamble Kircke-Bøger i vor Tid/ for

for it halft hundrede Aar. Vor Visen kalde hannem med bagvent Nafn Graa Svend. Visen melder at de begge skulde ligge for S. Staffens Altere i Choret/ hvilcket vel mueligt er. Thi der mand hafver muret Erlig oc Velbyrdig Mand Thomas Stygge sin Graff Anno Domini 1577. Da hafver mand opgrafvet der nogle store Skinbeen / vel halfanden gang saa lange/ som nu en kand være Voxen Mands Persons størske oc lengste Skin-Been. Oc det hos funden en Egefiel af en Lig-Kiste meere end fre Alne lang. Nogle siunge denne Vise saaledis / at de gifve tilkiende/ at baade Svend Graa oc Her Tulle Vognssøn skulle blefvet paa Steden / men det er troligere / at Her Thule som forrasket hannem/ oc vaar hannem alt for sterck/ hafver taget hannem med Fordeel. Aarsag til disse drab synes at være kommen af Trædte for Stoelstand/ saa den ene vilde være ofver den anden / oc der med icke kund end deris Trædte/ før end de hafve tagen lifvet af hver andre/ oc finge saa rom under Jorden / der de kunde icke forligis ofven paa Jorden med hver andre.

IX.

I Lunde Kircke der yppis en Stefn / oc der rider til baade Ridder oc Svenne/ Ridder oc Svenne Jomfruer oc Møer/ den Danske Dronning i Skarlagen rød. Lefver hand Thule Vognssøn oc det skal hefnis.

2. Jomfruer oc Møer/ oc Danske Dronning i Skarlagen rød; Frue Mette lille lader en Guld

Stoel

Stoel giøre/ lader den i Lunde-Kircke indføre Leffver hand Thule

3. Guld-Stoel giøre/ lader den i Lunde Kircke indføre: I løndom bleff den Guld-Stoel giort / til Lunde-Kircke med Hofmodført. Leffver handt Thule Vognssøn.

4. Guld Stoel giort / til Lunde-Kircke med Hofmod ført: Stolt Mette lille skulle til Kircken fare/ Her Graa Svend tager alt paa hende vare. Leffver hand Thule

5. Til Kircke fare/ Her Graa Svend tager alt paa hende vare: Fru Mette ganger til Guld-Stoel at staa / Her Graa-Svend giffver hende Spot der paa. Leffver hand Thule.

6. I Guld Stoel at staa/ Her Graa Svend giffver hende Spot der paa/ Fru Mette lille skulle til Offer gaa/ Her Graa Svend ganger i Guld Stolen at staa. Leffver hand.

7. Til Offer gaa/ Her Graa Svend ganger i Guld-Stolen at staa: Fru Mette fra Alter om vende/ saa stride da rinder hende Taare paa Kinde. Leffver hand.

8. Fra Alteret omvende/ saa stride da rinder hende Taare paa Kinde: Her Graa Svend lad fare din Gammen/ vi forligis aldrig i Stoel tilsammen. Leffver hand Thule Vognssøn/ oc det skal hefnis.

8. Lad fare din Gammen/ vi forligis aldrig i Stoel tilsammen: Graa Svend tog Fru Mette

lille i Haar/ hand slog hende ned til sorten Jord. Leffver hand Thule.

10 Fru Mette lille i Haar/ hand slog hende ned til sorten Jord: Fru Mette lille kom fra Kircken hiem/ oc hendis siu Sønner ganger hende igien Leffver hand.

11 Fra Kircken hiem/ oc hendis siu Sønner ganger hende igien: Hendis siu Sønner gaar hende imod/ den Yngste brede hende Pelt under Foed Leffver hand

12 Gaar hende imod/ den Yngste brede hende Pelt under Foed. Fru Mette kiere Moder min hvi rinder eder Taare paa hviden Kind. Leffver hand Thule.

13 Kiere Moder min/ hvi rinder eder Taare paa hviden Kind: Fordi rinder Taare paa hviden Kind Her Graa Svend dreff mig udaff Stoel min/ Leffver hand

14 Paa hviden Kind/ Her Graa Svend dreff mig udaff Stoel min: Det hafver jeg for eders Fader under Jord/ baade Last oc Harm oc Hadings Ord Leffver

15 Eders Fader under Jord/ baade Last oc Harm oc Hadings Ord: Saa kaste hun sin Kaabe paa Bord/ Her Thule du tenck paa din Faders Død. Leffver hand.

16. Sin Kaabe paa Bord/ Her Thule du tenck paa din Faders Mord: Min kiere Moder i græ

de

icke saa/ der skal snart komme god Bod paa. Leff-
ver hand.
17 J græde icke saa/ der skal snart komme god
Bod paa/ Kiere Moder i laane mig Skarlagen
smaa/ oc Syster J sætte mig Guldkrune paa.
Leffver hand.
18. Skarlagen smaa/ Oc Syster i sætte mig
Guld Krune paa: J laane mig eders Ermkaabe
rød/ saa skal jeg hefne min Faders Død. Lefver
hand Thule.
19 Ermkaabe rød/ saa skal jeg heffne min Fa-
ders Død: Her Thule hand haffde en liden smaa
Dreng/ hand vaar Her Graa Svends Fuld Tro
Ven.
20. En liden smaa Dreng/ hand vaar H. Graa
Svends fuld tro Ven: Det vaar H Graa Svends
gode Ven/ hand sende Her Graa Svend Bud
igien.
21 Gode Ven/ hand sende Her Graa Svend
Bud igien: Her Graa Svend i skynde eder snar
ligen hiem/ Her Vogens Sønner acter eder
et meen.
22 Snarligen hiem/ Her Vogns Sønner ac-
ter eder it Meen: Hvi skulde jeg saa fra Kircken
hiemfaare/ jeg seer saa faur en Brude Skare.
Lefver hand.
23 Fra Kircken hiemfare/ jeg seer saa faur en
Brude Skare: Her Graa Svend i skynne eder
snarligen ud/ den Jomfru Skare blifver eder
icke god.

24. Snarligen ud/ den Jomfru Skare bliffver eder icke god: Her Thule hand først offver Stedten træn/ Her Graa Svend recker hannem Haanden igien.
25. Offver Stedten træn/ Her Graa Svend recker hannem Haanden igien: Her Graa Svend du holt din Haand hos dig/ du veedst du vog min Fader fra mig.
26. Din Haand hos dig/ du veedst du vog min Fader fra mig: Hvad jeg mod dig der medhafver brødt/ det hafver jeg med det røde Guld bødt. Leffver hand Thule.
27. Der med hafver brødt/ det haffver jeg med ded røde Guld bødt: Aff Sølff oc Guld tre Tusind Marck/ det vaar en fattig Svend bod vel sterck. Lefver hand Thule.
28. Tre Tusind Marck/ det vaar en fattig Svends Bod vel sterck: Haffver du min Fader med Æren bødt/ da er min Moder aff Guld Stolen stødt.
29 Med Æren bødt/ da er min Moder aff Guld Stolen stødt: Saa hielpe mig Gud oc den hellig Aand/ jeg rørde hende hvercken med Foed eller Haand.
30 Den hellig Aand/ jeg rørde hende hvercken med Foed eller Haand: Her Thule drager Sverd under Skarlagen Skind/ Her Graa Svend rømmer ad Kircken ind,
31. Under Skarlagen Skind/ Her Graa Svend rømmer ad Kircken ind: Her Thule hand ste

Sverd

Sverd uddrog/ Her Graa Svend hand i stycker hug.

32\. Sit Sverd uddrog/ Her Graa Svend hand i stycker hug: For Mariæ Alter der stiltis det Blod/ for S. Staffens Alter ligge de baade. Lefver hand Thule Vogn son oc det skal hefnis.

Oc jeg stod for min Herris Bord.

HVad heller denne Vise skal være Eventyrs Dict / eller sandsafn kand vel twilis. Icke ville vi heller bemøde os ret saare meget der efter at randsage. lad den ickon saa passere med de andre/ oc hver holde oc dømme der om/ hvad hannem self synis

X.

DEt jeg stod for min Herris Bord/ jeg skenckte baade Miød oc Viin: Oc da kom mig de Tidende fore/ at slagen vaar Broder min. Jeg maatte icke Fred for Sverrigis Konning nyde.

2\. Oc saa fulde jeg min Herre til Seng/ der til hans kiere til Hvile: Saa ledde jeg ud min gode Hest/ lagde paa forgyldene Mile.

3. Saa ledde jeg ud min gode Hest/ lagde paa forgyldene Mile: Førend jeg lagde aff min Sadel rød/ jeg reed vel femtan Valske Mile. Jeg maatte icke

4 Der jeg kom for det samme Huus/ som Kemper drucke Miød oc Viin: Der hørde jeg hvor min kiere Moder/ hun græd offver Broder min. Jeg maatte icke

5. Oc saa spente jeg min gode Bue/ jeg lagde en Straale der paa: Saa skiød jeg Kongens Kemper tolff/ som veyede min Broder fra. Jeg maatte icke Fred

6 Saa reed jeg mig til Tinge/ oc saa til Herritz Stefne: De Sex dennem bød jeg for god Bodde Sex for Broder at hefne.

7 Jeg gick mig tredie gang paa Tinge/ jeg biuder for dem en skillig Bod: Oc op stod Kongens Lenßmand/ hand stod mig hart imod.

8 Oc op da stod den Kongens Lenßmand/ stod mig saa hart imod: Oc op da stode de Sandemænd tolff/ de svore mig Freden fra. Jeg maatte icke Fred for Sverrigis.

9 Saa spente jeg min gode Bue/ jeg lagde en Straale der paa: Der skiød jeg til den Kongens Lenß mand/ at Stralen i Hiertet monne staa. Jeg maatte icke Fred.

10 Jeg gick mig snarlig aff Tinget ud/ oc til min gode Hest/ oc da tycktes mig i Tancken min/ at

Skowen

skiulte mig best. Jeg maatte icke Fred for Sverigis Konning nyde

11 Oc jeg vaar mig i Skowen i Skiul/ oc vel i Vinter otte; Jeg hafde icke andet at føde mig med end Græs oc Løff jeg aad.

12 Jeg hafde icke andet at føde mig aff/ end Græs oc Løff jeg aad: Jeg hafde icke andre Senge Stalbrødre/ end Biørne/ oc Basser to: Jeg maatte icke Fred.

13 Oc det lidde fast mod Pintze Dag/ fast mod de hellige Tide: Oc da lystet hannem Sverigs Riges Konning/ til Kircken at udride. Jeg maatte icke Fred.

14 Oc saa spente jeg min gode Bue/ jeg lagde mi Straale der paa: Saa skiød jeg til den Svenske Konning/ at Straalen i Hiertet monne staa. Jeg maatte icke.

15 Oc nu ligger Sverigis Konning/ oc Blodet rinder hannem til Død: Saa gaffve de mig Sverigs Dronning igien/ hun vaar mig hver Dag god. Jeg maatte icke Fred for Sverigs Konning nyde.

Her Verner undkommer aff Lindholms Huus med Liste fra Frue Ingeborg.

Hvo denne Her Verner eller Frue Ingeborg hafver været / eller om hvilcket Huus dette Lindholm

 holm

holm enten i Skaane eller Jutland skal forstaaes / er altsammen wklart. Lade det saa staa oc dømme der om hver hvad hann em synis. Thi det er icke muligt at mand saa kand finde rede paa alle disse gamle Dict / at mand kand pege paa oc sige / det er skeed her oc det er skeed der / efterdi de visse Omstende er icke rørt her hos. Oc er vel muligt saadant kunde / været nocksom ofverliust i de Dage som Dicten er giort oc gierningen hafver været nyligen skeed / oc standen udi ferst Hukommelse oc Mandeminde.

XI.

PAa Lindholm Huus de Svenne de dricke oc giøre got Ruus: De Svenne de dricke oc giøre sig glad / saa giør Her Verner i Taarnet sad. De Fruer kunde aldrig giemme saa rig en Fange.

2. De Svenne de giøre dem glad / saa giorde oc Her Verner i Taarnet sad: Fru Ingeborg vogner oc op hun saa / hvilcken aff mine Møer der qvæder saa. De Fruer.

3 Op hun saae / hvilcke aff mine Møer der sqvæder saa: Det er icke eders Møer der saa qvæde kand / det er Her Verner den fangen Mand. De Fruer kunde aldrig.

4. Der qvæde kand / det er Her Verner den fangen Mand: Fru Ingeborg heder paa Svenne to / i bede Her Verner for mig indgaa. De Fruer kunde aldrig.

Paa

5. Paa Svenne to/ I bede Her Verner for mig ind gaa: Her ind ad Døren træn/ Fru Ingeborg stander hannem op igien. De Fruer kunde aldrig.

6. Ad Dørren træn/ Fru Ingeborg stander hannem igien: Her Verner hand stedis for breden Bord/ her er jeg Frue i sende mig Ord. De Fruer kunde aldrig.

7. Hand stedis for breden Bord/ her er jeg Frue I sende mig Ord: Fru Ingeborg klapper paa Hiøndet blaa/ gaar hid Her Verner hvilis her paa De Fruer kunde.

8. Paa Hiøndet blaa/ gaar hid Her Verner i hviler her paa: Hør i Her Verner hvad jeg siger eder/ en Elskovens Vise i for mig qvæder, De Fruer kunde aldrig.

9. Hvad jeg siger eder/ en Elskofvens Vise for mig i qvæder: En Elskofvens Vise jeg aldrig nam/ men jeg qvæder alt som jeg best kand. De Fruer kunde aldrig.

10. Jeg aldrig nam/ men jeg qvæder alt som jeg best kand: Her Verner bar op en Vise hand qvad/ det søfnet fru Ingeborg i Lofftet sad. De Fruer kunde aldrig.

11. En Vise hand qvad det søfnede Frue Ingeborg i Loftet sad: Der søfnede Fruer der søfnede Møer/ der søfnede Fru Ingeborg i Skarlagen rød. De Fruer.

12. Fruer oc Møer/ der søfnede Fru Ingeborg

 Skar-

Skarlagen røe: Her Verner hand saae sig op i Vraa/ hand fant Nøgle baade store oc smaa. De Fruer kunde.

13. Op i Vraa/ hand fant de Nøgle under Bulen blaa: Her Verner hand træn ad Dørren saa brat/ hand glemte at sige Frue Ingeborg god Nat. De Fruer kunde.

14 Ad Dørren saa brat/ hand glemte at sige Frue Ingeborg god Nat: Oc der hand kom ud fore den By/ hand begynte at qvæde en Vise aff ny. De Fruer kunde.

15 For offven den By/ begynte hand qvæde en Vise aff ny: Her Verner hand hvpper op med sin Hat/ i sige Frue Ingeborg Tusind god Nat.

16. Alt med sin Hat/ i sige Fru Ingeborg Tusind god Nat: Oc hør du Vecter paa Vacten staar/ du liuder alt til hure Visen den gaar. De Fruer kunde aldrig.

17 Paa Vacten staar/ du liude vel til hure Visen hun gaar: I Aftis vilde hun icke haffve en Skep Guld/ nu fanger hun icke en Pending til fulde. De Fruer kunde.

18. En Skeppe Guld/ nu fanger hun icke en Pending til fuld: Her Verner hand ganger ad Porten Brat/ Hand glemte at sige de Fruer god Nat. De Fruer kunde aldrig giemme saa riger en Fange.

Oluff

Oluff Strangissøn/ oc unge Haffburd.

Almindeligen pleyer det saa at gaa/ at den som Trædten først ypper oc fordrer en anden/ hand blifver der selff gierne i Løbet. Saa er det gaaet med denne unge Hafburd/ som synis at hafve været Kongens nær Slect oc Blods Forvandte. Thi Oluf Strangissøn maa rømme/ som den der hafver legt Vold paa en Fremmet Gade. Jorsals land som her nefnis/ er Jerusalems land/ som de gamle hafver saaledis kaldet/ oc dem som der hen reyste Jorsa lafarer.

XII.

DEt vaar Oluff Strangissøn/ oc saa hin unge Hafburd: Oc de tiente dennem saa lenge i Daner Kongens Gaard. Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

2 Oc de tiente dennem saa lenge/ paa Daner Kongens beste: Saa yppede de dennem en Trædte/ om begge deris gode Heste

3 Oc hør du ungen Haffburd/ jeg vil icke med dig Trædte: Din Moder vaar min gode Gudmoder/ hun skal icke for os græde.

4 Hør du kiere Oluff Strangissøn/ alt hvad jeg siger til dig: Oc du skalt fectis med mig i Dag/ eller du skalt rende med mig.

Oc

5. Oc er din Moder min gode Gudmoder/ oc siger du det med skel: Gud lade dig aldrig blifve Mands sens Mage/ foruden du dyster med mig. Saa brender deris

6. Hvo kand vel rose mine raske Hænder/ som dennem ingen gang hafver frist: Men det vil jeg for sanden sige/ saa rast da hafver jeg Hest. Saa brender deris

7. Aarle vaar det en Morgen stund/ oc lenge før Lercken hun sang: Op da stod hand Oluff Strangessøn/ hand klædde sig for sin Seng. Saa brender deris.

8 Aarle om Morgenen vel god Tid/ langt førre den Dag giordis lius: Saa da vaare de sadlede Hest/ alt for det dyste Huus.

9. Den første Dyst de sammen reed/ begynte deris Heste at lege: Oc der stod Fruer oc stolte Jomfruer/ de bleffve i Kinder saa blege

10. Den anden Dyst de sammen rede/ da knælede Haffburds Hest Saa mangen Dyst den hafver jeg reden/ jeg frycter denne bliffver mig verst Saa brender

11. Den Tredie Dyst de sammen reed/ oc da bleff Haffburd saar: Oc der stode Fruer oc stolte Jomfruer/ de felde saa modige Taare.

12 Den fierde Dyst de sammen reede/ oc da bleff Haffburd død: Oc der stode Fruer oc Dronningen selff/ de daanet under Skarlagen rød. Saa breder deris

Oc

13 Oc det vaar Oluff Stragissøn/ oc taler hand
til sin Hest/ Nu tyckis mig selff uvi mit Sind/
at Skoffven vil skiule os best.
14 Oc det vaar Oluff Strangissøn/ slog op
med hviden Haand/ Gifve det Gud Fader i Him-
merig/ ieg vaar i fremmede land.
15 Der til svarede Daner Konning/ hand holt
der lidet fra/ oc det forbiude den øffverste Gud/
at du skulde Skoffven naa.
16 Oc nu ligger ungen Hafburd/ oc er slagen
død fra Hest/ Oluff Strangissøn er en Fredløs
Mand/ oc Skowen skiuler hannem best. Saa
brender deris
17 Oc nu ligger ungen Hafburd/ oc Bloder
rinder hannem til døde/ Oluff Strangissøn ri-
der til Jorsals land/ hand kand vel tiene sin Fø
de Saa brende
18 J giffve mig Vand at leske min Tørst/ ieg
dricker det helder en Viin/ ret aldrig kommer
ieg fra Jorsal hiem/ at tale med Moder min/ saa
brender deris
19 Tack saa hafve Oluff Strangissøn/ hand
vaar icke megit seen / oc hand reed sig aff
Landet ud / fra Kongen oc alle hans
Mænd. Saa brender deris
Gods jnde paa Rye
land.

Her

Her Offve blifver slagen aff Her Torckild ved Ysted i Skaane.

HEr Offve eller Her Aage som andre hannem kalder/ hafver formodet sig alt formeget paa sig self/ oc foractet sin Fiende/ oc der ofver falden i hans Haand. Hvad Drømme skal hafve at sette/ siges her intet fra. De Gamle som det sig lader ansee hafve holt meget der af/ det lade vi tv-disputert. Er her hos at mercke/ at det hafver været it ifrigt Folck her i Riget her i gamle Dage/ som vel sees oc formerckis af disse gamle Viser. Thi det er ickun giort oc sagt med faa Ord. Hvo der noget hafver stad paa hin anden/ oc det strax giort til Ende/ uden videre Mundklammer oc Qvindactige trædte. Hafver tagen hin anden om Hofvedet/ uden videre Dom oc Rettergang/ lige som hver kunde see oc ramme sin Fordeel best. Men det er icke af vor HErre/ som befaler at vi skulle hafve Fred med hver Mand/ saameget os mueligt er. Oc pleyer io at gaa tv lyckeligen af/ at hvo som tager Sverdet maa dø under Sverdet. Der tvert imod ere salige de Fredsommelige/ thi de skulle besidde Jorden. De ere io Guds Børn/ som slette hannem/ at de lade icke Solen gaa ned ofver deris Vrede/ men elske saa vel Frynde som Fiende/ efter vor HErris Exempel/ som lader sin Soel saa vel gaa ned ofver de onde som gode.

Her

HEr Osve hand vogner om Midnat/ sine sterke Drømme siger hand saa brat. Her Osvis Svenne de rider vilde giem nem Skofven

2. Om Midie Nat/ sine stercke Drømme siger hand saa brat: Mig tycktes at de Biørne tre/ alt for min Seng saa stode de

3 De Biørne tre/ alt for min Seng saa stode de: Mig tycktes at den første/ hand hafde mig spent udi Bryste. Her Osvis.

4 Den første hand hafde mig spent udi Bryste: Oc mig tycktes at den anden/ hand hafde mig spent med rammer

5 Den anden/ hand haffde mig spent med rammer: Oc mig tycktes at den Tredie/ hand haffde mig spent udi Midie.

6. Den tredie/ hand hafde mig spent udi Midie: Oc mig syntis at den lille Hund/ hand bar mit Hosvet gennem Rosens Lund.

7. Den lille Hund/ hand drog mit Hosvet gennem Rosens Lund: Oc mig drømte at de Falcke to/ de toge mit Hierte imellem deris Klo. Her Osvis Svenne.

8 De Falcke to/ de toge mit Hierte imellem deris Klo: Det svarede Her Osvis neste Svend/ hand kunde vel raade Her Osvis drøm. Her Osvis Svenne.

9. Hans neste Svend/ hand kunde vel raade H. Osvis

Offvis Drøm/ Her Offve i lade eders Ydsteds red/ i vide saa vel Her Torkild er vred. Her Offvis Svenne

10. Eders Ydsteds red/ i vide saa vel Her Torckild er vred/ Det jeg viste all Skaane vaar vred jeg skal icke lade min Ydstes red/ Her Offvis Svenne deride

11 All Skaane vaar vred/ jeg skal icke lade min Ydsted red/ J lader i Skaale i dricker mig til/ det vorder vel got naar HErre Gud vil. Her Ofvis svenne.

12 J dricke mig til/ det vorder vel got/ naar Herre Gud vil/ for Her Torckil bær jeg ingen fare/ jeg ved hvor med jeg skal hannem svare/ Her Ofvis svenne.

13 Bær jeg ingen fare/ jeg veed hvor med jeg skal hannem svare/ Her Offve rider giennem Ydsteds/ hannem fulde vel hundrede Glafvend i Sky

14 Jgiennem Ydsteds By/ hannem fulde vel Hundrede Glaffveni sky/ Her Ofve hand rider giennem Ysteds Gade/ hannem fulde vel Hundret Hoffmend i Plade

15 Jgiennem Ydsteds Gade/ hannem fulde vel hundrede Hofmænd i Plade: Her Offve oc hans Svenne Fem/ udi Harnisk saa klæde de dem. Her Offvis Svenne

16 Hans Svenne Fem/ udi Harnisk saa klæd-

de

de hand dem: Her Offve oc hans Svenne ni/ udi Harnisk saa klædde hand alle de.

17. Hans Svenne ni/ udi Harnisk saa klædde hand alle de: Oc de hand kom udi Rosens Lund/ oc der mødte hannem den liden Hund.

18. Udi Rosens Lund der mødte hannem den liden Hund: Jeg seer det paa den liden Racke/ mine Sønner monne til mig frem lacke. H. Osvis.

19. Liden Racke/ mine Sønner monne til mig fremlacke Her Offve hand hørde de Hester kny/ hand kunde icke for sine Fiender fly/ Her Of vis.

20. De Heste kny/ hand kunde icke for sine Fiender fly/: Thi lod hand staa ad Chloster Port/ oc alle sine Svenne dem viste hand bort. Her Offvis.

21 Til Chloster Port/ oc alle sine Svenne saa viste hand bort: H. Osve oc hãs liden smaadreng i Chloster Stuen saa ginge de dem.

22. Liden Smaadreng i Chloster Stuen saa ginge de dem: H Torckild hand gaar Her Osve imod/ du veiet min Morbroder/ gaf mig ey Bod H. Of.

23. Her Osve imod/ du veiet min Morbroder gaff mig icke Bod Her Osve støder op Muld med Foed/ der haffver du Bod for Morbroder god. Her Osfvis.

24. Op Muld med Foed/ der hafver du bod for Morbroder god: Her Torckild hand sit Sverd ud drog/ H. Osve hand ned til Jorden hug Her Of.

25. Sit Sverd uddrog/ Her Osve hand ned til Jorden hug: Her Torckild hand triner til sin Hest/

 mig

mig tyckis at Skowen hun er mig best. H Offvis.
26. Til sin Hest/ mig tyckis at Skowen er mig best: Her Torckil rider offver Nybro/ oc alle de Fieler dem løste hand aff.
27 Offver Nybro oc alle de Fieler saa løste hand aff: Her Torckild rider op i Tostorps Gaard/ udstaar Her Anders Nielsøn vaar svøbt udi Maard. Her Offvis.
29. J Torstorps Gaard/ udstander Her Anders Nielssøn vaar svøbt i Maard: Her Torckild blæser i sin forgylt Horn/ nu hafver jeg veiet den Skanske Biørn.
29. Sin forgylte Horn/ nu hafver jeg veiet den Skanske Biøn: Her Anders Nielssøn monne saa inderlig lee/ det vaar saa ilde den Skade skulde skee. H. Offvis Svenne de ride vilde igiennem Skoffven.

Minder Her Alff Grefve aff Tunßberg/ bliffver Steylet/ for Helsingborg

TJlforn er omtalet hvorledis de Norske hafve giort Her Marsk Stig hielp udi den Feide oc Oprør/ som sig her i Riget begynt hafver / for Kong Erich Gleppings V tuctighed. Iblant andre som af Norge hafve ladet sig bruge/ synis ocsaa denne Mindre eller Milde Her Alf Ellingssøn / som betiidligen hafver begynt at røfve oc tage paa Danske/ Tydske/ Skotter oc Engelske/ indtil saa lenge

lenge hand matte betale med Knapren / oc er lagt paa Steyle for Helsingborg / alle Søfarende Mænd til et Exempel. Hvilcket skeede Anno Domini 1290. Det Konning Erich Menved vaar saa gaat som nyligen kommen til Regimentet / oc hans Moder Dronning Agnes end nu en deel vaar udi hans Raad / denne samme Tiden eller Mindre Her Alff / bleff giort til Grefve ofver Tunsberg aff Kong Erich Magnussøn Anno Domini 1285. Oc berømmis meget af sin Dristighed oc Søfarenhed. Men hvad er det for en Roes / der som hvercken sand Guds Fryct eller erlige Dyd / Low oc Oprictighed intet actes eller findes? Nød lærer nøgen Qvinde til at spinde. Saa er det oc her tilgaaet. Hand slog en sin Ærlig From Ridder mands Mand ihiel i Sverrig / som hede Her Hakild / oc der ofver rømte hand til Svertige / oc maatte saa holde det udi Søen. Der ofver blef hand saa berømter for sin Skalckhed oc Røfveri / at mand endocsaa hafver lagt to eller tre Viser om hannem / som de sige om Pilato at hand er kommen udi Credo / icke alt for sin Dyd skyld. Disse tvende Viser sætte vi som vi hafve dennem funden for os: Den tredie er icke kommen os fuldkommen til Hænde. Den liuder saaledis: Oc Sønden seyle de Tydske Mænd / alt baade med Meel oc Malt: Men Alf hand ligger i Øresund / hand tager det fra dennem alt. Oc er ellers Omqvedning til hans Viser: Fordi klæder Alf baade Steyle oc Hiul saa høyt før Øresund.

XIV.

Her Alff hand er en Edeling / baade til Grefne oc saa til Ting. Kiende I Alff.

2 Her Alff hand lader en Snecke bo/ hand vil baade røffve oc ro. Kiender i Alff.

3 Her Alff hand lader de Snecker giøre/ hand vil en Sørøffvere være/ K J A.

4 Hand skreff Kredtzen paa den Sand/ oc saa sprang hand i fremmer Staffn.

5 Alff hand staar i fremmer Staffn/ hand seer de Kogger for Kiøbenhaffn

6 Alff hand seer udi Søen saa vide/ hand veed den Stie/ som Skibene monne skride

7 Hisset seer ieg de Kogger ni/ der blifver min Gods som der er udi Kiende i Alff

8 Hand sætte sig alleene i Bod / oc saa roer hand de Kogger imod Kiende i Alff

9 Vel mødt vel mødt raske Hofmænd/ hvor vil Ie i udi Haffnen ind K J A

10 Vi seile os udi Haffnen ind / som vi kunde gienisten Her Alff finde K J A

11. Hvad ville i da gifve den Mand/ som eder Her A ff vise kand Kiende i Alff

12 Vi ville giffve hannem Guld oc Sølff/ Penninge saa mange hand hafve vil.

13 At Gaffve oc skenck skal hand ey lede / Snecken med all sin gandske rede

14 Kiære Hoffmænd hvad ville i Alff giøre / om i kunde hannem opspørie

15 Hans Svenne dem ville vi hugge oc slaa/ hannem legge vi selff den Bolte paa

16 Her skulle i mig minder Alff finde/ saa liden Seyr J aff mig vinde.

Vel

17. Vel op vel opiraske Drenge/ i hugge sønder baade Tow oc Stenge.

18. Her Alff hand hug til hand vaar mod/ hand stod i femtan Ridders Blod.

19 Saa tog hand alle de Kogger Ni/ oc seylede der med til Danmarck fri:

20 Oc der kom Tidende til Rostock ind/ der bleg net saa mangt it Rosens Kind.

21 Der græde Encker oc der græde Børn/ dem hafde giort fattig den skadelige Ørn.

22 Dog de maatte lide denne Harm oc Meen; Deris Bøn falt icke paa Steck eller Steen.

Kiende J Alff.

Den anden Vise om Minder Her Alff/ Greffve udi Tunß bierg.

HVad denne Greffve Her Alff Ellingssøns Historie er anrørendis/ er tilforn nocksom omtalet Mand meener hand skulde haft en Befestning ved Skaanør. Oc der haft sin tilfluct til oc fra/ icke langt i fra Sykanten/ hvor om her intet formeldis andet end hure ledis hand bleff fanngen aff Bendit Rimaardssøn/som hafver udentvifl været tilforn i Stalbrøderlag i Ungdommen med hannem. Maa vel skee været saa god paa Handverckt som hand/ som det synis aff Her Jon Rimaardssøns Handel/som tilforn bleff rørt. Saa beder mand undertiden best/ den ene Reff med den anden etc. Men det er radeligt at følge den vise Davids Raad Psalm. 37. Haabe paa HErren/ oc giør gaat/ bliff i Landet oc nære dig rædelige.

XV.

Alff hand er i Norge Landsfød/ hannem lyster der intet at være: Hand hafver vel femtan Herreder i Leen/ hand kand sig der aff nære.
2. Alff hand ganger paa grønen Vold/ oc læser hand der sin Tide: Der møder hannem Bendit Rimaardsøn/ hans Skæben vaare hannem icke blide.
3 God Morgen god Dag liden Milde Alff/ du est saa modig en Herre: Men blifver du Kongens Fange i Dag/ icke staar Landet dis verre.
4. Icke saa er jeg mindre Her Alff/ du! tør det icke vente. Jeg er en liden Messe Dreng/ skal Vin for Præsten hente.
5 Saa løffte hand op hans høye Hat/ oc saae hannem i hans Pande; Alt est du Norske Her Minder Alff/ om jeg kand ret forstande.
6 Du hafver oc været en Klerck med mig/ det maa jeg sige for sande: Jeg kiende dig i det Skole-Huus/ du giorde os andre stor Vaande.
7 Oc est du Bendit Rimaardssøn/ oc da est du min Frende: Du svær for mig en Eed i Dag/ det du mig aldrig kiende.
8 Saa toge de hannem Minder Her Alff/ de sloge hannem Boleen om Foed: Førde de hannem til Helsingborg den Danske Dronning imod.
9 Tage i nu Minder Her Alff/ lade hannem i Stuen ingange: J lade de Fruer oc stolte Jomfruer/ Kue saa rig en Fanae.
10 Det da saarede den Danske Dronning/ det

første hun Minder Alff saae: Er det icke andet for en Mand/ der saadanne Safn gaar fra.

11 Enddog jeg er paa Vexten liden/ dog er jeg Mandelig køn: Men aldrig lefver du saa god en Dag/ at du føder saadan en Søn.

12. Jeg gaff der til min Kaabe blaa/ er skaaren i Roser oc Lilie: Jeg maatte ickon en Nat hos eder sofde/ om det vaar sa a eders Villie.

13. Maatte jeg en Nat ickon hos eder sofve/ det viste icke uden eders Terne:: Det vil jeg for sanden sige/ i bade for mig saa gierne

14 Det svarede hannem Dansker Dronning/ hun slog sin Haand imod Bord: Du skalt klæde en Steyle i Morgen/ førend Folck de gaa til Bord.

15 Hvi steylede du icke Knud aff Synderborg/ icke Iffver aff Hostebro: Icke da vaare de meget bedre end jeg/ dog de vaare dig nest tro.

16. Toge de liden Grefve Her Alff/ lode hannem aff Stuen uddange: Nock saa hafver Fruer oc stolte Jomfruer/ skud denne Skalckactige Fange.

19. Oc de leoe Minder Grefve Her Alff/ Østen for Helsingborg ud: Sine Synder hand kiendis saa klagelig/ saa fast raabte hand til Gud.

18 Jeg raader hver erlig Dane Qvinsis Søn/ hand tracter efter Heder oc Ære: Hand blifver i Land oc tære sig vel/ med lige kand hand sig nære.

19. Nu hafver jeg tagen oc røffvet uden skel/ saa mangen god Dag oc Aar: Hvad mand med Synd oc været bekommer/ med Skam oc Sorg det gaar

20. En Grefve vaar jeg aff Ellings Art/ ofver

Tunsberg Lænd det Rige: Det volte mig fald oc Vndermod/ jeg vilde for ingen Mand vige.

21. Først da bedref jeg grueligt Mord/ paa hver som jeg fick i Sinde: Saa sparde jeg hvercken Qvinde eller Mø/ jeg dem baade laste oc skende.

22. Jeg tog den fattige Borgere fra/ sit Gods oc Lif tillige Det klager baade Encker oc Faderløs Børn/ saa høyt til Gud monne skrige.

23. Gud være mig blid oc Miskundelig/ der efter monne jeg forlange: At jeg efter denne her haardelige Død/ det æwige Lif maatte fange.

De Røffvere klage for Norden Skoff. etc.

DEt endis alt der paa/ som tilforn er sagt/ at Gud er Taals god oc Langmodig. Men naar Maalet er fuldkommen/ saa straffer hand saaledis/ at jo lenger hand hafver fortøfvet/ jo distørre blifver straffen. Thi misbruge sig ingen paa Guds Langmodighed efterdi hand/ som vi see/ veed saa behendeligen at legge Skalcken ofver Bencken/ oc straffe hannem naar hand meener sig at sidde allertryggeste mit udi sin Skalckheds Bedrift etc. Nogle meene at denne Drost Her Peder Hosesøl/ som er en gammel Adelske Slect her udi Riget eller som andre kalde hannem Drost Her Ofve/ skulde boet her udi Jutland paa Brodskof. Hvad her om kand være staar videre til at forfare udi sin Tid.

De

De Røfvere ligge for Norden Skow / oc Skowen er deris Skiul. Om Natten gaa de til Bondens Gaard / oc de dricke med hannem god Juul. De Røfvere de hvile for Norden under Skowen:

2. Oc de gaa dennem til Bondens Gaard / med skarpe Spiud i Hænde: Du gifve os aff din Jule Tønde / du est vor skylde Frende. De Røfvere de hvile for Norden under.

3. Oc du skalt laane os Huus i Nat / oc pleie os herlige vel / oc vi ville hos din Hustru sofve / oc slaa dig selff ihiel.

4. Jeg vil gifve eder baade Øl oc Mad oc pleye eder saare vel: Jeg beder eder for den øfverste Gud / i gjøre mig ingen V-skel.

5. Oc ville i her tage Huus med Mact / oc raade for alting selff: Oc ville i krencke min unge Viff / da skeer mig stor V-skæl.

6. Det vaar Aase Bondens Hustru / hun kunde vel føye sine ord: oc saa tog hun de Silcke Duge / hun slog dem ofver det Bord

7. De aade oc drucke en liden Stund / oc icke end saare lenge: opstod Aase Bondens Hustru / hun sagde hun vilde rede Senge.

8. Det vaar Aase lille Bondens Hustru / hun vilde hos Røfvere icke sofve: Derfore gick hun den lange Vey igiennem de mørcke Skofwe.

9 Oc hun tog Foed saa rast i Haand / saa saare modig hun vaar: Hun hafde vel fire stercke Mile til Drost H. Peders Gaard.

Der

10 Dei hun kom udi Her Peders Gaard/ der agselet hun Kaaben blaa: Saa gaar hun driftig i Høyeloft/ som Herre Peder hand laa.

11. J vaage op Drost Her Peder Hoseøl/ oc J soffve alt saa hart: De Røffvere som laa for Norden Skoffve/ de ere til vort i Nat. De Røsvere hvile for Norden.

12 Soffve i Her Peder Hoseøl/ eller i oc vaagen er: Nu maa i finde de Røsvere Tolfi/ de side i Bondens Gaard. De Røsvere hvile for Norden.

13 Det vaar Drost Her Peder Hoseøl/ hand raaber paa sine Hofmænd: J vaage op i tøffve icke lenger/ thi os kommer Tidende til Hænde De Røsvere/ de

14: J vaage op det er nu Tid/ i drage paa Brynie uden Falsk: J vocte eder for Nilaus V-fredsøn/ hand er saa haard en Hals. De Røffvere de hvile for Norden under.

15. Oc det vaar goden Bonde/ hand ud aff Vindue saae Her holder vel Tredive raske Hoffmænd/ de ere som Duer graa.

16. Det svaret Her Niels V-fredssøn/ der hand de Hofmænd saae: Icke fryeter jeg i Dag for dem/ om Sverdet holde maa.

17. Det vaar Her Lowe Rimaardssøn/ saae de Hofmænd komme til By: Dem acte vi icke ved en Bøne: for dem ville vi icke fly. De Røsvere de hvile for Norden.

18 De stødte paa Dørren det gaff god Bulder/

de

de flødte med Glafvend oc Spiud: Du flat op Nilaus V-fred ssøn/ du kem til os her ud. De Røfvere hvile

19. Vel fiu Tønder Guld oc otte aff Sølff den-nem vil jeg eder giffve: J lade mine Stalbrødre fare med mig/ i lade os bliffve i Liffve. De Røffve-re de hvile.

20 Icke passer jeg paa dit hvide Sølff fast min-dre paa dit Guld: For dig er mangt et Faderløs Barn/ som sider saa Sorgefuld

21 Oc det vaar Nilaus V-fredssøn/ hand vorde sig som en Mand: Hand hug oc slog saa lenge om sig/ imedens hand Bielcke fandt. De Røff vere de hvile for Norden.

22. Saa giorde oc Lawe Rimaort søn. hand vorde sig i saa fast: Saa lenge indtil hans gode Sverd/ det sønder i Hiaitet brast. De Røffve-re de hvile

23. Saa slog hand Klodden imod en Steen/ stack Odden i sorten Jord: Nu maa jeg giffve mig fangen i Dag/ mig hielpe Gud oc gode Ord. De Røffvere

24 Jeg beder eder Drost Peder Hoseøl / i giøre mig ingen w-ret: Thi Dronningen vaar saa nær min Frencke/ min Fader aff Keyserens Æt. De Røfvere

25 Oc vaar Dronning din Frencke saa nær / din Fader aff Keyserens Æt: Hvi gick du da til Bondens Gaard/ giorde hannem saa stor w-ræt. De Røffvere.

Saa

 Saa toge mand de Røffvere tolff / fulde dem for offven den By: Paa Steyler sætte de dem tillige/oc de vaare alle aff ny De Røffvere dehvile for Norden under Skofven.

Her Tidmand blifver Halshuggen for Bondens Hustru hand voldtog.

VJ finde tvende Viser om en Meening/ som begge hafve været gens her udi Riget/ dog de leggis tvende atskillige Personer til. Udi den ene nefnis Her Tidmand/ som vi her sætte/ udi den anden Ebbe Galt/hvilcke beggeslgis athafve tient i Kongens Gaard men tøris dog intet om deris Herkomst eller andre deris Vilckaar. Hver Vise hafver sin Omqvedning. Til Ebbes Vise siungis for den der mig torde bie om en Aften: Den anden sætte vi som den er funden Er it merckeligt Exempel/ at ingen synde paa de hegte/ at ingen skal straffis. Oc sees her Kongelige Retfærdighed/ at enddog hand hafde Her Tiemand saare kier/ oc vilde løst den for en u-sigelig stor Penning / saa maa hand dog lade Retten hafve sin Gang. Thi der bør ingen Persons Anseelse at Gielde / besynderlig i saadanne grofve Syndfald oc v-dediske Gierninger.

XVII.

DE Hoffmænd side i Roskilde By/ de dricke til Dagen giøris Lius: Saa giør oc ungen Her Tidemand/ til Hesten er hand saa fus/ I ride nu til Linden med.

Det

2. Det vaar unge Her Tidemand/ hand rider giennem Rosens Lund: Der mødte hannem Bondens væne Hustru/ alt i saa onder en stund/ J ride nu til Linden med.

3. Hør du kiere Bondens Hustru/ vilt du vise mig til By: Jeg giffver dig skienck oc Gaffve saa stor/ en Kiortel aff Lundiske ny. For den der mig torde bie om en Afften.

4 Veyen vil jeg dig gierne vise/ mig tyckis du est det fuld vel verd: Jeg følger saa nødig en drucken Hofmand/ vor HErre være i vor Færd: For den der mig.

5. Der hand kom ind i Bondens Gaard / der loed det endda verre: Hand slog oc band saa hart om sig/ oc tenckte saa lidet paa vor HERre. J ride nu til.

6. Bondens Hustru gaar til oc fra/ hun binder ham aff det beste: Men hvad hand meente hen de der imod/ det vaar udaff det verste. J ride nu til Linden med.

7 Hun lagde hannem paa en Seng vaar god/ aff Bulster oc Silcke hin rød: Førend hun kom udi første Søffn/ oc alle hendis Dørre hand brød. J ride nu til Linden med.

8. Hand hug hende med sin Kaarde skarp/ hand drog hende i sit Haar: Hafde icke Øllet været hans herre hand hafde det aldrig giort. J ride til Lundenmed.

9. Nu hafve i faaet eders Vilie frem/ os begge til liden Gafn: Jeg beder eder for den Øfverste Gud i sige mig aff eders Nafn. Hesten

10. Hesten rider jeg Abildgraa/ min Kaabe er stribet oc blaa: Nogle de kalde mig Her Tidemand/ ocsaa lade de mig gaa.

11/ Oc Tack saa hafve goden Bonde/ hand ganger for Kongen at kære: Min Hustru er med Vold tagen/ derfore saa kommer jeg her. I rinu til Linden med.

12 Det vaar Daner Konning bleff vred/ oc tog hand til sin Kniff: Haffver nogen aff min Hoffmænd det gior/ da skal det koste hans Liff. I ride nu til Linden med.

13. Det melte hand den dristige Bonde/ oc saa tog hand oppaa: Nogle de kalde hannem Her Tidemand/ som der gaar Safn fra.

14. Oc det vaar Daner Konning saa brat/ hand slog sin Haand mod Bord: Det Ord vilde jeg icke selff have sagt/ for Landet som det staar.

15. I tale mig til Her Tidemand/ hand kom̃er ind til mig/: Jeg dom̃er paa ham ret ingenlund/ førre hand maa svare for sig. I ride nu til Linden med.

16. Fremeraad hand bolde Her Tidemand/ hand svaret saa dristelig: Du lad din Hustru tilstede komme/ hun keager jo icke ofver mig.

17. Det da vaar den Sorgfuld Bonde/ hand sig ofver Agsel saae: Hisset kommer hun Hustru Gunder/ hun rider paa ganger graa.

18 Det svarede Bondens væne Hustru/ oc Gunder det vaar hendis Nafn: Gud naade os begge Her Tidemand/ vi ere saa vit i Safn.

I min

19. I mindes vel bolde Her Tidemand/ det i vaari vor Gaard: Den brune Miød/ den klare Vin/ den vaar for eder v-spard.

20. Den brune Miød den klare Vin/ for eder oc alle eders Svenne/ Det giorde jeg paa min Hosponds Trøst/ oc selff vaar hand icke hiemme. I ride

21 Jeg lod eders Seng aff Silcke ride/ som Ridderé pleye at soffve/ Saa lod ieg eder til Senge føl ge/ med Kerte oc brendendis Lue. I ride.

22. Saa giick ieg mig med Børn at hvile/ som ieg vaar vand at giøre: I mindes vel bolde Her Tidemand/ i sloge op alle vore Dørre.

23 Vel fem udaff min neste Møer/ dem giorde i Bane-Saar: Oc tre udaff min gieffviste Svenne/ de ligge under sorten Moer. I ride nu.

24. Oc opstod Her Peder hans Fader/ hand vaar en Heldt saa sterck/ Jeg biuder hin unge H. Tidemand/ min Hest oc Tusinde Marck. i ride nu til Linden med

25. Der til svaret Daner Konning/ Her Tidemand for Dommen stod/ ieg løste hannem med Tre Tusind Marck/ kynde ieg det svare for Gud. For den der mig torde bie om en Afften.

26 Det melte hand da Her Tidemand/ den Tid de ledde hannem bort/ icke vilde ieg vurde oc lade mit Liff/ hafde hun icke været saa sort. I ride nu til Linden med.

27. Der til svarede Danske Dronning/ hun melte it ord med ære/ hvad helder at hun vaar sort eller hvid/ skulde du hafve ladet hende være. For den der mig torde bie om en Aften.

Saa

 Saa toge de bolde Her Tidemand/ fulde hannem paa grønem Vold: Saa hugge de hannem hans Hoffver fra/ alt ofver hans eget Skiold/ I ride nu til Lunden med.

Erich Pychesson blifver Halshuggen til Stockholm.

DEnne Efterfølgendis Vise qvædis almindeligen om Erich Styggessøn/ oc meenis aff nogle/ at hand skulde være greben af de Svenske udi Feide Tid/ oc medfaren som Visen indeholder. Men der om findis intet udi vore eller de Svendskes Historier. Alleene nefnis Her Erich Nielsøn af Jutland/ som Kong Erich Pommer sætte med fem hundret Mand til Høfvitzmand paa Stockholms Slot/ at tage vare paa i hans Fraværelse. Dog hureledis hand er kommen der fra formeldis intet synderligt. Men om Erich Pychessøn/ eller som de Svenske nefne hannem Puchessøn/ skrifvis klarligen/ ad hand ved denne Tid Anno Domini 1436. Er vorder u-samdrectig med Sverrigis Riges Marsk/ Her Karl Knudssøn/ i Sverrig oc hyllede Dale Kalene oc andre fleere Steds Bønder i Landet til sig/ oc kommen til Slactning med hannem. Oc der Her Karl formerckte at hand icke med Macten kunde bestaa hannem lagde hand sig udi en venlig Fordrag med hannem til Vesteraars/ oc som de der vaare forsamlede udi Graabrødre Closter/ oc Erich vilde icke vige Her Karl/ blef der med Trædskhed giort en slem Røg oc Damp udi Conventz Stuen/ oc Her Karl begiærede af den Aarsage/ at de skulde drage ind paa Slottet oc fordrage Sagen. Hvilcket skede der ofver

offver loed hand fange Erich Pychesson/oc forsende hannem saa strax til Her Christen Nielsson Rigens Drost til Stockholm/ oc der blef hand selff halshuggen/ oc hans neste Raad Hans Mortensson blef steylede/ imod all den Tryghed oc Leyde/ som dem vaar tilsagt af Her Karl. Oc Erckebispen Oluf af Opsal/ oc Biscop Thomas af Streogenes/med andre gode Mænd/ hafde sagt god faare. Hvilcket dennem saa hart fortrød/ oc de aldrig siden den Dag vilde søge til noget Mode eller Land Dag/ ey heller uddeele Sacrament der efter deris gamle Liffs Tid. Saa det synes fast troligt at denne Vise er lagt her om/baa de af Omqved oc anden Om- stende.

XVIII.

De Bønder de klage dem op paa Land/ de Hofmænd der de udride: De klage sig for Erich Pych:sson/hand maatte sin Leide icke nyde. I Dalen der kommer hand aldrig.

2. Men det vaar Erich Pych:sson/hand skulde til Closteret fare: Der møder hannem Her Carl Knudsson/ som HErre Gud loed det saa være I Dalen der.

3. Oc hør du Erich Pychesson/ hvad jeg monne sige til dig: I Dag skalt du være min Gest/ oc faa dig Mad med mig.

4. Saa gierne vil jeg din Gest at være/ oc faa mig Mad med dig: Viste jeg du vaar min fuldtro Ven/ vilde ingenlunde svige mig. I Dalen der kommer hand.

5. Her stander jeg i min Saddens Trøye/ oc i

min

min Sølffspente Sko: Christ svige den udi Him merig/ hin anden sviger i Tro.

6. Saa toge de da hver anden om Haand/ oc fuldtis i Kircken ind: Der lyde de paa den helli-Sang/ oc hørde den Messe til Ende.

7. O toge hver anden om hviden Haand/skulde være hver andens Geste: Men icke viste Erich Pychesson andet/eno det vaar Meening hin beste. I Dalen der.

8 Ude saa stode de Svenske Hofmænd/ de ere saa glade før: Foruden hin gode Erich Pycheſſøn/ hand riffver i Hoffvet oc Haar/ I Dalen der kommer hand aldrig.

9. Alle da si e de Svenske Hofmænd/de dricke baade Miød oc Vin. Foruden hin gode Erich Pych.sson/ hand blegner om Hviden Kind. I Dalen der kommer.

10. Alle da sidde de Svenske Hofmænd/oc dricke de Miød aff Horn: Foruden hin Sorgfuld Erich Pych sson/ hand sortner som en Jord. I Dalen der kommer.

11. Ind da kom den liden Smaa Dreng/ vaar klæd i Kiortel grøn: Men du skalt hente mig Bolten ind/ som jeg skal hannem i spende. I Dalen der kommer.

12 Oc du skalt hente mig Bolten ind/ som hand skal fangen i bliffve: Saa føre vi hannem til Stockholm hen/ den unge Drost at giffve. I Dalen der kommer.

13 Der til svaret den liden Smaa Dreng/hans

Ord

Ord de fulde got skel: Førend jeg vil hente eder Bolten ind/ mit Liff da lader jeg selff. I Dalen der kommer/

14. Saa toge de strax den fangen Mand/ oc førde hannem nøgen til Hest; Foruden hans eniste Skiorte smaa/ hun vaar hannem allerbest I Dalen der.

15. Saa førde de hannem ad Gaden frem/ som Folcket stod allerflest Oc ude da stod den Svenske Drost/ hand glædis fast ved denne Gest. I Dalen der.

16. Hveden kommer os denne rige Fange/ som holder paa Ganger graa: Det er forvist Erich Pychesson/ i Dag sit Liff lade maa/

17. Oc det vil jeg for sanden sige/ hand hengdis i Halie Green: Hannem fulde saa nær den liden Smaadreng hand hengdis ret under hans Been. I Dalen der kommer hand aldrig.

Hans Skriffver hand tiener. etc.

DEr hafver været tvende Nafnkundige Skrifvere paa en kort Tid paa Kiøbenhafns Slot/ som hafve haft begge liden lycke til deris Hoftieniste/ thurelunde det ellers hafver været med deris Sag/ der om dømmer alleene den som Alting dømmer Retfærdeligen. Den ene hede Anders Skrifver/ vaar Konning Hans meget Kier/ oc høyt andragen for sin Tienist. Men der siges at hand

skulde der ofver Hofmodet sig / oc foractet baade Adels-Personer oc andre got Folck. Hvorfaare hand blef hadt af mange / oc paa sidste forførd at hand skulde slagen Kongens Penge under sig / oc der ofver er hand kast i det blaa Torn oc Pint / men dog icke blefven stadig ved sin Bekiendelse / som oc Kongen self paahørde. Der med er hand hendømt til Galgen oc standen sin Straf / Anno Domini 1494. Men strax der efter skrifvis at Kong Hans er falden udi en sterck Melancholi / hvilcket nogle meent for denne samme Sag skyld / dog nogle meente anderledis etc. Denne anden / Hans Skrifver / som her omtales i Wisan / er det gaaet fast lige saa / udi Kong Christians den fangens Tid / at hand hafver misbrugt sin Kerris Gunst oc Hyllest / oc er der ofver vorden Hofmodig oc traadtzig / indtil paa det sidste / at hans Vogn helte / oc mand hafver skudt der efter / saa at hand er ofverilet oc tagen om Hofvedet oc kast i Fengsel / oc hans Regenskaf er hannem forvilt i midler Tumult / saa hand kunde der med icke bestaa / oc maatte gaa den gang som denne anden gick / blef hengt paa S. Mortens Aften / uden for Kiøbenhafn / Anno Domini 1516.

XIX.

HAns Skrifver hand tiener i Kongens Gaard / hand tiener sin Herre det beste hand formaar / der om saa ville vi siunge: Der tiente saa mangen i Kongens Gaard / men somme de lagde hannem Had paa / med falske Hierter oc Tunge.

2. Hans Skrifver gaar for sin Herre at staa / vil

le i mig høre hvan Retten for maa/ jeg hafver eder tient med Ære: Jeg hafver eder tient uden Falsk oc Svig/ som Gud skal være trofast mod mig/ naar jeg skal Lifvet ombære.

3. Den Tid jeg foer til Norge-land/ jeg tiente eder som en Christen Mād/ baade Guld oc Sølff eder skenckte: Nu er jeg for eders N. besørt/ med Falsk oc Svig saa er det giort/ det kunde i jelff betencke.

4. Den jeg hafde der til Stalbroder min/ jeg skienckte hannem baade Mød oc Vin/ oc helst ud aff det beste: Hand vil mig icke saa lang Frist giffve/ at jeg maa være en Dag i Lifve/ saa naade mig JEsu Christe.

5. De toge Hans Skrifver paa Kiøbenhafns Vold hand raabte paa Gud fem tusind fold/ Gud ladet for Synden stande: De bunde hans Hænder med Bond saa stercke/ saa saare da monne hans Hierte vercke/ saa stride hans Øyen de runde.

6. De sette Hans Skrifver i Taarnet ind/ oc hannem rand Taare paa hviden Kind/ saa saare monne hand sig undskylde/ i hvor Hans Skrifver hand ganger frem/ da raader hand baade Qvinde oc Mand/ i vocte eders Børn fra Herre Hylde.

7. Det er den Løn der jeg skal hafve/ alt for min Tieniste saa mange god Dage/ saa hielp mig JEsu HErre: De ledde Hans Skrifver for uden By/ hand løffte sine Øyen saa høyt i Sky/ hand saae den Galie der være.

8. Nu beder jeg eder baade Qvinde oc Mand/ bede for mig aff Hiertens Grund/ Gud vilde mig

Synden forlade: Oc der brende Liws i klaren Sky/ Det maatte vel see baad/ fattig oc rig/ Gud teede med hannem sin Naade

9. Gud teede med hannem sin rætviis Dom/ den tid hand ned aff Galien kom/ i Kirckegaarden bleff hand begrafven: Det er it Exempel aff Himmelen stor/ om Jule-Nat lagdis hand i Jord/ det siger jeg eder mine Venner.

Her hafve vi nu Ende paa de gamle Viser/ som os paa denne Tid syntes at lade udgaa. Sette her hos/ som en tilgift twende Viser om de fornemmiste Byer oc Stæder her ere udi Riget. Denne første er Dictet efter den Fadson som Ranilds Vise et giort/ oc indholder Nafn paa alle de Kiøbsteder/ som under Danmarckis Krune beregnis/ fra Rensborg indtil Skafven/ ocsaa igiennem Øerne indtil Afster/ i Skaane paa den Svenske Grentze.

DE det springer nu saa vide om Land/ Rensborg er tagen til Fange: Sleßvig kom icke til Husom i Aar/ hafde Flensborg vist det skulde saa gange: Sønderborg maa lige det ynckeligste Mord/ som Aabenraa waar spaad for lange.

2. Tønding rider ad Bredsted ind/ Tønder bød Ribe god Dag sin Herre: Christ vocte dig Vedel ocsaa Colding/ Varde/ Ringkiøbing/ oc Lymvig

vig med Ære: Hostedbro/ Tidsted/ Nykøbing i Mors/ under Viborg Stiffve vil være.

3. Høring oc Seby oc der til Skafven/ Hofbro oc Grenaa Ebletoft forgætte: Mariagger tien Randers oc Olborg By/ den giesviste de Aarhuus acte: Kallundborg bær Slavels udi sin Fajn / Kaarsför det icke formaatte.

4: Faaborg vil fare til Aßnes By/ for Medelfars Pending oc Klæder: Men Othensee tager fra Bogense sit Liff / Kerteminde hun der til raader: Nyborg vilde bære den Krune i Aar / Svendborg efter Aarkiøbing leder.

5. J hugge aff Nackskoff Hænder oc Fødder/ oc Marieboes Øyne udstinge: Sexkiøbing giør paa Surkiøbing det Mord / som Nysted oc Nu kiøbing skal tvinge: Men all den Pine som Nykiøbing bær/ det er for Stubkiøbing ene.

6. J hugge aff Stege ey Hænder eller Fødder/ Orringborg beholder sine Øyne: Men Nestued skal bliffve Skielskiør hendis Død/ som Præstø monne fortiene: Hedding skal lide saa haard en Straff/ at Kiøge ska/ qvelis udi Pine.

7. Oc de ledde Roskild aff Kiøbenhafn ud/ Ringsted vred Hænder saa saare: Alle de Vevermøller for Slangerup stao/ de felde for Holbeck Taare: Nykiøbing bød Søborg tusind god Nat/ Helsingør bad Helsingborg vel fare.

8. De fulde Lands Krune til Lunde By/ hun saa der Malmøes Spir opstande : Christiane Træiborg oc Falsterbo/ fra Ydsteds oc Ahuses Vaande:

 Hafd

Hafde Semmershafn blefven hos Vee i Aar/ Sylesborg gick Lycken til Haande.

9. Hafde Varbierg i Lauholm en Veen/ Engelholms Bud til Halmsted vilde bære: Falckenberg til Kongsback sende sit Bud/ Lunterthun gaff Elleholm liden Ære: Christstigne Tommerup oc saa affskær/ Rodneby/ deris Hiertens Kiere.

10. J bede for Wißby paa Gulland staar/ for Rodne paa Boringholm hin brede: J læse en Paternoster for Svanickes Siæl/ Aarkircke formilde sin Vrede: At Nexo maatte fare fra Lybst Mand bort/ under Danske Mands Ro oc Glæde/

DEnne anden Vise om Kiøbstederne er ickon om de besynderlige Steder oc Byer som Domkircker ere udi/ oc er denne Vise lagt aff Docter Morten Børup/ som vaar en Nafnkundig oc lærder Mand udi Aarhuus/ doghand hvercken gifver Aarhuus eller de andre nogen synderlig Lof/ undertagen Kiøbenhafn alleene/ for Høyskolens oc Kongelig Hofvet Slottens skyld/ dog hver aff de andre ere vel ellers saa berømmelige/ hvad heldet mand vil see til Gammelheden eller andre Omstende oc god Beleylighed/ hvad gode Mand ellers hafver rørt til denne Dict/ som mand vel ellers maatte kalde libellum Famosum/ om den hafde været brugelig her indtil i Riget/ lade vi den saa løbe her hen under de andre

Cleri

I.

Clericali & Regali turba,
Gaude HAFNIA:
Non est talis, nec æqvalis,
Civitas in DANIA,
Artium officina
Omnium pulcherrima,
Merces exerces,
Colligis & possides
Per terrarum spacia.

II.

Tace LUNDIS Rusticalis,
Nisi qvid Ecclesia,
Time RIPIS ripam maris,
Ingeniis viges & moribus.
Campestris clama VIBERGIA,
Ure tua stramina,
Contentiosa famosa
Litium Certamine
Et judicum prudentia.

III.

Culus mundi, vis confundi: Villula
BURGLAnensis insula:
Monachorum stringe lorum,
Tota tua gloria:
Mane per OTHONIA
Sed fuisti Domina:

Dedisti, cœpisti
Dominos Manachos.
Ergo manes famula.
IV.
Nullus ergo te Laudare
Audet nunc ARHUSIA.
Nam qvi tecum vult regnare,
Deducis per avia:
Uteris astutia
Plus qvam sapientia:
Prelatum pergratum,
Temere perdere
Audes in malicia.
V.
SLESVIGA luto oblita,
Pone supercilia;
Caput & pedes perdita,
Langues ad officia:
Vita in Pisciculis,
Frigida, rigida,
Tota penè exanimis;
Regum bibis sangvinem,
Hoc habes præconium.
VI.
Ex loqvace ore tace,
Garrula ROSCHILDIA:
Qvid

Qvid de tuo gaudes clero,
In tua superbia;
Qvis de tua copia,
Ut Petrus de Scotia:
Tam mirificè docere
Dogmata plurima:
possit jam in DANIA.

VII.

Civitates DEO gratas,
Vos Conservet Trinitas
Nam sanctorum plurimorum,
Vobis floret sanctitas
Clemens & Laurentius
Chetillus & Lucius,
Canutus & Lambertus,
Meritis Plurimis:
Maria sed in omnibus.

FINIS.

En

En smuck Vise

Om en skallet Munck / som kom i Kamp med Tolff Kemper / oc formedelst sin Kølles Hielp oc Bistand offvervant dennem.

Oc kand siungis som den Vise
Svend Felding hand sidder / etc.
Eller som den
Aarle om Morgenen i Rosens Lund.

1.
DEr ligger et Closter for offven den Skof /
Det bærer forgyllene Fløye:
Der ligger for de Kemper tolff /
De ville det Closter forøde.

2.
Der ligger for de Kemper tolff
De ville det Closter forøde:
De slar ihiel baade Øxen oc Kiør /
Som de Muncke skulle haffve til Føde.

3.
Mucken udaff Vinduet saa /
Der reffnet Bielcker oc Mure:
Ere de Kemper ey fleere end tolff /
Saa vel vil jeg dennem styre.

4.
Muncken taler til sin Dreng /
Du hente mig ind min Kølle:
Jeg vil mig i Skofven gaa:
De Kemper vil jeg stille.

Fem-

5.

Femten vaar de den Kølle indrog/
Oc fleere oc icke ferre:
Muncken løffte hende med Fingere to/
Saa lettelig kunne hand den bære.

6.

Muncken tog Køllen paa sin Bag/
At Skofven monne hand gange:
Der mødte hannem de Kemper tolff/
De ville hannem gribe oc fange.

7.

De skreff der Kredtzen paa den Jord/
Oc qvad hver anden en Vise:
Det vil jeg eder for sanden sige/
Det vaar saa best en Lise.

8.

Først vog hand fire saa vog hand fem/
Hand vog dem alle tillige:
Det da vaar den skallede Munck/
Hand lyster da meere at stride.

9

Det da vaar den skallede Munck/
Hand lyster da meere at spatzere:
Saa gick hand aff Skofven ud/
Saa listelig ofver de Hede.

10.

Saa gick hand aff Skofven ud/
Saa listelig ofver de Felde:
Der mødte hannem et arge Trold/
Den kaldet mand Sivord Gelde.

11.
Est du endnu den samme Munck/
Som giorde de Kemper den Vaande?
Enten skalt du skammelig fly/
Eller du skalt mandelig stande.

12.
Endnu er jeg den samme Munck/
Som giorde de Kemper den vaande:
Icke da vil jeg skammelig fly/
Men jeg vil mandelig stande.

13.
Det første Slag den Trold han slog/
Hand slog den Munck til Plade:
Huden imellem hans Herder sprack/
Hans Klæder bleff blodige oc vaade.

14.
Det første Slag den Munck hand slog/
Hand slog den Trold til Jord:
Ach Skam saa saa du skallede Munck/
Dine Kølle hug de ere store.

15.
Holt nu op du skallede Munck/
Oc slaa du mig ey meere:
Jeg vil gifve dig Sølff oc Guld/
Oc der til Pendinge fleere:

16.
Muncken løb/ oc Trolden Krøb/
De vaare enda begge lige høye/
Der viste hand hannem et lidet Huus/
Med femten forgylte Fløye.

Der

Der viste hand hannem et lidet Huus/
Med femten forgylte Fløye:
Der fick Muncken baade Sølff oc Guld/
Til hand vilde lade sig nøye.

18
Siu Læs Sølff oc Siu læs Guld/
Lod hand til Closteret føre:
Nu beder hannem sende een anden ud/
Som Køllen kand bedre røre.

19.
Det lidde fast ad Afftenen/
Oc Solen gick til hvile:
Endda hafde Muncken til Closterie/
Vel femten Velske Mile.

20.
Det lidde fast ad Afftenen/
Oc Solen gick til Jorde:
Enda fick Muncken aff den første Ræt/
Som for Abbeden kom til Borde.

21.
Femten Muncke hug hand i blød/
For Vellingen vaar icke rede:
Femten hengde hand op i Røg/
For Silden vaar icke søden.

22
Det da melte den liden Dreng/
Der Grynen til Vellingen hente:
Hvergang Muncken til Closteriet kommer/
Da maa vi os saadant vente.

23.
Det lidde fast at Aftenen /
De Folcket skulde gaa til Senge:
Da slog hand ud Abeden det ene Øye /
For hand vilde side saa lenge.

24.
Abbeden ud til Sengen hand løb /
Hand torde icke lenger bide:
Det vil jeg for sanden sige /
Hand hafde baade Last oc Qvide.

25.
Aarlig om Morgenen det vaar Dag /
De Klocker begynte at ringe:
Icke vilde den skallede Munck /
Hvercken læse eller siunge.

26
Endda gick hand op i det Chor /
Som Muncke oc Nunner vaar inde:
Ingen torde for den skallede Munck /
Hvercken læse eller siunge.

27.
Saa giorde de den Abbed saa from /
Alt til en Munck med alle:
Saa bleff da sæt den skallede Munck /
Til Abbed offver dem alle.

28.
Saa holt hand det Closter ved Mact /
J tredive Vinter oc fleere:
Saa døde da den skallede Munck /
En Abbed offver dem alle.

AMEN

APPENDIX.

En kort Historiske Beretning om de gamle Danske Kongers oc Kempers Tids Regimente oc Affgang; aff vor Danske Historier uddragen oc Colligeret.

Aar effter Christi Fødsel 1643.

Skal Dannemarckis Rigis Begyndelse / Gunstige Læsere / offverveyes oc ansees efter de Aarsmaal / som Gasarus før haffver antegnet til Dannemarckis Begyndelse. Naar vi nu regne paa hver Konge lige mange Aar hid indtil / da falder hver Konge til at haffve regieret 25. Aar / eller ved det Pas.

Skal Dannemarckis Rigis Begyndelse regnis fra Kong Davids Tid / etc. indtil Christi Fødsels Aar / da skal hver Konge haffve Regeret 46. Aar om vi skal efterfølge deris Meening / som forføye Dannemarckis Begyndelse til Gideonis oc Tholæ, Israelitiske Dommere

deris Tide/ da vil hver Konge tilfal-
de 50. Aar. Ville vi videre forstr-
ecke disse Rigers Begyndelse til Se-
rug Abrahams Oldefaders Tide,
da skal hver aff de forneffnde Konger
tilfalde 80. eller 90. Aar hvilcket er
utroligt. Derfaare maa vi enten si-
ge nogle Konger at være forbigan-
gen oc forglemt in Catalogo, eller
dem/ paa de Tider/ at hafve lefvet
længer end andre Mennisker/ oc li-
gesom disse 2. første Meeninger icke
aldeelis at forskiude/ saa stunis oc

Sententia Gassari. den tredie Gassari Meening mest
sandru/ thi at iblant forrige optega-
nede Konger/ da er hver tredie enten
ihielslagen/ eller forkortet sin rette
Alder/ saa de icke alle hafver naaet
de 25. Aar/ men somme meere/ somme
mindre.

Computati Sigfridi Petri. Efter Sigfridi petri computatz
skal hver Konge/ fra Kong Dan oc
til Christi Fødsels Aar/ tilfalde unge-
fær noget meere end 12. Aar In sum-
ma, her omb kand effter Welb. oc
S. Arild Hvitfelds Meening in-
tet visst Aars Tall sættis eller giøris.

Ydermeere siger forbemelte S. Arild Hvitfeld: Vi vide intet hvorledis vore Forfædre hafver regnet deris Aar. Det vide vi/ at de hafve atskild Aaret ved Vinteret oc Sommer/ oc da vår gangen saa mange Vintere/ men hvad Tid oc Dag de haffve regnet Aret fra/ til hvad Tid igien de hafver endet det vide vi icke.

Julianus Annus vaar icke heller end da indsat.

Til med er os Runnebogstaffver/ oc den gamle Skrifft oc Liter, som brugtis udi fordum Dage affskaffet aff den nem/ som førde os Christelige Tro paa/ oc disse Latinè Bogstafver udi steden føyet/ saa vi icke vide noget enckende/ om de gamle Antiqviteter, end det som de gamle monumenter, Steendysser oc høye Baade i Danmarck oc Norge endnu udviser.

Ydermeere en kort Extract om Kæmper oc derjs Begraffvelser hos os Danske i gamle Dage.

Kamper kaldedis fordom nogle drabelige Stridsmænd/ Val-

Qvales qvondã fuere Gigantes.

balgere/ Fettere/ oc Vofvehalse/ som kaltis Krigs-Offverster/ Capiteiner etc. Disse vaare meesten Parten store/ stercke oc føre Personer/ som Samson, Goliath, oc stercke Odder etc. Dog icke saa store som Kierlingen hafver dictet om dem i de gamle Kempeviser. Deris begraffvelser/ saa vel som den menige Mands/ vare udi Marcken Opkast aff Jord/ oc med Steene meesten Parten Omsæt/ hvor udi hver Familia oc Slect hafde deris Begrafvelser paa Hedenske Viis effter som mand ingen Kircker haffde udi de Dage.

Mouumenta Ethnicorum.

Paa samme høye komme de tilsammen/ oc hafde deris Ceremonier: Men mit paa dennem vaare gemeenligen opsæt 2. eller 3. Steene/ oc der paa en flad oc bred Steen/ paa hvilcken de offrede deris Affguder.

Dette er om voris Kempe-Sæd/
At du ey deris Naffn forgæt.

En

En meget deylig oc saare skiøn Historiske Vise / Om

Axel Tordsøn / oc Valborrig Immers Daatter /

Vdi hvilcken Lyckens V-stadighed er retteligen at see oc kiende.

Oc kand siungis under den Melodie som enhver selff best veed oc dennem got siunis.

DE legte Guldtafl ved breden Bord /
I Glæde oc Lyst med alle /
De Fruer tvende med Æren stor.
Saa underlig Leegen monne falde /
Thi Lycken hun vender sig ofte om.

2. De Terninger løbe offte omkring /
De sig saa snart monne vende /
Saa giør oc Lyckens Hiul udi Ring /
Dens Løb mand neplig kand kiende. Thi / etc.

3. Fru Julli oc Dronning Malfred /
De legte Guldtaffel med Ære /
Paa Gulffvet ganger det Barn derved /
Oc legte med Eble oc Pære Men / etc.

4. Paa Gulffvet ganger det Barn saa ven /
Oc legte med Eble oc Blomme /
Da indkom Her Axel Tordsøn /
Hand acter til Rom at komme. Men / etc.

5. Hand hilsede Fruer oc Jomfruer skiøn/
Hannem fulde baade Tuct oc Snilde/
Hand elsker det Edle Barn udi Løn/
Thi Lycken vilde for dennem spille.
Men Lycken hun vender sig offte om.
6. Paa Armen tog hand den liden Dock/
Klappe thende ved hviden Kinde/
Christ giffve at du varst voxen nock/
Da blefst du snart min Maninde. Men/ etc.
7. Hans yngste Syster saarede saa brat/
Paa Klæder hun Guld monne bære/
Vaar hun end voxen i denne Nat/
I maatte ey sammen være Men/ etc.
8. Jomfruens Moder talede ret/
Hun monne ham Sandhed sige/
I ere alt for nær udi Æt/
Dog vel hin andens Lige/ Men/ etc.
9 Hand tog en Guldring aff sin Haand/
Bad Barnet der med leege/
Der hun fremvoxte i Alder forsand/
Det giorde hendis Kinder blæge/ Men/ etc.
10. Kom vel thu min lille Brud/
I Dag monne jeg dig fæste/
Jeg vil nu reyse aff Landet ud/
Oc fremmede Herrer giæste/ Men/ etc.
11. Her Axel drager aff Landet ud/
Hannem følger Tuct oc Ære/
I Klosteret sættis hans liden Brud/
At hun skulle Sømmen lære. Men/ etc.

De

12 De lærde hende Silcke Søm at sye/
At læse lod de hende lære/
Aff hendis Dyd gick hærlig Rye/
Hende fulde stor Tuct oc Ære.
Men Lycken hun vender sig offte om.
13. Slig Adelig Sæder som hun bær/
Maa hver med rette prise/
J Sindet hun ocsaa forstandig er/
Oc regnis iblant de Vise. Men ꝛc.
14. J Klosteret var hun i elleffve Aar/
Til Gud hendis Moder kalte:
Doog tog hende Dronningen i sin Gaard/
For alle hun hende udvalde Men/ ꝛc.
15. Her Axel tiener i Keyserens Gaard/
Forgylte hafver hand Spore/
Sit Sverd hand vel ved Siden bar/
Oc Ridderlig var hans Fore. Men/ ꝛc.
16. Her Axel soffver saa sødelig,
Alt som en Herre mon sømme/
Om Natten har hand ey roe hos sig/
Alt for sine stercke Drømme. Men/ ꝛc.
17. Her Axel hand soffver i høye Stuffve/
Oc hviler paa Silcke det bløde/
Hand haffver ey roe om Natten at soffve
Hand drømmer om Festemøe føde Men/ ꝛc.
18. Hand drømmer at Valborrig Jmersdaatter/
J Fløyl staar klæd med Ære/
Hos hende sig Hogen Kongens Søn satte/
En Bøn monne hand begiere. Men/ ꝛc.

19. Aarle om Morgen det bleff Dag/
Oc Lercken sin Stemme rørde /
Opstod Her Axel med god Behag/
Sig snarlig i Klæderne førde.
Men Lycken hun vender sig offte om.
20. Saa snarlig sadler hand Ganger Graa /
Ham lyster i Lunden at ride/
Sin' Drømme oc Tancker aff Hoffvedet slaa/
Oc lyde paa Fule-Sang blide. Men ꝛc.
21. Der nu Axel Tordsøn/
Kom hen i Rosens Lunde/
Der møder hannem en Pillegrim skiøn/
Vdi de samme Stunde. Men/ ꝛc.
22 Vel mødt god Dag du Pillegrim from /
Hvor hen staar diin begiere /
Fra mine Lande monne du kom/
Dine Klæder kand mig det lære. Men/ ꝛc,
23. Norge det er mit Fæderne Land/
Jeg er udaff Glidske Stamme/
Til Rom haffver jeg mig svoren for sand/
Om jeg kand Paffven derramme. Men/ ꝛc
14. Est du kommen aff Glidske Æt?
Oc da est du min Frende/
Har stolten Valborrig mig forgæt/
Sig mig om du hende kiender. Men/ ꝛc.
25. Valborrig er en Jomfru saa skiøn/
Jeg hende saa vel monne kiende/
Der er saa mangen Ridder Søn/
Som sætter sin Loffve til hende. Men/ ꝛc.
Jeg

26. Jeg kiender saa vel den Jomfru der/
Hun slider Sabel oc Maar/
Blant alle Jomfruer hun Prisen bær/
Som tiener i Dronningens Gaard.
Men Lycken hun vender sig offte om
27. Opvoxen er Valborrig Immersdaatter/
Som Lilien feyerst paa Qviste/
Blant alle Jomfruer i Landet er/
En skønner ingen viste. Men/ ꝛc.
28. Fru Julle hviler under Marmorsteen/
Alt hos sin ædle Herre/
Dronning Malfred tog skøn Valborrig hen/
Hun hende mon elske oc ære. Men/ ꝛc.
29. Guld bær hun om sin hvide Haand/
J Perler fletter sit Haar/
Her Axels Brud/ aff alle Mand
Hun kaldis/ i hvort hun gaar. Men/ ꝛc.
30. De kalder hende Axels Festemø skøn/
Oc giør der aff got gammen/
Det acter hende Haagen Kongens Søn/
Jeg meener de kommer til sammen. Men/ ꝛc.
31. Det vaar Her Axel Tordsøn/
Hand svøbte sig udi Skind/
Saa ganger hand udi Salen hen/
For Rommerske Keyser ind. Men/ ꝛc.
32. Hil sidder J Keyser hinrich saa from/
J er en Herre saa blid/
Orloff monne jeg eder bede om/
Til Fæderne Land at ride. Men/ ꝛc.

33. Mig er Fader oc Moder fra død/
Mit Gods staar nu udi voffve/
Mig twinger dog mest min Festemøe sød/
En anden vil hinde troloffve.
Men Lycken hun vender sig offte om.
34. Orloff det skalt du gierne faa/
Selff vil jeg dig det giffve/
Om du til bage komme maa/
Din Plaz skal aaben bliffve. Men/ ꝛc.
35. Her Axel rider aff Keyserens Gaard/
Ham fulde saa herlig en Skare
Oc alle de udi Gaarden vaar/
De bad ham alle vel fare/ Men/ ꝛc.
36. Paa Reysen var hand saa frisk oc snare/
Ham følgede tredive Svenne/
Der hand kom til sin Moders Gaard/
Da reed den Herre aleene/ Men/ etc.
37. Der nu Her Axel Tordsøn/
Kom frem til Borge Led/
Vdstod Fru Helfred hans Syster ven/
Oc hvilte hun sig der ved. Men/ ꝛc.
38. Her stander du Helfred Søster fiin/
Nu venter du icke min komme/
Hvor lefver Valborrig Festemøe min.
En Rose for alle de Blomme? Men/ ꝛc.
39. Skøn Valborrig lider meget vel/
Den skøniste Jomfru for alle/
Hun tiener oc voris Dronning selff/
For alle hun hende udvalde, Men/ ꝛc.

Du

40. Du raade mig Helfred Syster fiin/
Du gifve mig Raad de gode.
Hvor jeg kand tale med Festemøe min/
At ingen mand det forstode.
Men Lycken hun vender sig offte om.
41. Svøb du dig udi Silcke skøn/
Oc klæd du dig udi Piælb/
Sig at du est mit Bud udi Løn/
At tale med Jomfruen sel/ Men/ etc.
42. Det vaar Her Axel Tordsøn/
Gaar offver de Høyelofftz Spange/
Der møder hannem Dronningens Jomfruskøn/
De komme fra Afftensange. Men/ etc.
43. Hand racte skøn Valborrig hviden Haand/
Oc talde saa mildelige
Jeg er Fru Helfreds Sendebud sand/
Jeg hafver eder noget at sige. Men/ etc.
44. Hun brød op det Lønnebreff stor/
Hun læsde det ud med alle/
Der stode udi de Elskovens Ord/
Som nogen best kand udtale. Men/ etc.
45. Der laa udi de Guldringe fem.
Var drefven i Roser oc Lilier/
Eder gifver Axel Tordsøn dem/
Thi eder saa ung hafver gillet. Men etc.
46. I loffvet at være min Festemøe/
Den Tro skal i mig holde/
Jeg sviger eder ey paa Verdens Øe/
Det loffver jeg eder min bolde. Men/ etc.
Saa

47. Saa fuldtis de offver den høye Bro/
Som Gud gaff dennem til raade/
Der gafve de hin anden sin Tro/
Oc Eden svore de baade.
Men Lycken hun vender sig offte om.
48. De svore om Sancte Dorotheæ i Ær/
Oc om den hellige Møe/
J Æren vilde de leffve her/
J Æren vilde de døe. Men/ etc.
49. Her Axelrider aff Kongens Gaard/
Hand vaar baade glad oc froe/
Hans Festemøe udi Høyeloft staar/
Hun baade leegte oc loe.
50. Det stod saa udi Maaneder fem/
Oc vel udi Maaneder ni/
Elleffve Greffve Sønner gick bort/
Oc baade om hende udi. Men/ etc.
51. Elleffve vaare de Ridder skøn/
Til hende i Æren monn' gielle/
Den tolffte vaar Haagen Kongens Søn/
Hand bade hende Aarle oc silde/ Men/ etc.
52. Hør i det skøn Valborrig fiin/
Oc vil J være min Kære?
Da tager jeg eder til Dronning min/
Oc Cronen den skal J bære. Men/ etc.
53. Hør J Haagen Kongens Søn/
Oc det kand icke saa gaa/
Jeg haffver loffvet Her Axel i Løn/
Det ganger jeg aldrig fra.

Vred

54. Vred bleff Haagen Kongens Søn/
Oc svøbte hand sig udi Skin/
Saa gaar hand i Salen saa skøn/
For sin kiere Moder ind:
Men lycken hun vender sig offte om.
55. Her sidde i kiere Moder min/
Hvad giffve J mig for Raad:
Jeg beder skøn Valborrig fiin/
Hun biuder mig Spot oc Had. Men/ etc.
56, Jeg biuder hend' baade Hæder oc Ær'
Sampt Rige oc Land tillige/
Hun siger hun hafver Her Axel saa kier/
Hun vil hannem aldrig svige. Men/ etc.
57. Hafver hun sin Tro bort jæt/
Da er hun den plictig at holde/
Her er vel fleere aff Greffve Æt/
Saa biurdige oc saa bolde. Men/ etc.
58 Vel er der Greffve Døtter fleer/
Saa bolde oc saa rige/
Men ingen saa skiøn som Valborrig er/
Ey heller saa Dyderige. Men/ etc.
59. Med mact kandst du hende icke faa/
Thi det vaar skam at høre/
Med Vaaben om du hende vinde maa/
Kand sig Her Axel oc røre/ Men/ etc.
60. Vred bleff Haagen Kongens Søn/
Oc vred saa gick hand ud/
Der mødte hannem hans Skrifftefader skøn/
Hand kaldtis Sorte Broder Knud. Men/ etc.

Hvi

61. Hvi ganger min Herre saa sørgelig frem?
Hvorthen stander hans begiere?
Er hannem paakommen nogen Modgang slem/
Da siger hand mig det here.
Men Lycken hun vender sig offte om.
62. Modgang stor er mig kommen paa/
Som tvinger mig allermest/
Stolt Valborrig kand jeg icke faa/
Her Axel har hende fæst. Men/ etc.
63. Hafver Her Axel skøn Valborrig fæst/
Hand skal ey føre hende hiem/
J sorte Brødre Closter her næst/
Der ligger deris Herkomst igien. Men/ etc.
64. Nær Søskende Børn de begge er/
Aff Frender saa høye oc gode/
En Frue holt dennem til Daaben med Ær'
Paa Høyborrig som hun boede. Men/ etc.
65. Daabe Søskende ere nu de/
For voris Closter Ræt/
Her hos kand vi erfare oc see
De ere i tredie Slect. Men/ etc.
66. Min Herre lader skrifve Breffve om Land/
Capitulet skal de liude/
Her Axel faaer icke det lilie Band/
Vi ville ham det forbiude. Men/ etc.
67. Det vaar Haagen Kongens Søn/
Hand kalde paa Svenne saa/
J beder Jomfruens Morbroder i Løn/
J Stuen for mig at indgaa. Men/ etc.

De

68. De Greffver de ſtedis for breden Bord/
Med Tuct oc megen Ære/
Vor Naadige Herre os ſende Ord/
Hand ſige os ſin begiere.
Men Lycken hun vender ſig offte om.
69. Jeg beder om eders Syſter-Daatter/
J Æren hos mig at bliſve/
Til Dronning vil jeg hende fatte/
Om J mig hende vil giffve/ Men/ ꝛc.
70 Svarede det hendis Morbrødre tre/
De bleffve baade glade oc fro/
Vel er ſkøn Valborrig fød/ thi ſee/
En Konge Søn loſver hende Tro. Men/ ꝛc.
71 Det vaar ædle Greffver da/
Svøbte de ſig udi Skind/
J høyelofft ſtrax monne de gaa/
For Dronning Malfred ind. Men/ ꝛc.
72. Først Hilſede de Dronning Malfred ſkøn/
Med Tuct oc høffviſke Sinde/
Derneſt ocſaa ſtolt Valborrig køn/
Den ſkønniſte der vaar inde/ Men/ ꝛc.
73 Veldig kiere Søſter-Daatter ſkøn/
Vel dig mens du er i Liſve/
Om dig beder Haagen Kongens Søn/
Oc hannem vil vi dig giſve. Men/ ꝛc.
74. Haffver i mig troloffvet hen/
Da vil jeg eder ſige/
Her Axel er min kieriſte Ven/
Jeg vil hannem aldrig ſvige. Men/ ꝛc.
Svar

75. Svarde det hendis Morbrødre tre/
De mectige Grefver saa bolde/
Det skal i Sandhed aldrig skee/
At du det løfte skalt holde.
Men Lycken hun vender sig offte om.
76. Det vaar Hogen Kongens Søn/
Lod skrifve de Brefve aff ny/
Oc lader hente den Erckebisp skiøn/
Med Cleckerne sin gange ti. Men/ etc.
77. Melte det Mester Erland/
Hand læßde det Konge-Breff ud/
Skam saa de som dette paafandt/
Ja først oc sidst Broder Knud. Men/ etc.
78. Erckebispen hand stedis for Bord/
Oc talde til Kongen med Ære/
Min naadige Herre har sendt mig Ord/
Hvad monne hans Villie være? Men/ etc/
79. Jeg haffver mig en Jomfru fæst/
Til hende skal i mig vie/
Her Axel er hende om Hiertet næst/
Hun skal hannem offvergifve. Men/ etc.
80. Saa skrefve de den Steffning ud/
Oc lod den læse til Tinge/
At møde for Erckebispen prud/
Begge de Tu Adelinge/ Men/ etc.
81. Aarlig om den Morgen blid/
Der Otte-Sang vaar nu ude/
Til Kircken skulle Her Axel ride/
Med Festemøe sin den prude/

Den

82. Den Herre hand stier til høyen Hest/
Hand monne saa hiertelig sucke/
Den Jomfrû hun følger i Kármen næst/
Sin Sorrig hun inde maa lucke.
Men ëycken hûn vender sig offte om.

83. Det meldte hun stolte Valborrig/
Hun kom udi Rosens Lund/
Sielden sucker gladt Hierte aff Sorrig/
Men offte leer sorrigfuld Mund. Men/ ꝛc.

84. Den Ridder hand rider paa høyen Hest/
Hans Tancker de løber saa vilde/
Den Jomfrû hun følger i Karmen næst/
Hun døller sin Sôr med snilde. Men/ ꝛc.

85. Vden fôr Mariæ Kircke-Gaard/
Der traade de Herrer fra Heste/
Der effter de ind udi Kircken gaaë/
De Frender oc Ridder beste Men/ ꝛc.

86. De hvilte midt paa den Kirckegang/
Der mødte dem Bisper oc Clercke/
At de var begge i Hiertet bang/
Det kunde mand paa dem mercke.

87. Der mødte dem Erckebispen selff/
Med Sølffbûnden Staff udi Hænde/
Med alle sine Ordens Brødre vel/
Som deris Venskab skuld' vende. Men/ ꝛc.

88. Fremtraade strax Sorte Broder Knud/
Med Slecte-Bog udi Hænde/
Hand læsde den Arfve Tasle ud/
At Axel vaar Valborrigs Frende. men/ ꝛc.

Mm Saa

89 Saa læßde den op det Arffve Tal/
Som Muncken gaff dennem til raade/
Nær Søskende Børn vaare de udi Vaal/
Paa Møderne Slectinge baade.
Men Lycken hun vender sig ofte om.

90. Nær Søskende Børn de rettelig vaare/
Aff Adeligt Blod det beste/
I fierde Leed deris Slectskab staar/
Strax skilde dem at de Præste. Men/ &c.

91 De vaare kommen aff Gilske Rod/
Nær Søskende Børn saa fromme /
Her Axel oc skøn Valborrig god /
Maatte icke tilsammen komme Men/ &c.

92 En Frue dem begge til Daaben bar/
Der de fing Daabens Gaffve/
Her Aßbiørn begge deris Gudfader var/
Hin anden maatte de ey haffve. Men/ &c.

93 Saa fulde de dennem til Alteret hen/
Fick dennem Handklædet i Hænde/
De løßde det Baand oc vaar ey seen /
For Svenden vaar Jomfruens Frende/

94 De vaare Frender aff Byrd oc Blod/
Aff Adelig Gilske Slecte/
Der nest vaare de Gudsøskende god/
De komme ey sammen i Ecte, Men/ &c.

95. Det Handklæde mellem dem skaaren bleff/
Hver fick aff dennem it stycke /
Saa leffver den aldrig i Verden saa gieff /
Der selff kand raade sin Lycke. Men/ &c.

Det

96 Det Handklæde sønderskaaret er/
Hvor med i os monne atskille/
Saa lenge vi lefve det aldrig skeer/
I bryder vor Venskab oc Vilie.
Men Lycken hun vender sig offte om.
97. De toge Guldringe aff Fingrene hen/
Guld Armebaand aff hendis Haand/
Da fick den Ridder sin Gafve igien/
Opløst vaar Kierligheds Baand. Men/ etc.
98. Her Axel kaste Guld paa Alterit da/
Gaff det Sanct Oluff til Ære/
Hvor alle de Dage hand lefve maa/
Hand Valborrigs Ven ville være. Men/ etc.
99. Davredis Haagen Kongens Søn/
Alt under sin Silcke rød/
Men du kand hende ey glemme i Løn/
Da er hun vist icke Møe/ men/ etc.
100 Erland Ercke degn talde paa stand/
Den viseste blant de Clercke/
Den acter jeg for en u-frist Mand/
Der kiender ey Elskowen stercke. Men/ etc
101. Med Vand udslucker mand Ilden stor/
Der til den brendende Brand/
Men Kierligheds Brynde langt offvergaar/
Den ingen mand dempe kand
102 Solens hede den falder saa sterck/
At ingen den læske kand/
Men Elskowens Baand er haardere Verck/
Det aldrig slet brydis forsand. men/ etc.

103. Der til svarede Her Axel saa/
Hand stod i Silcke rød/
Den Sag skal jeg mig legge fra/
Skulde jeg i Morgen døe/
Men Lycken hun vender sig offte om.
104. Da bleff Haagen Kongens Søn vred/
Traade frem paa breden Steen/
I Morgen skalt du mig svære en Ed/
Oc det foruden alt Meen.
105. Svære skalt du i Morgen mig/
Paa Sværd oc hellige Læst/
Om Valborrig hun er Møe for dig/
Eller du har soffvet hende næst. Men/ etc.
106. Skal jeg Lowen giffve saa/
Jeg kand det fuld vel giøre/
I Kampen tør jeg en bestaa/
Saa lenge jeg mig kand røre. Men/ etc.
107. I loffter hvil Eskelin Haagens Frue/
Hun vogner aff Søffne saa brat/
Sanct Birgite raade nu for min Hue/
Hvad hafver jeg drømt udi Nat/ Men/ etc.
108. Jeg drømte om Julle hin venne/
Som hviler under sorten Muld/
Hun bad mig saa meget gierne/
At være hindis Daatter huld. Men/ etc.
109. Min Herre jeg hafver de Sønner siuff/
Oc hver hafver tredive Svenne/
De binde op Sverd oc vofvederis Liff/
At hielpe den Jomfru saa venne/ Men/ etc.

Min

110. Min Herre hand sadler Ganger til/
Oc rider bort som en Herre/
J følge dem med, J staar hende bi/
Det maatte end blifve dis bedre.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
111. Siu Sønner hafver vi nu tilsammen/
De unge Hertuger bolde/
Det er voris egen Glede oc Gammen/
De Ridderlig sig kand holde. Men/ etc.
112. Søskende Barn vi tvende vare/
Fru Julli oc ieg her baade/
Derfaare det os vel ilde staar/
Om vi hindis Daatter forlode/ Men/ etc.
113. Arle om den Morgen saa køn/
Der Solen skinde ofver de Hæde/
Paa Slottet ganger de Ridder saa skøn/
At svære de dyre Ede. men/ etc.
114. Færdig Her Axel Tordsøn vaar/
Oc racte sin Haand fra sig/
J kommer hid Grefver aff Gildske Gaard/
Oc lofver i Dag med mig. Men/ etc.
115. Fremgaa Ellefve Ridder med mag/
Vaare klædde i Sabel oc maar/
Vi ville lofve med Her Axel i Dag/
Gud gifve i hvor det gaar. men/ etc.
116. Saa stride rand Taare paa Jomfruens Kind/
Som Regnen kand falde meest/
Ah hvor skal jeg nu Venner finde?
Jeg er ælendig vist. men/ etc.

117 Hendis Morbrødre ere de svarede da/
Oc talede saa til hende/
Eene du selfver svære maa/
I Raadet varst du selff ene/
Men Lycken hun vender sig offte om.
118 Melte det Erckedegen Erland/
Oc saa tog hand oppaa/
Frenderne du mange finde kand/
Men Venner hafve du faa. Men rc.
119. Frenderne du vel mange har/
Mens Venner kandst du ey finde/
Gud hielpe dig vel udaff den Fare/
Du maatte din Sorrig forvinde Men/ rc.
120 At mig er Fader oc Moder fra død/
For Gud maa jeg det klage/
Den Gud som hielper alle aff Nød/
Hand ved vel min Aarsage/ men / rc.
121. Fru Jutte hviler under Marmorsteen/
Her Jmmer i sorten mulde/
Men vaare de nu i Liffve igien/
Da vare mine Frender mig hulde. men/ rc
122. Der hun saa sad med Jammer oc Vee/
Oc i sin største Sorrig/
Da kom Her Haagen oc lod sig see/
Fremridendis til den Borrig. men/ rc.
123 Hand traade strax frem saa hastelig.
Sine Ord lod hand saa lyde:
I Low gaar jeg i Dag med dig/
Jeg monne mig selff tilbinde. men/ rc.

Fru

124 Fru Eskelin er dig huld oc god/
Hun sofver mig hver Nat nær/
Din Moder oc hun vaar aff en Rod/
Derfor da kommer jeg her/
Men Lycken hun vender sig ofte om.
125 J træde frem mine siu Sønner i Tal/
Oc eder i Loffven blande/
Her Karl hans Sønner aff Synder-Dal/
De skal her hos os stande/ men/ ꝛc.
126 Elleffve Hertug Sønner ginge frem/
Vaar svøbt i Sabel oc Maar/
Paa Førstelig viis da klædde de dem/
Oc kruset vaar deris Haar/ men/ ꝛc.
127 Elleffve Grefver gick sammen i Flock/
Oc vaare slet w forfærde/
Krusede vaare deris gule Lock/
Forgylte vaare deris Sværde. men/ ꝛc.
128 Med Jomfruen vi nu svære vil/
Oc Loffven med hende giøre/
J Ædelinge to i træder her til/
Thi alle skal der paa høre/ men/ ꝛc.
129 Paa Messebog lagde Her Axel sin Haand
Oc Sværdet holt hand udi Feste/
Hans rige Frender stode hos for sand/
De Giefviste oc de beste. men/ ꝛc.
130 Hefftet det holt hand i sin Haand/
Oc Odden stod mod en Steen/
Saa giorde hand strax sin Eed paa Stand/
Oc det skudden all meen/

 Vel

131. Vel hafver jeg haft skøn Valborrig kier/
Hun vaar min høyeste Trøst/
Jeg hende dog aldrig vaar saa nær/
At jeg hende eengang kyste.
Men Lycken hun vender sig ofte om
132 Paa Messebog lagde den Jomfru sin Haand/
Oc soer hun om vor Frue.
Mine Øyne vaar aldrig saa drig for sand/
Jeg torde Her Axel anskue men. etc.
133. Saa løfte de offver hende Himmel skiøn/
Oc bare saa ofver hende Skrud/
Saa fulde de hende i Sallen i Løn/
Oc kaldet hende Kongens Brud. men/ etc.
134 Indkom Haagen Kongens Søn/
Hand talde et Ord saa brat/
Hvercken Svend eller Ridder skiøn/
Maa reise herfra i Nat/ men/ etc.
135. Jeg sætter i Dag stolt Valborrig fiin/
Alt til min Hiertens Kiere/
Hun skal nu være Dronning min/
Oc Kronen aff røde Guld bære/ men/ etc.
136. Der bredis Dug/ de sattis til Bord/
De skienckte baade Miød oc Vin/
Her Axel sad med sørgelig Ord/
Oc talde med Kieriste sin. men/ etc.
137 I siger mig Valborrig Hiertens Kier/
Mens vi er ene her inde/
Hvad Raad os begge nu best monne være/
Vor Lengsel den kand forsvinde Men/ etc

Faaer

138 Faar jeg Kongen om det saa skeer/
Da er det mod min minde/
Om jeg i tusinde Aar lefvede her/
I ganger mig aldrig aff Sinde.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
139. Jeg vil sidde i Høyeloft vild/
Oc vircke det Guld i Hue.
Saa sørgelig vil jeg lefve min Tid/
Alt som en Turteldue. men/ 2c.
140 Hun hviler aldrig paa grønen Green/
Hendis Beene er aldrig saa møde/
Hun dricker aldrig det Vand saa reen/
Men rører det først med Fødder. men/2c.
141. Min Herre i ride saa lysteligt
At bede den vilde Raa/
Alle de Tancker I faar om mig/
I lader dem snart bortgaa/
142. Min Herre I rider saa lystelig/
Oc beder den vildene Hare/
Alle de Tancker I faar om mig/
I lader dem strax bortfare/ men/ 2c.
143 Om jeg end rider i Rosens Lund/
Oc beder de Diur i Skofve/
Hvad skal jeg giøre om Nattestund.
Naar jeg kand intet sofve/ men/2c.
144 Mit Fæderne Gods jeg selger forsand/
For Sølff oc Guld det røde/
Saa vil jeg drage i fremmede Land/
Oc sørge mig selff til døde.
mm min

145 Min Herre i selge ey eders Jord/
Det er saa hart at miste/
Men sender nu strax Her Aßbiørn Ord/
Hans Daatter den skal i Fæste.
Men Lycken hun vender sig offte om.
146 Alhed hans Daatter i fæste maa/
Oc leffve hos hende med Ære/
I Moder sted vil jeg eder staa/
Oc Sørgen saa for os bære/ men/ etc.
147 Ingen skiøn Jomfru jeg hafve maa/
Oc ingen trolofver jeg mig/
Kunde jeg end Keyserens Daatter faa/
Mens jeg sick icke dig. men/ etc.
148 Erland Erckedegn svarede brat/
Hand klappede dennem med Ære/
I sige hin anden i Afften god Nat/
Det kand nu andet ey være. men/ etc.
149 Erckebispen hand raabte det ud/
Sin Tunge kunde hand vel røre/
Skam faa Sorte Broder Knud/
Som her i splid monne giøre/ men/ etc.
150. Her Areihand bød den Jomfru god Nat/
Hand giorde det icke gierne/
Hans Hierte det vaar med Sorrig beladt/
Som Fangen der ligger i Jernet.
151 Skøn Valborrig gaar i høye Lofft hen/
Hendis Møer følger hende at soffve.
Hendis Hierte det bræder aff Sorrig oc meen/
Som Ilden i Liusende Lue.

Aarle

152 Aarle om den Morgenstund/
Der Solen skinde med alle/
Begynder hun Dronnigen mangelund/
Paa Jomfruer sine at kalde.
Men Lycken hun vender sig offte om.
153 Dronningen beder strax Jomfruer sin/
At vircke det Guld saa rød/
Stille stod Valborrig Jomfru saa fiin/
Hendis Hierte aff Sorrig blød/ men/ etc.
154 Hør du Valborrig Jomfru kier/
Hvi sidder du saa drud/
En Hiertens Glæde mon det dig vær/
At du blifver Kongens Brud. men/ etc.
155 Langt heller ville jeg Her Axel hafve/
Oc lefve med hannem i Ære/
End jeg vil nyde den store Gaffve/
Den Norske Krone at bære/ men/ etc.
156 Saa lidet det mig gannske kand/
Mine Frender de sig monne Glæde/
Naar jeg med mine Øyens Vand.
Mine Kinder maa daglig væde. men/ etc.
157 Det stod nu saa en Tid saa rom/
Ja meere end Maaneder to/
Her Axel oc den Jomfru saa from/
De hvercken legte eller lo/ men/ etc.
158. Der kom Orloff paa det Land/
De Fiender vaare saa stercke/
Her Haagen Kongens Søn forfand/
Maatte til at prøfve Hoffvercke. men/ etc.

Kong-

159 Koug Haagen lod binde alle sine mænd/
Ja baade de Leege oc Lærde/
Her Axel den Høyædle Svend/
Lod sig oc icke forfærde/
Men Lycken hun vender sig offte om.
160. Det vaar Haagens Kongensøn/
Hand rider i Herrefærd/
Hand binder i Landet hver oc een/
Som bære kunde Sverd/ men/ etc.
161. Hand biuder ud ofver alt sit Land/
Saa mange som Sverdet kunde bære/
Her Axel den Høyædle Mand/
Hand skulde hans Hofvis mand være/
162 Hans Skiold er baade hvid oc blaa/
Det kiendtis i marcken vide/
To røde Hierter der i monne staa/
For Æren ville hand stride. men/ etc.
163 Der de komme i marcken ud/
Saa de deris Fiender glandtze/
Der galt da mod oc mandom prud/
Oc icke med Jruer at dantze men/ etc.
164 Her Axel prøffver saa stort Hofverck/
Sit Fæderne Land til fromme/
For hannem falder de Hofmænd saa sterck/
Hand giør dennem Sadelen tome/ men/ etc.
165. Hand slog saa mangen Velbyrdig mand/
Hand traade dem under sine Heste:
Hand skonede ingen med sin Haand/
Oc helst de ypperste oc beste. men/ etc.
Hand

166 Hand v og de Herrer aff Oppeland/
Som rider de høye Heste/
Kong Ammons Sønner falt for hans Haand/
De Greffver oc Hertuger beste/
Men Lycken hun vender sig offte om.
167 De Pile fløy saa tycke i Skar /
Som Bønderne de slaaer Høe/
Haagen Kongens Søn hand bleff saar/
Oc maatte snarlig døe/
Men Lycken hun vender sig ofte om.
168. Der nu Haagen Kongens Søn/
Fra Hesten monne nedfalde /
Her Axel den ædle Herre saa køn/
Hand gaff sig der ved med alle/
Men Lycken hun vender sig offte om.
169. Hør Her Axel Tordsøn ret/
Du hefne tilfulde min Død/
Saa fanger du Land oc Rige slet/
Der til oc begge voris Møe/
Men Lycken hun vender sig offte om.
170 Tilfulde skal jeg hefne din Død.
Saa det skal spørgis til By/
Jeg skoner mig ey for ngen stød/
Oc aldrig skal jeg fly.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
171 Her Axel hand render i Haaben ind/
Hand vaar saa vred i mode/
En hver som han nem møtte gesvind/
Den slog hand ned for Fode. men/ etc

Da.

172 Da falt alle de stercke Mænd/
Som Bønnerne Korn monne høste/
Her Axel den høyædle Svend/
Saa mandelig sig monne trøste/
Men Lycken hun vender sig offte om.
173 Saa lenge den Herre vergede sig/
Til hand miste Brynien bolde/
Hand stride saa frist oc mandelig/
Til klesven beff hans Skiolde//
Men Lycken hun vender sig offte om.
174 Hand vergede sig saa mandelig der/
Oc monne sig selffver trøste/
Indtil saa lenge hans gode Sverd/
Det monne i Heftet brøste.
Men Lycken hun vender sig offte om.
175 Ved atten vare de dødelig Saar/
Den Herre hand hafde i Brynste/
I Teltet de hannem siden bar/
Saa nødig de hannem miste.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
176 Den Herre rand Blodet saa stridelig/
For Seyeren maatte hand døe/
Det sidste Ord hand talde for sig/
Vaar om hans Festemøe.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
177. I siger skøn Valborrig tusind god Nat/
Vor Herre skal for hende raade/
I Himmerige vi findis saa brat/
Oc sanckis saa gladelig baade. men/ rc.

Ind

178 Ind dá kom den liden smaa Dreng/
Oc steddis hand for Borde/
I Talen vaar hand snild oc kreng/
Hand kunde vel føye sine Orde/
Men Lycken hun vender sig ofte om.

179 Jomfruer afflegger nu Silcke rød/
Oa bærer de hvide Lin/
Haagen Kongens Søn er nu død/
Oc Axel kier Herre min/
Men Lycken hun vender sig ofte om.

180 Død er Haagen Kongens Søn fiin/
Hand ligger paa Lige Baar/
Det hefnede Axel Herre min/
Thi fick hand sit Bane-Saar/
Men Lycken hun vender sig ofte om.

181. Seyeren hafverde vunden vist/
All Norriges Land til Ære/
Saa mangen Bonde hafver Lifvet mist/
Oc mangen Edelig Herre/
Men Lycken hun vender sig offte om

182 Saa saare gred Malfred Dronnig skøn/
Det kand ver Moder vel vide/
Skøn Valborrig sørger oc saare i Løn/
Sine Hænder monne hun vride/
Men Lycken hun vender sig ofte om

183 Hun talde strax til Tieneren sin/
Bad hand skulde snarlig være/
Du hente mig ind mit forgylte Skrin/
Du maa det strax indbære/

I spen-

184. I spender graa Ganger for Karmen rød /
Til Klosteret vil jeg mig gifve /
Jeg glemmer aldrig Her Axels Død /
Saa lenge jeg er udi Lifve.
Men Lycken hun vender sig offte om.
185. Vden for Mariæ Kirckegaar /
Der tradde hun fra sin Karm /
Saa sørgelig hun i Kiercken gaar /
Hun hafde baade Angest oc harm.
Men Lycken hun vender sig offte om /
186. Guld Kronen tog hun med sin Haand /
Hun satte den paa Stenne.
Nu vil jeg aldrig hafve Mand /
Mend lefve en Jomfru allene.
Men Lycken hun vender sig offte om.
187. To gange var jeg feste møe /
Men aldrig Brud kunde blifve /
Nu vel jeg udi Klosteret døe /
Fra Verden mig gandske gifve.
Men Lycken hun vender sig offte om /
188 De bare fremt de forgylte Skrin /
Der var i guld det meste /
Det skifte hun i blat frenderne sin
Det Yperste oc de Best.
Men Lycken hun vender sig offte om.
189. Hun tog Guld oc det store Halsbaand /
Hvori de Smøcker monne henge /
Det gaff hun Fru Eskelin paa stand /
Som hende hafde elsket saa lenge. Men / &c.

Saa

190. Saa tog hun op det store Guldbaand/
Der til de Brasser brede/
Det gaff hun Her Haagen med Haand oc Mund
Som svor med hende de Ede.
Men Lycken hun vender sig ofte om.

191. Hun tog Guld oc Sølff saa køn/
Vel hundrede Guldringe/
Dem gaff hun de Hertug Sønner skøn/
Som Løwen med hende i ginge.
Men Lycken hun vender sig ofte om.

192 Hun gaff til Kircker oc Kloster vel/
Oc dennem som skulle læse/
For sin oc for sin Kieristis Siæl/
Hun stifftede Daglig Messe-
Men Lycken hun vender sig ofte om.

193 Hun gaff til Encker oc Faderløs Børn/
Oc dennem som vandrer om Føde/
Til Sancte ANNÆ Billede skiøn/
Gaff hun Guld Kronen den røde.
Men Lycken hun vender sig ofte om/

194 I træder frem Bisp Ærværdige Herre/
I vier mig ind med Mild:
Den Kloster Orden jeg sværer her/
Jeg haaber i vorder hild.
men Lycken hun vender sig ofte om.

195 Kommer Aage Erckbisp kier/
Oc vier mig ind for Gud/
Jeg kommer aldrig aff Klosteret her/
Før jeg bæris Død her ud. men/etc.

196 Der vare saa mange Grefver bold/
Som bare der ved stor Harm/
Der de nu kaste det sorte Muld.
Ofver skøn Valborrigs Arm.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
197 Nu ganger Valborrig i Klosteret der/
Hun lider saa megen Tvang/
Messen hun aldrig forsømmer her/
Ey heller Otte-Sang.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
198 I Klosteret mange gifven er/
Baade Møer oc høfviske Qvinder/
Dog ingen saa skøn/ som Valborrrig kier/
Hvis lige mand icke kand finde.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
199 Bedre er det ey være fød/
End stedse i Sorgen lefve/
Med Længsel Daglig æde sit Brød/
Oc aldrig Lystighed prøfve.
Men Lycken hun vender sig ofte om.
200 Gud dennem forlade som Aarsage er/
At de ey sammen mon være/
Som hafve hin anden aff Hiertet kier/
Oc elsker i Tuct oc Ære:
Men Lycken hun vender sig ofte om.

Register offver alle de Viser/ som fin dis udi denne Vise-Bog.

Ville vi hafve læseren paamind / at der findis udi den første Bog en Vise meere end Tallet medfører/ oc tvert imod findis en Vise to gange.

Udi den føste Part findis disse efterføl-følgende Viser.

Udi den anden Part aff denne Bog findis disse efterfølgende Viser

Den

Udi den tredie Part aff denne Bog/ findis disse efterfølgende Viser.

ENDE.

40,00

UDVAALDE
DANSKE
WISER.

